

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr
Rady Gminy w Inowrocławiu
z dnia

St u d i u m

uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
gminy Inowrocław

**Tekst Studium - część pierwsza. Uwarunkowania
zagospodarowania przestrzennego**

TEKST STUDIUM - CZĘŚĆ PIERWSZA. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 1

Wstęp	3
Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	3
Uwarunkowania wynikające z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.....	9
Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.....	11
Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	15
Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	31
Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.....	45
Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	45
Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia	47
Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy.....	48
Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	63
Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	65
Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	65
Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	65
Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	65
Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	65
Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	65
Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	70

TEKST STUDIUM - CZĘŚĆ DRUGA. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA..... 75

Synteza uwarunkowań rozwoju gminy	76
Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	77
Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	85
Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	86
Kierunki zagospodarowania w zakresie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	87
Kierunki zagospodarowania w zakresie rozwoju turystyki i wypoczynku	88
Kierunki rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.....	88
Obrona cywilna	94
Zadania celu publicznego o charakterze lokalnym	95
Zadania celu publicznego o charakterze ponadlokalnym	96
Obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	97
Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	97
Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	98
Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	98
Obszary przestrzeni publicznej	98
Obszary lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	98
Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.....	98
Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji	99
Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	99
Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	100
Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	100

TEKST STUDIUM - CZĘŚĆ TRZECIA. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA PROJEKTU STUDIUM..... 101

Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław ...	102
Synteza projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	103

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ
ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

Wstęp

Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław, zwane dalej „Studium”. Studium obejmuje obszar gminy wiejskiej Inowrocław w jej granicach administracyjnych.

Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Rady Gminy Inowrocław z dnia 26 lutego 2019 r. Rada Gminy Inowrocław podjęła uchwałę nr IV/36/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław). Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Inowrocław.

Dotychczas obowiązujące Studium zostało uchwalone uchwałą nr XVI/143/2016 Rady Gminy Inowrocław z dnia 6 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław – była to zmiana Studium przyjętego uchwałą nr XLVII/269/2010 Rady Gminy Inowrocław z dnia 16 sierpnia 2010 r.

Cel i zadania sporządzania studium

Podstawowym celem sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest – zgodnie z ww. ustawą - określenie „polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego”.

Studium jest podstawowym dokumentem planistycznym który kształtuje politykę gospodarowania przestrzenią na obszarze gminy i jest komplementarne wobec innych branżowych i ogólnych strategii, planów i programów rozwoju.

Zadaniami Studium są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej dotychczasowym rozwojem,
- sformułowanie optymalnych kierunków rozwoju przestrzennego gminy,
- stworzenie podstawy prawnej do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- promocja rozwoju gminy.

Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Inowrocław położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim. Gmina ma charakterystyczny kształt, bowiem „otacza” miasto Inowrocław (aż 96% długości granicy miasta Inowrocław, to granica z gminą wiejską Inowrocław). Poza miastem Inowrocław, gmina graniczy z wszystkimi gminami powiatu inowrocławskiego (Złotniki Kujawskie, Rojewo, Gniewkowo, Dąbrowa Biskupia, Kruszwica, Janikowo, Pakość), a także z gminą Strzelno (z powiatu mogileńskiego). Pod względem liczby sąsiadów (aż 9) gmina zdecydowanie wyróżnia się na tle województwa.

Odległość (komunikacyjna) do centrum Inowrocławia z większości obszaru gminy wynosi poniżej 10 km, a z najdalej położonych części gminy – nie przekracza 15 km. Inowrocław w hierarchii sieci osadniczej województwa pełni rolę ośrodka powiatowego oraz ośrodka uzupełniającego siedziby województwa (tzw. miasto średnie). Funkcje o znaczeniu regionalnym są wprawdzie jak dotąd stosunkowo słabo rozwinięte, jednak potencjał funkcji ponadlokalnych zdecydowanie przewyższa ofertę pozostałych miast powiatowych. Pod tym względem (możliwość korzystania z szerokiej gamy usług) warunki życia mieszkańców są więc szczególnie korzystne. Miasto, na terenie którego zlokalizowane są władze administracyjnej gminy oraz znaczną część podstawowych dla mieszkańców instytucji oraz usług codziennej obsługi, jest stosunkowo łatwo dostępne w komunikacji publicznej. Na terenie gminy znajduje się stacja na linii Bydgoszcz – Inowrocław. Dostęp w komunikacji indywidualnej jest korzystny dzięki gęstej i ułożonej promieniście sieci dróg (co powoduje, że rzeczywiste odległości do różnych dzielnic miasta, są stosunkowo niewielkie).

Gmina należy do jednostek dosyć dużych pod względem zajmowanej powierzchni (17165 ha, co daje 30 lokatę wśród 144 gmin) oraz pod względem liczby ludności (11,8 tys., co daje 37. lokatę wśród 144 gmin, ale aż 13. jeśli uwzględnia się tylko gminy wiejskie i obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich (takich obszarów jest 127). Fakt, że „wewnątrz” gminy znajduje się miasto (o powierzchni ok. 30 km kw.) powoduje, że gmina jest bardziej rozległa, niż wynikałoby to z jej powierzchni – odległość pomiędzy skrajnie położonymi punktami (zarówno w osi wschód-zachód, jak i północ-południe) sięga 20 km. Większość gmin wiejskich na terenie województwa zajmuje powierzchnię ok. 10-15 tys. ha i liczy 6-9 tys. mieszkańców, a więc obydwa parametry w gminie są wyraźnie ponadprzeciętne. Warto też zauważyć, że w większości gmin co najmniej kilkanaście (a często kilkadziesiąt) procent powierzchni ogólnej zajmują lasy, więc tym bardziej należy podkreślić dużą

powierzchnię gminy (uwzględniając tylko tereny bezleśne, gmina, z wartością 16,8 tys. ha) zajmuje 10. pozycję wśród 144 gmin województwa).

Gęstość zaludnienia wynosi 69 os/km² (średnia wojewódzka dla obszarów wiejskich wynosi zaledwie 46) - ma charakter generalnie neutralny i pomimo przewyższania średniej wojewódzkiej, obiektywnie nie stanowi istotnego pozytywnego uwarunkowania rozwoju (wyższa gęstość zaludnienia sprzyja rozwojowi).

Użytkowanie gruntów

Na ogólną powierzchnię 17165 ha składają się głównie użytki rolne zajmujące ponad 15,1 tys. ha. Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują nieco ponad 800 ha.

Szczegółowa struktura użytkowania gruntów jest następująca (wg GUS, w ha):

Rodzaj użytkowania gruntów	Powierzchnia (ha)
powierzchnia ogółem	17165
powierzchnia lądowa	17001
użytki rolne razem	15164
użytki rolne - grunty orne	13292
użytki rolne - sady	77
użytki rolne - łąki trwałe	738
użytki rolne - pastwiska trwałe	577
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	388
użytki rolne - grunty pod stawami	9
użytki rolne - grunty pod rowami	83
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	390
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	322
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	68
grunty pod wodami razem	164
grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi	0
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	162
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	2
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	825
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	188
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	45
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	38
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	1
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	13
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	435
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	105
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	0
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	0
użytki ekologiczne	0
grunty rolne - nieużytki	324
tereny różne	298

Na tle przeciętnej struktury powiatowej i wojewódzkiej, gmina prezentuje:

- niezwykle małe wartości bezwzględne i wyraźnie niższy wskaźnik leśności (zwłaszcza na tle średniej wojewódzkiej)
- w konsekwencji powyższego - gmina notuje niezwykle wysoki udział użytków rolnych
- udział łąk, pastwisk i sadów jest niski, a więc wśród użytków rolnych dominują grunty orne

Struktura użytkowania gruntów wskazuje więc na rolniczy charakter gminy - w dodatku rolnictwo opiera się na tradycyjnych uprawach polowych.

Sieć osadnicza

Sieć osadnicza gminy składa się z 50 miejscowości, cechujących się bardzo dużym rozdrobnieniem. Największa wieś – Jaksice, licząca 1130 mieszkańców, a więc wyróżniająca się wielkością nawet w skali województwa, skupia zaledwie nieco poniżej 10% ogółu mieszkańców. Za duże wsie należy też uznać Jacewo, Orłowo, Słońsko, Tupadły, Cieślin i Kłopot (liczą 470-680 mk). W ostatnich 10 latach kilka miejscowości zanotowało znaczący wzrost liczby mieszkańców: Słońsko – o 230 osób, Jacewo – o 140 osób, Komasyce – o 120 osób, Kłopot – o 90 osób, Sławęcinek – o 70 osób, Orłowo – o 60 osób. Jednocześnie Cieślin, Łojewo, Sikorowo, Pławin zanotowały spadek zaludnienia o kilkadziesiąt osób.

Aż 33 wsie liczą poniżej 200 mk – jest to dolna granica uznawania jednostki za „rozwojową”, w tym aż 21 liczy poniżej 150 mieszkańców (łącznie te 21 wsi jest zamieszkiwanych przez prawie 1,9 tys. osób).

Na terenie gminy nie wykształciła się typowa hierarchia sieci osadniczej. Pod pojęciem „typowej” struktury osadnictwa rozumie się sytuację, gdy oprócz ośrodka gminnego na terenie gminy wykształciły się ośrodki uzupełniające, obsługujące (podporządkowujące sobie) pewne części gminy, dla których są ważnymi ośrodkami w codziennym funkcjonowaniu. Zazwyczaj tego typu ośrodki koncentrują po kilka usług. W przypadku gminy Inowrocław nie wykształciły się w ogóle zależności tego typu (można mówić jedynie o zależnościach administracyjnych, związanych z przynależnością miejscowości do rejonów obsługi szkół) – mieszkańcy masowo zaspokajają swoje potrzeby w sąsiednim Inowrocławiu.

Tab. Ludność miejscowości w gminie – 2020 rok.

miejsowość	ludność	miejsowość	ludność	miejsowość	ludność
Jaksice	1130	Trzaski	195	Jaronty	126
Jacewo	684	Góra	190	Sławęcín	117
Orłowo	655	Łąkocin	185	Witowy	113
Słońsko	621	Kruszą duchowna	184	Oporówek	97
Tupadły	541	Miechowice	183	Olszewice	96
Kłopot	481	Marulewy	181	Kruśliwiec	90
Cieślin	474	Dulsk	180	Sójkowo	88
Komaszyce	433	Borkowo	179	Turlejewo	86
Łojewo	428	Batkowo	168	Żalinowo	70
Gnojno	423	Turzany	158	Stefanowo	66
Sikorowo	421	Radłówek	156	Jaksiczki	65
Sławęcinek	362	Dziennice	154	Strzemkowo	64
Balczewo	332	Piotrkowice	146	Karczyn-Wieś	45
Kruszą Zamkowa	242	Krusza Podłotowa	144	Popowice	40
Pławín	228	Czyste	135	Ostrowo Krzyckie	28
Marcinkowo	225	Balin	131	Mimowola	6
Łatkowo	209	Pławinek	131		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Inowrocławiu

Uwarunkowaniem specyficznym jest już sam fakt, że funkcje siedziby i faktycznego centrum społeczno-gospodarczego gminy, pełni miejscowość leżąca poza jej granicami, której potencjał w żaden sposób nie może być stymulowany poprzez działania władz gminy.

Miejscowości na terenie gminy, pod względem prezentowanego poziomu wyposażenie w usługi, można więc podzielić na 3 poziomy:

- Jaksice – miejscowość o największej koncentracji zróżnicowanych usług
- Sławęcinek, Żalinowo, Góra, Jaksice, Łojewo, Orłowo, Pławín, Tupadły, Turzany – miejscowości, w których zlokalizowano szkoły oraz najczęściej pojedyncze inne usługi (świetlice lub filie bibliotek, kościoły parafialne)
- pozostałe miejscowości nie wyposażone w usługi lub wyposażone w usługi o niewielkim znaczeniu w kształtowaniu jakości życia mieszkańców.

Oceniając wpływ stanu sieci osadniczej na możliwości rozwoju gminy, należy stwierdzić, że sieć osadnicza w gminie wykazuje szereg specyficznych własności, w istotny sposób rzutujących na funkcjonowanie gminy, a pośrednio także jakość życia mieszkańców. Są to generalnie uwarunkowania dla rozwoju niezbyt korzystne lub wręcz niekorzystne – wiążące się w sferze zarządzania gminą z ponoszeniem większych kosztów, czy też z koniecznością przezwyciężenia większej liczby barier, niż w przypadku większości gmin o podobnej powierzchni, czy liczbie ludności. Podkreślić tu należy przede wszystkim:

- Bardzo duże rozdrobnienie osadnictwa – i to zarówno w kontekście bardzo dużej liczby miejscowości, jak też w kontekście małej liczby mieszkańców znacznej części miejscowości (większość to wsie małe lub bardzo małe, a nawet największe miejscowości stanowią niewielką część ludności ogółem – jest to sytuacja nietypowa na tle gmin, gdyż zazwyczaj zaznacza się dominacja 1-3 największych miejscowości).
- Bardzo dużą liczbę miejscowości – gmina należy do jednostek o największej liczbie miejscowości wiejskich. Nie wynika to wyłącznie z dużej powierzchni gminy, gdyż także wskaźnik gęstości osadnictwa (liczby miejscowości w stosunku do powierzchni) jest znacznie wyższy od przeciętnych i notowanych w większości jednostek. Częściowo wynika to zapewne z wysokiej przydatności rolniczej, co wiązało się z karczowaniem lasów i rozwojem typowo rolniczych wsi – niska lesistość powoduje, że powierzchnia możliwa do zainwestowania jest większa.
- Powszechnie znane, ale także specyficzne dla gminy Inowrocław uwarunkowania związane z położeniem w bezpośrednim sąsiedztwie dużego miasta. Do pierwszej grupy zaliczyć należy przede wszystkim łatwy dostęp do miejskiego rynku usług i pracy. Miasto Inowrocław prezentuje potencjał znacznie większy, niż typowe miasta powiatowe - co stwarza warunki dla ponadstandardowo dobrej dostępności ludności gminy do usług (zakres, zróżnicowanie i liczba dostępnych usług są tu znacznie większe, niż w typowych miastach powiatowych) i zróżnicowanych miejsc pracy. Bliskość tak dużego miasta stanowi jednak istotną barierę dla rozwoju niektórych rodzajów działalności na terenie gminy – potrzeby mieszkańców w zakresie handlu i usług są bardzo często realizowane właśnie na terenie miasta (tym bardziej, iż część ludności gminy jest związana z miastem poprzez dojazdy do pracy lub szkół). Wielu mieszkańców gminy rezygnuje z realizacji nawet podstawowych potrzeb w zakresie usług na terenie gminy (np. szkolnictwo podstawowe, handel, podstawowa opieka zdrowotna), realizując je w Inowrocławiu. Inną konsekwencją sąsiedztwa miasta jest dezintegracja powiązań hierarchicznych sieci osadniczej. W przypadku tradycyjnych

obszarów wiejskich zazwyczaj wykształcają się poziomy hierarchiczne związane z dostępnością zróżnicowanej oferty i obsługą przez miejscowości z wyższych szczebli hierarchii określonych części gminy (wytwarzają się układy podporządkowania wsi nie wyposażonych w usługi, wsiom posiadającym rozbudowany ich potencjał; na szczycie takiej hierarchii stoi najczęściej miejscowość gminna, drugi poziom stanowią wsie uzupełniające siedzibę, a trzeci – pozostałe wsie wyposażone w usługi, a kolejny - wsie nie posiadające usług). W przypadku gmin podmiejskich nie wykształcają się tego typu powiązania i zależności, gdyż znaczna część miejscowości ciąży raczej ku sąsiedniemu miastu, a nie ku lepiej wyposażonej wsi gminnej. W sferze społecznej ważną konsekwencją takiego zaburzenia hierarchii osadnictwa jest także zanik więzi społecznych (w mniejszym stopniu wykształcają się społeczności lokalne). Specyficznym uwarunkowaniem rozwoju gminy Inowrocław jest natomiast kształt gminy (taka kategoria gmin jest niekiedy określana mianem „gmin obwarzankowych”) i jej rozczłonkowanie wokół dość dużego powierzchniowo miasta (w skali całego kraju gmin o porównywalnych warunkach rozwoju jest zaledwie kilka). Zagadnienie to wzmacnia wymienione wcześniej negatywne konsekwencje, a dodatkowo powoduje dezintegrację przestrzenną gminy. Jak się wydaje pod względem ciężarów społecznych i funkcjonalnych silniejsze są związki z miastem (czemu sprzyja wybitnie dośrodkowy układ głównych dróg), niż z innymi częściami gminy i z innymi miejscowościami wiejskimi).

Identyfikacja obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na załączniku graficznym przedstawiono granice „obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej”. Pojęcie to nie jest prawnie zdefiniowane, stąd na potrzeby niniejszej analizy przyjęto autorską klasyfikację przestrzeni uwzględniającą kryteria urbanistyczne, geograficzne i funkcjonalne i pod pojęciem tym rozumie się tereny zabudowy o zróżnicowanych funkcjach dostępne w sieci drogowej, gdzie obserwuje się znaczący udział gruntów zabudowanych lub zurbanizowanych w stosunku do terenów rolnych, leśnych, zadrzewionych lub wobec terenów zajętych przez wody. Do terenów zabudowanych lub zurbanizowanych zalicza się oprócz zabudowy służącej celom mieszkaniowym, także tereny zajęte przez budynki służące gospodarce rolnej, tereny zajęte przez działalności usługowe, produkcyjne, magazynowo-składowe, rekreacyjne, sportowe, zagospodarowanie turystyczne, tereny urządzonych parków (jeśli są ogólnodostępne i w większości otoczone przez tereny zabudowane), tereny cmentarzy (jeśli są w większości otoczone przez tereny zabudowane), tereny komunikacji bezpośrednio powiązane z zabudową (np. place, parkingi) i inne urządzone przestrzenie publiczne - pod warunkiem zachowania integralności przestrzennej - czyli położenia w bezpośrednim lub bardzo bliskim sąsiedztwie pozostałego zagospodarowania.

Gmina Inowrocław ma bardzo specyficzną ukształtowaną sieć osadniczą – bardzo dużą część zabudowy została rozlokowana wzdłuż dróg, nie tworząc niemal w ogóle miejscowości w formie typowych intensywnie zagospodarowanych skupisk wielodrożnych, w których możliwe jest wyróżnienie części centralnej utożsamianej albo z koncentracją usług, albo węzłem drogowym - zbiegiem ulic wzdłuż których wykształciła się zabudowa. Dlatego też przyjęto założenie nieuznawania przestrzeni za „w pełni wykształconą” jeśli dotyczyłaby terenów izolowanych od innych uznanych za przestrzeń „w pełni wykształconą” a skupiałaby niewielką liczbę budynków mieszkalnych lub nie byłoby możliwość obsługi tych budynków w zakresie funkcji usługowych na jej terenie lub w jej bliskim sąsiedztwie, lub też gdy intensywność zabudowy jest wyraźnie niższa (wyraźnie większy udział terenów niezabudowanych). W przypadku zabudowy zrealizowanej wzdłuż dróg, decydujące znaczenie dla ich kwalifikacji do „obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej” ma intensywność/gęstość zagospodarowania.

Podkreślić należy, że wyznaczone na terenie gminy poszczególne „obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej” nie zamykają się w granicach miejscowości – i niektóre z nich obejmują zagospodarowanie położone w różnych, sąsiadujących ze sobą miejscowościach. Podobnie na terenie gminy w niektórych miejscowościach identyfikuje się rozłączne „obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej” obejmujące różne części tych miejscowości.

Zasięg obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej przedstawiono na mapie.

Uzbrojenie terenu

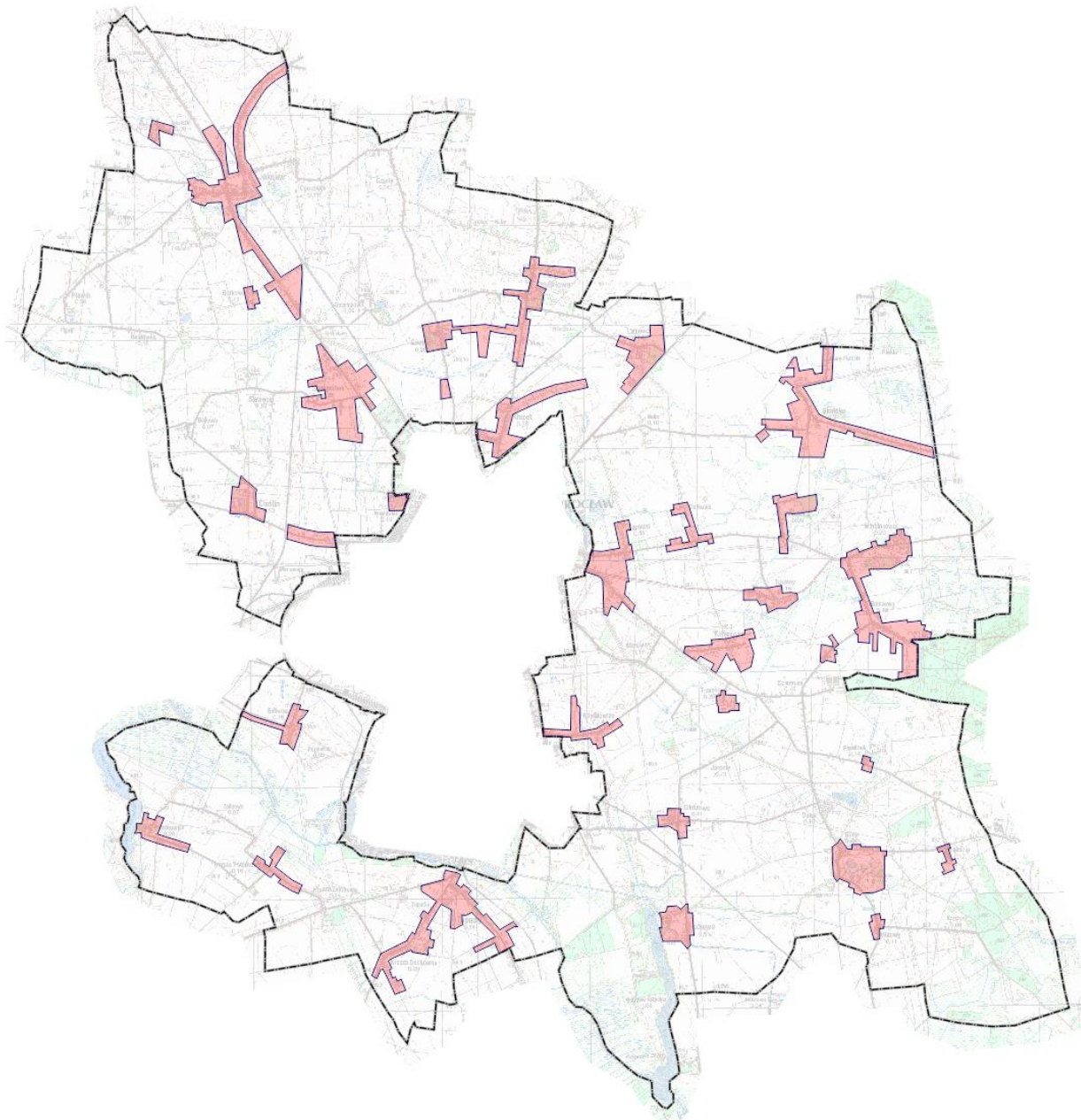
Zagadnienia stanu rozwoju infrastruktury technicznej zostały przedstawione w rozdziale pt. „Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami”.

Uwarunkowania rozwoju zagospodarowania wynikające z funkcjonowania na terenie gminy elektrowni wiatrowych

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych wprowadza istotne ograniczenia w zakresie wzajemnej lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. Zgodnie z ustawą, odległość dzieląca elektrownie wiatrowe i budynki mieszkalne musi być równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (tzw. „całkowita wysokość elektrowni wiatrowej”). Powyższe ograniczenia dotyczą zarówno lokalizacji nowych siłowni wiatrowych w relacjach do istniejącej zabudowy mieszkaniowej, jak też lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej względem już istniejących elektrowni wiatrowych. Wg aktualnego stanu, w ciągu 72 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (a więc do roku 2022) dopuszcza się

uchwalanie planów miejscowych przewidujących lokalizację budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, na podstawie przepisów dotychczasowych – czyli w mniejszej odległości od istniejącej elektrowni wiatrowej, niż wyznaczona strefa 10-krotności jej wysokości.

Na terenie gminy Inowrocław znajduje się kilkanaście elektrowni wiatrowych o różnych parametrach wielkościowych – a więc także zróżnicowanym obszarze powodowania oddziaływań. Na uwagę należy zwrócić fakt, że zarówno niektóre z elektrowni zlokalizowanych na terenie gminy oddziałują poprzez wspomnianą strefę 10-krotności wysokości na teren gminy sąsiedniej (miasto Inowrocław), tak też elektrownie zlokalizowane w sąsiednich gminach, wkraczają częścią strefy oddziaływania na teren gminy Inowrocław. Na Załączniku nr 2 zaznaczono ww strefy w promieniu 10-krotności „całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej”.

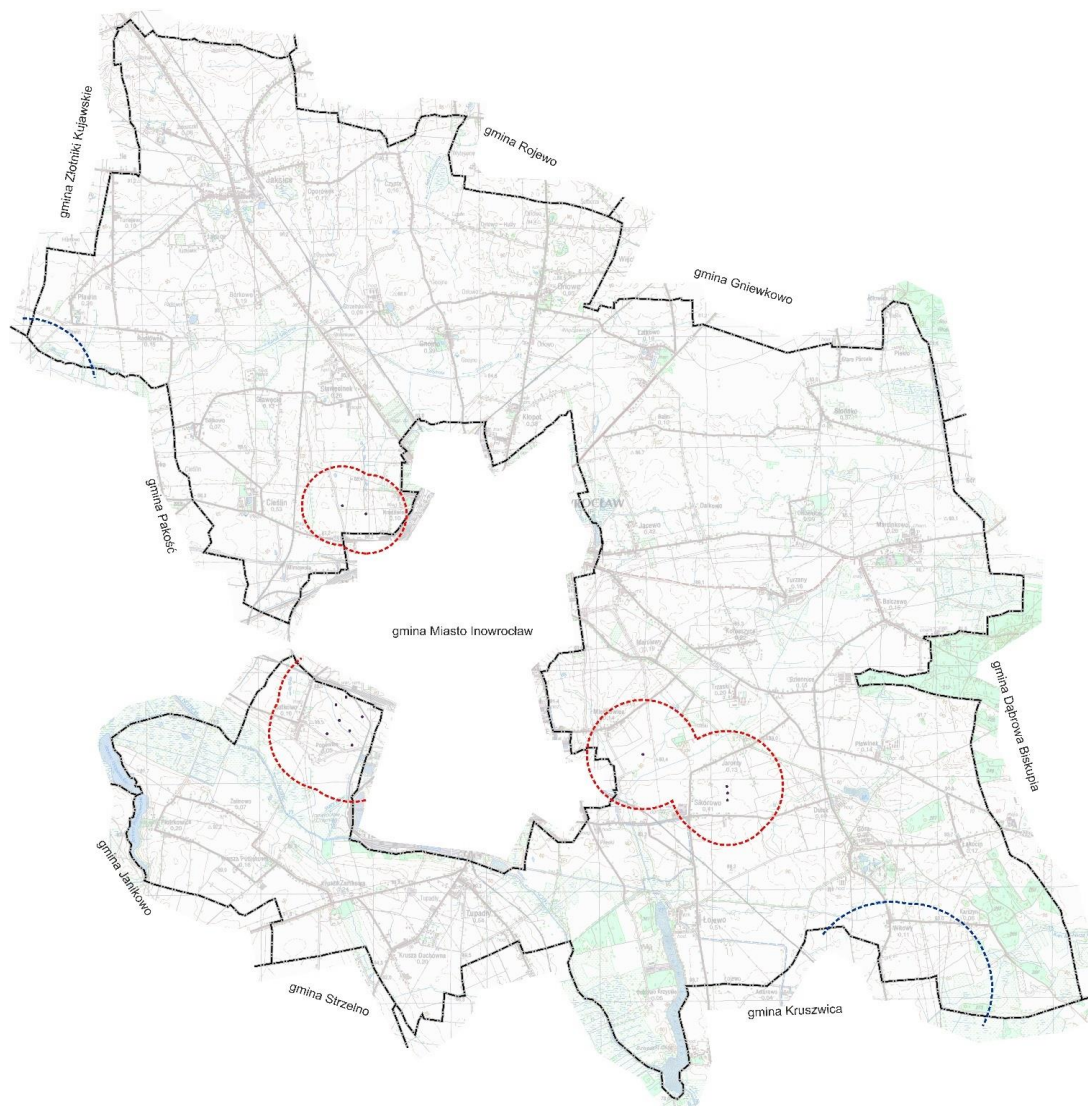

Mapa. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Wykaz elektrowni wiatrowych na terenie gminy Inowrocław:

- Elektrownia wiatrowa Sławęcinek, miejscowość Sławęcinek, moc elektrowni: 600 kW, wysokość wieży: 50,1 m, średnica śmigieł: 43 m. Współrzędne GPS - B 52.804034, L 18.221346
- Elektrownia wiatrowa Sławęcinek, miejscowość Sławęcinek, moc elektrowni: 600 kW, wysokość wieży: 50,1 m, średnica śmigieł: 43 m. Współrzędne GPS - B 52.80278, L 18.227727
- Elektrownia wiatrowa Miechowice, miejscowość Miechowice, moc elektrowni: 800 kW, wysokość wieży: 72,1 m, średnica śmigieł: 52,9 m. Współrzędne GPS B 52.763574, L 18.300402
- Elektrownia wiatrowa Sikorowo, miejscowość Sikorowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 73,99 m, średnica śmigieł: 52 m. Współrzędne GPS B 52.758495, L 18.322297

- Elektrownia wiatrowa Sikorowo, miejscowość Sikorowo, moc elektrowni: 225 kW, wysokość wieży: 45,2 m, średnica śmigieł: 27 m. Współrzędne GPS B 52.757377, L 18.322657
- Elektrownia wiatrowa Sikorowo, miejscowość Sikorowo, moc elektrowni: 500 kW, wysokość wieży: 62 m, średnica śmigieł: 39 m. Współrzędne GPS B 52.756252, L 18.322569
- Elektrownia wiatrowa Batkowo, miejscowość Batkowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 74 m, średnica śmigieł: 58 m. Współrzędne GPS B 52.772904, L 18.222289
- Elektrownia wiatrowa Batkowo, miejscowość Batkowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 74 m, średnica śmigieł: 58 m. Współrzędne GPS B 52.771686, L 18.219741
- Elektrownia wiatrowa Batkowo, miejscowość Batkowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 74 m, średnica śmigieł: 58 m. Współrzędne GPS B 52.769122, L 18.220565
- Elektrownia wiatrowa Batkowo, miejscowość Batkowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 74 m, średnica śmigieł: 58 m. Współrzędne GPS B 52.769762, L 18.226554
- Elektrownia wiatrowa Batkowo, miejscowość Batkowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 74 m, średnica śmigieł: 58 m. Współrzędne GPS B 52.767494, L 18.223221
- Elektrownia wiatrowa Batkowo, miejscowość Batkowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 74 m, średnica śmigieł: 58 m. Współrzędne GPS B 52.767053, L 18.217358
- Elektrownia wiatrowa Batkowo, miejscowość Batkowo, moc elektrowni: 850 kW, wysokość wieży: 74 m, średnica śmigieł: 58 m. Współrzędne GPS B 52.765218, L 18.223829

Mapa. Lokalizacje elektrowni wiatrowych położonych na terenie gminy oraz strefy w promieniu 10-krotności „całkowitej wysokości elektrowni wiatrowych”. Kolorem niebieskim zaznaczono zasięgi stref elektrowni zlokalizowany poza gminą.

Poza gminą znajdują się następujące elektrownie, których strefa 10-krotności wysokości, wkracza na teren gminy Inowrocław:

- Elekrownia wiatrowa Wielowieś gm. Pakość, miejscowość Wielowieś, moc elektrowni: 2000kW, wysokość wieży: 79,77m, średnica śmigieł: 90m. Współrzędne GPS B 52.82302, L 18.137725
- Elekrownia wiatrowa Karczyn gm. Kruszwica, miejscowość Karczyn, moc elektrowni: 2000kW, całkowita wysokość: 150,00m. Współrzędne GPS B 52.726122, L 18.365094

Elekrownia wiatrowa Karczyn gm. Kruszwica, miejscowość Karczyn, moc elektrowni: 2000kW, całkowita wysokość: 150,00 m. Współrzędne GPS B 52.725839, L 18.36971

Uwarunkowania wynikające z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy

Gmina Inowrocław posiada strategię rozwoju opracowaną na podstawie diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia została przyjęta Uchwałą Nr XXXVIII/362/2021 Rady Gminy Inowrocław z dnia 29 grudnia 2021 r. Diagnoza nie odnosi się do aspektów zagospodarowania przestrzennego (nie wynikają z niej żadne wskazania do niniejszego studium w aspektach kształtowania przestrzeni i zagospodarowania), natomiast w pozostałych aspektach jest mniej szczegółowa niż niniejsze studium odnoszące się w analizie uwarunkowań do poszczególnych aspektów rozwoju i funkcjonowania gminy. Poniżej przedstawiono wyniki analizy SWOT stanowiącej podsumowanie części diagnostycznej strategii.

Tab. Analiza SWOT zawarta w Strategii rozwoju gminy Inowrocław na lata 2021-2030.

Tabela 1. Analiza SWOT – Położenie i infrastruktura komunikacyjna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne, • Przebiegające przez obszar gminy drogi krajowe nr 15 i 25, • Duża liczba linii kolejowych, • Sąsiedztwo Inowrocławia, • Położenie na terenie Kujaw Zachodnich, • Działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny części dróg, • Niedostateczna sieć ścieżek rowerowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej, • Położenie nad rzeką Noteć. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury technicznej.

Tabela 2. Analiza SWOT – Demografia

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby ludności, • Dodatnie saldo migracji, • Duża liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Malejący przyrost naturalny, • Rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym, • Różnica pomiędzy liczbą zameldowanych mieszkańców, a liczbą rzeczywiście zamieszkujących gminę.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Napływ nowych mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Tabela 3. Analiza SWOT – Gospodarka i rynek pracy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych, • Wzrastająca przedsiębiorczość mieszkańców, • Położenie gminy przy Inowrocławiu, pozwalające nawiązywać atrakcyjne kontakty handlowe • Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, • Zmniejszający się poziom bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak firm o dużym zatrudnieniu na terenie gminy, • Brak wyznaczonej strefy inwestycyjnej na obszarze gminy, • Zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym, • Emigracja ludności do większych miast – zwłaszcza osób młodych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost gospodarczy kraju; • Budowa nowych zakładów na terenie gminy przez podmioty krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spowolnienie gospodarcze w kraju, • Zmniejszająca się opłacalność produkcji rolnej.

Tabela 4. Analiza SWOT – Kultura, sport i rekreacja

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Liczne szlaki turystyczne przebiegające przez gminę, Askaukalis w Kruszy Zamkowej, Bogate dziedzictwo niematerialne, na które składa się kultura ludowa Kujaw, Bliskość Inowrocławia, stanowiącego ważny ośrodek uzdrowiskowy i wypoczynkowy, Aktywność mieszkańców w klubach sportowych, stowarzyszeniach i świetlicach wiejskich, Funkcjonowanie instytucji kultury, Organizacja wielu imprez i wydarzeń kulturalnych, w tym m.in. Stoly Wielkanocne, Międzynarodowe Mistrzostwa Rzeźbienia, 	<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych na terenie gminy.
Plener Malarski, Święto Dyni, Gala Stanisławy, Carving.	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zwiększony ruch turystyczny, Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych gminy, Bliskość Inowrocławia, Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej, Urozmaicenie oferty kulturalnej oraz zwiększanie dostępności kultury, Możliwość rozwoju sportu w oparciu o przygotowaną bazę obiektów sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Spadek możliwości finansowania kultury i sportu, Spadająca aktywność społeczna, Konkurencyjne wydarzenia kulturalne i sportowe w mieście Inowrocław.

Tabela 5. Analiza SWOT – Infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Dostęp do sieci gazowej w kilku miejscowościach, Rozbudowana sieć wodociągowa zaopatrująca niemal wszystkich mieszkańców gminy w wodę, Zadawalający stan sieci elektroenergetycznej, Brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminny, Uporządkowany system gospodarki odpadami. 	<ul style="list-style-type: none"> Niedostateczny stopień skanalizowania obszaru gminy, Korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych, spośród których część jest w niedostatecznym stanie technicznym, Brak szybkiego Internetu w części gminy, Niewielka ilość osób podłączonych do sieci gazowej w skali gminy, ze względu na funkcjonowanie sieci na niewielkim obszarze.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury technicznej, Rozbudowa sieci gazowej; Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej; Powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów, Wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi, Rozwój szybkiego Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> Rosnąca produkcja odpadów komunalnych oraz niewłaściwe postępowania z odpadami przez część właścicieli nieruchomości, Niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, Rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej, Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach, Niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości, Brak dofinansowania zewnętrznego.

Tabela 6. Analiza SWOT – Ochrona środowiska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Brak dużych zakładów przemysłowych na terenie gminy, Występujące walory przyrodnicze w tym znajdujący się na terenie gminy Obszar Chronionego Krajobrazu, Inwestycje w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> Bardzo niska lesistość, Presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione, Brak występujących obszarów o znacznej różnorodności krajobrazowej, ekosystemowej, siedliskowej i gatunkowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Wzrost zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii przez indywidualnych mieszkańców, jak również w obiektach publicznych, Ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> Napływ zanieczyszczeń powietrza spoza obszaru gminy (w szczególności z kierunku zakładów chemicznych w Inowrocławiu), Wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza spowodowany niską emisją, Niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami, Powstawanie „dzikich” wysypisk, Degradacja środowiska naturalnego (m.in. zamieszczenie powietrza), Nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplanie się klimatu, susze, ulewne deszcze).

Tabela 7. Analiza SWOT – Kapitał społeczny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Aktywność społeczna mieszkańców, Funkcjonowanie wielu organizacji, klubów i stowarzyszeń pozarządowych, Podejmowanie istotnych ze społecznego punktu widzenia przedsięwzięć inwestycyjnych, Pozyskiwanie przez Gminę środków pozabudżetowych, Dostęp do szkolnictwa podstawowego na terenie gminy, Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, Dobry poziom bezpieczeństwa publicznego i przeciwpożarowego (policja, straż pożarna). 	<ul style="list-style-type: none"> Mala liczba uczniów w gminnych szkołach, w stosunku do osób w wieku szkolnym mieszkających na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Modernizacja obiektów pod rozwój społeczny, Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury społecznej, Rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów. 	<ul style="list-style-type: none"> Rosnące koszty inwestycji, Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach, Migracja społeczeństwa do większych miast, Niestabilna sytuacja geopolityczna i zdrowotna w Europie i na świecie.

Tabela 8. Analiza SWOT – Pomoc społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie wielu instytucji pomocy społecznej na terenie gminy, które umożliwiają mieszkańcom pokonanie trudnych sytuacji życiowych, rozwiązanie problemów, okazują wsparcie, zaspokoją podstawowe potrzeby oraz udzielają pomocy psychologicznej dla osób i rodzin, które tego potrzebują, Funkcjonowanie na terenie gminy Środowiskowego Domu Samopomocy w Żalinowie oraz Dziennego Dom „Senior +” w Żalinowie, Funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej w Łojewie, Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> Trudne warunki mieszkaniowe wielu rodzin.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie się pozytywnych tendencji dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców, Nowe możliwości udzielenia pomocy osobom potrzebującym, Wzrost jakości usług w zakresie pomocy społecznej, Efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej oraz koordynacja tych działań, Kontynuacja i realizacja nowych projektów socjalnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, Rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na temat ich istnienia, Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu. 	<ul style="list-style-type: none"> Rosnące potrzeby osób starszych i niesamodzielnych, Rosnąca liczba osób przebywających w DPS-ie Bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych, Wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działaniami w tej kwestii, Zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczzonej bezradności.

Źródło: Strategia rozwoju gminy Inowrocław na lata 2021-2030

Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Gmina Inowrocław wykazuje specyficzne uwarunkowania rozwoju powodowane faktem otaczania przez nią miasta zajmującego powierzchnię ponad 30 km². Relacja przestrzenna z miastem Inowrocław (jego centralne położenie w stosunku do większości obszaru gminy) subiektywnie zwiększa wrażenie dużej wielkości gminy Inowrocław, której powierzchnia należy do większych w skali gmin wiejskich województwa. Rozciągłość południkowa gminy wynosi około 20 km, a równoleżnikowa – ponad 18 km (dla porównania w największej gminie województwa, Koronowo, w ramach której znajduje się miejska siedziba oraz duże zwarte powierzchnie leśne – parametry te wynoszą około 26 km i około 25 km). Główne ciągi

komunikacyjne zbiegają się w mieście (wyjątkiem od niedawna jest obwodnica miasta – ale jej obecność działa w pewnym stopniu dezintegrująco na przestrzeń gminy; obwodnica dostępna jest tylko za pomocą węzłów co ogranicza jej wykorzystywanie do podróży pomiędzy miejscowościami w gminie) – a w praktyce brak jest dróg, które służyłyby dogodnej łączności i przemieszczaniu się pomiędzy różnymi miejscowościami gminy. Południowa część gminy jest oddzielona od pozostałej części doliną Noteci. Noteć nie jest rzeką o rozległym korycie, ale wykształciła niewspółmiernie szeroką dolinę, o małej liczbie przepraw. Do czasu realizacji obwodnicy jedyną łączność południowej części gminy z pozostałymi sołectwami zachodziła za pomocą mostu prowadzącego do miasta Inowrocław. Z kolei Batkowo i Popowice położone są pomiędzy Notecią, gminą Pakość i miastem Inowrocław, a więc nie posiadają żadnej bezpośredniej łączności z pozostałą częścią gminy. Istotną barierę przestrzenną stanowi też teren bazy lotniczej w Łatkowie.

Powyższe przykłady wskazują, że gmina jest zdeintegrowana przestrzennie, co oznacza, że poszczególne miejscowości (których jest w gminie obiektywnie dużo) wykazują najczęściej dobre powiązania komunikacyjne z najbliższymi sąsiednimi miejscowościami, a często także z miastem Inowrocław, ale związki z dalej położonymi częściami gminy mogą być utrudnione lub wymagają przejazdu przez miasto Inowrocław. Każdy z takich potencjalnie możliwych do wydzielenia mikroregionów charakteryzuje się pewną odrębnością od obszarów sąsiednich, jednak wynikającą nie z różnic funkcji i zagospodarowania, ale z utrudnionego kontaktu z jednostką sąsiednią (mała liczba lub brak połączeń drogowych, bariery przestrzenne, brak potrzeby kontaktów międzyludzkich wynikające ze słabego rozwoju usług i załatwianiu większości potrzeb w mieście - czyli brak powiązań funkcjonalnych). Jednocześnie jednak należy podkreślić, że ta rozległa i zdeintegrowana przestrzeń gminy, jest wewnątrznie stosunkowo podobna pod względem pełnionych funkcji i charakteru zagospodarowania. Przy planowaniu rozwoju gminy nie ma więc uzasadnienia dla istotnego różnicowania działań wobec różnych części gminy – takiego, które wynikałoby z zasadniczo odmiennych predyspozycji rozwojowych lub odmiennych celów rozwoju zagospodarowania. Dlatego też, w przestrzeni gminy, przy wyróżnianiu jednostek funkcjonalno-przestrzennych, kierowano się przede wszystkim ograniczeniami przestrzennymi i/lub większym znaczeniem którejs z prowadzonych działalności na tle pozostałych (wszystkie jednostki mają charakter wielofunkcyjny).

Procesy rozwoju zagospodarowania - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina Inowrocław charakteryzuje się dużą liczbą obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych w różnych okresach, dotyczących terenów o bardzo zróżnicowanej wielkości oraz określających zróżnicowane przeznaczenie terenów. Na przykład uwagę zwracają plany wyznaczające tereny zalesień, plany związane z realizacją infrastruktury przesyłowej, plany związane z eksploatacją surowców, plan wyznaczający teren realizacji energetyki wiatrowej. Wśród planów wyznaczających tereny służące rozwojowi mieszkalnictwa (zabudowa mieszkaniowa z towarzyszącymi usługami) zaznaczają się zarówno plany obejmujące tereny bardzo małej powierzchni, jak i nieliczne, sporządzane w ciągu ostatnich kilku lat, plany obejmujące duże powierzchnie i kompleksowo regulujące charakter zagospodarowania. Uwagę zwraca brak planów określających przeznaczenie na cele rozwoju gospodarczego, stwarzających możliwość rozwoju nowych przedsięwzięć inwestycyjnych, zwłaszcza o dużym zapotrzebowaniu na przestrzeń. Analiza rezerw terenowych w ramach planów wyznaczających tereny mieszkaniowe wskazuje natomiast ich znaczące przewymiarowanie – dostępność terenów znacznie przewyższa prognozowane zapotrzebowanie w okresie nawet kilku dekad.

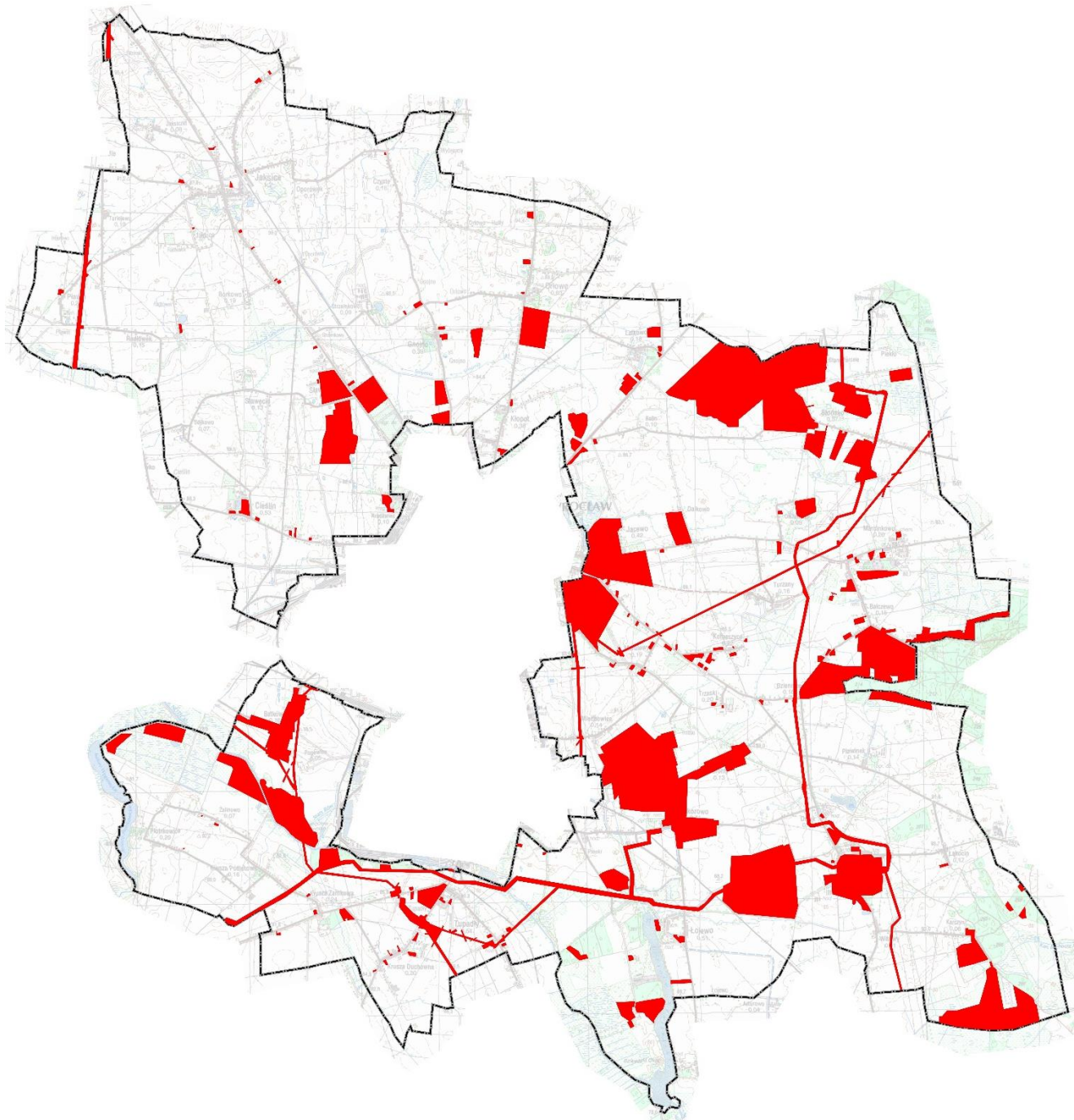
Tabela. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy Inowrocław (wg stanu na VI 2021)

1	Uchwała XXIII/146/96 z dnia 1996-12-19	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania Gminy Inowrocław
2	Uchwała XXIII/147/96 z dnia 1996-12-19	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław
3	Uchwała XXIII/148/96 z dnia 1997-12-19	w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław
4	Uchwała XXXII/221/98 z dnia 1998-03-30	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław
5	Uchwała V/40/99 z dnia 1999-02-22	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław
6	Uchwała X/118/99 z dnia 1999-10-25	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania Gminy Inowrocław
7	Uchwała X/119/99 z dnia 1999-10-25	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu we wsi Góra
8	Uchwała XI/128/99 z dnia 1999-12-09	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania Gminy Inowrocław
9	Uchwała XVII/209/2000 z dnia 2000-07-17	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania Gminy Inowrocław
10	Uchwała XVII/210/2000 z dnia 2000-07-17	w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania Gminy Inowrocław
11	Uchwała XVII/211/2000 z dnia 2000-07-17	w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny we wsiach: Jacewo, Łojewo, Marcinkowo, Orłowo, Sikorowo, Krusza Duchowna, Komaszycy jako zmiany dotychczas obowiązującego miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław.
12	Uchwała XVIII/222/2000 z dnia 2000-09-22	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przebiegu rurociągów polskiego koncernu Naftowego S.A w granicach gminy Inowrocław
13	Uchwała XXXI/355/2001 z dnia 2001-12-17	w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny we wsiach: Cieślin, Dulsk, Jacewko, Jaksice, Łatkowo, Łojewo, Balczewo, Marulewy, Sławęcinek, Gnojno, Słońko, Sikorowo, Dziennice, Tupadły, Krusza Zamkowa, Koszaszyce jako zmiany dotychczas obowiązującego miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław

14	Uchwała XXXIV/364/2002 z dnia 2002-03-18	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego teren we wsi Stońsko jako zmiany dotychczas obowiązującego miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław
15	Uchwała X/66/2003 z dnia 2003-05-29	w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny we wsiach: Jacewo, Jaksice, Latkowo, Łąkocin, Balczewo, Marcinkowo, Pławin, Radłówek, Gnojno, Sławęcinek, Słońsko, Trzaski, Krusza Zamkowa, Komaszycy, Piotrkowice
16	Uchwała XI/76/2003 z dnia 2003-07-03	w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów we wsi Łojewo i we wsi Cieślin
17	Uchwała XLI/239/2009 z dnia 2009-12-28	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław uchwalonego uchwałą Nr XVII/209/2000 Rady Gminy w Inowrocławiu z dnia 17 lipca 2000 r. w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny we wsiach: Jacewo, Jaksice, Kłopot, Balczewo, Olszewice, Marulewy, Gnojno, Krusza Zamkowa, Komaszycy jako zmiany dotychczas obowiązującego miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 listopada 2000 r. Nr 88, poz. 728) dla obszaru położonego w miejscowości Komaszycy, oznaczonego symbolami 20.24 MN i 20.24a KDX
18	Uchwała VIII/56/2011 z dnia 2011-06-30	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Inowrocław w miejscowości Jacewo
19	Uchwała IX/67/2011 z dnia 2011-09-05	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław uchwalonego uchwałą Nr XXIII/147/96 Rady Gminy w Inowrocławiu z dnia 19 grudnia 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław (Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego z dnia 19 lutego 1997 r. Nr 3, poz. 13) dla części obszaru położonego w miejscowości Słońsko, oznaczonego symbolem 16.18 RLz
20	Uchwała IX/68/2011 z dnia 2011-09-05	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław uchwalonego uchwałą Nr XXIII/147/96 Rady Gminy w Inowrocławiu z dnia 19 grudnia 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław (Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego z dnia 19 lutego 1997 r. Nr 3, poz. 13) dla części obszaru położonego w miejscowości Balczewo, oznaczonego symbolem 11.48 RLz
21	Uchwała IX/69/2011 z dnia 2011-09-05	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław uchwalonego uchwałą Nr XXIII/147/96 Rady Gminy w Inowrocławiu z dnia 19 grudnia 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław (Dziennik Urzędowy Województwa Bydgoskiego z dnia 19 lutego 1997 r. Nr 3, poz. 13) dla części obszaru położonego w miejscowości Karczyn Wieś, oznaczonego symbolem 9.12 RLz
22	Uchwała XXVI/218/2013 z dnia 2013-05-15	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części miejscowości Gnojno
23	Uchwała XXVI/219/2013 z dnia 2013-05-15	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części miejscowości Dziennice
24	Uchwała XXVII/235/2013 z dnia 2013-06-24	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Gnojno
25	Uchwała XXVII/236/2013 z dnia 2013-06-24	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części miejscowości Łojewo
26	Uchwała XXVII/241/2013 z dnia 2013-06-24	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części miejscowości Sikorowo i Miechowice
27	Uchwała XXXIV/310/2014 z dnia 2014-03-31	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części miejscowości Słońsko
28	Uchwała XXXIX/405/2014 z dnia 2014-11-07	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębów geodezyjnych Sławęcinek
29	Uchwała VIII/52/2015 z dnia 2015-06-22	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Balczewo
30	Uchwała X/64/2015 z dnia 2015-09-21	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Sikorowo
31	Uchwała XIV/123/2016 z dnia 2016-02-18	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części miejscowości Jacewo
32	Uchwała XXIV/216/2017 z dnia 2017-02-23	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębów geodezyjnych Pławin, Turlejewo i Jaksiczki
33	Uchwała XXIX/243/2017 z dnia 2017-06-05	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji liniowej przebiegającej przez obręby: Słońsko, Olszewice, Marcinkowo, Turzany, Komaszycy, Dziennice, Trzaski, Jaronty, Dulsk, Góra i Łąkocin w gminie Inowrocław
34	Uchwała XXXIV/274/2017 z dnia 2017-09-15	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki nr 53/4 w miejscowości Kłopot, gmina Inowrocław
35	Uchwała XLI/333/2018 z dnia 2018-03-21	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Orłowo
36	Uchwała XLVIII/385/2018 z dnia 2018-09-19	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w części miejscowości Latkowo, gmina Inowrocław
37	Uchwała VII/69/2019 z dnia 2019-05-30	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Jacewo w rejonie drogi powiatowej relacji Jacewo-Ośnieszczewko i drogi gminnej relacji Latkowo-Dalkowo.
38	Uchwała XI/94/2019 z dnia 2019-10-30	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w obrębie ewidencyjnym Góra, gmina Inowrocław
39	Uchwała XI/95/2019 z dnia 2019-10-30	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w części miejscowości Łojewo, gmina Inowrocław.

40	Uchwała XIV/145/2020 z dnia 2020-01-27	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części miejscowości Balczewo
41	Uchwała VIII/56/2011 z dnia 2011-06-30	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Inowrocław w miejscowości Jacewo
42	Uchwała XIV/147/2020 z dnia 2020-01-20	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w części miejscowości Słońsko, gmina Inowrocław.
43	Uchwała XVIII/174/2020 z dnia 2020-05-25	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części miejscowości Jaronty.
44	Uchwała XXIV/231/2020 z dnia 2020-11-23	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji liniowej przebiegającej przez obręb: Góra, Łojewo, Sikorowo, Tupadły, Krusza Zamkowa i Krusza Podłotowa w gminie Inowrocław
45	Uchwała XXIV/232/2020 z dnia 2020-11-23	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części miejscowości Orłowo
46	Uchwała XXIV/233/2020 z dnia 2020-11-23	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w części miejscowości Cieślin, gmina Inowrocław.
47	Uchwała XXV/240/2020 z dnia 2020-12-16	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części miejscowości Sławęcinek
48	Uchwała XXVIII/296/2021 z dnia 2021-03-24	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w południowej części obrębu geodezyjnego Jacewo
49	Uchwała XXXIV/337/2021 z dnia 2021-09-23	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części miejscowości Batkowo
50	Uchwała XLIV/408/2022 z dnia 2022-05-19	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w części obrębu geodezyjnego Sikorowo
51	Uchwała XLIV/409/2022 z dnia 2022-05-19	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Sławęcinek
52	Uchwała XLV/415/2022 z dnia 2022-06-23	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części miejscowości Sikorowo
53	Uchwała XLV/416/2022 z dnia 2022-06-23	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w sąsiedztwie kompleksu wojskowego w części obrębu ewidencyjnego Sławęcinek
54	Uchwała XLIX/443/2022 z dnia 2022-10-10	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w części miejscowości Tupadły
55	Uchwała XLIX/444/2022 z dnia 2022-10-10	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Łatkowo
56	Uchwała LII/458/2022 z dnia 2022-11-15	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części miejscowości Łatkowo
57	Uchwała LVIII/502/2023 z dnia 2023-03-31	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Inowrocław w części obrębów Krusza Zamkowa, Tupadły, Sikorowo, Miechowice, Jacewo i Batkowo
58	Uchwała LVIII/503/2023 z dnia 2023-03-31	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w południowo – wschodniej części obrębu Sławęcinek
59	Uchwała LXI/549/2023 z dnia 2023-06-22	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębów Jacewo, Marulewy, Komasyce, Turzany, Olszewice, Marcinkowo i Słońsko, gmina Inowrocław
60	Uchwała LXI/550/2023 z dnia 2023-06-22	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębów Batkowo, Krusza Podłotowa oraz Krusza Zamkowa, gmina Inowrocław

Źródło: opracowanie własne

Mapa. Tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Geologia i ukształtowanie terenu

Na terenie gminy spotyka się dwie zdecydowanie różne pod względem morfogenetycznym i fizjonomii krajobrazu jednostki fizyczno-geograficzne. Zdecydowana większość gminy leży w strefie wysoczyzny, ale niewielka część na południu gminy, leży w strefie doliny Noteci.

Morfogeneza gminy związana jest z działalnością zlodowacenia fazy poznańsko-dobrzyńskiej, ale obecność wcześniejszych osadów w obrębie doliny Noteci wskazuje, iż istniała ona już wcześniej.

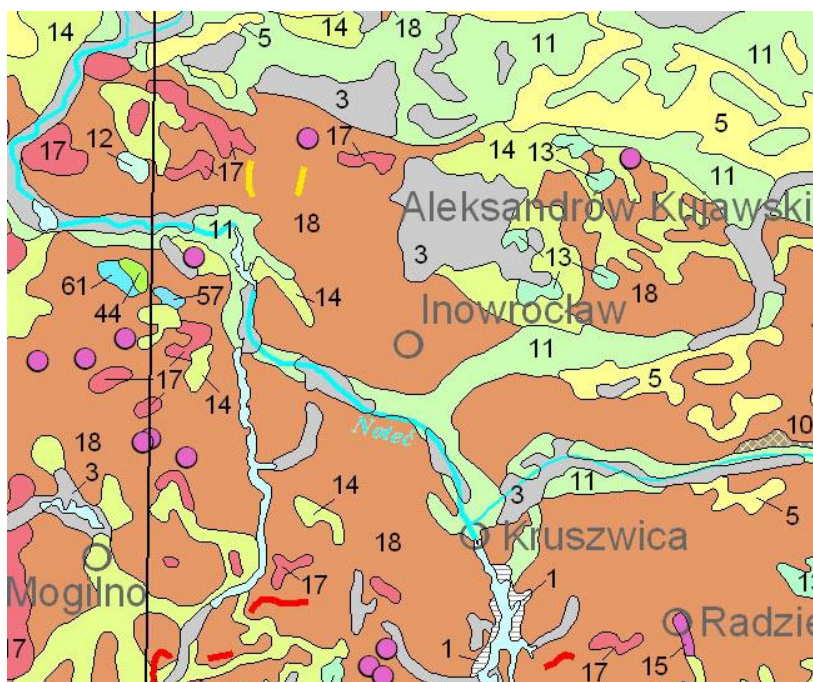
Budowę geologiczną gminy tworzy wysoczyzna morenowa, zbudowana z glin zwałowych piaszczystych, zamarglonych z licznymi przewarstwieniami drobnoziarnistymi, pylistymi i glinionymi.

Forma płaszczynowa jest w środkowo-wschodniej i południowej części gminy przecięta rozległą, ale płytką dolinną formą wodnolodowcowo-wytopiskową (pas Marcinkowo-Trzaski – Mątwy – Popowice). W profilu wglębnym tej formy dominują naprzemianległe piaski drobnoziarniste pylaste z mułkami, zasypane holoceniowymi namułami i torfami

Większą część gminy zajmuje rozległa równina moreny dennej, z częstymi formami wklęsłymi (dolinkami wytopiskowymi o zróżnicowanym kształcie i wielkości, niektóre z nich są rozległe) i bardzo nielicznymi formami wypukłymi. Krajobraz gminy jest w porównaniu i z obszarami leżącymi na północ od gminy i z tymi leżącymi na południe od niej – strefą wyjątkowo równinną.

Obserwuje się następujące utwory budujące powierzchnię gminy (patrz załącznik graficzny):

- glina zwałowa fazy dobrzyńsko-poznańskiej – pokrywa zdecydowaną większość obszaru gminy,
- mułki, piaski i żwiry rzeczne fazy poznańsko-dobrzyńskiej – występują w dolinie Noteci oraz w pasie rozciągającym się pomiędzy Balczewem, a Mątwy,
- mułki i piaski jeziorne fazy poznańsko-dobrzyńskiej – występują one w północno-wschodniej części gminy, gdzie tworzą zwarty rozległy obszar mający swoją kontynuację poza terenem gminy – jest to strefa, która stanowiła jezioro wytopiskowe, a fakt, iż powstała z osadów jeziornych jednoznacznie tłumaczy ich równinną, niemal płaską, rzeźbę;
- torfy i namuły holoceniowe - wypełniające małe obniżenia wytopiskowe oraz dolinki cieków (większe powierzchniowo formy tego typu rozciągają się przykład wzdłuż Noteci oraz Smyrni).

Rys. Fragment mapy geologicznej dla okolic gminy (oryginał w skali 1:500 000)

Objaśnienia: 3–piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły, 5–piaski eoliczne, lokalnie w wydmach, 10 – gliny. Piaski i gminy z rumoszami, soliflukcyjno-deluwialne, 11–piaski, żwiry i mułki rzeczne, 13 – ily, mułki i piaski zastoiskowe, 14–piaski i żwiry sandrowe, 15–piaski i mułki kemów, 17–żwiry i piaski, głazy i gliny moren czołowych, 18–gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe

Analizując przeszłość geologiczną, należy podkreślić położenie gminy w strefie o dużym zróżnicowaniu oraz mocno indywidualnych uwarunkowaniach będących skutkiem zachodzących tu procesów. Obecną konsekwencją tego jest możliwość eksploatacji soli kamiennej oraz obecność wód geotermalnych, a w mieście Inowrocław pośrednim skutkiem są ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym (co pośrednio może wpływać na zagospodarowanie przymiejskiej części gminy, poprzez parcie inwestycyjne poza granice miasta). Nie wnikając w szczegóły złożonej i skomplikowanej historii geologicznej oraz będącej jej konsekwencją stratygrafii gminy, należy zwrócić uwagę na położenie gminy w obrębie zachodniego skrzydła Antyklinorium Kujawsko-Pomorskiego. Przebiega ono tutaj w formie antyklinarnego wypiętrzenia z kierunku południowo-wschodniego ku północno-zachodniemu. Składa się ono z szeregu elewacji i depresji ułożonych wzdłuż jego osi. Najbardziej charakterystyczną tego formą są wysady solne (diapiry) w Inowrocławiu oraz w Górze. Wysad powstał wskutek migracji ku powierzchni plastycznych mas solnych. Powstały w ten sposób słupy, przebijające późniejsze warstwy (np. na terenie gminy przebijają one warstwy trzeciorzędowe), o miąższości (wysokości) nawet kilku kilometrów (5-7 km), przykryte czapą gipsową (powstała w wyniku oddziaływania wód na strop soli) o miąższości przynajmniej kilkudziesięciu metrów. Obywa wysady mają wpływ na obecną rzeźbę gminy, gdyż zarówno w Inowrocławiu jak i w Górze obserwuje się wyraźne wyniesienie terenu ponad obszary otaczające. Wyniesienie w Inowrocławiu ma wprawdzie kulminację na terenie miasta, ale jego łagodnie opadające zbocza wkraczą na teren gminy (leży na nich na przykład miejscowość Jacewo). Wysady solne determinują układ warstw geologicznych, rzeźbę terenu oraz stosunki wodne (z jednej strony powodują ryzyko zasolenia wód, czy wręcz wypływu wód zasolonych na powierzchnię, ale jednocześnie eksploatacja soli powoduje ryzyko

powstawania zapadlisk, co zdarzało się w przeszłości dosyć często). Wspomniana czapa gipsowa powoduje, że miąższość czwartorzędowa na terenie gminy jest stosunkowo niewielka (miejscami ma zaledwie kilka-kilkanaście metrów).

Wysad w Inowrocławiu ma długość ok. 2 km, szerokość ok. 1 km, a powierzchnię ok. 2 km kw. Głębokość zwierciadła soli wynosi 120-190 m, a więc leży kilkadziesiąt metrów poniżej poziomu morza. Wysad w Górze jest mniejszy (1,2 na 1 km, powierzchnia ok. 1 km), ale sól zalega płycej (już na głębokości 103 do 143 m).

Wysad solny w Górze ma kształt elipsy. W przekroju pionowym ma formę kopuły, przebijającej utwory mezozoiczne i trzeciorzędowe. Wraz z głębokością wysad poszerza się, głównie od strony południowo-wschodniej, natomiast ściany północna i zachodnia zapadają stromo.

Zwierciadło solne zalega na głębokości 103-143 m, obniżając się w kierunku SE. Czapa gipsowa grubości średnio kilkudziesięciu metrów, zalega na głębokości od 19 do 69 m. W wysadzie jest udokumentowane i eksploatowane metodą podziemnego ługowania złoża soli kamiennej Góra, o zasobach bilansowych 1,9 mld ton.

Gmina nie należy do obszarów o szczególnie urozmaiconej rzeźbie terenu. Najwyżej położony punkt leży na wysokości 106,5 m npm (okolice kościoła w Górze), natomiast najniższy położony punkt – na wysokości 78 m npm (jest to poziom lustra Noteci na wysokości Batkowa). Różnica wysokości wynosi więc ok. 28 m, ale w rzeczywistości większość obszaru gminy leży na wysokości 80-90 m npm. Oprócz wyniesienia terenu obserwowanego w Górze, drugie wyraźne wyniesienie obejmuje miasto i jego bezpośrednie sąsiedztwo. Centrum miasta (leżące w większości na wysokości 100-105) położone jest o około 15 metrów powyżej poziomu otaczających obszarów wiejskich. Największa kulminacja występuje w okolicach ul Marcinkowskiego / Młyńskiej (108,5 m npm), skąd we wszystkich kierunkach obserwuje się łagodny spadek terenu. Obydwie kulminacje (Góra i Inowrocław) są bezpośrednio związane z wysadami solnymi.

Cechą charakterystyczną rzeźby terenu jest przede wszystkim jej „łagodny” charakter – przejawiający się niewielkimi, stopniowymi zmianami wysokości (małe nachylenia, małe różnice wysokości), powodujący wrażenie równinnego lub bardzo łagodnie falistego ukształtowania terenu.

Skrajnie północna część gminy leży na wysokości ok. 95 m npm i wysokość ta zmniejsza się wraz z podążaniem na południe. Wsie Jaksice, Pławin, Orłowo leżą na wysokości 85-90 m npm, ale pas Radłówek – Sławęcina – Sławęcinek - Sławęcine-Latkowo – Słońsko to już wysokości nieco niższe niż 85 m npm. Miasto Inowrocław i bezpośrednie otoczenie, to wspomniane wyniesienie – Cieślin, Kłopot, Jacewo, Batkowo to rzędne ok. 88 m npm, a Marulewy – nawet ponad 90 m npm. Na południe od Inowrocławia spotyka się najbardziej urozmaicony fragment gminy, związany z doliną Noteci – tutaj rzeźba terenu ma wyraźnie „ostrzejszy” charakter – nachylenia terenu i różnice wysokości są znacząco większe (zwłaszcza dotyczy to fragmentu Tupadły – Mątwy i na północ od Kruszy Podlotowej. O ile dolina Noteci leży na wysokości nieco poniżej 80 m npm, to Tupadły, Krusza Duchowna i Krusza Podlotowa już na wysokości prawie 90 m npm., a największa kulminacja (koło Piotrkowic) przekracza 90 m npm. część północno-wschodnia to teren równinny, leżący na wysokości 81-85 m npm. Znajdują się tu: Słońsko, Olszewice, Marcinkowo, Batkowo, Turzany, Komasyce, Trzaski, Dziennice. Część południowo-wschodnia to największe w gminie wyniesienie. Jak wspomniano, ma kulminację w Górze, która leży ok. 20 m powyżej części północno-wschodniej i ok. 25 powyżej doliny Noteci (wieś Łojewo leży nieco powyżej 80 m npm). Pławinek i Karczyn leżą na wysokości nieco poniżej, a Dulsk i Łąkocin – nieco powyżej 90 m npm. Wieś Góra leży w większości nieco ponad 100 m npm. Na południe od Góry teren łagodnie opada. W skrajnie południowej części (obniżenie na południe od Karczyna) spotyka się już rzędną poniżej 80 m npm. Oprócz doliny Noteci, na terenie gminy w kilku miejscach spotyka się mniejsze obniżenia (niekiedy związane z małymi ciekami lub będące niewielkimi dolinkami) o wysokości poniżej 80 m npm, natomiast stosunkowo rzadkie są pagórki i wyniesienia. Brak wyniesień wzmacnia wrażenie równinnego charakteru rzeźby.

Klimat

Według klasyfikacji regionów klimatycznych Polski przeprowadzonej przez W. Okołowicza i D. Martyn, gmina leży w „subregionie kujawskim”. Dla regionu tego wskazuje się jako najbardziej charakterystyczną cechą „przejściowość” klimatu, dużą liczbę dni pochmurnych, a przede wszystkim występowanie najniższych w Polsce opadów atmosferycznych.

Szczegółowe parametry charakteryzujące klimat, są następujące:

- opady atmosferyczne, wynoszą do 550 mm, z czego ponad połowa (ok. 300-350 mm) przypada na półrocze letnie
- w roku 2007 na położonej w pobliżu gminy stacji pomiarowej w Więclawicach, aż 22% (czyli wówczas ok. 120 mm) rocznej sumy opadów przypadało na lipiec, 15% na czerwiec, 11% na sierpień; miesiącami o najniższych opadach były (kwiecień, wrzesień i październik (po ok. 3-4% sumy rocznej, czyli poniżej 20 mm)
- średnie temperatury roczne wynoszą ok. 8-8,5°C przy czym w lipcu przekraczają 18,5°C a w styczniu wynoszą ok. -2,5 do -3°C.
- okres wegetacyjny trwa 210-220 dni
- lato termiczne trwa przeciętnie ok. 90-100 dni
- zima termiczna trwa przeciętnie ok. 80-90 dni
- średnia liczba dni mroźnych wynosi ok. 35-40, natomiast bardzo mroźnych (gdzie temperatura maksymalna nie przekracza -10°C wynosi 2-3),
- średnia liczba dni gorących wynosi 35-40, a dni upalnych (z temperaturą ponad 30°C) ok. 4-6,
- liczba dni pogodnych wynosi ok. 40,
- liczba dni chmurnych wynosi ok. 120-130,

- pokrywa śnieżna występuje w okresie trwającym ok. 70 dni,
- przeciętne roczne usłonecznienie wynosi 1500-1600 godzin,
- notuje się przewagę wiatrów zachodnich, w następnej kolejności południowo-zachodnich, w dalszej kolejności północno-zachodnich.

Na terenie gminy wpływ na lokalne modyfikacje klimatu będą miały obniżenia terenu, zwłaszcza podmokłe (np. dolina Noteci), gdzie częstsze będą mgły. Z tych samych powodów należy się spodziewać w okresie jesienno-wiosennym zastoisk zimnego powietrza, a w okresie letnim nieco łagodniejszego przebiegu pogody (niższe temperatury maksymalne, wyższa wilgotność powietrza).

Gleby i przydatność rolnicza gruntów

Gmina charakteryzuje się pokrywą glebową związaną ściśle z typem podłoża, a pośrednio z morfologią obszaru. Podkreślić należy stosunkowo małe zróżnicowanie typów gleb oraz dominująca rolę czarnych ziem, aczkolwiek lokalnie spotyka się bardziej rozdrobnioną mozaikę typów gleb.

Zdecydowaną większość powierzchni gminy zajmują urodzajne czarne ziemie właściwe, tworzące zazwyczaj gleby kompleksu 1 i 2. Zajmują praktycznie całą część północną oraz północno-zachodnią, znaczne fragmenty gminy w części południowej (poza doliną Noteci) i środkowo-wschodniej. W części wschodniej, w obszarach o dużej wilgotności, przestrzeń nie zajęta przez kompleksy czarnych ziem właściwych, jest „dopełniana” czarnymi ziemiami zdegradowanymi (największe ich powierzchnie to pas Sikorowo-Turzany oraz okolice Balczewa i Słońska); gleby te miejscami wykształcają dobre kompleksy (2,4) choć najczęściej zaliczane są do kompleksów mniej urodzajnych (5,6).

Stosunkowo niewielkie powierzchnie zajmują gleby brunatne właściwe, które zazwyczaj w gminach są podstawą kompleksów wysokiej przydatności, a w gminie Inowrocław ustępują czarnym ziemiom. Spotyka się je w okolicach Marcinkowa, Dulaska – Góry, Piotrkowic – Kruszy Zamkowej oraz Jaksiczek.

We wschodniej części gminy spotyka się natomiast spore powierzchnie gleb brunatnych wylugowanych i kwaśnych, o mniejszej przydatności rolniczej.

Niewielkie powierzchnie zajmują nieurodzajne gleby biellicowe i pseudobiellicowe. Spotyka się je jedynie w części wschodniej, w 3 rejonach: Słońska, Balczewa i Witowy – Łąkocin – Karczyn.

Pozostałe obszary zajęte są przez gleby pochodzenia organicznego. Są one ściśle związane z obszarami o podwyższonej wilgotności i najczęściej są wykorzystywane jako trwałe użytki zielone (niektóre są wskazywane do zalesień). Pod względem zajmowanej powierzchni, wśród gleb organicznych, największe znacznie mają gleby murszowo-mineralne i murszowate, znacznie mniejsza jest powierzchnia torfów niskich oraz gleb mułowo-torfowych (względnie torfowo-mułowych), przy czym te ostatnie występują wyłącznie w zabagnionych obniżeniach we wschodniej części gminy.

Zróżnicowanie przestrzenne gleb pod względem przydatności dla rolnictwa jest następujące:

- gleby najwyższych kompleksów rolniczej przydatności (1-pszenny bardzo dobry, 2-pszenny dobry) obejmują większość powierzchni gminy, przy czym niemal całkowicie pozbawione ich są: dolina Noteci oraz części północno-wschodnia, skrajnie południowo-wschodnia i obniżenie biegnące od Marcinkowa w kierunku Mątew; największe zwarte obszary występowanie kompleksu 1, to Tupadły – Krusza Duchowna oraz Kłopot – Orłowo; w rejonach Jaksice – Pławin oraz Marulewy – Jacewo – Balin i Piotrkowice – Krusza Podłotowa obserwuje się mozaikę gleb jednak z wyraźną przewagą kompleksu 1, a w okolicach Łojewo – Sikorowo – Góra – Pławinek oraz Cieślin – Sławęcín, mozaikę z przewagą kompleksu 2,
- kompleks 3 (pszenno-wadliwy) praktycznie nie jest w gminie reprezentowany,
- gleby kompleksu 4 (żytni bardzo-dobry, pszenno-żytni) zajmują niewielkie powierzchnie w różnych częściach gminy, a jedyne obszary, gdzie tworzą nieco większe kompleksy, to okolice: Trzaski – Jaronty i Witowy – Łąkocin,
- gleby kompleksu 5 (żytniego dobrego) tworzą większy zwarty kompleks w okolicach Trzaski – Sikorowo – Miechowice (stanowią tu kontynuację opisanego wcześniej kompleksu 4), ponadto występują wyspowo w wielu częściach gminy, gdzie jednak nie zajmują dużych powierzchni,
- gleby kompleksu 6 (żytni słaby) i 7 (żytni bardzo słaby) występują przede wszystkim w północno-wschodniej części gminy, gdzie stanowią kompleksy o największej powierzchni (Balczewo – Turzany - Marcinkowo – Słońsko); poza tym rejonem są reprezentowane bardzo nielicznie
- w części północnej wykształcił się wyspowo (zajmując niewielkie powierzchnie wśród gleb wysokich klas) kompleks 8 (zbożowo-pastewny mocny), a w części południowej, głównie w obszarze doliny Noteci – kompleks 9 (zbożowo-pastewny słaby); w obydwu przypadkach są to gleby wykształcone w obszarach podwyższonej wilgotności na czarnych ziemiach, lub czarnych ziemiach zdegradowanych
- w obniżeniach oraz wzdłuż cieków (zawsze w obszarach o wysokiej wilgotności) wykształciły się kompleksy zielone – pomijalnie małą powierzchnię zajmuje kompleks 1 (użytki bardzo dobre i dobre), natomiast zbliżone są powierzchnie kompleksu 2 (użytki średnie) i 3 (użytki zielone słabe i bardzo słabe); największe powierzchnie kompleksów trwałych użytków zielonych spotyka się w dolinie Noteci, w części skrajnie południowo-wschodniej oraz w okolicach Balczewa

Tab. Klasy bonitacyjne gruntów ornych (z sadami) i użytków zielonych

grunty orne z sadami		użytki zielone	
klasa	% udział	klasa	% udział
I	3,3	I	0,0
II	27,2	II	1,6
IIIA	29,9	III	12,8
IIIB	14,0		
IVA	10,5	IV	50,7
IVB	7,0		
V	6,2	V	29,6
VI	1,9	VI	4,5
VIz	0,0	VIz	0,7

Źródło: IUNG

Klasyfikacja gleb wg kompleksów rolniczej przydatności, wskazuje na dużą przydatność gleb, które dodatkowo w znacznej części gminy tworzą rozległe zwarte powierzchnie.

O bardzo wysokiej jakości i przydatności gleb świadczy struktura według klas bonitacyjnych. Wśród gruntów ornych, ponad 3% to grunty klasy I (tak wysoki udział jest niezwykle rzadko spotykany), a ponad 27% - grunty klasy II. Grunty klas III stanowią ponad 40% ogółu, przy czym większość z nich mieści się w klasie IIIA (co także jest ewenementem, gdyż zazwyczaj nad powierzchnią klasy IIIA przeważa klasa IIIB). Powierzchnia gruntów klas IV jest wyraźnie mniejsza od powierzchni klas III. Minimalną powierzchnię zajmują grunty klas V-VI, przy czym w ogóle (wg IUNG) nie znajduje się gruntów do zalesień. Warto podkreślić, że grunty o klasach gorszych niż IVA stanowią łącznie tylko ok. 15% ogółu,

Wśród użytków zielonych struktura nie jest tak korzystna. Połowę stanowią grunty klasy IV, ale aż 30% - grunty klasy V. Nie identyfikuje się w ogóle klasy I, klasa II zajmuje symboliczną powierzchnię, klasa III – stanowi tylko 13% (jest to mały udział, uwzględniając jakość gruntów ornych). Ponad 5% stanowią grunty najgorszych klas.

Oceniając przydatność rolniczą gleb należy stwierdzić, że syntetyczny Wskaźnik jakości Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej wynoszący 88,9 pkt lokuje gminę wśród zdecydowanie najlepszych gmin województwa.

Lasy

Gmina leży w najbardziej bezleśnej części województwa. Lasy zajmują 322 ha, to jest 1,9% powierzchni ogólnej gminy. Jest to jeden z absolutnie najniższych wskaźników wśród gmin województwa. Dodatkowo 68ha to grunty zadrzewione i zakrzewione.

Lasy na terenie gminy nie stanowią zwartych kompleksów i z wyjątkiem niewielkiej powierzchni leśnej, mającej swą kontynuację w kierunku wschodnim (Lasy Balczewskie w gminie Dąbrowa Biskupia) nie są częścią tego typu większych kompleksów rozciągających się poza granicami gminy. Podstawowym gatunkiem lasotwórczym w gminie Inowrocław jest sosna (65%), pozostałe istotne gatunki drzew to topola olcha, brzoza i dąb (źródło: Program Ochrony Środowiska).

W strukturze administracyjnej Lasów Państwowych, gmina mieści się w granicach Nadleśnictwa Gniewkowo, jedynie bardzo niewielka część w okolicach Łojewa, to obszar Nadleśnictwa Miradz.

Na terenie gminy istnieją przesłanki do dalszych zalesień, choć dotyczy to stosunkowo niewielkich powierzchni gruntów słabo przydatnych dla rolnictwa lub zasadnych do zalesień ze względów ekologicznych. Są to głównie tereny w części południowo-wschodniej oraz w dolinie Noteci (gdzie jednak zalesienia nie mogą powodować kolizji z ochroną przeciwpowodziową).

Surowce mineralne

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie gminy udokumentowano kilkanaście złóż surowców mineralnych, dodatkowo zidentyfikowano obszary prognostyczne i perspektywiczne. Dominują kruszywa naturalne, których kilka złóż udokumentowano i rozpoczęto eksploatację w ostatnich latach w związku z realizacją obwodnicy Inowrocławia. Według „Bilansu Zasobów Kopalni i Wód Podziemnych w Polsce (wg stanu na 31 XII 2020 r.)” eksploatacja odbywa się tylko na bazie części ze złóż i dotyczy piasków oraz żwirów oraz soli kamiennej.

Na terenie gminy ma miejsce wydobywanie na skalę przemysłową soli kamiennej w kopalni otworowej w Górze. Według „Bilansu Zasobów Kopalni i Wód Podziemnych w Polsce (wg stanu na 31 XII 2020 r.)” na terenie Polski znajduje się zaledwie 19 złóż soli kamiennej, przy czym eksploatowanych jest zaledwie 5, a udział kopalni w Górze (największej w Polsce) wynosi około 40% sumy krajowej.

W Górze funkcjonuje Podziemny Magazyn Ropy i Paliw – wykorzystuje się technologię magazynowania w kawernach (komorach) powstałych z wyptukania soli, znajdujących się ok. 350 m ppt. Paliwa są umieszczane pod ziemią – w złożu soli, a w przypadku potrzeby ich pozyskania, następuje wtlaczanie solanki wymywającej paliwo na powierzchnię. Powyższa

metoda jest uważana za bezpieczny pod względem ekologicznym, a także praktyczny, ze względów technologicznych i bezpieczeństwa publicznego, sposób magazynowania dużych ilości paliw. Pojemność magazynu wynosi ponad 6 mln m³. Magazyn należy do IKS SOLINO S.A. (Grupa PKN ORLEN S.A.).

Tabela. Złoże kruszywa na terenie gminy wg Bilansu Zasobów Kopalini i Wód Podziemnych w Polsce (wg stanu na 31 XII 2020 r.)

ID złoże	Złoże	Rodzaj kopaliny	Stan zagospodarowania złoże	Zasoby geologiczne bilansowe (tys. ton)	Zasoby przemysłowe (tys. ton)	Wydobycie (tys. ton)
273	Góra	SK	E	1 797 773	218 596	1463
7727	Jaronty I	KN	Z	160	-	-
8523	Łojewo I	KN	Z	73	-	-
11922	Łojewo II	KN	M	-	-	-
15847	Łojewo III	KN	Z	-	-	-
17222	Łojewo VI	KN	R	1405	516	-
17357	Łojewo VII	KN	R	1214	-	-
17407	Łojewo VIII	KN	E	916	916	62
14653	Marcinkowo I	KN	R	89	-	-
14652	Marcinkowo II	KN	R	85	-	-
9360	Sikorowo I	KN	Z	151	-	-
17100	Sikorowo II	KN	T	-	-	-
17385	Sikorowo III	KN	M	-	-	-
17613	Słońsko	KN	R	713	-	-
18497	Tupadły-Przedbojewice II	KN	R	1016	319	-

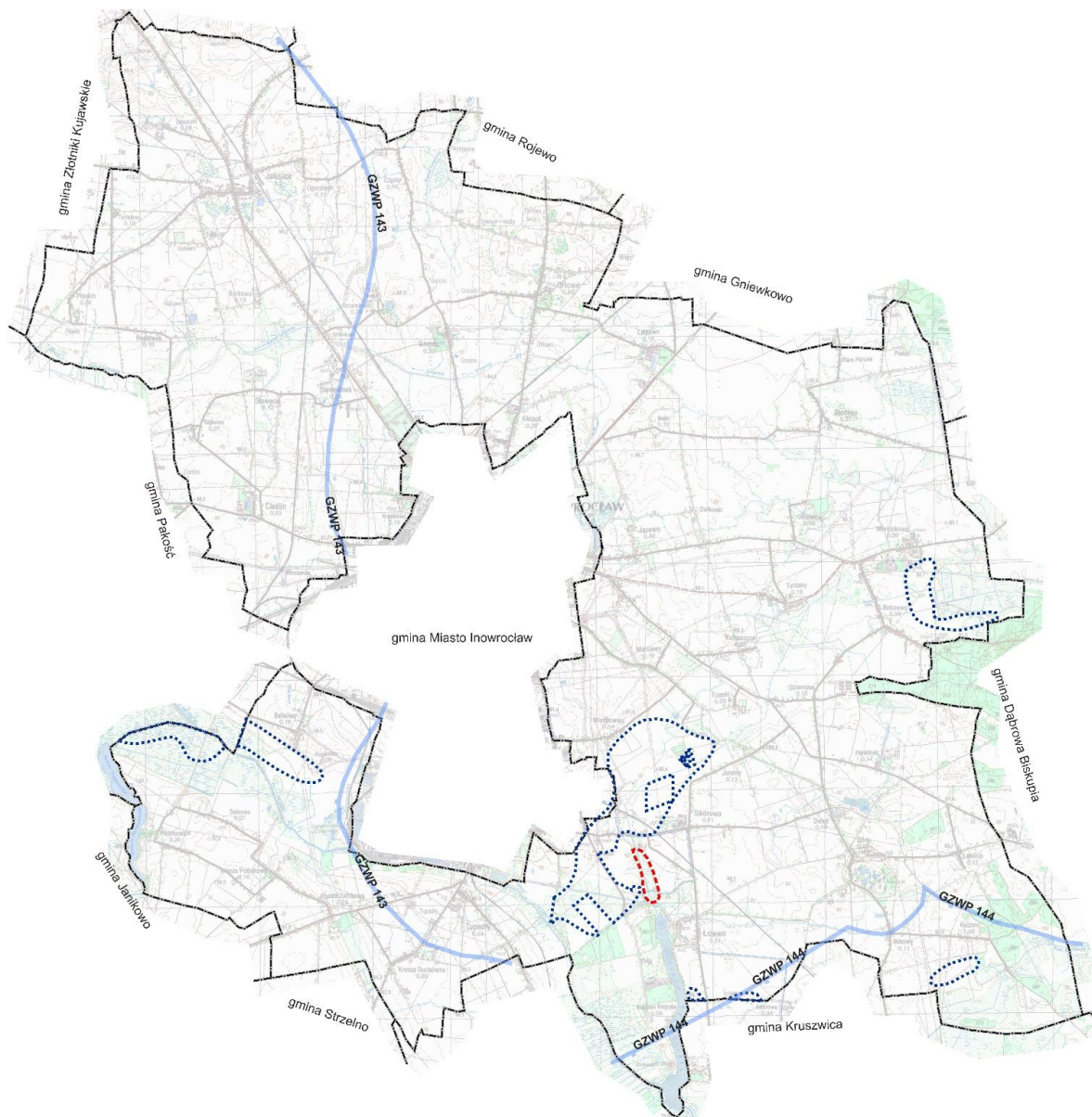
Stan zagospodarowania złoże: E – eksploatowane, R – zasoby rozpoznane szczegółowo, Z – wydobycie zostało zaniechane, T – złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo, P – złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie, M – złoże skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

W oparciu o dane zgromadzone na dzień 02.08.2021 r. w „Systemie Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS” Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego w granicach gminy Inowrocław znajduje się 12 udokumentowanych złóż kopalini. Szczegółowe informacje o udokumentowanych złożach kopalini, w tym oznaczenie dokumentacji w Narodowym Archiwum Geologicznym (nr NAG), przedstawiono w tabeli. Zestawienie nie uwzględnia złóż skreślonych z krajowego bilansu zasobów złóż kopalini.

Tabela. Zestawienie informacji na temat udokumentowanych złóż kopalini na terenie gminy Inowrocław (stan na 2.08.2021).

Kod w bazie Midas	Nazwa złoże	Kopalina	Wydawca ostatniej decyzji	Numer/znak ostatniej decyzji	Data wydania decyzji/rejestracji karty	Nr NAG
273	Góra	sole kamienne	Minister Środowiska	DGK-VIII.4741.29.2020.AJ	2020-06-03	4605/2020
7727	Jaronty I	piaski i żwiry	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	OS.I.7414/14/224/00	2001-03-20	1162/2001
8523	Łojewo I	piaski i żwiry	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	OS.I.7414/12/209/00	2000-12-20	2620/2000
17222	Łojewo VI	piaski i żwiry	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	ŚG-V.7427.15.2014	2014-07-17	3257/2014
17357	Łojewo VII	piaski i żwiry	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	ŚG-V.7427.22.2014	2014-10-09	4566/2014
17407	Łojewo VIII	piaski i żwiry	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	ŚG-V.7427.25.2014	2014-11-07	5061/2014
14653	Marcinkowo I	piaski i żwiry	Starosta Powiatowy - pow. Inowrocław	OSR.7511-6/10	2010-10-06	7928/2010
14652	Marcinkowo II	piaski i żwiry	Starosta Powiatowy - pow. Inowrocław	OSR.7511-7/10	2010-10-06	7929/2010
9360	Sikorowo I	piaski i żwiry	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	WSIR-III/7414/2/27/03	2003-04-16	1664/2003
17613	Słońsko	piaski i żwiry	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	ŚG-V.7427.7.2015	2015-05-04	2454/2015
18497	Tupadły-Przedbojewice II	piaski i żwiry	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	ŚG-V.7427.1.2017	2017-01-19	677/2017

Źródło: Pismo Zastępcy dyrektora PIG PIB ds. badań i rozwoju oraz Zastępcy dyrektora PIG PIB ds. administracyjno-ekonomicznych do Zastępcy Wójta Gminy Inowrocław z dnia 17.08.2021

Mapa. Obszary perspektywiczne i prognostyczne złóż surowców oraz zasięgi Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie gminy Inowrocław.

Linia przerywaną kolorem granatowym przedstawiono granice złóż piasku i/lub piasku ze żwirem, kolorem czerwonym przedstawiono granice złóż torfów dla celów rolniczych.

Źródło: serwis GeoLOG (geolog.pgi.gov.pl)

Według danych zgromadzonych na dzień 14.05.2023 r. w rejestrze obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla na terenie gminy Inowrocław zlokalizowanych jest 5 obszarów i terenów górniczych (tabela).

Tabela. Obszary i tereny górnicze na terenie gminy Inowrocław w rejestrze obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla wg stanu na 16.08.2021 r.

Nazwa obszaru górniczego	Nazwa terenu górniczego	Nazwa złoża	Numer w rejestrze	Dane decyzji wyznaczającej obszar i teren górniczy
Góra Magazyn	Góra Magazyn	Podziemne bezzbiornikowe magazynowanie ropy naftowej i paliw płynnych w górotworze tj. w złożu Soli kamiennej Góra	8/1/2a	decyzja Ministra Klimatu i Środowiska znak: DGK-WHG.762.5.2021.RS z dnia 20.10.2022 r. dla złoża Góra SK273 <i>sole kamienne</i>
Góra I	Góra I	Góra	4/1/8	koncesja Ministra Środowiska nr 4/2002 z dnia 05.12.2002 r.
Łojewo VIII	Łojewo VIII	Łojewo VIII	10-2/6/578	koncesja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr: 285/W/2015 z dnia 11.05.2015 r.
Tupadły-Przedbojewice II - Pole A	Tupadły-Przedbojewice II - Pole A	Tupadły-Przedbojewice II	10-2/7/663	koncesja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr: 320/W/2019 z dnia 31.05.2019 r.
Łojewo VI	Łojewo VI	Łojewo VI	10-2/7/695	koncesja Marszałka Województwa Kujawsko-

Na Załączniku nr 2, ze względu na skalę załącznika, nie wskazano graficznie zasięgów obszarów górniczych. Są one zazwyczaj tożsame lub bardzo zbliżone do zasięgów terenów górniczych. Ustalenie szczegółowego zasięgu jest możliwe na podstawie ogólnodostępnych geoportali, np. prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

System hydrologiczny gminy jest powiązany ściśle z jej położeniem względem jednostek fizyczno-geograficznych. Szczególnie duże znaczenie ma tu pokrycie zdecydowanej większości gminy wysoczyzną morenową, której rzeźba w sposób decydujący wpływa na specyficzne warunki odwadniania. Jak wspomniano w rozdziale poświęconym ukształtowaniu powierzchni, rzeźba większości gminy jest równinna i charakteryzuje się minimalnymi spadkami terenu, ale dosyć częstymi formami rzeźby są niewielkie obniżenia, które pełnią funkcje bezodpływowych niecek, a ich uwilgotnienie zależy od specyfiki danej niecki, a bardzo często nawet od pory roku czy aktualnych warunków pogodowych. Znaczna część takich obniżzeń jest nadmiernie uwilgotniona, co ma wpływ na charakter roślinności i warunki glebowe (w zależności od genezy, są tu bądź gleby organiczne, bądź tworzą się zdegradowane czarne ziemie) lub wypełniona jest trwale wodą tworząc niewielkie zbiorniki. Tego typu niewielkich oczek jest na terenie gminy bardzo dużo. Są one silnie zanieczyszczone i podlegają zarastaniu, ale przy dosyć ubogim stopniu bioróżnorodności, stanowią istotny składnik środowiska pozwalający na wzbogacanie różnorodności bioekologicznej, stanowiąc siedliska dla określonych rodzajów fauny i flory. Znaczna część tego typu obniżzeń jest jednak w przeważającej części roku sucha, a jedynie w okresach roztopów lub nadmiernych opadów, wypełnia się wodą, tworząc czasowe rozlewiska.

Równinny charakter rzeźby, znaczna liczba cieków stworzonych sztucznie (regulacje, melioracje), powszechne bifurkacje oraz brak dużych naturalnych cieków (nawet Noteć podlegała procesom regulacji i zarówno jej przebieg, jak forma koryta i strefy przyległej, a nawet stany wód, są wynikiem regulacji przeprowadzonych w przeszłości lub bieżących działań związanych z ustalaniem poziomu wody w rzece oraz powiązanych z nią jeziorach), w dużym stopniu utrudniają rzetelne wytyczenie działów wodnych, stąd podział na zlewnie należy traktować jako orientacyjny, a w niektórych częściach gminy – jako niepewny. Cieki niosą niewielkie ilości wody, jej ruch, ze względu na równinną rzeźbę jest niewielki (co przy rolniczym użytkowaniu skutkuje silną eutrofizacją, dużymi poziomami zanieczyszczeń, notorycznym zarastaniem), większość nie wykształca koryt.

Większość gminy leży w dorzeczu Odry. Udział powierzchni odwadnianej do systemu Wisły (obejmującej część północno-wschodnią, z Latkowem, Balinem, Dalkowem, Olszewicami, Marcinkowem, Słońskiem, Balczewem), szacować można na około 16%.

Tereny leżące od dorzecza Odry, w całości położone są w zlewni Noteci, choć bezpośrednio do Noteci odwadniana jest tylko bardzo niewielka część gminy. Większość odwadniana jest za pomocą dopływów tej rzeki, lub też leży w zlewniach cząstkowych jezior leżących w systemie hydrologicznym Noteci. Największa część gminy (północ gminy) leży w zlewni cząstkowej Smyrni i Kanału Smyrni. W rzeczywistości większość tego obszaru należy traktować jako lokalnie bezodpływową. Znaczna część (na południowo-wschód od miasta) leży w zlewni cząstkowej cieku biegnącego od Turzan w kierunku południowo-zachodnim i uchodzącego do Jeziora Szarlej. Południowo-wschodnia część odwadniana jest przez Kanał Bachorze Małe. Część leżąca w dorzeczu Wisły odwadniana jest przez Kanał Parchański i jego dopływy (Kanał Parchański jest dopływem Tążyny).

Główną rzeką płynącą przez teren gminy, jest Noteć. Znajduje się tu ona w swym górnym odcinku, aczkolwiek nie jest to stan w pełni naturalny, gdyż w II połowie XIX wieku rozpoczęto regulację rzeki na jej odcinku od ujścia z jeziora Gopła, w kierunku północnym. Regulacje były dosyć istotną ingerencją – wiązały się między innymi z wykonywaniem przekopów, skracaniem drogi rzecznej, budową urządzeń hydrotechnicznych. Wówczas dokonano także obniżenia poziomu wody w jeziorze Gopło, co służyło odwodnieniu gruntów przyległych do jeziora. Regulacje te miały wpływ także na inne cieki i jeziora (w tym zwłaszcza przepływowe) leżące poniżej jeziora Gopło. W ramach tych regulacji wykonano między innymi Kanał Notecki, rozpoczynający się w miejscowości Leszyce przekop o długości 19 km, mający na celu transportowe wykorzystanie rzeki z pominięciem Jeziora Pakoskiego. Naturalny, stary odcinek rzeki, tzw. Stara Noteć, odbijający tu na południe, stanowi na niewielkim odcinku granicę gminy. Późniejsze zaniedbania przy konserwacji drogi wodnej Noteci skutkowało podnoszeniem poziomu wody w rzece i kanałach z nią związanych (miast pogłębiać zamulone dno, parametry techniczne drogi dotyczące jej minimalnej głębokości, osiągnano poprzez podnoszenie poziomu wody), co skutkowało zabagnieniem łąk nadbrzeżnych. Za pomocą urządzeń hydrotechnicznych istnieje możliwość regulacji poziomu wody w skanalizowanym odcinku szlaku wodnego Noteci oraz w połączonych z nią odcinkach naturalnych. Dzięki temu wyeliminowano ryzyko gwałtownych wahań stanu wód, dzięki czemu w praktyce nie ma tu ryzyka powodzi.

Noteć i jej dolina stanowią istotną barierę terenową, wpływająca na podział strukturalny gminy. Południowa część gminy, leżąca na południe od Noteci, jest w praktyce odcięta od pozostałych części, gdyż jedyną przeprawą drogową jest połączenie między Tupadłami a Inowrocławiem.

Na terenie gminy występują tylko dwa większe jeziora, leżące w południowej części, w zlewni Noteci; obydwie pochodzenia rynnowego. Jezioro Szarlej leży w rozległej rynnie na południu zajmowanej przez Gopło. Zajmuje powierzchnię ok. 67 ha, objętość wynosi ok. 1377,2 tys. m³. Jest to jezioro płytkie (głębokość maksymalna: 4,3 m). Jest to jezioro przepływowe Noteci. Zanieczyszczeniu jeziora sprzyja rolniczy charakter sąsiednich terenów oraz fakt, iż powyżej jeziora, do Noteci odprowadzane są ścieki z Kruszwicy.

Jezioro Piotrkowickie jest nieco mniejsze (niespełna 49 ha; jednak tworzy większy system z sąsiadującym jeziorem Węgiereckim, leżącym w gminie Janikowo; po linii brzegowej tego jeziora biegnie granica gminy Inowrocław) i ma mniejszą objętość (1164 tys. m³). Jest to również jezioro przepływowe (Stara Notec). Przy braku szczegółowych badań, należy zakładać dosyć znaczący poziom zanieczyszczeń jeziora. Świadczy o tym charakter obszarów otaczających.

Pierwszy poziom wód gruntowych

Warunki występowania pierwszego poziomu wód gruntowych są zasadniczo zróżnicowane na: występujące w dolinie Noteci i występujące na wysoczyźnie. W pierwszym przypadku pierwszy poziom wód gruntowych występuje płycej niż 2 m ppt, a często nawet płycej niż 1 m ppt i jest ściśle związany z wahaniami stanu rzeki oraz z opadami atmosferycznymi – zmienność roczna może wynosić nawet 1 m. Są to tereny o warunkach bardzo niesprzyjających budownictwu.

Na wysoczyźnie warunki występowania wód gruntowych są przestrzennie bardzo zmienne – przede wszystkim ze względu na bezodpływowy charakter pewnych fragmentów wysoczyzny, na obszarach płaskich, a zwłaszcza w obszarach niecek i zagłębień, możliwe jest czasowe zaleganie wód gruntowych płycej – tym bardziej, jeśli w podłożu znajdują się przewarstwienia nieprzepuszczalne, lub przeciwnie – gdy na określonej głębokości pomiędzy warstwami nieprzepuszczalnymi występują przewarstwienia piaszczysto-żwirowe, zazwyczaj wówczas zasobne w wodę. Wody gruntowe mogą tu zalegać nawet płycej niż 2 m ppt. W obniżeniach terenu poziom wód gruntowych jest zresztą silnie uzależniony od warunków pogodowych, stąd częste i znaczące są jego wahania. Głębsze zaleganie ma miejsce zawsze w pobliżu krawędzi obniżenia oraz na wyniesieniach, ale generalnie na większości obszaru wysoczyzny wody gruntowe zalegają głębiej niż 2 m ppt. Często podaje się, że jest to poziom 3-5 m ppt, ale lokalnie nawet głębiej.

Wody podziemne

Wody podziemne występują w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Czwartorzęd na terenie gminy wykazuje stosunkowo małą miąższość, dlatego też poziomy zalegania wód są relatywnie płytkie. Na północy gminy poziom w Q to zaledwie 10-15 m ppt, a w środkowej i wschodniej części gminy – wynoszą od 30-50 m. Dosyć duże obszary w części północno-wschodniej i wschodniej oraz skrajnie południowej, są określane jako pozbawione poziomu użytkowego w utworach czwartorzędowych. Poziomy trzeciorzędowe to głębokość ok. 50-60 m na północy gminy i około 80-100 w części środkowej i południowej.

Wody Q i T są silnie zmineralizowane, co często dyskwalifikuje je jako wody pitne. Wody kredowe i jurajskie są zasolone.

Na terenie gminy występują wody geotermalne, które wykazują parametry pozwalające na ich gospodarcze wykorzystanie. Wymaga to jednak bliższego rozpoznania.

Mapa "Warunki występowania wód podziemnych" wskazuje, iż na terenie gminy występują 2 zasadniczo różne rodzaje uwarunkowań związanych z izolacją pierwszego poziomu wodonośnego. Zdecydowana większość gminy to obszar, który charakteryzuje się następującymi parametrami:

- izolacja pierwszego poziomu wodonośnego – średnia i dobra
- stopień zagrożenia w warunkach naturalnych – słabo i praktycznie nie zagrożone
- miąższość utworów słaboprzepuszczalnych – powyżej 10, a nawet powyżej 40 metrów

Jedynie niewielka część gminy, położona na pograniczu dzielnicy Mątwy w Inowrocławiu oraz miejscowości Tupadły i Krusza Zamkowa, charakteryzuje się następującymi parametrami:

- izolacja pierwszego poziomu wodonośnego – brak lub bardzo słaba
- stopień zagrożenia w warunkach naturalnych – silnie zagrożone
- miąższość utworów słaboprzepuszczalnych – do 2 metrów

Obszar gminy obejmują fragmenty dwóch zbiorników wód podziemnych:

- zbiornik nr 143, obejmujący zachodnią część gminy. Zbiornik nosi nazwę „Subzbiornik Inowrocław – Gniezno”. Są to wody trzeciorzędowe. Zajmuje łącznie powierzchnię ok. 5 tys. km². Ma dobrą izolację za pomocą utworów słabo przepuszczalnych, które skutecznie chronią go przed zanieczyszczeniem z powierzchni terenu i poziomów wodonośnych czwartorzędu. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne to około 95 tys. m³ na dobę. Dla subzbiornika Inowrocław–Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wglębnym usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika (wzbudzenie ascenzyjnego dopływu wód gorszej jakości).
- Zbiornik nr 144, określanej jako dolina Kopalna Wielkopolska. Znajduje się w utworach czwartorzędowych. Jego powierzchnia to ponad 4 tys. km². Szacunkowe zasoby dyspozycyjne – prawie 395 tys. m³ na dobę. W granicach gminy znajduje się skrajnie

wschodnia część tego bardzo rozległego zbiornika. Wód podziemnych tego zbiornika do tej pory nie zanieczyszczono, jednak w części obszaru GZWP czasy potencjalnej migracji zanieczyszczeń są mniejsze od 25 lat.

Zagrożenie powodziowe

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Inowrocław stwarza rzeka Noteć, wraz z odcinkami ujściowymi łączących się z nią cieków i urządzeń melioracyjnych, objęte mapami zagrożenia powodziowego na których wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne. Wskazano je także na północ od Jeziora Szarlejskiego (ujściowy odcinek Dopływu z Turzan).

Zgodnie z ww art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, „obszary szczególnego zagrożenia powodzią” to obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie – i wynosi raz na 100 lat (1%), obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie – i wynosi raz na 10 lat (10%), obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, a także pas techniczny.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą „Prawo wodne” na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy i ograniczenia określone w ustawie Prawo wodne, a ich zagospodarowanie podlega kontroli w trybie uzgodnień projektów rozstrzygnięć administracyjnych oraz projektów aktów planistycznych poprzedzających realizację inwestycji, a także w wymaganych pozwoleniach wodnoprawnych, w których określa się wymagania dla lokalizowanych tam obiektów budowlanych i związanych z nimi urządzeń. Planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią nie może w szczególności naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym, którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Ewentualna realizacja inwestycji na tych terenach może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych ustawą Prawo wodne oraz z uwzględnieniem wytycznych i wskazań właściwego terenowo Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Fragment mapy pt. „Wstępna Ocena Ryzyka Powodziowego. Mapa znaczących powodzi historycznych w regionach wodnych Noteci i Warty” – dla rejonu gminy Inowrocław.

Źródło: mapa pobrana z <https://www.kzgw.gov.pl/index.php/pl/materialy-informacyjne/wstepna-ocena-ryzyka-powodziowego>

Na Załączniku nr 2 (rysunku studium) przedstawiono zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie Noteci (w rozumieniu art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne) oraz dodatkowo przedstawiono obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%). Na Załączniku nr 2 (rysunku studium) przedstawiono zasięg ww terenów w sposób orientacyjny – adekwatny do skali rysunku Studium – za w pełni wiarygodne należy każdorazowo traktować wyłącznie materiały źródłowe, udostępniane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne – Wody Polskie (Mapy Ryzyka Powodziowego oraz Mapy Zagrożenia Powodziowego, których aktualny stan na czas realizacji inwestycji jest materiałem wiążącym).

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Inowrocław to przede wszystkim tereny wykorzystywane jako użytki zielone w dolinie rzeki Noteć. Zagospodarowanie stanowią wyłącznie pojedyncze drogi i obiekty infrastruktury. Brak zabudowy. Podobny charakter mają wyznaczone w gminie „obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi”.

Zagrożenie powodziowe na Noteci ma złożone przyczyny. Przede wszystkim należy stwierdzić, że Noteć jest rzeką uregulowaną (w XVIII – XIX wieku wykonano regulacje związane z jej wykorzystaniem transportowym) a więc jej dolina nie ma charakteru naturalnego, ale podkreślić należy, że posiada predyspozycje sprzyjające powstawaniu zagrożenia powodzią i podtopieniami. Rozległa terasa zalewowa, położona tylko nieznacznie powyżej poziomu wód w rzece, charakteryzuje się wysokim poziomem wód gruntowych i w okresach silnych opadów lub nagłego topienia śniegów, powszechnie jest powstawanie podtopień związanych z brakiem możliwości infiltracji wód (płaski charakter równiny wyklucza także sprawny spływ w kierunku rzeki). Tak więc powstawanie terenów podtopionych w dolinie Noteci jest wprawdzie ściśle związane z obecnością Noteci, ale nie musi (i najczęściej nie jest) spowodowane wylewaniem wody z koryta Noteci, a głównie brakiem możliwości odprowadzenia wód roztopowych lub opadowych. W pewnych sytuacjach ma też miejsce cofka na kanałach melioracyjnych, które opisane powyżej zjawisko „wyprowadzają” w głąb doliny („oddalają” podtopienia od samej Noteci). Na przepływ wód Noteci ma wpływ także funkcjonowanie kilku obiektów hydrotechnicznych (śluz), które mogą być wykorzystywane do regulacji przepływów.

Stan i zagrożenia środowiska. Problemy ekologiczne gminy

Analiza zagrożeń środowiska na terenie gminy jest problemem dosyć złożonym, ze względu na charakter uwarunkowań z tej dziedziny, obecnych na terenie gminy. Jak wykazano wcześniej, gmina poddawana jest licznym uwarunkowaniom wpływającym niekorzystnie na stan środowiska. W dużej mierze są one związane z położeniem w obszarze silnie uprzemysłowionym, gdzie przenikają szkodliwe oddziaływania licznych zakładów zlokalizowanych w bliższym i dalszym sąsiedztwie. Niektóre uwarunkowania związane są z bliskim sąsiedztwem dużego miasta, ale także z przebiegiem przez jej teren sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Gmina jest obszarem o intensywnym użytkowaniu rolnym, z minimalną powierzchnią lasów, co w połączeniu ze specyficznymi warunkami wodnymi stwarza poważne zagrożenia dla wód powierzchniowych i gruntowych. Dla ogólnej oceny stanu środowiska w gminie, znaczenie ma także fakt niemal równinnej rzeźby w większości jej powierzchni – otwarta, bezleśna przestrzeń, pozwala na łatwe dostrzeżenie wszelkich zmian w krajobrazie, licznych w tak uprzemysłowionej okolicy (już sama fizjonomia krajobrazu, wskazuje na silnie przekształcenia antropogenne).

Najważniejszymi czynnikami kształtującymi stan środowiska na terenie gminy są:

a) w aspekcie zasobów

- duża przydatność rolnicza gleb, predestynująca większość obszaru gminy dla intensywnej gospodarki rolnej,
- bardzo niski stopień zalesienia,
- warunki wodne – płytkie zaleganie wód gruntowych w znacznej części gminy (wprawdzie większe obszary cechujące się takimi warunkami są nieliczne, ale bardzo częste są sytuacje, gdy wyspowo występują małe obszary o tego typu uwarunkowaniach) oraz trudności z naturalnym odwadnianiem (znaczne powierzchnie bezodpływowe, sprzyjające kumulacji zanieczyszczeń),
- równinna rzeźba – wskutek czego wszelkie ingerencje w krajobraz są szczególnie łatwo dostrzegalne i stanowią znacznie większy problem, niż w obszarach o rzeźbie bardziej zróżnicowanej,
- w praktyce brak obszarów bardzo cennych przyrodniczo, które podlegałyby rygorystycznej ochronie wzmacniając w ten sposób funkcje ekologiczne (brak obszarów chronionych stwarza przekonanie, iż gmina nie posiada walorów przyrodniczych, a więc tym bardziej można rozwijać różnego rodzaju funkcje i działalności niekorzystne dla środowiska),

b) w aspekcie oddziaływań antropogennych

- rolniczy charakter gminy – intensywne i wysokotowarowe uprawy polowe, a także gospodarka hodowlana,
- przebieg przez teren gminy sieci infrastruktury komunikacyjnej wysokiej rangi o dużym natężeniu ruchu – dotyczy to zwłaszcza dróg krajowych nr 15 (w kierunku Torunia i Strzelna) i 25 (w kierunku Bydgoszczy i Strzelna), dróg wojewódzkich nr 252 (w kierunku Dąbrowy Biskupiej) i 251 (w kierunku Pakości i Janikowa) i drogi powiatowej w kierunku Kruszowicy (dawniej wojewódzkiej o nr 412); nieco mniejsze znaczenie w zakresie oddziaływania na środowisko mają linie kolejowe, aczkolwiek odcinki Inowrocław – Bydgoszcz, Inowrocław – Toruń, Inowrocław – Karsznice należą do najintensywniej eksploatowanych na terenie województwa,
- brak kanalizacji w części miejscowości,
- przebieg przez teren gminy infrastruktury technicznej – o ile niektóre rodzaje infrastruktury przesyłowej nie niosą realnych zagrożeń (np. gazociągi), to inne wiążą się z realnym ryzykiem powstawania wycieków tworzących realne zagrożenia (np. rurociągi solankowe), lub też trwale oddziałują na krajobraz (linie elektroenergetyczne wysokich napięć),
- położenie gminy w obszarze o dużym uprzemysłowieniu – powiat inowrocławski cechuje się niezwykle dużym zróżnicowaniem funkcjonalnym. Pomimo dominacji funkcji rolniczej (dla rozwoju której wykazuje szczególne predyspozycje), rozwinął zróżnicowane funkcje przemysłowe (zwłaszcza związane z przemysłem spożywczym i chemicznym; w nieodległym sąsiedztwie – w okolicach Barcina-Pakości działa wielki zakład przemysłu cementowo-wapienniczego). Na terenie gminy odbywa się eksploatacja soli, a w bezpośrednim sąsiedztwie gminy dużymi ośrodkami przemysłowymi są: Inowrocław, Kruszowica, Janikowo, Gniewkowo, Wierzchosławice, dosyć liczne są też zakłady o znacznie mniejszej skali (np. przetwórstwo mięsa). Powiat inowrocławski należy do obszarów o największym zużyciu wody na potrzeby przemysłu oraz produkcji ścieków przemysłowych, jak również do obszarów o najwyższej emisji zanieczyszczeń powietrza i największej ilości składowanych odpadów. Istotną konsekwencją funkcji przemysłowych, oprócz generowania zanieczyszczeń, jest także wpływ zainwestowania na krajobraz.

- funkcja mieszkaniowa, wiążąca się na przykład z niską emisją z indywidualnych urządzeń grzewczych,
- niski stan czystości wód powierzchniowych – rzeka Noteć w momencie wpływania na teren gminy (pomimo iż znajduje się tu w swym górnym biegu, tuż poniżej rezerwatu przyrody jeziora Gopło), cechuje się już bardzo złym stanem czystości; także duże jeziora znajdujące się w granicach gminy lub w bezpośrednim jej sąsiedztwie (Szarlej, Piotrkowickie, Węgiereckie) są silnie zanieczyszczone (na co wpływa między innymi intensywna gospodarka rolna w pobliżu linii brzegowych).

W tabeli przedstawiono potencjalny wpływ na środowisko różnego rodzaju funkcji realizowanych na terenie gminy oraz w jej sąsiedztwie.

Tabela. Potencjalny wpływ na środowisko różnego rodzaju funkcji

funkcja	potencjalne zagrożenia środowiska (przykładowe)
mieszkaniowa	wiąże się dużą koncentracją zaludnienia, ingerencją w krajobraz, generowaniem antropopresji o różnym charakterze i różnym natężeniu (zanieczyszczenia, ścieki, ruch pojazdów, niska emisja z urządzeń grzewczych, itp.)
rolnicza	w obszarach o dużej przydatności dla rolnictwa następuje jego intensywny, wielkoskalowy i wysokotowarowy rozwój, ma miejsce intensywne użytkowanie terenu, chemizacja, scalanie gruntów i likwidacja śródpolnych ostoi zwierząt produkcyjna o charakterze podmiejskim (warzywnictwo i sadownictwo) wiąże się z podwyższoną chemizacją, redukcją bioróżnorodności, a uprawy pod folią skutkują wzmożoną emisją z urządzeń grzewczych
wytwórcza (przemysłowa, rzemieślnicza)	bardzo różny charakter oddziaływań w zależności od specyfiki prowadzonych działalności, w tym: zajętość terenu, wpływ na krajobraz, generowanie różnego rodzaju zanieczyszczeń, generowanie ruchu pojazdów
wypoczynkowa (zabudowa letniskowa i działkowa)	wiąże się z bardzo dużą koncentracją zainwestowania oraz generowaniem uciążliwych oddziaływań na środowisko (odpady, ścieki, środki ochrony roślin, itp.) pozytywnym aspektem jest natomiast stwarzanie korzystnych warunków bytowania dla niektórych zwierząt (zwłaszcza ptaków) oraz urozmaicenie świata roślinnego (bogactwo gatunków na niewielkim obszarze)
komunikacyjna	hałas, zanieczyszczenia powietrza, zagrożenia dla bezpieczeństwa, znaczna zajętość terenu, tworzenie barier w ciągłości przestrzeni i środowiska przyrodniczego, skażenie gleb w sąsiedztwie
infrastruktury technicznej	zróżnicowane możliwości oddziaływań w zależności od rodzaju infrastruktury – oddziaływanie na krajobraz, możliwość skażeń w wyniku awarii, promieniowanie elektromagnetyczne, zajętość terenu, itp.
magazynowo-składowa	znaczny ruch pojazdów samochodowych (przewozy towarów), znaczna zajętość terenów, wprowadzanie zabudowy wielkokubaturowej niejednokrotnie bardzo niekorzystnie oddziałującej na krajobraz

Źródło: Opracowanie własne

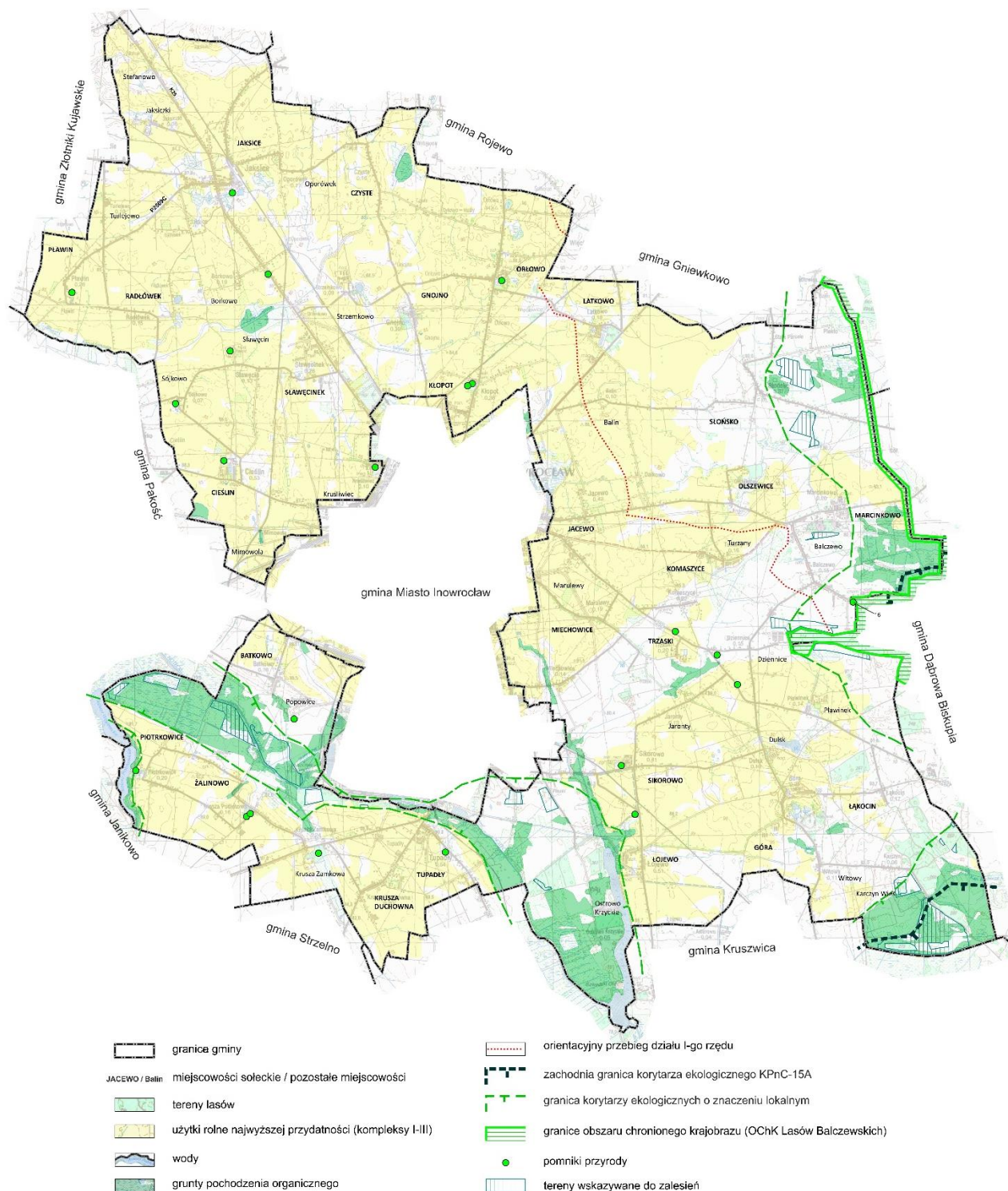
Oceniając stan środowiska na terenie gminy, według materiałów WIOŚ w Bydgoszczy, należy podkreślić dosyć dużą ilość danych i informacji ze stacji pomiarowych zlokalizowanych w sąsiedztwie gminy. Dosyć intensywnemu monitoringowi podlega bowiem miasto Inowrocław - należy jednak podkreślić, że przestrzenny rozkład różnych parametrów cechuje się jednak zróżnicowaniem, stąd część z tych danych należy traktować jedynie jako orientacyjne lub pomocnicze, natomiast nie mogą one być traktowane jako opisujące stan na terenie gminy. Obszary wiejskie województwa rzadko są przedmiotem intensywnych badań inspekcji ochrony środowiska – stąd najczęściej dla oceny stanu środowiska używa się tu tego typu danych pomocniczych pochodzących z sąsiednich obszarów. Wg dostępnych danych z ostatnich lat, stan środowiska na terenie gminy i w jej sąsiedztwie, ocenić można następująco:

- pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza wykonywane w 2018 roku na terenie miasta Inowrocław (na ulicy Solankowej) wskazują na przekroczoną częstość występowania stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 (są to jednak przekroczenia występujące znacznie rzadziej, niż w szeregu innych badanych punktów na terenie województwa – w Bydgoszczy, Toruniu, Grudziądzu, Włocławku, Nakle nad Notecią, Brodnicy i Koniczynie); w 2017 roku częstość występowania przekroczeń nie przekraczała dopuszczalnej normy,
- W 2018 roku Dopyływ spod Słońska, badany przy ujściu do Kanału Parchańskiego w ocenie biologicznej klasyfikowany był do III klasy, w ocenie fizykochemicznej „poniżej dobrej”, w ocenie hydromorfologicznej – do II klasy, a stan/potencjał ekologiczny – jako umiarkowany; analogiczne oceny uzyskiwał Dopyływ spod Bronikowa przy ujściu do Jeziora Gopło
- w zakresie wielu parametrów charakteryzujących stan powietrza atmosferycznego, gmina notuje wysokie wskaźniki zanieczyszczeń – jest to skutkiem położenia w obszarze wysoko uprzemysłowionym; pod względem ilości generowanych zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, powiat inowrocławski notuje wyjątkowo wysokie wartości;
- w 2017 roku stan czystości rzeki Noteci oceniony został w górę od Inowrocławia jako zły, ale w dół od ujścia Kanału Bachorze jako umiarkowany; także stan czystości tego Kanału został określony jako umiarkowany; jednak zarówno Noteć powyżej ujścia Kanału Bachorze jak i sam Kanał zostały uznane za niespełniające wymagań wg aPGW pod względem eutrofizacji komunalnej; Noteć powyżej ujścia Kanału Bachorze została także uznana za niespełniająca wymagań w zakresie ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (MONa)
- Noteć na wysokości Leszczyc w roku 2017 pod względem oceny biologicznej została zaliczona do III klasy, pod względem oceny fizykochemicznej została oceniona poniżej dobrej, a stan/potencjał ekologiczny jako umiarkowany
- W Raporcie WIOŚ za rok 2017 stan/potencjał ekologiczny jeziora Szarlej został oceniony jako zły, ale nie podano roku badania
- Końcowa klasa jakości pod względem jakości zwykłych wód podziemnych na stacji w Sikorowie w roku 2017, została określona jako IV (w skali pięciostopniowej – jest o jeden z gorszych wskaźników na terenie województwa). Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń IV/V klasy jakości, to Fe, Na, Cl
- drogi nr 15 i 25 są wskazywana drogi o wysokim poziomie generowanego hałasu oraz oddziaływania na położone w sąsiedztwie gleby
- zarówno drogi nr 15 i 25, jak też linie kolejowe biegnące przez teren gminy, są wskazywane jako szlaki przewozu niebezpiecznych materiałów

- pewnym zagrożeniem dla większych skupisk zabudowy jest także tzw. “niska emisja” z mało wydajnych urządzeń grzewczych zainstalowanych w niektórych domostwach (zwłaszcza instalacje wykorzystujące węgiel kamienny) – problem jest zauważalny przy niesprzyjających uwarunkowaniach klimatycznych (zwłaszcza w okresie jesiennym)
- Wartość dopuszczalna poziomu pól elektromagnetycznych dla częstotliwości objętych monitoringiem (co najmniej 3MHz-3 GHz) przy dopuszczalnej wartości wynoszącej 7 V/m, na stacjach w sąsiednich miejscowościach Kruszwica, Janikowo, Barcin nie przekraczała w roku 2018 0,4, jedynie w Złotnikach Kujawskich wynosiła 1,39. W 2017 roku, w Inowrocławiu na ulicy 800-lecia wynosiła 0,24.

Oceniając stan środowiska gminy na tle innych obszarów, należy stwierdzić, iż gmina Inowrocław, ze względu na położenie, narażona jest w nieco większym stopniu na różnego rodzaju zagrożenia.

System monitoringu stanu środowiska nie umożliwia dokonywania tak szczegółowych analiz, jednak szereg pośrednich przesłanek wskazuje, że położenie gminy w obszarze silnie uprzemysłowionym, przy jednocześnie wysokim poziomie rozwoju rolnictwa i pewnych niesprzyjających uwarunkowaniach przyrodniczych, skutkuje wyższymi poziomami zanieczyszczeń.

Mapa. Wybrane aspekty środowiska - przyrodniczego.

Ochrona przyrody

Gmina nie należy do obszarów szczególnie cennych przyrodniczo. Jej obszar nie obejmuje żaden z parków krajobrazowych, nie utworzono tu żadnego rezerwatu przyrody, a nawet tak popularna i częsta forma ochrony, jaka jest w województwie obszar chronionego krajobrazu obejmuje jedynie bardzo niewielki fragment gminy, stanowiąc kontynuację dużo większej części położonej w sąsiedniej gminie. Udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni gminy jest więc znikomy.

Na terenie gminy ochronie środowiska podlegają:

- tereny leżące w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich,
- pomniki przyrody.

Przepisy szczególne określają zasady gospodarowania na terenach objętych ochroną.

We wschodniej części gminy, powierzchnią 50 ha zajmuje fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich. Obszar ten, o powierzchni łącznej 2400 ha, w zdecydowanej większości leży w gminie Dąbrowa Biskupia (1700 ha), a w mniejszej części w gminie Gniewkowo. Fragment leżący w granicach gminy Inowrocław to pas wzdłuż Kanału Parchańskiego, łączący kompleksy leśno-bagiennie w powyższych gminach. Na terenie gminy Inowrocław ochroną objęto grunty w okolicach kanału Parchańskiego. Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie jedynego kompleksu leśnego wśród urodzajnych gleb w tej części Kujaw. Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia obszar chronionego krajobrazu występuje w okolicach Rejny, Niemojewa i Radojewic. Znajdują się tu dwa rezerwaty przyrody: „Rejna” – o powierzchni 5,8 ha, obejmujący fragment boru mieszanego, utworzony w 1962 roku w celu ochrony wisienki stepowej. Osobliwością tego rezerwatu jest występujący w warstwie runa dziewięciśli beżłodygowy oraz sasanka polna; „Balczewo” – o powierzchni 24,4 ha, jeden z największych kompleksów leśnych wśród żyznych ziem kujawskich. Utworzony w 1963 roku dla ochrony miejsc lęgowych ptaków błotnych i wodnych na terenie porośniętym turzycą i kępami wierzby krzaczastej. Na południu gminy Gniewkowo Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich obejmuje system rozległych mokradła i bagien tzw. „Gąskich” i „Ostrowskich”. Spełniają one ważną rolę w retencji wodnej Kujaw. Pokryte są siedliskami wilgotnymi i bagiennymi, a wśród drzewostanu dominują olchy, topole, sosny, świerki i wierzby. Ten zwarty kompleks leśny pełni funkcję wodochronną. Z powyższego opisu wynika, że znaczenie terenu leżącego w gminie Inowrocław jest dla funkcjonowania całego obszaru – relatywnie niewielkie.

Obszar został powołany rozporządzeniem Nr 9/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. (Dz. U. Woj. Bydg. nr 17, poz. 127 ze zmianą Nr 10 z 1994 r., poz. 102), a po reformie administracyjnej, został utrzymany na mocy Rozporządzenia Nr 46/99 Wojewody Kujawsko – Pomorskiego z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia wykazów aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego lub jego części.

W związku z przejęciem niektórych zadań z zakresu ochrony przyrody od Wojewody przez Samorządy Województw, aktualnie stan prawny regulują uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Aktualnie jest to: Uchwała nr XI/253/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich. Wprowadza ona następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej.

Poza OChK Lasów Balczewskich, na system obszarów chronionych w gminie składają się pomniki przyrody. Definicja pomników przyrody według ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku brzmi następująco „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je

wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.”

Tabela. Pomniki przyrody na terenie gminy Inowrocław

opis położenia	data utworzenia	opis pomnika	nazwa aktu prawnego – powołującego/zmieniającego	oznaczenie aktu prawnego	ID wg Inspire
Balczewo Pas drogi gminnej Nr G150520 (dz. 158/2)	2011-07-09	16 drzew wchodzących w skład drzew tworzących aleję w Balczewie	Uchwała Nr VII/45/2011 Rady Gminy Inowrocław z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 24.06.2011 r., nr 144, poz. 1231	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7001 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7002 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7003 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7004 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7005 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7006 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7007 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7008 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7009 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7010 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7011 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7012 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7013 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7014 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7015 PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.763
Góra dz. 52/2	1992-08-06	Dąb szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 138 cm oraz topola osika o obw. w pierśnicy 102 cm	Rozporządzenie Nr 23/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 11 czerwca 1992 roku	Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego Nr 8 z 22.07.1992	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7201
Olszewice dz. 34/17 (park dworski)	1992-08-06	Pięć dębów szypułkowych o obwodach w pierśnicy: 113, 92, 105, 102 i 89 cm	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1.VII.1991	Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego Nr 15 z 1991	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.7202
Krusza Podlotowa Park wiejski	1994-12-31	Wiąz szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 320 cm rosnący w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 36/19 w miejscowości Krusza Podlotowa	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.742
Krusza Podlotowa Plac zabaw, obok sklepu i boiska	1991-08-14	Dąb szypułkowy o obwodzie 382 cm rosnący na terenie placu zabaw, w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 36/19 w miejscowości Krusza Podlotowa	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.759
Krusza Zamkowa Park wiejski	1994-12-31	Grupa drzew (dąb szypułkowy, topola biała, jesion wyniosły, buk zwyczajny) – na dz. 69/2 (park dworski)	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.743
Tupadły Przy drodze Inowrocław - Kruszwica	1994-12-31	Lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 310 cm rosnąca przy drodze Inowrocław - Kruszwica w miejscowości Tupadły	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.744
Sikorowo Park wiejski	1994-12-31	Klon srebrzysty o obwodzie w pierśnicy 330 cm rosnący w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 85/50 w miejscowości Sikorowo.	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.745

Kruśliwiec Zabytkowy park dworski w miejscowości Kruśliwiec	1994-12-31	Dąb szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 424 cm rosnący w parku dworskim na działce ewidencyjnej nr 208/1 w miejscowości Kruśliwiec	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.746
Sójkowo Park wiejski	1994-12-31	Wiąz szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 320 cm rosnący w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 4/8 w miejscowości Sójkowo.	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.747
Pławin Park wiejski	1994-12-31	Wiąz polny o obwodzie w pierśnicy 335 cm rosnący w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 52/1 w miejscowości Pławin	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.748
Jaksice Park dworski, przy drodze, niedaleko sklepu	1994-12-31	Platan klonolistny o obwodzie w pierśnicy 280 cm rosnący w parku dworskim na działce ewidencyjnej nr 215/28 w miejscowości Jaksice	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.749
Orłowo Park dworski	1994-12-31	Dąb szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 365 cm rosnący w parku dworskim na działce ewidencyjnej nr 75/26 w miejscowości Orłowo	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.750
Kłopot Zabytkowy park pałacowy	1994-12-31	Wiąz szypułkowy o obwodzie 415 cm rosnący w zabytkowym parku pałacowym na działce ewidencyjnej nr 33/7 w miejscowości Kłopot	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.751
Sławęcín Pomniki znajdują się w zachodniej części dawnego terenu PGR, w trudno dostępnym terenie	1994-12-31	Dwa jesiony wyniosłe o obwodach w pierśnicy 295 i 321 cm rosnące w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 101/12 w miejscowości Sławęcín	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.753
Łojewo Przy drodze Łojewo-Sikorowo	1992-08-06	Topola biała cztero-wierzchołkowa o obwodach w pierśnicy 230, 320, 320 i 310 rosnąca w miejscowości Łojewo	Rozporządzenie Nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.07.1992 r., nr 8, poz. 124	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.754
Trzaski – Komaszycy Przy drodze Inowrocław - Komaszycy	1992-08-06	Cztery lipy drobno-listne o obwodach w pierśnicy: 346, 351, 380, 510 cm, które rosną przy drodze Inowrocław – Komaszycy	Rozporządzenie Nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.07.1992 r., nr 8, poz. 124	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.756
Borkowo (Jaksice) Aleja przydrożna na trasie Bydgoszcz- Inowrocław, na odcinku drogi Jaksice do Strzemkowa	1992-08-06	Aleja przydrożna złożona z 67 dębów szypułkowych o obwodach w pierśnicy od 147 do 437 cm rosnąca przy drodze Bydgoszcz-Inowrocław na odcinku drogi od miejscowości Jaksice do drogi w miejscowości Strzemkowo	Rozporządzenie Nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego Uchwała Nr VIII/57/2011 Rady Gminy Inowrocław z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie pozbawienia statusu pomnika przyrody Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 16.08.2011 r., nr 186, poz. 1696 UCHWAŁA NR XVIII/154/2016 RADY GMINY INOWROCLAW z dnia 22 czerwca 2016 r. w sprawie pozbawienia statusu pomnika przyrody. Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2168	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.07.1992 r., nr 8, poz. 124	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.757

Piotrkowice Zabytkowy park dworski	1985-04-10	Lipa drobnolistna o obwodzie 530 cm, klon polny o obwodzie 280 cm oraz klon jawor o obwodzie 370 cm rosnące w parku obok pałacu w miejscowości Piotrkowice na działce o nr ew. 84/5	Zarządzenie Nr 49/84 Wojewody Bydgoskiego z dnia 18 grudnia 1984 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 26.03.1985 r., nr 3, poz. 140	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.758
			Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120		
Cieślin Zabytkowy park dworski	1988-10-06	Lipa drobnolistna o obwodzie 405 cm oraz dwa platany klonolistny o obwodach 340 i 405 cm rosnące w parku w miejscowości Cieślin na działce o nr ew. 4/8	Zarządzenie Nr 40/87 Wojewody Bydgoskiego z dnia 10 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 21.09.1988 r., nr 18, poz. 215	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.761
			Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120		
Kłopot Zabytkowy park dworski	1988-10-06	Dąb szypułkowy o obwodzie 370 cm oraz dwa platany klonolistne o obwodach 305 i 295 cm rosnące w parku w miejscowości Kłopot na działce o nr ew. 33/16	Zarządzenie Nr 40/87 Wojewody Bydgoskiego z dnia 10 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	Dz. Urz. Woj. Bydg. z 21.09.1988 r., nr 18, poz. 215	PL.ZIPOP.1393.PP.0407042.762
			Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120		

Korytarze ekologiczne na terenie gminy Inowrocław

W latach 2004-2005 Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży zrealizował na zlecenie Ministerstwa Środowiska projekt pod nazwą „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”.

Efektym finalnym opracowania była delimitacja korytarzy ekologicznych na terenie całego kraju. W polskim prawie pojęcie korytarza ekologicznego definiuje ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, wg której korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów. Definicja ta oddaje w pełni funkcjonalny sens wyznaczania korytarzy ekologicznych jako systemu łączących się siedlisk służących bytowaniu i przemieszczaniu się gatunków. Dla korytarzy ekologicznych w polskim prawodawstwie nie ustala się szczególnych zasad ochrony (narzuconych prawnie obostrzeń dla zagospodarowania), ale znaczna część korytarzy biegnie przez tereny prawnie chronione, a więc są różnymi formami ochrony objęte.

Teren województwa kujawsko-pomorskiego znalazł się w zasięgu:

- Korytarza Północnego (KPn) łączącego Puszcze Augustowską na północnym wschodzie Polski (granica z Litwą) z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na północnym zachodzie (granica z Niemcami),
- Korytarza Północno-Centralnego (KPnC) łączącego Puszcze Białowieską na wschodzie (granica z Białorusią) z Parkiem Narodowym Ujście Warty na zachodzie (granica z Niemcami).

Gmina Inowrocław w bardzo niewielkiej południowo-wschodniej części została objęta przebiegiem korytarza określanego jako KPnC-15A Puszcza Bydgoska – Dolina Warty. Jest to korytarz o przebiegu południkowym – łączy dolinę Wisły z doliną Warty.

Ponadto w wyniku pracy analitycznych i wizji terenowych, w przestrzeni gminy wyróżnia się korytarze pełniące funkcje lokalne, względnie regionalne. Obejmują one dolinę Noteci (przebieg równoleżnikowy) oraz wschodnią część gminy (ten korytarz naśladuje przebieg korytarza krajowego – stanowi jego poszerzenie w kierunku zachodnim).

Granice korytarzy pokazano na Załączniku nr 2.

Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

(rozdział opracowany na podstawie dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław)

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przy sporządzaniu i aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się zagadnienia związane z ochroną zabytków i opieką nad obiektami zabytkowymi. W Studium uwzględnia się problematykę dotyczącą ochrony zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W Studium ponadto ustala się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym terenie

zasobów kulturowych, szczegółowo określone ustaleniami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjami o warunkach zabudowy i decyzjami o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W myśl przepisów, ochronie i opiece podlegają m.in. :

- zabytki nieruchome takie jak: krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki ruchome takie jak: dzieła sztuki plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- zabytki archeologiczne takie jak: pozostałości terenowe osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej,
- nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.
- Formami ochrony zabytków ustanowionymi prawem są:
- wpis do rejestru zabytków.
- uznanie za pomnik historii.
- utworzenie parku kulturowego.
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Działalność służb konserwatorskich i służb planowania przestrzennego w dziedzinie ochrony i rewaloryzacji obiektów i zespołów zabytkowych opiera się przede wszystkim na rozpoznaniu i określeniu obiektów i obszarów, stanowiących przedmiot ochrony konserwatorskiej, wprowadzanej w akty prawa miejscowego, jakim są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zapisy te oparte są na wytycznych konserwatorskich sporządzanych przez urzędy ochrony zabytków. Studium uwarunkowań i kierunków wskazuje sposoby sprawowania ochrony zabytków, jakie realizowane mają być w miejscowych planach sporządzanych w oparciu o Studium. Są one także wskazówkami przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i lokalizowaniu inwestycji celu publicznego w sytuacji braku w danym obszarze aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej (przedstawione na rysunku Studium):

Strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej - strefa pełnej ochrony konserwatorskiej wyznaczona jest dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych, do bezwzględного zachowania. Strefą „A” obejmuje się obszar, na którym elementy historycznego układu przestrzennego, takie jak zabudowa i jej rozplanowanie oraz związany z nimi integralnie teren i krajobraz, zachowały się w wysokim stopniu. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „A” jest przede wszystkim zachowanie zabudowy historycznej, jej konserwacja, rewaloryzacja, zachowanie towarzyszącej historycznej zieleni komponowanej, usuwanie obiektów dysharmonizujących, dostosowanie nowej, wprowadzanej w obszarze zabudowy, do historycznej kompozycji ruralistycznej w zakresie sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów wraz z nawiązaniem form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej, dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zespołów zabytkowych, eliminacja funkcji uciążliwych, dążenie do kompleksowych badań historycznych obszaru.

STREFA „AW” ścisłej ochrony archeologicznej - obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych posiadające własną formę terenową (np. grodziska, wzgórze zamkowe itp.) Na obszarze strefy zakazana jest wszelka działalność budowlana, nie związana bezpośrednio z rewaloryzacją tych terenów Na obszarze gminy Inowrocław strefy „AW” wyznaczono dla : grodziska w Borkowie, grodziska w Ostrowie Krzyckim i gródka stożkowego w Strzemkowie

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej - strefa ochrony konserwatorskiej wyznaczona dla terenów zawierających znaczną część elementów historycznie ukształtowanej struktury przestrzennej o wartościach kulturowych. Obszary objęte strefą „B” podlegają rygorom w zakresie utrzymania historycznego rozplanowania i zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „B” jest: zachowanie historycznego układu zabudowy (linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny), zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewaloryzacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków, alei i cmentarzy, usuwanie obiektów dysharmonizujących.

Strefa „W” ochrony archeologicznej - strefa „W” obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych posiadających własną formę terenową. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „W” jest zachowanie i konserwacja obiektów zabytkowych, ich ekspozycja w terenie z pozostawieniem obszarów otwartych o charakterze muzealnym.

Sposoby ochrony i działania konserwatorskie na obszarze poszczególnych stref są realizowane w oparciu o przepisy odrębne.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie gminy obiekty, to:

- stanowiska archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową - grodziska
- Borkowo
- Strzemkowo
- Ostrowo Krzyckie

- zespoły dworsko-parkowe
- Cieślin - dwór i park nr wpisu 117/A z 26.04.1984 r.
- Czyste - dwór i park nr wpisu 116/Az26.04.1984 r.
- Gnojno - dwór i park nr wpisu 115/A z 26.04.1984 r.
- Kłopot - dwór i park nr wpisu 112/A z 26.04.1984 r.
- Kruśliwiec - dwór i park nr wpisu 113/A z 26.04.1984 r.
- Latkowo - dwór i park nr wpisu 171/Az 15.06.1985 r.
- Łąkocin - park nr wpisu 206/A z 15.01.1985 r.
- Łojewo-pałac i park nr wpisu 165/Az 15.01.1985 r.
- Marulewy - dwór i park nr wpisu 11 I/A z 26.04.1984 r.
- Olszewice - dwór nr wpisu A/231/1 z 28.07.1987 r. i park nr wpisu 163/A
- Piotrkowice - dwór i park nr wpisu 106/A
- obiekty sakralne
- Góra - kościół parafialny i cmentarz przykościelny
- Orłowo - kościół parafialny i cmentarz przykościelny nr wpisu A/509/1-2 z 16.09.1998 r.

Gmina posiada aktualny „Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Inowrocław na lata 2023 – 2026”, przyjęty uchwałą nr LVI/488/2023 Rady Gminy Inowrocław z dnia 26 stycznia 2023 r., który jest podstawą do prowadzenia działań w tym obszarze.

Wykaz obiektów szczególnie cennych ze względów kulturowych:

Balin (dawny majątek - obecnie własność prywatna)

Z zabudowań dawnego majątku praktycznie nic nie zachowało się do czasów współczesnych. Dawny obszar parku o powierzchni 1,98ha to w chwili obecnej tylko drzewa na jego obrzeżach. Teren stanowi własność prywatną od 1974 r.

Balczewo (wieś)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół szkoły
szkoła murowana z lat 30 XX w.
budynek gospodarczy murowany z lat 30 XX w.
- zabudowa mieszkaniowa
dom nr 6 z częścią gospodarczą - mur. z 4 ćw. XIX w.
dom nr 15 - mur. z pocz. XX w.
dom nr 17 - mur. z pocz. XX w.
dom nr 21 - mur. z pocz. XX w.
dom nr 13 - mur., cegła, otynkowany z pocz. XX w.
dom nr 10 - mur., cegła, nie otynkowany z pocz. XX w.
- obiekty techniki
kuźnia mur. z pocz. XX w. (obecnie remiza OSP)
- cmentarze
cmentarz ewangelicki nieczynny o pow. 0,28ha, najstarszy nagrobek z 1923 r. - całość nie zachowana

Wieś o zachowanym charakterze ulicówki z obustronną zabudową w generalnie dobrym stanie technicznym. Występujące tu typy zagród, bardzo charakterystyczne dla tożsamości i fizjonomii tej wsi. Ich architektura i typ zabudowy winny stanowić inspirację dla nowych realizacji -ewentualnych uzupełnień w ciągach istniejącej zabudowy. Na mapie topograficznej z 1933/34 r. występuje wiatrak - obecnie nieistniejący.

Batkowo (wieś)

Według map topograficznych wieś o charakterze ulicówki z zachowanym układem przestrzennym.

Według mapy topograficznej z 1933/34 r. we wsi istniała szkoła.

Borkowo (dawny majątek - Sp. Prod.-RSP Borkowo) Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- stanowisko archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową,
- (grodzisko) na południe od istniejącej zabudowy dawnego majątku.

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
dwór mur. z 2 pół. XIX w. - przebudowany
oficyna mur. z k. XIX w.
park z pół. XIX w. o pow. 0,8ha (w tym 0,01ha to wody stawu) z aleją dojazdową jesionową i szpalerem z topoli czarnej (stan zachowania - zły)

Z analizy map topograficznych wynika, że dawny układ przestrzenny zespołu dworskiego, został w znacznym stopniu zachowany.

Cieślin (dawny majątek - PGR - obecnie własność AWRSP (prywatny użytkownik)

Wieś wzmiankowana w 1239 r. Od pół. XVI w. do XIX w. dobra w posiadaniu Trzebińskich, następnie Kraszewskich i Sicińskich. Od ok. 1880 r. do 1939 r. własnością Brzeskich.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 117/A z 26.04.1984
dwór, murowany z 1864 r. rozbudowany w latach 1893-1895
park krajobrazowy z pół. XIX w. o pow. 4,6ha z okazałą bramą wjazdową i fragmentami murowanego ogrodzenia

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
oficyna mur. z k. XIX w. przebudowana
budynek gospodarczy mur. z 1883 r.
kuźnia mur. z k. XIX w. przebudowana
dom mieszkalny nr 8 - mur. z cegły z k. XIX w.

Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny zespołu dworskiego został w znacznej mierze zachowany chociaż w parku zbudowano basen z urządzeniami towarzyszącymi - nigdy nie użytkowany. Charakterystyczna sylweta zabudowy gospodarczej (silosów) widoczna jest z drogi w kierunku Sójkowa. Przy drodze relacji Inowrocław-Rycerzewo zachował się zespół dawnej szkoły (oznaczonej na mapie topograficznej z 1933/34 r.) użytkowanej, w chwili obecnej, na cele mieszkalne.

Czyste (dawny majątek - dawna szkoła - marzec 2000 własność AWRSP)

W 1846 r. dobra będące własnością Juliusa Stubenraucha, 1859 r. Augusta Reinsdorfa, od 1866 r. do 1910 r. rodziny Guradze. Kolejnymi właścicielami byli: Max Kohnert, Januariusz Korytowski, (1921 r.), od 1929-46 r. Józef Hoppe, Janina z Bieńkowskich.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 116/A z 26.04.1984
dwór murowany z ok. pół. XIX w. rozbudowany o skrzydło zachodnie na pocz. XX w.
park krajobrazowy z pół. XIX w. o pow. 0,8ha

Z analizy porównawczej map topograficznych wynika bardzo duży stopień przekształcenia zespołu dworskiego. Jego fizjonomia zakłócona została standardową (wg proj. typowego?) zabudową, zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie.

Dulsk (dawny majątek)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- • dwojak nr 24 mur. z 1935 r.

Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny dawnego majątku został całkowicie zatarty. Przy drodze w kierunku Dziennie, na mapie topograficznej z 1933/34 r. oznaczona była szkoła.

Gnojno (dawny majątek - PGR - marzec 2000 r. własność AWRSP)

W XVIII w. w posiadaniu Działyńskich, od 1801 do 1834 r. Karłowskich, 1857-1905 r. – von Trzebińskich następnie, do 1946 r. - von Mlickich.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 115/A z 26.04.1984
dwór mur. z pocz. XX w. (1908 r.)
park krajobrazowy ze stawem (pow. 6,66ha w tym 0,64ha staw)

Obecnie obiekt dworu - nie użytkowany - częściowo zdewastowany (maj 2000 r.) staw zarośnięty, część gospodarcza i budynki mieszkalne wzdłuż drogi Inowrocław-Czyste oddzielone od parku siatką i parkanem z płyt betonowych. Zabudowa mieszkaniowa (czworaki) od strony parku dość dobrze zachowana. Dysonans stanowi jedynie parterowy pawilon spożywczy i nieuporządkowane zaplecze gospodarcze czworaków. Po prawej stronie drogi w kierunku Czystego - znacznie przekształcone dawne budynki mieszkalne oraz nowe realizacje standartowych (typowych) budynków wielorodzinnych dawnego PGR. Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny został w znacznej mierze zachowany.

Góra (dawny majątek + wieś) Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół sakralny
kościół parafialny p.w. św. Trójcy z 1829 r. zbudowany z fundacji szambelana Józefa Kościelskiego
cmentarz przykościelny na stoku wzgórza na gruncie cmentarza średniowiecznego.

Zachowane nagrobki z I i 2 pół. XIX w. Najstarszy nagrobek z 1810 r. Nagrobek Stanisława Przybyszewskiego wykonany w 1931 r.

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- plebania mur. z pocz. XX w.
- zespół dworski
dwór mur. otynkowany zbudowany w latach 1875-84
park krajobrazowy (pozostałości parku krajobrazowego z 2 pół. XIX w.)
- obiekty użyteczności publicznej
szkoła mur. z cegły z pocz. XX w. nieotynkowana

Zachował się układ przestrzenny wsi w zespole: szkoła, kościół, plebania z charakterystycznym wzniesieniem z drzewostanem i kaplicą przydrożną na skrzyżowaniu dróg. Układ przestrzenny zespołu dworskiego - zatarty. Konkurencję wizualną w krajobrazie wsi stanowią wieże szybów kopalni soli.

Jacewo (wieś)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
dwór mur. z k. XIX w.
rządówka (nr 22) mur. z k. XIX w.
budynek gospodarczy (obecnie w zagrodzie nr 22) mur. z k. XIX w.
dwie obory mur. z XIX/XX w.
dom (nr 32) mur. z k. XIX w.
dawny spichlerz, obecnie obora (w zagrodzie nr 32) mur. z k. XIX w.
budynek mieszkalny / gospodarczy nr 33
dawny młyn, obecnie oczyszczalnia nasion, mur. z pocz. XX w.
park z k. XIX w.
- obiekty sakralne
poza zabudową wsi - cmentarz

Według map topograficznych obszar, wg ewidencji gruntów, dzisiejszej wsi Jacewo stanowił niegdyś teren dwóch gmin wiejskich Jacewo i Dalkowo. Według mapy topograficznej z 1933/34 r. na skrzyżowaniu dróg Komasyce-Balin i Olszewice-Inowrocław funkcjonowała karczma. Charakterystyczny zespół wsi Jacewo tworzyło zgrupowanie dużych zagród, wg analizy map topograficznych, w znacznym stopniu układ przestrzenny został zachowany. Powyższa uwaga dotyczy również Dalkowa.

Jaksice (dawny majątek - po 1945 r. RSP - od 1956 r. GS + wieś)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- obiekty użyteczności publicznej
zespół szkoły
szkoła mur. XK/XX w.
budynek gospodarzy mur. z pocz. XX w.
poczta (obecnie dom mieszkalny) ul. Dworcowa 2, mur. z k. XIX w. przebudowana
- zespół dworski
dwór mur. XIX/XX w. przebudowany
sześciorek ul. Dworcowa 6, mur. XEX/XX w.
park krajobrazowy z XIX w.
- zabudowa mieszkaniowa
dom nr 2 mur. z cegły nieotynkowany z k. XIX w.
ul. Dworcowa - dom nr 4, mur. 1891 r
dom obecnie Bank Spółdz., mur. XIX/XI w.
ul. Powstańców Wielkopolskich - dom nr 17, mur. z pocz. XX w.
ul. Szkolna - dom nr 10, mur. z 2 pół. XIX w.
dom nr 13, mur. z 2 pół. XIX w.
dom nr 15, mur. z 2 pół. XIX w.
dom nr 21, mur. z cegły otynkowany z k. XIX w.
- obiekty sakralne
cmentarz rzymsko-katolicki (parafia rzymsko-katolicka w Jaksicach)

Układ przestrzenny wsi - według analizy map topograficznych - został zachowany. Charakterystyczna owalnica przecięta drogą relacji Inowrocław-Bydgoszcz zachowała swój zasadniczy kształt. Jej obudowę tworzy szereg budynków mających charakterystyczny dla fizjonomii wsi wyraz architektoniczny. Dominantę kubaturową w krajobrazie wsi tworzy zespół szkolny. Pewnym dysonansem w krajobrazie są zabudowania remizy OSP, stacji wodociągowej i nieczynnego drewnianego kiosku (sklepiku) - głównie ze względu na swoją formę architektoniczną. Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został całkowicie zatarty. Skrajne położenie, w stosunku do zwartej zabudowy wsi ma linia kolejowa Inowrocław-Bydgoszcz otwarta w 1872 r. Zachował się również jedyny, na obszarze dzisiejszej gminy Inowrocław - dworzec kolejowy. Wzdłuż dróg Jaksice-Liszkowo i Jaksice-Oporówek występują charakterystyczne dla procesu parcelacyjnego

przeprowadzonego w latach 30-tych XX w. - budynki mieszkalne „Poniatówki”. Wg mapy topograficznej z 1933/34 r. we wsi oprócz cmentarza poza zwartą zabudową wsi funkcjonował cmentarz i kościół zlokalizowany w północnej pierzei zabudowy. Oprócz tego założenia (po jego wschodniej stronie) oznaczono duże założenie z zielenią parkową (folwark proboszcza?). We wschodniej części wsi funkcjonował wiatrak. Na obszarze dworskim, wg oznaczeń mapy topograficznej, znajdowała się kaplica.

Jaksiczki (dawny folwark)

Według analizy map topograficznych układ przestrzenny - całkowicie zatarty.

Jaronty (dawny majątek)

Według analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego nie został zachowany.

Kłopot (dawny majątek - własność UG Inowrocław)

Od 1862 r. do 1880 r. dobra - własność rodziny Gottschling, w latach 1889-96 - Strop, 1898-1946 r. - Strebe.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 112/A z 26.04.1984
dwór mur. z 2 pół. XIX w. (obecnie własność UG Inowrocław)
park krajobrazowy z 2 pół. XIX w. o pow. 2,38ha

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
obora ze stajnią mur. z k. XIX w.
magazyn zbożowy mur. z 4 ćw. XIX w.
- obiekty użyteczności publicznej
szkoła mur. z 1862 r.

Układ przestrzenny założenia zniekształcony został przez realizację współczesnej zabudowy mieszkaniowej w obrębie historycznych granic parku. Nastąpiło wyraźne wyodrębnienie zespołu dworsko-parkowego i zabudowy gospodarczej poprzez wprowadzenie wyasfaltowanej drogi dojazdowej do współczesnej zabudowy mieszkaniowej. Zabudowa gospodarcza zachowana w dość dobrym stanie technicznym - tworzy charakterystyczny wizualnie zespół od strony drogi Inowrocław-Rojewo.

Komaszyce (dawny majątek - obecnie własność prywatna)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
dwór mur. z 2 pół. XIX w.
dom z częścią gospodarczą (nr 14), mur. z pocz. XX w.
nikłe pozostałości parku, który uległ zniszczeniu w latach 50-tych XX w.

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny w znacznym stopniu zatarty.

Krusza Duchowna

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zabudowa mieszkaniowa
dom nr 9 mur. z pocz. XX w.
dom nr 55 mur. z pocz. XX w.
- obiekty techniki
młyn (obecnie restauracja „Stary Młyn”) mur. z k. XIX w. przebudowany

Wieś o charakterze ulicówki, której fizjonomia ulega szybkim przeobrażeniom głównie za sprawą położenia przy głównej trasie komunikacyjnej - drodze krajowej w kierunku Poznania. Wg map topograficznych z 1933/34 r. we wsi istniała szkoła.

Kruszą Zamkowa (dawny majątek - dawny PGR - obecnie własność prywatna) Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
dwór mur. z ok. 1870 r.
stajnia obecnie chlewnia mur. z 1890 r.
chlewnia mur. z 1900 r.
ośmiorak (nr 27) mur. z 1899 r.
park krajobrazowy z XIX w. o pow. 10,82ha w tym wąski i długi staw o pow. 0,55ha.

W parku mały cmentarz rodowy z granitowym krzyżem i dwiema płytami nagrobnymi. Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny częściowo zatarty.

Kruśliwiec (dawny majątek - dawny PGR)

W 1880 r. dobra własności Hermana Schmidta, w latach 1880-1934 rodziny Otto i Koch. Po 1934 r. w posiadaniu miasta Inowrocław.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 113/A z 26.04.1984
dwór mur. z pocz. XX w.
park krajobrazowy z ok. 1920 r. o pow. 1,8ha

Miejscowość leżąca w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Inowrocławia. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1934 r. przyłączono do miasta Inowrocław część obszaru dworskiego Kruśliwiec. Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny zespołu dworskiego został w znacznym stopniu przekształcony.

Latkowo (dawny majątek - dawny PGR) Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 171/Az 15.06.1985
dwór mur. z I pół. XIX w. przebudowany
park krajobrazowy z pół. XIX w. z dwoma stawami o pow. 15,5ha w tym wody 1,62ha

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- w zespole dworskim
spichlerz mur. z cegły nieotynkowany z k. XIX w.
- obiekty małej architektury
kapliczka przydrożna z pocz. XX w.

Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny zespołu dworskiego został w znacznym stopniu zachowany. Przy północno-wschodnim skraju parku - przy drodze krajowej trwa realizacja obiektu kubaturowego. Południowo-zachodnia część gruntów obecnej wsi Latkowo wg obrębów ewidencyjnych do 1969 r. stanowiła grunty miasta Inowrocław. Wg mapy topograficznej z 1933/34 r. na tym obszarze funkcjonowała cegielnia.

Łąkocin (dawny majątek - dawny PGR - obecnie własność prywatna) Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- park krajobrazowy z pół. XIX w. o pow. ok. 3,0ha- nr wpisu 206/A

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół folwarczny
dom mur. z k. XIX w.
magazyn zbożowy mur. z k. XIX w.
- mleczarnia mur. z k. XIX w.
- pozostałości ogrodzenia z bramą mur. z k. XIX w.

Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny zespołu dworskiego w znacznej mierze został zachowany. Fizjonomia założenia zakłócona została poprzez likwidację pałacu oraz współczesną realizację obiektów (z płaskim dachem) w bezpośrednim sąsiedztwie parku i łamiącą charakter istniejącej zabudowy mieszkaniowej - przebudową jednego z obiektów.

Łojewo (dawny majątek - dawny PGR - obecnie własność AWRSP)

W średniowieczu wieś podzielona pomiędzy króla, klasztor Norbertanek w Strzelnic oraz ród Leszczyców. Dobra od 1881 r. do pocz. XX w. - własność rodziny Geissler, od 1913 r. do 1939 r. - von Gierke. Miejsce urodzenia Stanisława Przybyszewskiego.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół pałacowy - nr wpisu 165/Az 15.01.1985
pałac mur. z lat 1880-1912, częściowo rozbudowany w latach 70-tych XX w.
- park krajobrazowy z pocz. XX w. o pow. 1,72ha założony na zboczu skarpy opadającej ku wschodnim brzegom jez. Gopto

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół pałacowy
oficyna dworska dom nr 35 mur. z 1901 r. (dawne biuro księgowego)
dom nr 34 mur. z ok. pół. XIX w. (dawna rządówka)
gołębnik mur. z XIX/XX w. (1901 r.)
brama i ogrodzenie mur. z XIX/XX w.
- zabudowa mieszkaniowa
dom nr 17 mur. z 2 pół. XIX w.
dom nr 20 mur. z k. XIX w. i budynek gospodarczy z cegły, nieotynkowany
dom nr 25 drewn. z pocz. XX w.
dom mur. z 2 pół. XIX w.

Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny zarówno zespołu dworskiego jak i wsi został w znacznym stopniu zachowany. Nie istnieje wprawdzie (występuje na mapie z 1933/34 r.) wiatrak i most umożliwiający bezpośredni dostęp z majątku do łąk położonych po drugiej stronie jeziora a na prawym brzegu jeziora dysonans stanowi zabudowa, nie przedstawiająca ani wartości technicznej ani estetycznej a zlokalizowana na samym brzegu akwenu.

Marcinkowo

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zabudowa mieszkaniowa
dom nr 27 mur. z pocz. XX w.
dom nr 28 mur. z pocz. XX w.
dom nr 36 mur. z k. XIX w., cegła, nieotynkowany
- obiekty techniki
kuźnia mur. z k. XIX w., cegła, nieotynkowany
- obiekty gospodarcze
budynek gospodarczy w zagrodzie na 25 mur. z k. XIX w.

Wg analizy map topograficznych wieś o zachowanym układzie przestrzennym (na południu od drogi Inowrocław-Parchanie). Na mapie topograficznej z 1933/34 r. występują dwa wiatraki - w chwili obecnej nieistniejące.

Marulewy (dawny majątek - dawne PGR)

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1233 r. Jest to zapis o nadaniu wsi prawa niemieckiego przez Ziemomysła Kujawskiego. Od końca XIX w. do 1910 r. dobra stanowią własność rodziny Mahnke, a następnie do 1945 r. - rodziny Endebe.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 11 I/A z 26.04.1984
dwór mur. z lat 30-tych XX w.
park krajobrazowy z k. XIX w. o pow. 1,26ha w tym 0,06ha wód

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- spichlerz mur. z lat 30-tych XX w. mur. z cegły, nieotynkowany
- stodoła mur. z 1937 r.
- kuźnia (obecnie kurnik) mur. z lat 30-tych XX w.

Według analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został w znacznym stopniu zachowany.

Miechowice (wieś)

Według mapy topograficznej z 1933/34 r. funkcjonowała we wsi cegielnia. Wieś o charakterze ulicówki z zabudową po obu stronach drogi. Wg analizy map topograficznych charakter przestrzenny wsi, z uzupełnieniami zabudowy po obu stronach drogi, został utrzymany.

Olszewice (dawny majątek - obecnie własność prywatna) Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski
dwór mur. z 2 pół. XIX w. - nr wpisu A/231/1 z 28.07.1987
park krajobrazowy z XIX w. o pow. 7,82ha - nr wpisu 163/A

Według analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego zachował się w niewielkim stopniu. Zespół jest obecnie własnością prywatną, w obrębie której trwają prace budowlane. Wstęp na teren założenia jest zastrzeżony.

Orłowo (dawny majątek - obecnie Państwowy Dom Dziecka + wieś)

W 1228 r. Konrad Mazowiecki nadał wieś Krzyżakom. Do 1339 r. - komandoria Zakonu. W 1891 r. - dobra będące własnością Bruna Gottschlinga a na pocz. XX w. w posiadaniu Cukrowni Kujawskiej.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół sakralny - nr wpisu A/509/1-2 z 16.09.1998
kościół parafialny p.w. św. Elżbiety mur. z 1854 r.
cmentarz rzymsko-katolicki - przykościelny - nieczynny o pow. 0,26ha, na gruncie cmentarza średniowiecznego, obecny cmentarz z końca XVIII w., najstarszy nagrobek z 1901 r.
- zespół dworski
dwór mur. z 1872 r. (proj. Martin Gropius i Heino Schmieden) - Państwowy Dom Dziecka
dom administratora (nr 22) z k. XIX w. przebudowany, cegła i szachulec
laboratorium (obecnie dom mieszkalny) mur. z pocz. XX w.
stodoła mur. 1883 r., cegła, nieotynkowana
sześciornik (nr 60) mur. z lat 1909-1911
park z pocz. XX w. składający się z dwóch części:
park przy dworze o pow. 4,85ha, ogrodzony, część ogrodzenia oryginalna z żelaznymi bramami i cmentarzem rodowym
park za dawną linią kolejki gospodarczej o pow. 0,86ha w tym 0,02ha wód z dawną kuźnią- park zarośnięty, staw suchy

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- obiekty sakralne
cmentarz rzymsko-katolicki czynny, założony w latach 1923/27, najstarszy nagrobek z 1937 r.

Z analizy map topograficznych wynika, że układ przestrzenny założenia dworskiego i wsi został zachowany ze stosunkowo niewielkimi przekształceniami. Wg mapy topograficznej z 1933/34 r. we wsi istniała cegielnia i szkoła. Obiekt szkoły stanowi do dziś wyraźny akcent - swoją architekturą i kubaturą - w fizjonomii wsi od strony drogi z kierunku Rojewa. Z zachowanych elementów wymienić należy również charakterystyczną zabudowę mieszkaniową folwarczną oraz brukowaną drogę, oznaczoną na mapie z 1933/34 r. jako droga wzmocniona, prowadzącą przez Huby Orłowskie do Czystego. W literaturze występuje wzmianka, że u schyłku XIX stulecia krótko eksploatowano w Orłowie węgiel brunatny.

Ostrowo Krzyckie (dawny majątek - dawne tereny wojskowego gospodarstwa rolnego)

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- stanowisko archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową - grodzisko. Na mapie topograficznej z 1933/34 r. określone jako „Alte Schanze”, w literaturze określone też jako szwedzkie szańce. Właściwa rezydencja książęca (Władysława Białego) wznosiła się na wyspie przy ujściu z jez. Małe Gopło (Szarlejskie) rzeki Noteci, w XIX w. zwanej Ostrowem Szarlejowskim, Zagoplem bądź Okopem Szwedzkim. Pozostał po niej kopiec, na którym wznosiły się zabudowania szarlejskiego grodu. Grodzisko szarlejskie, z którego widoczna była panorama odległej o 5km Kruszowice, było ulubionym miejscem dumania Jana Kasprowicza. Tu powstały jego pierwsze poematy. O Szarleju pisze także w swoich wspomnieniach Stanisław Przybyszewski wspominając o „szwedzkich szańcach, z których ponoć Szwedzi Kruszowicki zamek ostrzeliwali” Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:
- pozostałości zespołu dworskiego
park dworski z XIX w. o pow. 2,4ha z którego pozostało kilka drzew i żywopłoty

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został całkowicie zatarty.

Piotrkowice (dawny majątek - Państwowy Dom Pomocy Społecznej)

W 1513 r. -jako właściciela wsi źródła wymieniają Joannisa Winieckiego. W latach od 1891 do 1939 - dobra w posiadaniu rodziny von Poninskich.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- zespół dworski - nr wpisu 106/A
dwór mur. z k. XIX w. (zbudowany z inicjatywy Adolfa Poninskiego) obecnie Państwowy Dom Pomocy Społecznej w Ludziskach oddz. Piotrkowice
park krajobrazowy z 2 pól. XIX w. o pow. 4,3ha w tym 0,45ha pod wodami (staw)

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został przekształcony.

Pławin (dawny majątek - obecnie szkoła podstawowa)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół pałacowy
pałac (obecnie szkoła podstawowa) mur. z XIX/XX w., przebudowany po 1945 r.
park z XIX/XX w. o pow. 1,95ha

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został w znacznej mierze zachowany. Fizjonomia zespołu zakłócona została przez realizację, pozbawionych walorów estetycznych, obiektów wspomagających funkcjonowanie szkoły (zaplecze sportowe). Na skrzyżowaniu dróg z Pławina do Jaksic występuje charakterystyczny budynek (prawdopodobnie d. szkoły - nieoznaczonej na mapie z 1933/34 r.).

Pławinek (dawny majątek)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
dwór mur z XIX/XX w.
magazyn zbożowy mur. z 1934 r.
park z XIX/XX w. o pow. 1,65ha w tym wód 0,03ha

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został w znacznym stopniu zachowany.

Popowice (dawny majątek - dawny PGR - własność AWRSP)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- pozostałości zespołu dworskiego
stajnia mur. z k. XIX w.
obora mur. z k. XIX w.
kuźnia mur. z 1915 r.
pozostałości parku dworskiego o pow. 0,5 lha - zdewastowany

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został w znacznej mierze zachowany.

Radówek (dawny majątek)

Według mapy topograficznej z 1933/34 r. funkcjonował tu wiatrak (nieistniejący obecnie). Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego zachował się w niewielkim stopniu.

Sikorowo (dawny majątek - dawny OMT - obecnie własność UG)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
dwór mur., cegła, otynkowany z k. XIX w., przebudowany w latach 20-tych XX w.
magazyn zbożowy mur. z XIX/XX w.
pozostałości parku krajobrazowego z XIX w. o pow. 0,97ha
dom nr 25 mur. z k. XIX w. z cegły, otynkowany

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego zakłócony został przez realizację bazy paliw i zabudowy mieszkaniowej dla potrzeb OMT. Wg mapy topograficznej z 1933/34 r. w bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania linii kolejowej w kierunku Katowic i drogi z Dulaska do Inowrocławia (po jej południowej stronie) - istniał niewielki cmentarz.

Sławęcinek (dawny majątek - dawny PGR - własność prywatna)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- obiekty użyteczności publicznej
dawna szkoła mur. z k. XIX w. (obecnie budynek mieszkalny nr 11)
- zespół dworski
dwór mur. z k. XIX w.
pozostałości parku z XIX w. o pow. 0,64ha

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego został częściowo zatarty. Współczesna zabudowa standardowa - bloki mieszkalne zrealizowane dla potrzeb dawnego PGR w obrębie historycznych granic założenia parkowego oraz towarzysząca im zabudowa gospodarcza -nie przedstawiające sobą szczególnych wartości estetycznych, zakłóciły fizjonomię zespołu. Obszar dzisiejszej wsi Sławęcinek wg ewidencji gruntów obejmuje swoim zasięgiem obszary oznaczone na mapie topograficznej z 1933/34 r., jako tereny gmin wiejskich: dawnego majątku Sławęcina, Kruśliwiec, oraz tereny pierwotnie włączone w granice administracyjne miasta Inowrocławia w 1969 r, po korekcie granic administracyjnych miasta, ponownie w obszarze gminy (do 1973 r. w obrębie gruntów gromady Jaksice i Pakość), Wg mapy topograficznej z 1933/34 r. na dawnych gruntach miejskich funkcjonował plac sportowy (prawdopodobnie dla potrzeb wojska). Przy drodze wiejskiej łączącej Sławęcina z drogą Inowrocław-Bydgoszcz zlokalizowany był wiatrak i niewielki cmentarz.

Sławęcina (dawny majątek - dawny PGR)

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego uległ znacznym przekształceniom.

Słońsko (wieś)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
- dwór obecnie szkoła podstawowa mur. z lat 30-tych XX w. (wg mapy topograficznej z 1933/34 r. obiekt dworu oznaczony jest jako szkoła)
- park z lat 30-tych XX w. o pow. 0,98 ha

Według analizy map topograficznych wieś w charakterze ulicówki z obustronną zabudową z zachowanym układem przestrzennym. Na mapie z 1933/34 r występuje wiatrak - dziś już nie istniejący.

Sójkowo (dawny majątek - dawny PGR - własność AWRSP)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- pozostałości zespołu folwarcznego
- rządcówka mur z XDC/XX w.
- pozostałości parku XIX w. o pow. 2,02ha w czym 0,45ha zajmują wody. Stawy przesuszone, dwie aleje grabowe mocno zdewastowane.

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zespołu dworskiego dość dobrze zachowany. Po prawej stronie drogi wiejskiej, wytrasowanej po śladzie dawnej kolejki gospodarczej, ciekawa architektonicznie zagroda pochodząca prawdopodobnie z lat 30-tych lecz nie występująca jeszcze na mapie z 1933/34 r.

Stefanowo (dawny folwark - dawna baza produkcyjna PGR Gnojno - obecnie własność AWRSP)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- pozostałości zespołu dworskiego
- obora mur. z k. XIX w.
- chlewnia mur. z k. XIX w.

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny zatarty.

Strzemkowo (dawny majątek - dawny PGR - obecnie własność prywatna)

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- stanowisko archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową - grodzisko

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- pozostałości zespołu dworskiego
- kaplica mur. z pocz. XX w. neobarok.
- park z XIX w. o pow. 4,91ha w tym 1,9ha to staw. Aleja lipowa i resztki alei wiązowej.

W chwili obecnej (maj 2000 r.) - zachowany jeden budynek inwentarski (obora nieużytkowana), murowany, zachowane resztki muru ogrodzenia w przebudowie, aleja lipowa wzdłuż dawnego wjazdu reprezentacyjnego do dworu, staw. W parku ujęcia wody. Zachowały się również budynki mieszkalne. Kaplica po remoncie. Na fundamentach, dworu rozebranego w latach 60-tych, zrealizowano budynek mieszkalny (6 mieszkań). Zachował się zespół dawnych trojaków. Fizjonomia zespołu zakłócona poprzez współczesne realizacje stacji wodociągowej, budynku mieszkalnego, likwidację i przebudowę części zabudowy gospodarczej. Wg mapy topograficznej w sąsiedztwie linii kolejowej Inowrocław-Bydgoszcz funkcjonował wiatrak - dziś już nieistniejący.

Trzaski (dawny majątek - RSP)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół dworski
- dwór mur. XIX/XX w. przebudowany
- budynek inwentarsko-gospodarczy, obecnie magazyn, mur. z ok. 1900-1910 r.
- chlewnia mur. z XIX/XX w.
- obora mur. z XIX/XX w.
- stodoła mur./drewn, XIX/XX w.
- park z pocz. XX w. o pow. 1,7ha z aleją grabową
- zabudowa mieszkaniowa
- dom nr 10 mur. z 2 poł. XIX w.

Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny w znacznym stopniu zachowany. W 1879 r. firmy Arid i Marc z Berlina zbudowały w Inowrocławiu pierwszą sieć wodociągową. Do 1904 r. wodę dla miasta czerpano głównie ze studni zwanej ZBYCHORA. W latach 1904-1905 zbudowano na gruntach gminy wiejskiej Trzaski stację wodociągową czerpiącą wodę ze studni głębinowych. W chwili obecnej pełni rolę podstawowego źródła zaopatrzenia w wodę dla miasta Inowrocław.

Tupadły

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- obiekty użyteczności publicznej
- szkoła mur. z cegły, otynkowana, z XDC/XX w.
- zespół folwarczny
- obora mur z XLX/XX w.
- stodoła mur. z XIX/XX w.
- obiekty techniki
- kuźnia mur. z cegły, nieotynkowana, z pocz. XX w.
- zabudowa mieszkaniowa
- dom nr 13 mur. z lat 30-tych XX w., cegła, nieotynkowany
- dom nr 18 mur. z pocz. XX w., cegła, otynkowany
- dom nr 83 mur. z pocz. XX w., cegła, nieotynkowany z budynkiem gospodarczym (mur. z cegły, nieotynkowany z 3 dek. XX w.)

Wg mapy topograficznej z 1933/34 r. - obszar dzisiejszej wsi Tupadły wg obrębu ewidencji gruntów - wchodził częściowo w skład gminy wiejskiej Montwy (n. niem.). Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny wsi został w bardzo dużym stopniu zachowany. Dominantę w krajobrazie wsi stanowi okazały budynek szkoły otoczonej drzewami.

Turlejewo (dawny majątek)

Zachowany dwór i częściowo dawne założenie parkowe. Wg analizy map topograficznych układ zachowany częściowo. W skład obszaru gminy wiejskiej Turlejewo wchodził również folwark Helenowo (obecnie części gruntów Tucznia gmina Złotniki Kujawskie).

Turzany (wieś)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zabudowa mieszkaniowa
- dom nr 15 mur. z cegły nieotynkowany z k. XIX w. - nieużytkowany
- dom nr 18 mur. z k. XIX w. z cegły nieotynkowany
- dom nr 19 mur. z pocz. XX w. z cegły nieotynkowany

- dom nr 26 glin.-mur. z ok. pół. XIX w.
- dom nr 28 mur. z pocz. XX w. z cegły otynkowany

Wg mapy topograficznej z 1933/34 r. we wsi występował wiatrak, szkoła i niewielki cmentarz zlokalizowany przy północnym skraju drogi wiejskiej Turzany-Inowrocław. Wg analizy map topograficznych układ przestrzenny wsi o charakterze ulicówki z obustronną obudową drogi i drogami gospodarczymi na zapleczu zabudowy zagrodowej został zachowany.

Witowo (wieś)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zespół folwarczny
- - obora mur. z pocz. XX w,
- - pięciorak (nr 3) mur. z pocz. XX w. nieotynkowany
- - pięciorak (nr 6) mur. z pocz. XX w. nieotynkowany

Wg analizy map topograficznych niewielka wieś o charakterze ulicówki z zagrodami po obu stronach drogi o generalnie zachowanym układzie przestrzennym.

Żalinowo (wieś)

Obiekty o wartości historyczno-kulturowej w ewidencji WO-SOZ w Bydgoszczy:

- zabudowa mieszkaniowa
- dom nr 8 mur. z lat 30-tych XX w. z cegły nieotynkowany
- dom nr 10 mur. z pocz. XX w. z cegły nieotynkowany
- dom nr 11 mur. z pocz. XX w. z cegły otynkowany

Wg analizy map topograficznych wieś o charakterze ulicówki z obustronną zabudową o zachowanym generalnie układzie przestrzennym.

Zabytki nieruchomości wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Data decyzji	Nr rejestru
Cieślin	Założenie dworsko-parkowe	26.04.1984	A/1454
Czyste	Założenie dworsko-parkowe	26.04.1984	A/1203
Gnojno	Założenie dworsko-parkowe	26.04.1984	A/1455
Góra	Cmentarz przykościelny, rzymsko-katolicki parafialny z działką nr 36	06.12.1983	A/1652
Kłopot	Założenie pałacowo-parkowe	26.04.1984	A/1457
Kruśliwiec	Założenie dworsko-parkowe	26.04.1984	A/1456
Łatkowo	Założenie dworsko-parkowe	15.06.1985	A/1165
Łąkocin	Park dworski	16.03.1987	A/206
Łojewo	Założenie dworsko-parkowe	15.01.1985	A/1434
Marulewy	Założenie pałacowo-parkowe	26.04.1984	A/1458
Olszewice	Założenie pałacowo-parkowe: - Pałac - Park	28.07.1987 16.03.1987	A/981
Orłowo	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Elżbiety: - Kościół - Cmentarz przykościelny	16.09.1998	A/842
	Zespół dworsko-parkowy: - Dwór - Park	09.06.2004	A/182
Piotrkowice	Założenie dworsko-parkowe	15.12.1982	A/1204

Zabytki nieruchomości wpisane do rejestru zabytków ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

LP.	MIJSCOWOŚĆ	ULICA	NR	OBIEKT	DATOWANIE
1.	Balczewo			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
2.	Balczewo		3	Dom	pocz. XX
3.	Balczewo		4	Dom	pocz. XX
4.	Balczewo		6	Dom	4 ćw. XIX
5.	Balczewo		25 (d. 8)	Dom	pocz. XX
6.	Balczewo		7 lub 9a	Dom	pocz. XX
7.	Balczewo			Szkoła, ob. dom mieszkalny	I. 30 XX
8.	Balczewo			Budynek gospodarczy przy szkole	I. 30 XX
9.	Balczewo		21	Dom	pocz. XX
10.	Balczewo		31 (30)	Dom	pocz. XX
11.	Balczewo		15	Dom	pocz. XX
12.	Balczewo		17	Dom	pocz. XX
13.	Balczewo			Cmentarz ewangelicki	

14.	Balln			Pozostałości zespołu dworsko-parkowego z folwarkiem	
15.	Batkowo			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
16.	Borkowo		8	Dwór	2 poł. XIX
17.	Borkowo			Oficyna	k. XIX
18.	Borkowo			Park	2 poł. XIX
19.	Dulsk			Szkoła	
20.	Dulsk		24	Dom	1935
21.	Gnojno			Figura	
22.	Gnojno		2	Czworak	
23.	Gnojno		2	Czworak	
24.	Góra			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
25.	Góra			Kościół p.w. Świętej Trójcy	1829, remont.
26.	Góra			Plebania	pocz. XX, remont
27.	Góra			Szkoła	pocz. XX
28.	Góra			Dwór	4 ćw. XIX, remont
29.	Góra			Park	XIX
30.	Jaksice			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
31.	Jaksice			Kapliczka	
32.	Jaksice	ul. Wschodnia	1	Dom	
33.	Jaksice	ul. Wschodnia	3	Dom	
34.	Jaksice	ul. Wschodnia	4	Dom	
35.	Jaksice	ul. Wschodnia	8	Dom	
36.	Jaksice	ul. Wschodnia	10	Dom	
37.	Jaksice	ul. Wschodnia	27	Dom	
38.	Jaksice	ul. Wschodnia	27	Budynek gospodarczy I	
39.	Jaksice	ul. Wschodnia	27	Budynek gospodarczy II	
40.	Jaksice	ul. Dworowa	10	Dwór, ob. Dom nr 10	XIX/XX
41.	Jaksice	ul. Dworowa	10	Park	XIX
42.	Jaksice	ul. Dworowa	6	Dawny sześciorak	XIX/XX
43.	Jaksice	ul. Dworowa	2	Dom	k. XIX
44.	Jaksice	ul. Sportowa	1	Dom	
45.	Jaksice	ul. Sportowa	2	Dom	
46.	Jaksice	ul. Szkolna		Szkoła	XIX/XX
47.	Jaksice	ul. Szkolna	4	Dom	
48.	Jaksice	ul. Szkolna	13	Dom	2 poł. XIX
49.	Jaksice	ul. Szkolna	15	Dom	2 poł. XIX
50.	Jaksice	ul. Szkolna	17	Dom	
51.	Jaksice	ul. Szkolna	21	Dom	
52.	Jaksice	ul. Szosa Bydgoska	10	Dom	
53.	Jaksice			Cmentarz ewangelicki	
54.	Jacewo		22	Rządcówka ob. dom	k. XIX
55.	Jacewo		22	Budynek gospodarczy I	k. XIX
56.	Jacewo		22	Budynek gospodarczy II	k. XIX
57.	Jacewo		23	Dwór ob. dom	k. XIX
58.	Jacewo		23	Park	XIX
59.	Jacewo		32	Dom	k. XIX
60.	Jacewo		32	Spichlerz	k. XIX
61.	Jacewo		33	Dom	k. XIX
62.	Jacewo			Obora	XIX/XX
63.	Jacewo			Młyn	pocz. XX
64.	Jacewo			Cmentarz ewangelicki	
65.	Kłopot			Budynek gospodarczy przy dworze	
66.	Kłopot		49	Dom (dróżnika)	
67.	Krusza Podlotowa			Kapliczka	
68.	Krusza Duchowna			Młyn	
69.	Krusza Duchowna		26	Szkoła ob. Dom	
70.	Krusza Duchowna		3	Dom	
71.	Krusza Duchowna		55	Dom	
72.	Krusza Zamkowa		29	Dwór	
73.	Krusza Zamkowa		27	Ośmiorak, ob. Dom nr 27	
74.	Komaszyce		13	Dwór	2 poł. XIX, remont.
75.	Komaszyce		14	Dom z częścią gospodarczą	pocz. XX
76.	Karczyn		1	Obora w zagrodzie nr 1	
77.	Karczyn		3	Dom	
78.	Karczyn		4	Obora w zagrodzie nr 4	
79.	Karczyn		7	Dom	
80.	Łąkocin		6	Dom	
81.	Łąkocin		6	Budynek gospodarczy	
82.	Łąkocin		7	Dom	
83.	Łąkocin		10	Dom	

84.	Łojewo			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
85.	Łojewo			Kapliczka	
86.	Łojewo		17	Dom	
87.	Łojewo		17	Dom	2 poł. XIX
88.	Łojewo		25	Dom	pocz. XX
89.	Łojewo		31	Dom	
90.	Łojewo			Zespół dworski: gołębnik	XIX/XX
91.	Łojewo			Zespół dworski: bud. gospodarczy	
92.	Łojewo		35	Dom	1901
93.	Łojewo		35	Ogrodzenie	
94.	Marcinkowo			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
95.	Marcinkowo		20	Dom	
96.	Marcinkowo		20	Budynek gospodarczy	
97.	Marcinkowo		21	Dom	
98.	Marcinkowo		25	Dom	
99.	Marcinkowo		25	Budynek gospodarczy	
100.	Marcinkowo		26	Dom	
101.	Marcinkowo		28	Dom	Pocz. XX
102.	Marcinkowo			Kuźnia	k.XIX
103.	Marcinkowo		34	Dom	
104.	Marcinkowo		30	Dom	
105.	Marcinkowo			Dom	
106.	Orłowo			Szkoła	
107.	Orłowo		22	Dom	
108.	Orłowo			Laboratorium, ob. Dom mieszkalny	
109.	Orłowo		51	Dom	
110.	Orłowo		52	Dom	
111.	Orłowo			Dom	
112.	Orłowo			Cmentarz rodowy	
113.	Ostrowo Krzyckie			Park	XIX
114.	Pławin			Kapliczka	
115.	Pławin		17	Pałac	XIX/XX
116.	Pławin		17	Park	XIX/XX
117.	Pławin		22	Dom	
118.	Pławinek		20	Dwór	k. XIX
119.	Pławinek		20	Obora	XIX/XX
120.	Pławinek			Park	XIX
121.	Popowice			Stajnia w zespole dworskim	k. XIX
122.	Popowice			Obora w zespole dworskim	XIX/XX
123.	Popowice			Kuźnia w zespole dworskim	1915
124.	Sławęcinek			Szkoła	k. XIX
125.	Sławęcinek		11	Dom	
126.	Sławęcinek		11	Budynek gospodarczy	
127.	Sławęcinek		32	Dwór	k. XIX
128.	Sławęcinek		32	Park	XIX
129.	Sławęcinek		33	Dom	
130.	Sikorowo		45	Dwór	
131.	Sikorowo		25	Dom	
132.	Słońsko		29	Dwór	I. 30. XX
133.	Sójkowo			Rządcówka	k. XIX
134.	Sójkowo			Park	XIX
135.	Słońsko		29	Park	I. 30. XX
136.	Stefanowo			Obora w zespole dworskim	k. XIX
137.	Stefanowo			Chlewnia w zespole dworskim	k. XIX
138.	Strzemkowo			Kaplica	poł. XIX
139.	Strzemkowo			Park	XIX
140.	Trzaski		20	Dwór	XIX/XX
141.	Trzaski			Bud. inwentarsko - gosp.	1900-1910
142.	Trzaski			Obora	XIX/XX
143.	Trzaski			Stodoła	XIX/XX
144.	Trzaski			Park	XIX/XX
145.	Trzaski		10	Dom	2 poł XIX
146.	Tupadły			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
147.	Tupadły			Szkoła	XIX/XX
148.	Tupadły		13	Dom	XIX/XX
149.	Tupadły		18	Dom	XIX/XX
150.	Tupadły		28	Dom	
151.	Tupadły		29	Dom	
152.	Tupadły		30	Dom	
153.	Tupadły		33	Dom	
154.	Tupadły		33	Budynek gospodarczy	
155.	Tupadły		34	Dom	
156.	Tupadły		35	Dom	

157.	Tupadły		36	Dom	
158.	Tupadły		85	Dom	
159.	Tupadły		87	Dom	
160.	Tupadły		88	Dom	
161.	Tupadły		89	Dom	
162.	Tupadły		90	Dom	
163.	Tupadły		94	Dom	
164.	Tupadły		96	Dom	
165.	Tupadły		96	Budynek gospodarczy	
166.	Tupadły		107	Dom	
167.	Tupadły		107	Budynek gospodarczy	
168.	Tupadły		108	Dom	
169.	Tupadły		114	Dom	
170.	Tupadły		114	Budynek gospodarczy	
171.	Turzany			Układ ruralistyczny w granicach strefy B	
172.	Turzany		18	Dom	k. XIX
173.	Turzany		19	Dom	k XIX
174.	Turzany		26	Dom	k XIX
175.	Turzany		28	Dom	pocz. XX
176.	Witowy		3	Dom	pocz. XX
177.	Witowy		6	Dom	pocz. XX
178.	Witowy		11	Obora w zagrodzie nr 11	pocz. XX
179.	Żalinowo		8	Dom	pocz. XX
180.	Żalinowo		8	Ogrodzenie	pocz. XX
181.	Żalinowo		11	Dom	pocz. XX
182.	Żalinowo		11	Budynek gospodarczy	pocz. XX

Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Dla województwa kujawsko-pomorskiego nie sporządzono dotąd audytu krajobrazowego.

Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Warunki mieszkaniowe

Według danych BDL GUS na terenie gminy Inowrocław w końcu 2019 roku znajdowały się 2749 budynki mieszkalne.

Liczba mieszkań wynosiła 3529. Z powyższego wynika, że pewna część mieszkań znajduje się w budynkach o większej, niż jedno liczbie mieszkań. Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie wynosi ponad 333 tys. m² (2018) – w ostatnich 10 latach wzrosła o ponad 63 tys. m². Liczba izb w mieszkaniach wynosi prawie 15,3 tysięcy. Przeciętne mieszkanie ma powierzchnię użytkową 94,4 m² i liczy 4,3 izby.

Na tle średnich wartości wojewódzkich gminy wykazuje następującą sytuację w zakresie sytuacji mieszkaniowej:

- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania – 94,4 wobec 90,3 m²
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę – 28,3 wobec 26,3 m²
- liczba mieszkań na 1000 mieszkańców – 299,8 wobec 291,5
- odwrotnością tego wskaźnika jest – przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie – 3,34 wobec 3,43
- przeciętna liczba izb w mieszkaniu – 4,34 wobec 4,30
- przeciętna liczba osób na izbę – 0,77 wobec 0,80

Wskaźniki w gminie są więc zbliżone lub nieco korzystniejsze od średnich wartości wojewódzkich. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania lokuje gminę na 25. pozycji wśród 127 gmin wiejskich i wiejskich części gmin miejsko-wiejskich, a wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców - na 34. pozycji. Dotychczasowy stan rozwoju zasobów mieszkaniowych nie uzasadnia konieczności ewentualnych działań kompensacyjnych (odrabiania strat w stosunku do innych obszarów).

Usługi (w tym ochrona zdrowia) oraz ocena zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Gmina cechuje się bardzo specyficznymi warunkami obsługi ludności oraz związaną z tym – nietypową hierarchią sieci osadniczej.

Specyfika gminy wynika tu przede wszystkim z charakteru gminy – gmina Inowrocław położona jest wokół dużego miasta – lokowanego w hierarchii sieci osadniczej jako ośrodek powiatowy, który jednak prezentuje potencjał społeczno-gospodarczy znacznie wykraczający poza poziom typowy dla miast powiatowych (to wynika z faktu, iż Inowrocław jest miastem znacznie większym, niż typowe ośrodki powiatowe). Miasto jest bardzo dobrze wyposażone zarówno w usługi o charakterze podstawowym (z których korzysta się praktycznie codziennie), jak też usługi w różnym stopniu wyspecjalizowane. Na uwagę zasługuje fakt, że w przeciwieństwie do innych dużych miast, Inowrocław cechuje się bardzo małą powierzchnią i zwartą zabudową, wskutek czego odległości do centrum miasta z bardzo dużej części gminy są niewielkie i nie stanowią przeszkody w codziennych kontaktach.

Sytuacja taka, w połączeniu z dużym rozdrobnieniem sieci osadniczej, jest niekorzystnym uwarunkowaniem rozwoju usług. Większość wsi, to jednostki małe, prezentujące zbyt mały potencjał demograficzny, by rozwój usług był ekonomicznie opłacalny. Jednocześnie małe odległości i dobra dostępność dużego miasta powoduje, że presja społecznego uzasadnienia realizacji usług, jest tu znacznie mniejsza.

Jedynym rodzajem usług powszechnie występujących w gminie i dobrze rozwiniętych, jest szkolnictwo podstawowe. Sieć szkół jest umiarkowanie dobrze rozwinięta, choć z części miejscowości zapewnia bardzo łatwy dostęp do szkół.

Szkoły podstawowe działają w: Górze, Jaksicach, Orłowie, Sławęcinku, Tupadłach, Turzanych.

Podstawowa opieka zdrowotna jest reprezentowana przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jaksicach (ul. Dworcowa 8).

W gminie działa tylko jedna biblioteka - w Jaksicach.

Wśród jednostek organizacyjnych gminy brakuje domu kultury, rozbudowana jest natomiast sieć świetlic wiejskich, które działają aż w 27 miejscowościach.

Na terenie gminy działają 3 kościoły parafialne – w Orłowie, Górze i Jaksicach. Znaczna część miejscowości należy jednak do parafii z siedzibami w mieście lub w miejscowościach leżących w sąsiednich gminach: Parchaniu, Tucznie, Ludzisku, Liskowie.

Oceniając jakość życia mieszkańców, należy podkreślić fakt bardzo słabego wyposażenia gminy w instytucje obsługi mieszkańców. Wynika to z faktu, iż większość potrzeb tego typu może być realizowanych na terenie sąsiedniego miasta, a mieszkańcy gminy, ze względu na częste kontakty z miastem, chętnie z tej oferty korzystają. Tym samym, na terenie gminy bezcelowe jest utrzymywanie niektórych rodzajów usług, którym trudno byłoby zapewnić konkurencyjną ofertę względem oferty instytucji o takim charakterze działających w mieście.

Jedyną miejscowością stosunkowo dobrze wyposażoną w usługi, są Jaksice. Miejscowość ta wyposażona jest w sposób porównywalny z miejscowościami pełniącymi w innych gminach funkcje ośrodków uzupełniających wsie gminne. W Jaksicach funkcjonuje szkoła podstawowa przedszkole, ośrodek zdrowia, poczta, bibliotek, kościół parafialny. Dostatecznie duża jest także koncentracja usług komercyjnych i handlu. Jakość życia związana z dostępem do usług jest w Jaksicach i bezpośrednim sąsiedztwie (kilku miejscowościach leżących w pobliżu) najwyższa w gminie i są to jedyne miejscowości, gdzie obiektywnie może być ona oceniona jako wystarczająca. Spośród pozostałych miejscowości, część wykształciła tylko pojedyncze usługi, w większości poza świetlicami wiejskimi, brak jakichkolwiek usług publicznych. Obiektywnie poziom wyposażenia gminy – uwzględniając jej dużą powierzchnię i dużą liczbę miejscowości ogółem oraz liczbę i rozmieszczenie wsi wyposażonych w usługi – ocenić należy jako bardzo niski. Gmina Inowrocław wykazuje tu sytuację znacznie gorszą, niż „typowe” gminy wiejskie. Niski stan rozwoju usług (niewątpliwie związany z sąsiedztwem miasta) nie zawsze musi być oceniany jednoznacznie negatywnie (fakt braku usług „na miejscu” najczęściej nie powoduje znaczących uciążliwsi, gdyż mieszkańcy często realizują te potrzeby w mieście).

Wykaz jednostek organizacyjnych samorządu gminnego:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, ul. Królowej Jadwigi 43, Inowrocław
- Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach, ul. Sportowa 4, Jaksice
- Gminny Zakład Komunalny, Kruśliwiec 12
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Górze, Góra 4
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Jaksicach, ul. Szosa Bydgoska 11, Jaksice
- Szkoła Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Orłowie, Orłowo 40
- Szkoła Podstawowa im. Rodu Piastów w Tupadłach, Tupadły 85
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Turzanych, Turzany 6
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika w Sławęcinku, Sławęcinek
- Centrum Usług Oświatowych Gminy Inowrocław, Sławęcinek 12, Sławęcinek
- Centrum Integracji Społecznej w Łojewie, Łojewo 21, Łojewo
- Przedszkole Samorządowe Gminy Inowrocław, ul. Szkolna 2, Jaksice

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Inowrocław

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określono w zakresach: dostępności architektonicznej, dostępności cyfrowej oraz dostępności informacyjno-komunikacyjnej. Sfery planowania i realizacji zagospodarowania (w sferze budynków i przestrzeni publicznych) w największym zakresie (praktycznie w całości) dotyczy kwestia dostępności architektonicznej, poza tym jeden z elementów dostępności informacyjno-komunikacyjnej.

W zakresie dostępności architektonicznej wskazano na konieczność:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej wymiar inwestycyjny ma instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia.

Analiza stanu wyposażenia budynków i przestrzeni publicznych w gminie prowadzi do wniosku, że wymogi w zakresie dostępności osób ze szczególnymi potrzebami są realizowane. Większość budynków oraz ogólnodostępnych przestrzeni i obiektów została w ciągu ostatnich kilkunastu lat zmodernizowana pod kątem zapewnienia dostępności architektonicznej. Jednak zagadnienie to wymaga kontynuacji działań, dla zapewnienia całkowicie powszechnego dostępu do wszystkich obiektów, ale także w celu stosowania jak najlepszych dostępnych rozwiązań.

Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia

Za stan bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu - Rewir Dzielnicowych II, obejmujący część miasta oraz gminę wiejską Inowrocław (obsługa w podziale na cztery dzielnice).

Gmina nie zalicza się do obszarów wyróżniających się pod względem skali i charakteru przestępczości – jest ona typowa dla jednostek o podobnej wielkości i charakterze.

Zadania straży pożarnej realizowane są przez jednostkę państwową, działającą w Inowrocławiu oraz jednostki ochotnicze zlokalizowane w Gnojnie, Jacewie i Jaksicach. Przy tak dużej powierzchni gminy liczba jednostek OSP wydaje się zbyt mała. Wskazuje się także na konieczność rozbudowy systemu ujęć wody na cele przeciwpożarowe. Gminne jednostki straży pożarnej nie są włączone w Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy.

Zadania Inspekcji Sanitarnej realizowane są przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Inowrocławiu.

Do najważniejszych rodzajów zagrożeń życia i mienia na terenie gminy zaliczyć należy:

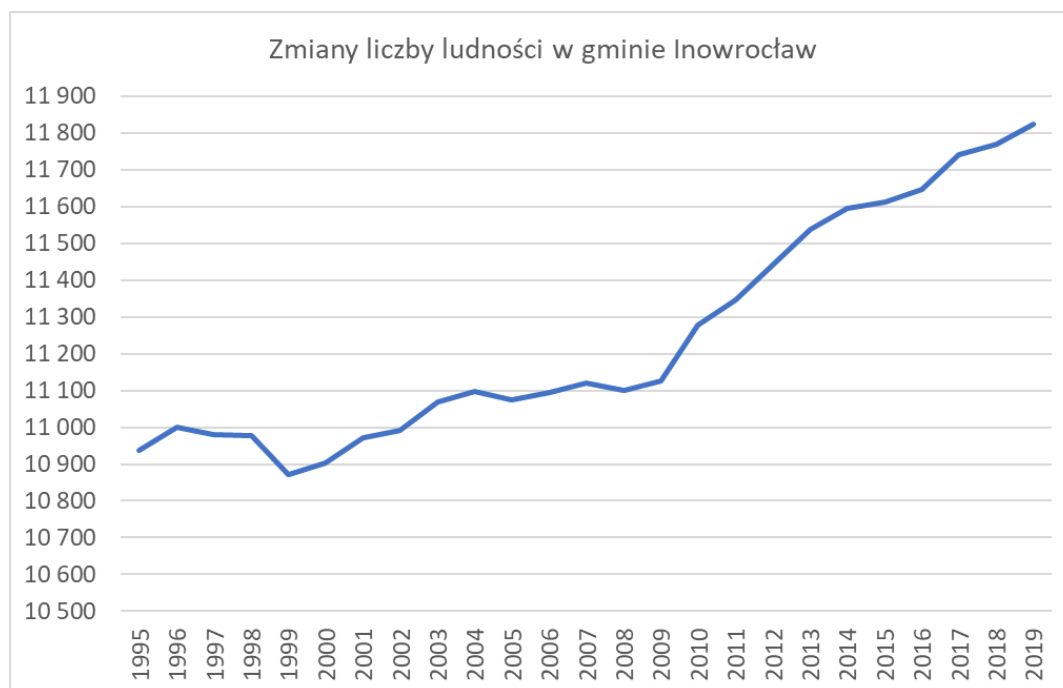
- zagrożenia w bezpieczeństwie ruchu drogowego – wiąże się to przede wszystkim z przebiegiem przez teren gminy dróg krajowych i wojewódzkich; wykazują one duże natężenie ruchu, a miejscowości, przez które biegną generalnie nie posiadają obejść, wskutek czego przecinają ich centra. Nieco mniejsze znaczenie ma ruch na drogach powiatowych i gminnych – gdzie skala zagrożeń jest już wyraźnie niższa (choć niektóre powiatowe są silnie obciążone).
- zagrożenia związane z przebiegiem przez teren gminy linii kolejowych intensywnie użytkowanych - zagrożenia dotyczą przede wszystkim przejazdów i skrzyżowań z drogami – ze względu na fakt, iż linie przecinają gminę na dosyć znacznej długości, miejsca potencjalnych kolizji ruchu drogowego i kolejowego są dosyć liczne;
- zagrożenia związane z transportem przez teren gminy substancji i materiałów niebezpiecznych, w tym mogących skażać wodę, powietrze, glebę, szkodliwych dla życia i zdrowia ludności – transport tego typu odbywa się głównie liniami kolejowymi (transport kolejowy na terenie gminy jest dosyć intensywny w związku z przebiegiem przez gminę intensywnie wykorzystywanej linii z Gdyni do Katowic (tzw. „magistrala węglowa Śląsk-Porty”), wyraźnie mniejsza jest skala ruchu na linii Olsztyn-Toruń-Inowrocław;
- potencjalne zagrożenia wiążą się także z transportem z wykorzystaniem dróg wojewódzkich - szczególnie biegnących z Inowrocławia w kierunku Włocławka oraz Pakości.
- zagrożenia związane z przebiegiem przez teren gminy rurociągów solankowych; mniejsze zagrożenia wiążą się z przebiegiem przez teren gminy innej infrastruktury przesyłowej energii i surowców,
- potencjalne ryzyko wiąże się z awarią przemysłową w którymś z licznych zakładów leżących w sąsiedztwie gminy,
- potencjalne zagrożenia (o relatywnie małym ryzyku zaistnienia) wiążą się z funkcjonowaniem na terenie gminy podmiotów gospodarczych i wykorzystywaniem przez nie w procesach technologicznych substancji chemicznych, itp.,
- w ostatnich latach nasila się częstotliwość występowania i skala zagrożeń związanych ze zjawiskami meteorologicznymi – huraganami, suszami, podtopieniami w wyniku opadów; gmina nie wykazuje w tym zakresie ponadprzeciętnych zagrożeń,
- w ostatnich latach wzrasta zagrożenie atakami terrorystycznymi - gmina ze względu na lokalizację ważnej dla gospodarki kraju i województwa, a także potencjalnie mogącej dokonać dużych szkód ekologicznych, infrastruktury, jest narażona na ataki tego typu w stopniu dalece wyższym, niż tradycyjne gminy wiejskie. Obiektywnie ryzyko tego rodzaju należy jednak ocenić jako bardzo małe.

Należy zauważyć, że na terenie gminy w niewielkim stopniu występują zagrożenia powodziowe. Na tle innych gmin, bardzo małe jest także ryzyko pożarów lasów.

Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Analizy społeczne

W 2019 roku gmina Inowrocław liczyła 11825 mieszkańców. Jest to liczba stosunkowo duża na tle innych gmin województwa kujawsko-pomorskiego - gmina pod względem liczby ludności lokuje się na 37. pozycji wśród 144. gmin województwa (co oznacza, że jeśli pominie się 5 największych miast, gmina lokuje się w ścisłej czołówce województwa). Wśród 92 gmin wiejskich, gmina Inowrocław lokuje się na 9. pozycji, a pod względem liczby ludności wiejskiej, gmina jest 13. największą gminą województwa kujawsko-pomorskiego wśród 127, które są zamieszkiwane przez ludność wiejską.

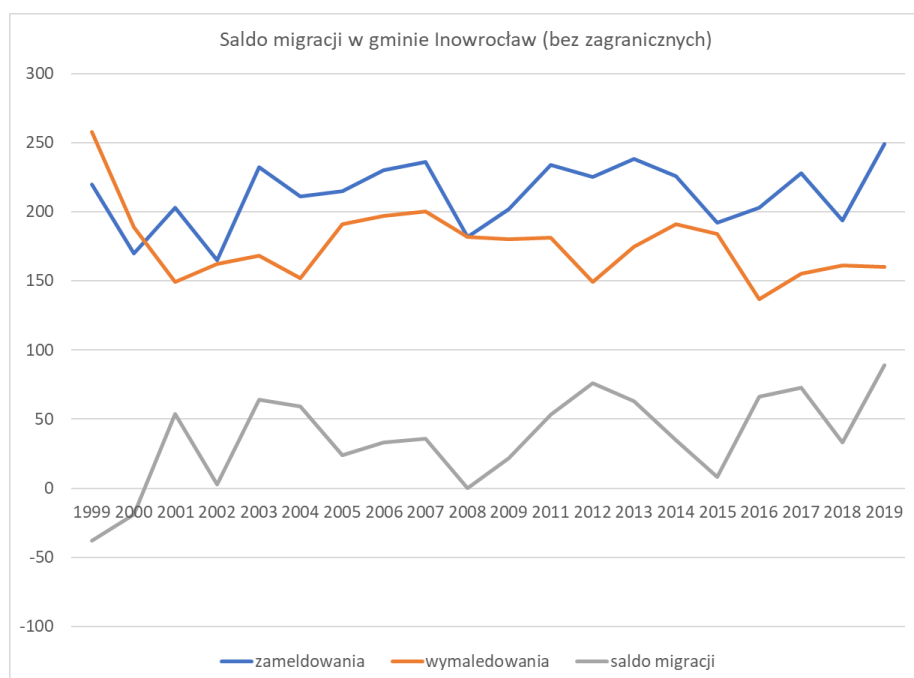
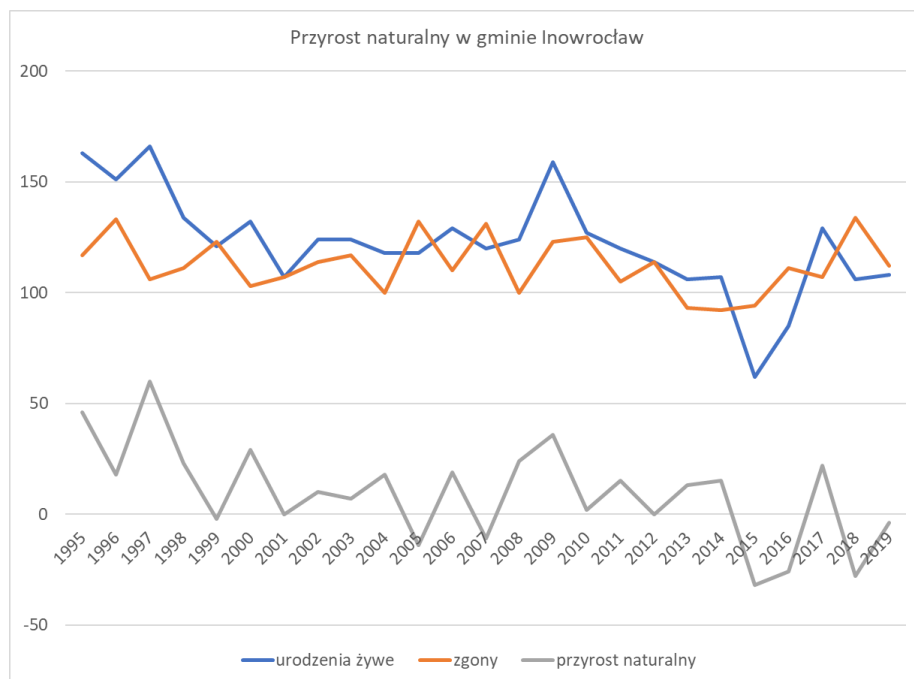
W powiecie inowrocławskim, gmina Inowrocław jest 5. co do wielkości, wśród 9 gmin. Ustępuje miastu Inowrocław (72,6 tys.) oraz gminom miejsko-wiejskim: Kruszwica (19,2 tys.), Gniewkowo (14,4 tys.) oraz Janikowo (13,1 tys.). Na tle powiatu gmina stanowi 7,4% ogółu ludności.

Na tle powiatu inowrocławskiego gmina posiada największą liczbę ludności wiejskiej – mieszkańcy gminy Inowrocław to prawie ¼ ogółu ludności wiejskiej powiatu. Jeszcze w latach 90-tych ubiegłego wieku, bardziej ludna była na obszarach wiejskich gmina Kruszwica, ale malejąca liczba ludności wiejskiej w gminie Kruszwica, przy sukcesywnym wzroście liczby mieszkańców gminy Inowrocław spowodowały, że obecnie różnica wynosi ponad 1,4 tys. osób. Kolejne gminy są pod tym względem znacznie mniejsze – Gniewkowo liczy ok. 7,3 tys. mieszkańców wiejskich, Dąbrowa Biskupia – 5,1 tys., a Rojewo – 4,7 tys., Janikowo – 4,4 tys., a Pakość – 4,1 tys.

W 2019 roku w strukturze płci przeważały kobiety – jest ich 5959 wobec 5866 mężczyzn, co powoduje, że kobiety stanowią 50,4% ogółu mieszkańców, a na 1000 mężczyzn przypada 1016 kobiet.

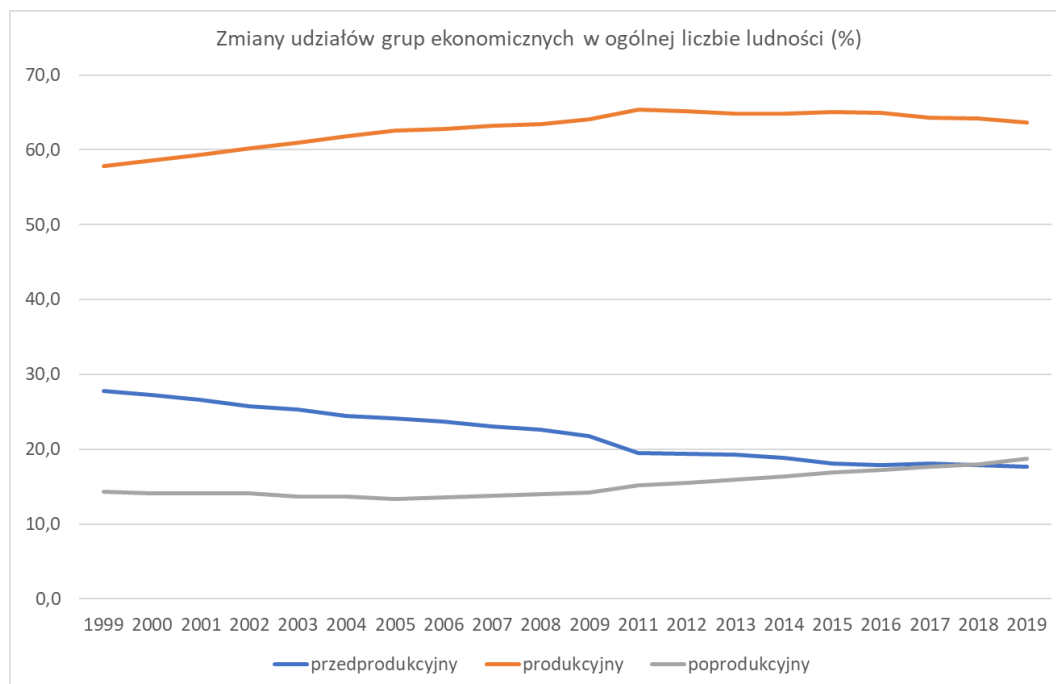
W ostatnich latach gmina cechuje się sukcesywnym, choć powolnym wzrostem liczby ludności. W ciągu ostatnich 20 lat wyniósł on około 0,9 tys., choć zdecydowanie większa dynamika cechowała ostatnią dekadę (aż 0,7 tys. przypada na ten okres). Wzrost liczby ludności na terenie gminy jest więc zauważalny na tle powiatu, ale obiektywnie – nie jest duży.

Na zmiany liczby ludności gminy wpływać mogą: saldo migracji, przyrost naturalny oraz zmiany granic polegające na włączeniu lub wyłączeniu z granic gminy terenów zamieszkałych. To ostatnie uwarunkowanie nie miało w gminie miejsca, natomiast wpływ migracji i ruchu naturalnego na zmiany liczby mieszkańców gminy przedstawiono na wykresach.

Porównanie salda migracji oraz ruchu naturalnego wskazuje, że za wzrost liczby ludności odpowiada przede wszystkim ruch migracyjny, którego saldo jest znacznie korzystniejsze od przyrostu naturalnego. Przyrost naturalny w ostatnich latach coraz częściej przyjmuje wartości ujemne, zwłaszcza w tych latach, gdy niższa liczba urodzeń pokrywa się z podwyższoną liczbą zgonów.

Gmina Inowrocław, podobnie jak inne obszary podlega procesom starzenia społeczeństwa, przejawiającego się coraz większą liczbą i udziałem ludności starszej, przy malejącej liczbie i udziale dzieci i młodzieży. W końcu lat 90-tych grupa przedprodukcyjna liczyła około 3 tys. osób w roku 2010 – 2,4 tys., a w 2019 – niespełna 2,1 tys. Grupa poprodukcyjna zwiększyła liczebność z około 1,5-1,6 (taka wartość utrzymywała się jeszcze około 2010 roku, do 2,2 tys. w 2019. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym wyjaśnia spadek liczebności grupy produkcyjnej – bezwzględnie rosła ona jeszcze do połowy II dekady XXI wieku (maksymalna wartość – 7,6 tys.) choć jej udział w ogólnej liczbie ludności spada już od 2011 roku (maksymalny – 65,4%).

Analizy ekonomiczne - podstawowe dane o gospodarce na terenie gminy

W roku 2019 na terenie gminy zarejestrowanych było w rejestrze REGON 1220 podmiotów. W ostatnich latach liczba ta niezbyt szybko, ale sukcesywnie corocznie rośnie, podczas gdy w wielu gminach obserwuje się już stagnację, a nawet jej zmniejszanie.

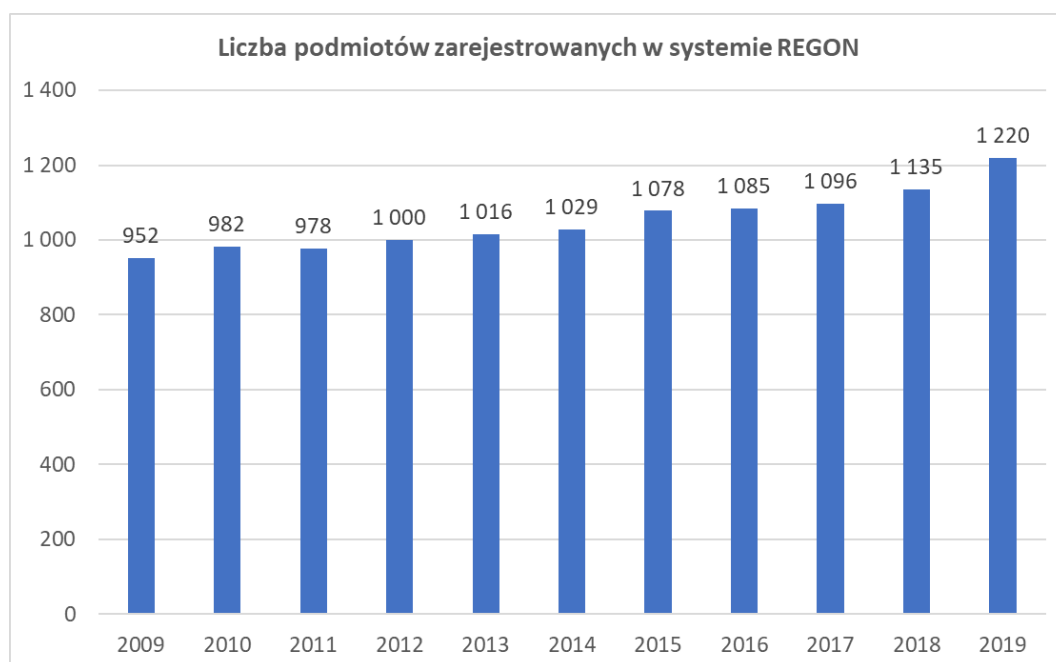

Tabela. Struktura branżowa przedsiębiorczości w gminie Inowrocław na tle średniej dla obszarów wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2019.

Sekcja	Opis rodzaju działalności	Liczba podmiotów zarejestrowanych w gminie	% ogółu zarejestrowanych w gminie	% ogółu zarejestrowanych na obszarach wiejskich województwa
ogółem	podmioty gospodarcze ogółem	1220	100,0	100,0
A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	73	6,0	4,6
B	górnictwo i wydobywanie	5	0,4	0,2
C	przetwórstwo przemysłowe	135	11,1	10,4
D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	0,2	0,3

E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	15	1,2	0,5
F	budownictwo	170	13,9	17,4
G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	268	22,0	22,2
H	transport i gospodarka magazynowa	151	12,4	7,4
I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	23	1,9	2,2
J	informacja i komunikacja	18	1,5	1,6
K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16	1,3	2,2
L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	34	2,8	2,4
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	85	7,0	6,2
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	36	3,0	3,0
O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	0,6	1,3
P	edukacja	27	2,2	2,8
Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	56	4,6	5,5
R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	24	2,0	1,9
S i T	pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	71	5,8	7,4
U	organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0	0,0

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych BDL GUS

Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów odniesiona do liczby mieszkańców) wynosi 103/1000 mk, jest wyższy od średniej wojewódzkiej dla obszarów wiejskich i jest 13. najwyższym wśród 127 obszarów wiejskich województwa (gmin wiejskich oraz wiejskich części gmin miejsko-wiejskich). Wyższe wskaźniki notują jedynie silnie zurbanizowane gminy podmiejskie Bydgoszczy i Torunia oraz - bardzo nieznacznie – gminy Fabianki i Obrowo. Wskaźnik w gminie Inowrocław jest najwyższym wskaźnikiem w powiecie – przewyższa wskaźnik dla miasta Inowrocław (92,5/1000) oraz bardzo znacząco przewyższa wskaźnik średni dla obszarów wiejskich powiatu inowrocławskiego (76,1/1000).

Porównanie struktury branżowej przedsiębiorczości w gminie Inowrocław i przeciętnie na obszarach wiejskich województwa wskazuje na kilka różnic. W gminie najważniejsze udziały w strukturze mają sekcje G, F, H oraz C (łącznie stanowią prawie 60% podmiotów). Udział sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) oraz C (przetwórstwo przemysłowe) jest w gminie niemal identyczny z przeciętną wojewódzka, natomiast udział sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) jest w gminie znacznie większy, podczas gdy sekcji F (budownictwo) – wyraźnie niższy. Specyfika gminy polega więc na ponadprzeciętnie dużej liczbie podmiotów transportowych, a mniejszej – świadczących prace budowlane.

Główny Urząd Statystyczny publikuje dane dotyczące zarejestrowanych podmiotów wg klasyfikacji miejscowości statystycznych. Ten podział nie odpowiada w pełni podziałowi na sołectwa lub miejscowości, ale pomimo tej ułomności może być traktowany jako pomocniczy do analizy różnicowań wewnętrznych gminy. Dane te potwierdzają bardzo duże różnicowania na terenie gminy. W ujęciu poszczególnych miejscowości największa liczba podmiotów zarejestrowana jest w Jacewie i Jaksicach (odpowiednio 140 i 114, czyli łącznie 1/5 wszystkich); znacznie mniej, ale obiektywnie wciąż bardzo dużo podmiotów notują także: Słońsko, Balczewo, Tupadły, Komazyce, Kłopot, Sikorowo, Cieślin, Łojewo, Orłowo (ponad 40).

Tabela. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowościach gminy (2019 rok)

Nazwa	ogółem	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność	% ogółu
Inowrocław (2)	1 220	73	327	820	100,0
Jacewo	140	4	50	86	11,5
Jaksice	114	6	15	93	9,3
Słońsko	60	2	17	41	4,9
Balczewo	57	3	16	38	4,7
Tupadły	57	1	17	39	4,7
Komazyce	55	0	13	42	4,5
Kłopot	54	2	20	32	4,4
Sikorowo	53	4	16	33	4,3
Cieślin	52	0	12	40	4,3
Łojewo	49	14	16	19	4,0
Orłowo	47	4	13	30	3,9
Sławęcinek	37	0	12	25	3,0
Gnojno	32	1	6	25	2,6
Miechowice	28	2	6	20	2,3

Latkowo	27	0	11	16	2,2
Krusza Zamkowa	25	2	2	21	2,0
Marcinkowo	25	4	5	16	2,0
Krusza Duchowna	24	1	7	16	2,0
Borkowo	23	1	3	19	1,9
Góra	22	4	0	18	1,8
Marulewy	19	0	7	12	1,6
Pławin	17	1	7	9	1,4
Batkowo	16	1	2	13	1,3
Turzany	16	2	5	9	1,3
Krusza Podlotowa	14	4	1	9	1,1
Piotrkowice	14	1	9	4	1,1
Dulsk	13	0	4	9	1,1
Olszewice	13	0	2	11	1,1
Łąkokcin	10	2	3	5	0,8
Balin	9	0	0	9	0,7
Czyste	9	1	3	5	0,7
Dziennice	9	0	3	6	0,7
Jaksiczki	9	2	2	5	0,7
Radłówek	9	0	1	8	0,7
Pławinek	8	0	3	5	0,7
Sójkowo	8	0	4	4	0,7
Trzaski	8	1	3	4	0,7
Sławęcín	7	0	2	5	0,6
Jaronty	5	0	0	5	0,4
Turlejewo	5	3	0	2	0,4
Żalinowo	5	0	2	3	0,4
Kruśliwiec	4	0	2	2	0,3
Oporówek	4	0	1	3	0,3
Strzemkowo	4	0	2	2	0,3
Karczyn-Wieś	3	0	1	2	0,2
Witowy	1	0	1	0	0,1

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych BDL GUS

Bardzo istotną funkcją gospodarczą gminy jest rolnictwo, a gmina zalicza się do największych producentów rolnych w województwie. Leży w części województwa znanej z wysokich wartości produkcji, przy jednoczesnym deficycie wody dla rolnictwa. Kujawy wyróżniają się – oprócz ogólnie wysokich wartości produkcji, zwłaszcza uprawą warzyw, rzepaku, buraków cukrowych, kukurydzy – pod tym względem zaznaczają się nie tylko w skali województwa, ale całego kraju.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z roku 2020:

- Na terenie gminy siedzibę ma 718 gospodarstw rolnych, z czego 709 to gospodarstwami indywidualne – są to na tle gmin województwa liczby obiektywnie duże, lokujące gminę odpowiednio na 12 i 13 pozycji wśród 144 jednostek
- Powierzchnia gospodarstw rolnych wynosi ponad 14,7 tys. ha – co daje 9. pozycję na tle województwa i stanowi 1,3% ogólnej powierzchni gospodarstw w skali całego województwa
- Wszystkie gospodarstwa wskazują osiągnięcie dochodów z działalności rolniczej, ale dodatkowo 254 wskazuje także na dochody z pracy najemnej, 101 z prowadzonej działalności gospodarczej, 199 z emerytury i renty, a 126 z innych niezarobkowych źródeł
- 625 gospodarstw prowadzi sprzedaż własnych produktów rolnych, przy czym 616 wykazuje, że końcowa produkcja rolnicza przeznaczona jest na sprzedaż,
- średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 20,6 ha (średnia wojewódzka – 18,9 ha, a biorąc pod uwagę wyłącznie użytki rolne – 19,8 ha wobec średniej 17,6 ha)
- wg struktury wielkościowej:
 - 28 gospodarstw ma do 1 ha użytków rolnych
 - 255 ma od 1 do 5 ha użytków rolnych

- 156 ma od 5 do 10 ha użytków rolnych
- 84 mają od 10 do 15 ha użytków rolnych
- 225 ma ponad 15 ha użytków rolnych
- W gospodarstwach liczących ponad 15 ha, znajduje się 79% ogółu gruntów
- gospodarstw prowadzących uprawy polowe jest 675, z czego:
 - 619 uprawia zboża (417 – pszenica ozima, 71 – pszenica jara, 291 – kukurydza na ziarno, 78 – pszenżyto ozime, 191 – jęczmień jary, 50 – żyto ozime),
 - 123 – buraki cukrowe,
 - 68 – rzepak i rzepik,
 - 173 – warzywa gruntowe,
 - 160 – ziemniaki;
- 28% areалу jest wykorzystane pod uprawy pszenicy ozimej, 21% na uprawy kukurydzy, prawie 7% buraków cukrowych, prawie 18% poplony łącznie, niespełna 3% - pszenżyto ozime, 3% - ziemniaki, 4% - rzepaki i rzepik, prawie 12% - warzywa, ponad 2% - strączkowe jadalne na suche ziarno razem
- Pod względem powierzchni następujących zasiewów, gmina zajmuje następujące pozycje na tle województwa: strączkowe jadalne na suche ziarno razem – 1 (7,6% powierzchni zasiewów województwa), warzywa gruntowe – 3 (6,4% powierzchni zasiewów województwa), kukurydza na ziarno - 3
- 114 gospodarstw prowadzi hodowlę bydła (łącznie pogłowie 2337), 64 – świń (łącznie pogłowie 21256), 143 – drobiu (łącznie pogłowie 506,8 tys.)
- Pod względem produkcji zwierzęcej zaznacza się hodowla świń (12 pozycja w województwie z udziałem 1,7% w ogólnym pogłowie), a zwłaszcza hodowla drobiu (7 pozycja w województwie z udziałem 4,1% w ogólnym pogłowie) – co ciekawe udział gospodarstw prowadzących hodowlę nie wyróżnia się – oznacza to dużą koncentrację tej hodowli w tych, które je prowadzą
- W zakresie wyposażenia w specjalistyczne budynki i budowle, gmina prezentuje następujące wartości/wskaźniki:

	Liczba gospodarstw wyposażonych	Udział gospodarstw wyposażonych (% ogółu) – w gminie	Udział gospodarstw wyposażonych (% ogółu) – średnia w województwie	Liczba budynków i budowli w gospodarstwach w gminie
Obory	95	13,2	22,4	98
Chlewnie	52	7,2	13,3	70
Kurniki	68	9,5	7,9	134 (1)
Silosy zbożowe	81	11,3	12,4	173
Silosy paszowe	25	3,5	2,7	155 (2)
Silosy na kiszonki	19	2,6	2,5	38
Sortownie, przechowalnie lub chłodnie	85	11,8	6,5	96 (3)
Stodoły	320	44,6	43,7	331

Uwaga: (1) – największa liczba w województwie, (2) – druga najwyższa liczba w województwie, (3) – dziewiąta najwyższa liczba w województwie

- 544 gospodarstwa (czyli prawie 76%) użytkują ciągniki rolnicze (jest ich w gminie 1173), 423 – opryskiwacze polowe (jest ich 456), 131 – kombajny zbożowe (jest ich 134), 42 – kombajny buraczane (jest ich 44), 106 – kombajny ziemniaczane (jest ich 109); pod względem liczby opryskiwaczy polowych, gmina lokuje się na 6, a pod względem kombajnów ziemniaczanych – na 3. pozycji w województwie
- Częściowo ze względu na dużą powierzchnię użytków rolnych, gmina zalicza się do obszarów o bardzo wysokim zużyciu nawozów mineralnych – pod względem wielkości bezwzględnej jest to 7. pozycja na tle gmin, w przeliczeniu na 1 ha UR – 27. pozycja; nawożenie stosują aż 653 gospodarstwa, a więc zdecydowana większość.

Powyższe oznacza, że w planowaniu rozwoju gminy należy zakładać wciąż bardzo duże znaczenie funkcji rolniczej.

Analizy środowiskowe

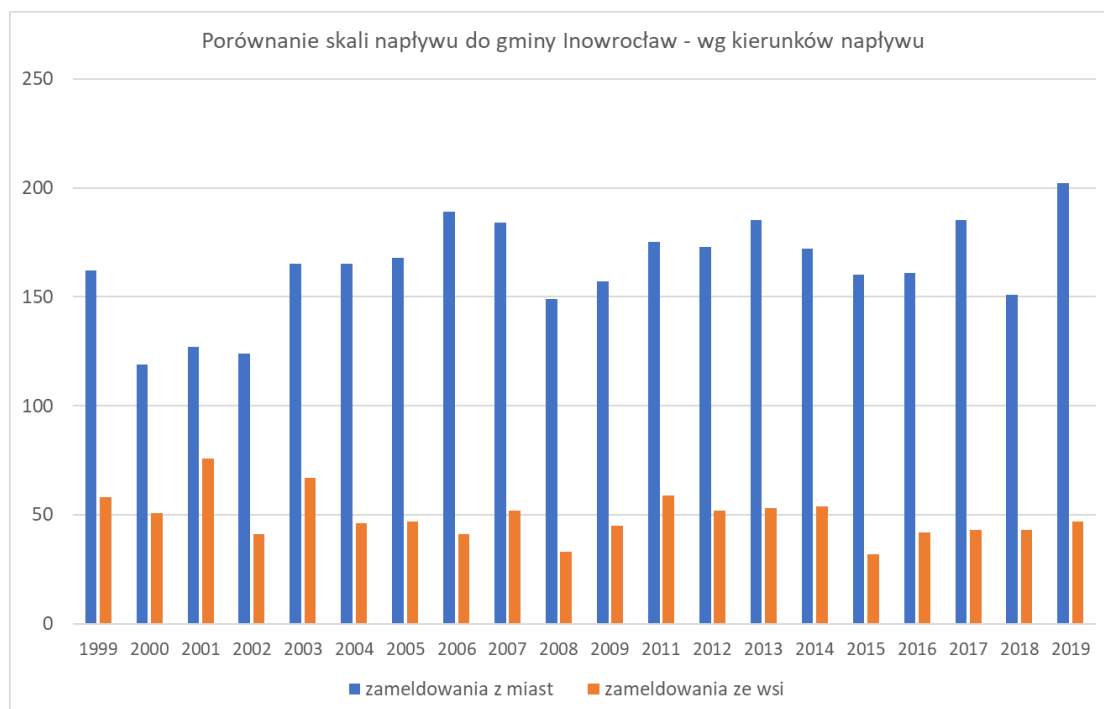
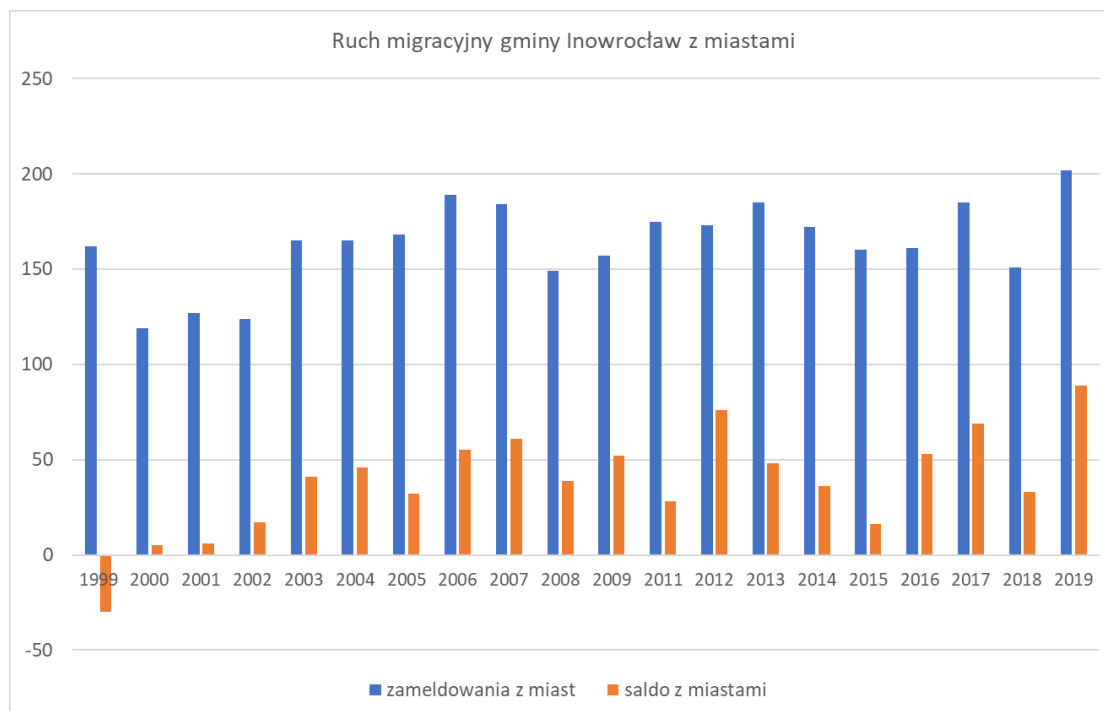
Bardzo obszerne analizy uwarunkowań środowiskowych rozwoju zagospodarowania zawarto w części poświęconej „Uwarunkowaniom wynikającym ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego”.

Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Gmina wiejska Inowrocław skupia w swoich granicach obszar strefy podmiejskiej miasta Inowrocław, a więc notuje wzmożone migracje z terenu miasta oraz cechuje się ponadprzeciętnie dużą intensywnością w zakresie realizacji zagospodarowania, w tym zwłaszcza zabudowy mieszkaniowej.

Podkreślić należy, że miasto Inowrocław ze względu na prezentowaną liczbę mieszkańców, nie należy do ośrodków stymulujących w sposób bardzo intensywny rozwój strefy podmiejskiej. Skala jej rozwoju jest więc adekwatna do wielkości miasta rdzeniowego, choć bardzo korzystnym uwarunkowaniem dla gminy wiejskiej jest fakt, że niemal całość granicy miasta, to granica z gminą wiejską Inowrocław, a więc jakkolwiek kierunek migracji do miejscowości bezpośrednio podmiejskich, będzie skutkował niemal na pewno osiedleniem się w gminie wiejskiej Inowrocław (jest to istotna różnica w stosunku do większych miast, które zazwyczaj sąsiadują z kilkoma gminami podmiejskimi).

Podmiejskie położenie jest kluczowym ważnym uwarunkowaniem prognozowania zmian liczby mieszkańców, bowiem oznacza, że są one zależne przede wszystkim od czynników zewnętrznych – czyli skłonności do osiedlania się w terenach podmiejskich i potencjału miasta rdzeniowego do generowania tego typu procesów (ich skala zależy i od liczby osób młodych, które najczęściej migrują i od ich sytuacji materialnej przekładającej się na zdolność do inwestowania w zabudowę podmiejską).

Gmina Inowrocław prezentuje zdecydowanie wyższy napływ z miast, niż z obszarów wiejskich (różnica co roku jest kilkukrotna). Ponadto saldo migracji z miastami jest w ostatnich dwóch dekadach niemal zawsze dodatnie i jest to wartość dosyć wysoka (w 2019 roku – 89, a łącznie w ciągu ostatnich 5 lat – 260 osób).

W 2017 roku Główny Urząd Statystyczny wykonał prognozy demograficzne dla gmin do roku 2030 (rokiem wyjściowym był 2016).

Dla gminy Inowrocław założono do roku 2030 wzrost liczby mieszkańców z poziomu 11647 w roku 2016 do 11935 (a więc wzrost o 288 osób, czyli o 2,5 %). Prognoza przyjmuje założenie, że corocznie saldo migracji będzie dodatnie i wynosić będzie około 30 osób. Jednocześnie prognozuje się corocznie przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń – wynoszącą kilka osób. Oznacza to, że cały prognozowany przyrost liczby mieszkańców zależeć będzie od skłonności migracyjnych, które są trudno przewidywalne i prawdopodobne jest, że w kolejnych latach mogą rozwijać się mniej korzystnie, niż dotąd. Jednocześnie prognozuje się bardzo znaczący wzrost liczby ludności starszej (dla grupy 60+ wzrost z 2,39 na 3,27 tys.) oraz spadek grupy produkcyjnej mobilnej (18-44 lata – z 4,74 do 3,9 tys.). Bardzo wyraźnie wzrośnie grupa 65+ - z 1,65 do 2,46 tys. osób.

Rzeczywiste zmiany liczby ludności w ostatnich latach (po roku 2016) zachodziły jednak rozbieżnie w stosunku do prognozy – wzrost liczby mieszkańców postępował szybciej, niż wynikałoby to z prognozy i w roku 2019 ludność gminy liczyła 11825 osób (wg prognozy GUS wartość taka miała być osiągnięta około roku 2024). Dlatego też faktyczna dynamika rozwoju do roku 2030 z pewnością będzie bardziej korzystna, niż zakładał GUS. Należy szacować, że gmina liczyć będzie wówczas około 12,5-13,0 tys. osób

Powyższa stosunkowo szczegółowa prognoza do roku 2030 oraz obserwacja rzeczywistych zmian już po jej dokonaniu, pozwala na dokonanie orientacyjnej prognozy na kolejne lata. Prognoza trendów, które będą zachodziły po roku 2030, a zwłaszcza po roku 2040, jest obciążona bardzo dużym ryzykiem. Prognozę wykonano więc wariantowo:

- przy wariacie zakładającym kontynuację po roku 2030 procesów starzenia bez istotnego znaczenia ruchów migracyjnych, po roku 2030 postępować będzie powolny spadek liczby mieszkańców, który nasili się po roku 2040 roku, gdy w ciągu kilku lat gwałtownie zmniejszy się liczba mieszkańców (będzie to skutkiem zgonów stosunkowo wówczas licznej grupy osób w wieku 80+); przy takim scenariuszu liczba mieszkańców gminy w roku 2040 może wynosić około 11,8 tys., a około 2050 – około 10,0 tys.
- przy wariacie zakładającym kontynuację po roku 2030 procesów starzenia przy zaznaczających się „migracjach powrotnych” (migracje do miasta ludności starszej, powodowane korzystniejszymi warunkami życia, głównie łatwiejszym dostępem do usług w mieście), po roku 2030 postępować będzie przyspieszony spadek liczby mieszkańców (powodowany migracjami); finalnie liczba mieszkańców po roku 2045 będzie zbliżona jak w wariacie pierwszym, ale zostanie osiągnięta nie w wyniku zgonów, tylko w wyniku wcześniejszej migracji osób starszych. Pierwszy wariant zakłada nieco starszą strukturę wieku ludności (wyższy udział ludności starszej – ale w ogólnie większej liczbie mieszkańców), drugi wariant zakłada nieco młodszą strukturę wieku ludności (mniejszy udział ludności starszej – ale w ogólnie mniejszej liczbie mieszkańców).

W obydwu wariantach należy zakładać, że maksymalna liczba mieszkańców gminy będzie miała miejsce około roku 2032-2034 i wyniesie od 12,8 do 13,3 tys. osób, a więc około 1,0 – 1,5 tys. więcej, niż obecnie. W roku 2040 liczba mieszkańców w wariacie I wyniesie około 11,8-12,0 tys., a w wariacie II – około 10,8 – 11,0 tys. W roku 2050 liczba mieszkańców gminy wyniesie około 9,8-10,2 tys.

Niezależnie od braku możliwości wykonania precyzyjnej prognozy, należy zakładać, że przez co najmniej dekadę liczba ludności będzie się zwiększać, a następnie – z pewnością będzie się zmniejszać. Wzrost będzie niezbyt silny, a późniejszy spadek cechować się będzie większym natężeniem, niż wzrost – wskutek czego liczba mieszkańców pod koniec okresu, dla którego dokonuje się prognozy, będzie wyraźnie mniejsza, niż obecnie. W prognozowaniu zapotrzebowania na zasoby mieszkaniowe należy zakładać obsługę maksymalnej prognozowanej liczby mieszkańców – 13,3 tys. (jest to wzrost o około 1,5 tys. w stosunku do stanu obecnego – a więc po uwzględnieniu dopuszczanego przez ustawę zwiększenia szacunków zapotrzebowania o maksymalnie 30% dla zniwelowania ryzyka niedoszacowania wynikającego z niepewności procesów rozwojowych i możliwości zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz – należy maksymalne zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe w gminie szacować na nie więcej, niż przyrost liczby mieszkańców o 2 tys. osób)

Podkreślić jednak należy przede wszystkim zmiany struktur wieku - znaczący wzrost liczby ludności starszej – a więc w planowaniu rozwoju usług, infrastruktury i przestrzeni istotnej dla kształtowania ludności starszej należy uwzględnić powyższy czynnik.

Prognoza rozwoju gospodarczego gminy oraz przesłanki zapotrzebowania na tereny rozwojowe wynikające z prognoz rozwoju gospodarczego

Analiza stanu rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej prowadzi do wniosku, że ogólny stan przedsiębiorczości na terenie gminy Inowrocław jest bardzo korzystny, jednak wskaźniki te są przede wszystkim efektem dobrego rozwoju małych podmiotów, najczęściej prowadzonych przez osoby fizyczne. Stosunkowo słabo, jeśli uwzględni się dużą powierzchnię gminy, są natomiast rozwinięte są działalności komercyjne o dużym zapotrzebowaniu na przestrzeń, które jednocześnie stanowią duże miejsce pracy (produkcja, magazyny, składy, handel hurtowy, logistyka). Gmina posiada bardzo korzystne predyspozycje dla rozwoju tego typu działalności i powinna planować rozwój w tym kierunku. Teza ta wynika z dwóch zasadniczych przesłanek – gmina wiejska Inowrocław jest gminą podmiejską piątego co do wielkości miasta na terenie województwa, a miasta tej klasy wielkościowej co Inowrocław, generują impulsy rozwojowe w zakresie działalności o takim charakterze.

Miasto Inowrocław posiada ograniczone możliwości przestrzenne wyznaczania terenów inwestycyjnych o charakterze wieloprzestrzennym, stąd w sposób naturalny gmina wiejska Inowrocław może stać się beneficjentem rozwoju przedsiębiorczości o takim profilu. Drugą przesłanką jest fakt zlokalizowania na terenie gminy w ostatnich latach obwodnicy w przebiegu dwóch dróg krajowych (w tej części województwa są to najważniejsze arterie transportowe) – drogi tej rangi zapewniają dobrą dostępność dla transportu samochodowego obsługującego działalności wieloprzestrzenne (dowóz surowców, wywóz produktów). Gmina wiejska Inowrocław może więc rozwinąć działalności gospodarcze wymagające dużej zajętości przestrzeni, wykorzystując z jednej strony dobrą dostępność w przebiegu obwodnicy miasta, a z drugiej znaczący rezerwuar miejsc pracy o zróżnicowanym profilu, jaki stanowi miasto. Wniosek o dużym potencjale rozwojowym gminy w tej dziedzinie wywodzi się z analizy kilku aspektów: stanu dostępności tego typu terenów w przestrzeni województwa kujawsko-pomorskiego (obecnie wciąż relatywnie niewielka podaż – stwarzająca duże szanse na odniesienie sukcesu w poszukiwaniu atrakcyjnych inwestorów), a także z analizy obecnego stanu zagospodarowania przestrzeni gminy, w tym w szczególności analizy rozmieszczenia terenów wykorzystywanych dla prowadzenia działalności gospodarczych. Obecnie tego typu działalności nie są na większą skalę prowadzone na terenie gminy. Potencjał rozwojowy gminy jest wysoki nawet jeśli uwzględnimy fakt, że w gminie powszechnie występują grunty rolne wysokich klas, które powinny być chronione przez wykorzystaniem pozarolniczym.

Wskazuje się, że gmina Inowrocław wykazuje szczególnie korzystne warunki dla rozwoju następujących rodzajów działalności, w zakresie których prognozuje się rozwój wynikający zarówno z zainteresowania lokalnych, jak i zewnętrznych inwestorów:

- działalności przemysłowe i magazynowo-składowe o dużej skali przestrzennej (zorganizowane np. w ramach strefy inwestycyjnej, strefy ekonomicznej, parku przemysłowego) – realizacja obwodnicy miasta w przebiegu dróg krajowych nr 15 i 25 stwarza korzystne warunki lokalizacyjne dla tego typu przedsięwzięć i gmina powinna być przygotowana przestrzennie na przyjęcie inwestorów. Uwzględniając szczegółowe warunki lokalizacyjne przy drogach znaczenia krajowego i międzynarodowego w województwie kujawsko-pomorskim, należy zauważyć, że najbliższe położone gminy wykazujące równie dobre lub korzystniejsze lokalizacje, to gminy wzdłuż S5 i wzdłuż A1 – a więc gminy oddalone o co najmniej 30-50 km
- działalności produkcyjne i usługowe skierowane na rynek lokalny, rynek Inowrocławia, rynek Bydgoszczy i Torunia, rynki zewnętrzne
- działalności usługowe skierowane na dosyć duży rynek wewnętrzny (rozumiany jako gmina i sąsiednie miasto – zamieszkuje tu łącznie znacznie ponad 85 tys. osób, stanowią więc relatywnie duży rynek wewnętrzny na dobra i usługi)
- działalności ukierunkowane na obsługę rolnictwa i przetwórstwo oraz magazynowanie płodów rolnych

Prognozując rozwój przedsiębiorczości w kolejnych latach na terenie gminy należy więc zakładać następujące kierunki jej rozwoju i dostosować do nich w planowaniu rozwoju przestrzennego gminy, przeznaczenie terenów:

- działalności gospodarcze o charakterze wieloprzestrzennym, dla których podstawowym warunkiem rozwoju jest dobra dostępność w komunikacji drogowej, w sieci dróg o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym. Są to: centra magazynowe, logistyczne, zakłady produkcyjne często zaopatrujące bardzo szerokie rynki (np. zakłady należące do dużych koncernów rtv i agd, zakłady kooperujące z branżą środków transportu, itp.). Tereny tego typu lokalizuje się w bliskim sąsiedztwie dróg obsługujących ruch ciężarowy i dostępnych z dróg ekspresowych i autostrad. Oprócz dostępności drogowej podstawowym wymogiem są: dostępność co najmniej kilkudziesięciu hektarów oraz duży zasób kadr, w tym także specjalistycznej i menedżerskiej (bliskość dużych miast). Na terenie gminy Inowrocław (ale także sąsiedniego miasta Inowrocław) brak terenów o takim charakterze. Sugeruje się więc wyznaczenie 2 lub 3 terenów o łącznej powierzchni 150-200 ha (zaplecze dla działalności o bardzo dużej skali przestrzennej) oraz 2-3 terenów o powierzchni 10-30 ha każdy (zaplecze dla działalności o średniej zajętości terenu).
- działalności gospodarcze o charakterze produkcyjnym i rzemieślniczo-usługowym o średniej i małej skali przestrzennej, związane z położeniem gminy w strefie oddziaływania dużego miasta i wykonujące produkcję oraz świadczące usługi zarówno na potrzeby Inowrocławia jak i rynków zewnętrznych (w tym niezbyt odległych rynków Bydgoszczy i Torunia). Są to różnego rodzaju działalności produkcyjne, warsztaty, itp. o relatywnie niewielkiej skali negatywnych oddziaływań, a więc możliwe do ulokowania nawet w nieodległym sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. Tereny na rozwój tego typu działalności powinny być wyznaczane w różnych częściach gminy, w sąsiedztwie większych miejscowości (często bazują na lokalnej sile roboczej i są prowadzone przez miejscowych przedsiębiorców – którzy chętnie zakładają tego typu przedsięwzięcia w miejscowości zamieszkania), pod warunkiem dostępu dla transportu ciężarowego oraz braku kolizji z funkcjami mieszkaniowymi, środowiskowymi i glebami wysokich klas. Do tego typu działalności w rejonach dobrze funkcjonującego rolnictwa należy także zaliczyć podmioty służące jego zaopatrzeniu i obsłudze – wymagające nieco większej zajętości terenu, niż typowe placówki handlowo-usługowe. Charakter sieci osadniczej gminy wskazuje na zasadność wyznaczenia 2-4 terenów tego typu, choć ich rolę mogą też pełnić wskazane w poprzednim punkcie tereny wyznaczane pod przedsiębiorczość o średniej skali przestrzennej.
- działalności usługowe nastawione na obsługę lokalnych mieszkańców – handel, drobne usługi materialne i niematerialne. Mogą być (i zazwyczaj są) realizowane w ramach lub w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, z którą nie tylko nie kolidują, ale często wręcz wzmacniają atrakcyjność danej lokalizacji dla zamieszkania. W planowaniu rozwoju zagospodarowania przestrzennego należy przewidzieć możliwość ich realizacji jako funkcji towarzyszącej terenom mieszkaniowym (np. poprzez wyznaczanie w ramach terenów zabudowy MN, terenów o przeznaczeniu MN/U, U/MN lub U). W przypadku rozległych terenów objętych mpzp na cele mieszkaniowe, należy rozważyć dokonywanie zmian umożliwiających rozwój tego typu działalności. Ze względu na podmiejską specyfikę gminy, nie uznaje się za celowe wyznaczanie terenów usługowych służących obsłudze całej

społeczności gminy – znacznie bardziej zasadne są tereny skierowane dla działalności adresowanych do mieszkańców najbliższych sąsiednich miejscowości.

W praktyce lokowanie dużych inwestycji jest procesem bardzo złożonym i bardzo często jest poprzedzone przygotowaniem oferty, której dostępność jest czynnikiem decydującym o atrakcyjności danej lokalizacji. Gminy, w których istnieją realne przesłanki pozyskania inwestora powinny więc wyprzedzająco przygotowywać (pod względem planistycznym i infrastrukturalnym) tereny inwestycyjne o dużej skali. Każdorazowo ponosi się tu pewne ryzyko, iż inwestor nie zostanie pozyskany, a dokonany proces planistyczny będzie nieefektywny - jednak jeśli tego typu działania nie zostaną podjęte, szansa rozwoju działalności o dużej skali przestrzennej, gwarantującej utworzenie dużej liczby miejsc pracy, zdecydowanie maleje.

Prognozy rozwoju gospodarczego dla gminy Inowrocław są więc relatywnie sprzyjające, a gmina ma szansę stać się jednym z głównych obszarów inwestycyjnych w południowo-środkowej części województwa.

Ograniczenia rozwoju osadnictwa

Rozwój przestrzenny gminy należy ocenić na podstawie występujących uwarunkowań, możliwości i ograniczeń rozwojowych poszczególnych jednostek osadniczych.

Istniejąca sieć osadnicza gminy w zasadzie poza glebami wysokich klas oraz występowaniem infrastruktury przesyłowej, z obecnością której wiążą się obostrzenia w lokalizacji nowej zabudowy w korytarzach technologicznych, a także poza występowaniem terenów zamkniętych (wojskowych), nie posiada istotnych barier które ograniczałyby ich rozwój terenowy (przestrzenny). Mniejsze znaczenie mają tereny o niekorzystnych warunkach hydrogeologicznych, bariery fizycznogeograficzne oraz linie komunikacyjne.

Większość wsi posiada znaczące możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy wsi, w formie zabudowy uzupełniającej, wypełniającej niezainwestowane przestrzenie. Istniejące osadnictwo w formie zabudowy siedliskowej rozproszonej, a także liczne małe miejscowości - należy uznać za zjawisko niekorzystne pod względem ekonomicznym i przestrzennym

Możliwości rozwoju wielofunkcyjnego

Przeprowadzona analiza stanu i uwarunkowań środowiska pozwala na określenie predyspozycji dla rozwoju poszczególnych funkcji i rodzajów działalności.

Osadnictwo

Gmina zamieszkiwana jest przez dosyć dużą liczbę ludności. Ruch budowlany związany z napływem migracyjnym oraz generowany przez mieszkańców gminy, nie jest jednak na tle innych gmin szczególnie wysoki, więc zapotrzebowanie na nowe, rozległe (wykraczające poza istniejącą zabudowę miejscowości) tereny pod zabudowę mieszkaniową, będzie raczej niewielkie. Optymalnym rozwiązaniem z punktu widzenia zagospodarowania przestrzeni, minimalizowania oddziaływania na środowisko, ale także zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie usług publicznych i infrastruktury (tzw. zadania własne) jest rozwój lub zagęszczanie zagospodarowania w ramach miejscowości (co jest zresztą obserwowane na terenie gminy). W większości miejscowości istnieją rezerwy terenowe pozwalające na zwiększenie liczby mieszkańców o kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt procent, jednak ze względów społecznych i ekonomicznych uzasadniony jest rozwój przede wszystkim największych miejscowości (koncentracja zaludnienia w celu skupienia jak największej części mieszkańców w największych miejscowościach). Obowiązujące przepisy obligują do planowania rozwoju gminy w taki sposób, by nie wyznaczać terenów rozwojowych dopóki nie zostaną zagospodarowane tereny dostępne na ten cel w ramach obowiązujących mpzp, a w następnej kolejności w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Oznacza to, że w przypadku wielu miejscowości istniejące rezerwy terenowe w przewidywalnej przyszłości, objętej perspektywą niemniejszego studium, nie są wskazywane do rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej.

W planowaniu rozwoju gminy uwzględniać należy przede wszystkim ochronę wód powierzchniowych oraz podziemnych – w dużej części gminy są one silnie podatne na zanieczyszczenia.

Dla powiatu inowrocławskiego w latach 70-tych wykonano opracowanie fizjograficzne w ramach którego przeanalizowano również predyspozycje dla rozwoju osadnictwa. Pomimo upływu ponad 40 lat, opracowanie ze względu na charakter analizowanych zagadnień, wykazuje ponadczasowość i może być stosowane także obecnie jako pomocnicze dla szczegółowych analiz dla poszczególnych miejscowości. Przy ocenie przydatności terenu dla rozwoju osadnictwa brano pod uwagę następujące zagadnienia:

- warunki litologiczne i nośność gruntów
- warunki występowania wód gruntowych
- lokalne warunki klimatyczne
- rzeźbę terenu, w tym zarówno nachylenie terenu, jak i ekspozycję
- przydatność rolniczą gleb
- warunki zaopatrzenia w wodę

Dla obszaru gminy Inowrocław zidentyfikowano następującą przydatność dla osadnictwa:

- większość gminy zaliczono do obszarów bez przeszkód dla osadnictwa – z dobrymi warunkami litologicznymi, korzystnymi warunkami klimatycznymi, sprzyjającą rzeźbą terenu, odpowiednimi warunkami w zakresie występowania wód gruntowych (zaleganie pierwszego poziomu na głębokości ponad 2 m ppt) – zaliczono tu większość terenów na wysoczyźnie, zwłaszcza w części północnej, północno-wschodniej, południowo-wschodniej i skrajnie południowej; podstawowym czynnikiem ograniczającym rozwój osadnictwa są tu wysokiej jakości gleby; wyspowo wśród tych obszarów korzystnych dla zabudowy występują fragmenty cechujące się gorszymi warunkami wodnymi, ale zasadniczo nie stanowią one przeszkody dla wyboru lokalizacji pod zabudowę;
- obszary z ograniczeniami dla osadnictwa związane z płytkim zaleganiem wód gruntowych oraz najczęściej jednocześnie także niezbyt korzystnymi warunkami klimatycznymi (mgły, zaleganie wilgoci) – są to najczęściej dna cieków i doliny bezodpływowe – większe powierzchnie o takim charakterze występują w środkowo-wschodniej części gminy oraz w północno-wschodniej części (w tym ostatnim przypadku zabudowa nie mogłaby być realizowana ze względu na zamknięty charakter obszaru);
- obszary w praktyce nieprzydatne dla zabudowy ze względu na charakter stosunków wodnych – położone w dolinie Noteci

Rolnictwo

Gmina w większości wykazuje dobre warunki dla rozwoju rolnictwa – części: północna, północno-wschodnia, południowo-wschodnia, skrajnie południowa to mozaika terenów o wybitnie korzystnej przydatności oraz terenów bardzo przydatnych, jednakże cechujących się nieco gorszymi stosunkami wodnymi, jak też lokalnie – terenów nadmiernie uwilgoconych. Generalnie obszary te są wskazywane w zdecydowanej większości jako korzystne (bez ograniczeń, nadające się dla wszelkich upraw polowych), ze względu na: dobrą jakość gleby, równinną rzeźbę terenu, dobre warunki wodne, możliwości stosowania mechanizacji, dobre warunki klimatyczne.

Środkowo-wschodnia część gminy jest wskazywana jako obszar mniej korzystny ze względu na gorszej jakości gleby oraz gorsze warunki wodne (okresowo nadmiar wilgoci).

Liczne, ale niezbyt duże powierzchniowo, tereny podmokłe (lub o okresowo nadmiernym uwilgoconiu) są wskazywane jako predestynowane dla trwałych upraw zielonych.

Dolina Noteci jest natomiast wskazywana jako obszar niekorzystny dla upraw ze względu na warunki wodne. Znaczne części doliny mogą być jednak wykorzystywane dla prowadzenia trwałych użytków zielonych.

Turystyka i rekreacja

Gmina nie wykazuje wybitnych walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji. Potencjalnie mogłaby być miejscem lokalizacji ogrodów działkowych, gdyż jest to element wtórny i jego atrakcyjność nie wiąże się bezpośrednio ze szczegółowym położeniem przyrodniczym, a miasto Inowrocław wykazuje dosyć duże zapotrzebowanie w tej dziedzinie. Atrakcyjność terenów wiejskich otaczających miasto dla innych form wypoczynku i rekreacji jest już znacznie mniejsza - można tu mówić wręcz o ciężeniach odwrotnych – to mieszkańcy obszarów wiejskich będą wykazywać ciężenia do bazy działającej w mieście.

Przedsiębiorczość

Gmina nie posiada zasadniczych przeszkód dla rozwoju działalności gospodarczych poza występowaniem gleb wysokich klas, dla których optymalnym kierunkiem wykorzystania powinna być produkcja rolna, a wielkoskalowe wyłączenia z produkcji należałoby uznać za potencjalnie kolizyjne wobec funkcji rolniczej. W skali poszczególnych miejscowości istnieją rezerwy terenowe i możliwa jest lokalizacja przedsiębiorczości o małej i/lub średniej skali przestrzennej w ramach lub w bezpośrednim sąsiedztwie, istniejącej zabudowy (pod warunkiem braku kolizyjności prowadzonych działalności z funkcją mieszkaniową).

Gmina jak dotąd nie wykorzystywała na dużą skalę waloru sąsiedztwa dużego miasta. Posiada dosyć korzystne predyspozycje dla suburbanizacji i funkcję tę należy traktować jako w przyszłości – coraz bardziej istotną. W rozwoju tego typu działalności, uwzględniać należy przede wszystkim ochronę wód powierzchniowych oraz podziemnych, a także ochronę przed zanieczyszczeniami powietrza – jest to najważniejsze uwarunkowanie dla prowadzenia wszelkich działalności gospodarczych w gminie. Także ze względów pozaprzyrodniczych celowe jest rozwijanie i koncentracja działalności gospodarczych przede wszystkim w największych miejscowościach.

Ocena chłonności istniejącego zagospodarowania

Analiza dostępności terenów dla realizacji zabudowy mieszkaniowej z nieuciążliwymi usługami

Analiza stanu zagospodarowania terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w zakresie terenów przeznaczanych na cele rozwoju mieszkalnictwa oraz mieszkalnictwa z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami, pozwala określić orientacyjne rezerwy terenowe dla realizacji nowej zabudowy w ramach obowiązujących mpzp. W wyniku przeprowadzonej analizy wskazuje się następującą skalę rezerw w ramach obowiązujących mpzp w poszczególnych miejscowościach (wskazano miejscowości wykazujące możliwość realizacji co najmniej 10 budynków mieszkalnych). Na terenie gminy Inowrocław w kilku miejscowościach sporządzono mpzp obejmujące znaczące powierzchnie i wyznaczające tereny pod potencjalnie bardzo dużą liczbą nowej zabudowy.

Łącznie na terenie gminy Inowrocław tylko w ramach tych obowiązujących mpzp, w ramach których istnieje rezerwa terenowa dla realizacji co najmniej kilku nowych zabudowań, istnieje możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej dla około 5,7-6,5 tys. osób, przy czym dla około 5,4-6,1 tys. w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, a dla około 0,3-0,4 tys. osób w zabudowie o mieszanych funkcjach mieszkaniowych i usługowych.

Dostępne rezerwy terenowe można także orientacyjnie wyrazić w powierzchni użytkowej zabudowy, która może zostać zrealizowana w granicach obowiązujących mpzp:

- w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – co najmniej 225 tys. m²
- mieszkaniowa w ramach zabudowy mieszkaniowo-usługowej – co najmniej 13,5 tys. m²
- usługowa w ramach zabudowy mieszkaniowo-usługowej – co najmniej 2,7 tys. m²

Podkreślić jednak należy niezwykle ważny fakt, że tereny dla realizacji funkcji usługowej nie zostały wyznaczone w wielu miejscowościach a rozkład tych, które posiadają mpzp umożliwiające lokowanie nieuciążliwych usług, towarzyszących zabudowie mieszkaniowej i służących obsłudze ludności, nie jest w gminie regularny. Oznacza to, że wciąż istnieją potrzeby wyznaczania funkcji usługowej w wielu miejscowościach w różnych częściach gminy – w pierwszej kolejności w miejscowościach dużych.

Miejscowość	Potencjalna liczba możliwej do realizacji zabudowy o charakterze MN	Potencjalna liczba możliwej do realizacji zabudowy o charakterze mieszkaniowo-usługowym	Potencjalna liczba możliwej do wprowadzenia na dany teren liczby nowych mieszkańców (przy założeniu 35 mieszkańców na 10 lokali mieszkalnych)	Potencjalna liczba możliwej do wprowadzenia na dany teren liczby nowych mieszkańców (przy założeniu 40 mieszkańców na 10 lokali mieszkalnych)
Słońsko	ok. 630	ok. 20	2275	2600
Jacewo	ok. 300	co najmniej 20	1120	1280
Gnojno	ok. 30		105	120
Orłowo	ok. 50	ok. 5	190	220
Sławęcinek	ok. 165	ok. 30	680	780
Dziennice	ok. 40	ok. 5	160	180
Balczewo	ok. 270	ok. 35	1070	1220
Cieślin	2-3 w MW		105	120
Łącznie w wymienionych miejscowościach	ok. 1,5 tys. (+ MW)	ok. 0,1 tys.	ok. 5,7 tys.	ok. 6,5 tys.

Analiza dostępności terenów dla realizacji zabudowy o funkcjach gospodarczych

Analiza stanu zagospodarowania terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w zakresie terenów przeznaczonych na cele rozwoju gospodarczego – w zakresie produkcji, magazynowania, składów, usług uciążliwych (tereny rozwoju usług nieuciążliwych dla mieszkalnictwa zostały uwzględnione w analizie terenów mieszkaniowych), itp., pozwala określić orientacyjne rezerwy terenowe dla realizacji nowej zabudowy w ramach obowiązujących mpzp. Na terenie gminy Inowrocław tereny o takim przeznaczeniu w mpzp są nieliczne. Podkreślić także należy, że na terenie gminy wyznaczono kilka terenów służących stricte rozwojowi gospodarczemu, ale specyficznym jego rodzajom – nie mogą być one traktowane jako dostępne tereny inwestycyjne. Taka sytuacja dotyczy np. terenu kopalni w Górze lub innych terenów eksploatacji surowców. W gminie obowiązują także mpzp służące energetyce wiatrowej, gdzie wokół terenów lokalizacji siłowni wyznaczono tereny o przeznaczeniu rolnym. Jako potencjalne tereny inwestycyjne uznano wyłącznie wolne (niezajęte przez istniejące zagospodarowanie o funkcjach gospodarczych) tereny o przeznaczeniu P lub P/U. Obecnie w gminie występuje tylko jeden taki teren: w miejscowości Gnojno, o pow. ok. 3,3 ha, przeznaczony na cele P/U (uchwała nr XXVII/235/2013 Rady Gminy Inowrocław z dnia 24 czerwca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Inowrocław w części obrębu geodezyjnego Gnojno).

Z powyższego wynika, że w praktyce rezerwy terenowe w obowiązujących mpzp w zakresie terenów dla realizacji zabudowy o funkcjach gospodarczych są bardzo niewielkie.

Chłonność istniejącego zagospodarowania w zakresie zabudowy mieszkaniowej

Gmina Inowrocław w stanie obecnym posiada rezerwy terenowe na cele rozwoju zabudowy mieszkaniowej w ramach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ponadto wskazuje się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, poza obszarami obowiązywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Istniejące rezerwy ocenia się następująco:

- **W granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej** (nie wliczając terenów objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) teoretycznie możliwa jest realizacja co najmniej 540 budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w następujących miejscowościach (w których wyróżniono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej):

- Balczewo-Marcinkowo - 70
- Batkowo - 5
- Cieślin - 15
- Dalkowo - 15
- Góra - 5
- Jacewo - 5
- Jaksice - 10
- Kłopot - 20
- Komarzyce - 75
- Krusza Podlotowa - 10
- Latkowo - 30
- Łąkocin - 10
- Łojewo - 30
- Miechowice - 25
- Olszewice - 15
- Orłowo-Gnojno - 25
- Piotrkowice - 10
- Pławinek - 5
- Sikorowo - 10
- Sławęcinek - 20
- Słońsko - 25
- Trzaski - 5
- Tupadły-Krusza Duchowna - 70
- Turzany - 25
- Witowy - 5

Podkreślić jednak należy, że w wielu przypadkach przy powyższym wyliczeniu zakłada się niezbyt dużą powierzchnię działki budowlanej, a część terenów spełniających przyjęte kryteria, leży w obiektywnie umiarkowanie lub mało atrakcyjnych lokalizacjach, lub w miejscowościach nie notujących dużej presji inwestycyjnej (a więc relatywnie mało atrakcyjnych dla potencjalnych migrantów. Powyższe wyliczenie należy więc traktować wyłącznie jako teoretycznie możliwe.

- **W granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** wyznacza się tereny dla realizacji ponad 1,7 tys. lokali mieszkalnych w zabudowie jednorodzinnej mieszkaniowej i jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami (zgodnie ze szczegółowymi wyliczeniami w poprzedniej części opracowania).

Przekładając powyższe na liczbę możliwych do wprowadzenia wskutek realizacji tej zabudowy, nowych mieszkańców, można założyć, że rezerwy terenowe umożliwiają realizację zabudowy dla około 8-10 tys. mieszkańców.

Przekładając powyższe na powierzchnię użytkową, można założyć, że rezerwy terenowe umożliwiają realizację zabudowy mieszkaniowej o powierzchni co najmniej 320 tys. m kw.

Chłonność istniejącego zagospodarowania w zakresie zabudowy usługowej

Gmina Inowrocław posiada rezerwy terenowe na cele rozwoju zabudowy usługowej (o charakterze usług nieuciążliwych, towarzyszących zabudowie mieszkaniowej) w ramach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w liczbie niespełna 100 działek budowlanych (a więc potencjalnie około 5 – 10 tys. m kw).

Wskazuje się natomiast na możliwość realizacji na relatywnie dużą skalę nieuciążliwych usług towarzyszących zabudowie mieszkaniowej w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, poza obszarami obowiązywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W poszczególnych miejscowościach w praktyce zdecydowana większość dostępnych terenów mogłaby pełnić funkcje mieszkaniowo-usługowe lub wyłącznie usługowe (ale przy założeniu usług nieuciążliwych), co w pełni zaspokajałoby w tych miejscowościach zapotrzebowanie na nowe podmioty usługowe (są to te same działki, które zostały uwzględnione do szacunków rezerwy dla zabudowy mieszkaniowej). Jednak ich część ze względu na wielkość, kształt, szczegółowe położenie w strukturze analizowanych miejscowości i w relacjach do zabudowy mieszkaniowej, w rzeczywistości wykazuje relatywnie małą atrakcyjność dla realizacji komercyjnych działalności usługowych. Jeśli jednak nawet przyjmą założenie, że dostępnych dla rozwoju usług pozostaje tylko około 20% ogółu terenów możliwych do zagospodarowania, to w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (poza mpzp) liczbę działek o takim charakterze należałoby szacować na około 150, co wciąż jest wartością relatywnie dużą. Należy jednak pamiętać, że dostępne tereny nie są równomiernie rozmieszczone w miejscowościach, stąd wskazuje się na potrzebę zapewnienia terenów rozwoju nieuciążliwych usług i handlu w każdej miejscowości liczącej więcej, niż 200 mieszkańców.

Chłonność istniejącego zagospodarowania w zakresie zabudowy służącej celom gospodarczym

W ramach obowiązujących mpzp w zakresie terenów dla realizacji zabudowy o funkcjach gospodarczych (P/U, P) istniejące rezerwy wynoszą zaledwie około 5 ha i są dostępne w zaledwie 2 miejscowościach.

Poza terenami objętymi mpzp, w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej dostępność niezagospodarowanych terenów, w których byłaby możliwa realizacja funkcji gospodarczych jest bardzo mała (może pełnić rolę wyłącznie jako uzupełnienie istniejącego zagospodarowania) i w praktyce wyklucza możliwość lokowania nowych przedsięwzięć gospodarczych wymagających zajętości przestrzeni.

Podkreślić należy, że wszystkie dokonane powyżej szacunki wynikają wyłącznie z analiz stanu zagospodarowania przestrzennego i nie uwzględniają kwestii własnościowych, skłonności do zbycia posiadanych terenów na cele rozwoju nowej zabudowy oraz szczegółowej atrakcyjności lokalizacyjnej poszczególnych terenów, która jest zróżnicowana i bez wątpienia część zostałaby uznana za mało atrakcyjną dla zabudowy. Za wiarygodne rezerwy terenowe na cele rozwojowe należy traktować wyłącznie tereny wyznaczone w mpzp. W przypadku terenów położonych w ramach zabudowy miejscowości, ale poza mpzp podane wartości należy traktować jako potencjalnie maksymalne, ale skala realnie dostępnych lub atrakcyjnych przestrzeni rozwojowych może być przy tej kategorii terenów bez wątpienia o kilkanaście do kilkudziesięciu procent niższa.

Określenie zapotrzebowania na nową zabudowę

Uwzględniając wykonane analizy, dokonano szacunku maksymalnego niezbędnego zapotrzebowania na nową zabudowę.

Określa się następujące zapotrzebowanie na nową zabudowę:

W zakresie zabudowy mieszkaniowej

Przeprowadzone analizy wykazują, iż gmina Inowrocław prezentuje w stosunku do średnich wartości wojewódzkich dobrą sytuację mieszkaniową. Dotychczasowy stan rozwoju zasobów mieszkaniowych nie uzasadnia konieczności ewentualnych działań kompensacyjnych (odrabiania strat w stosunku do innych obszarów).

Prognoza demograficzna (w obydwu przeprowadzonych wariantach) wskazuje, że w okresie do 2050 roku (czyli w dopuszczalnym maksymalnym okresie od roku przyjęcia Studium), największej liczby mieszkańców można spodziewać się około roku 2032-34, będzie ona wówczas wynosiła od 12,8 do 13,3 tys. osób, a więc około 1,0 – 1,5 tys. więcej, niż obecnie. Uwzględniając osiągnięcie standardów dostępności mieszkań na poziomie satysfakcjonującym i uwzględniając dopuszczane 30% przewyższenie ponad wyniki analiz, wynikające z niepewności procesów rozwojowych, niezbędna była realizacja maksymalnie około 600 lokali mieszkalnych.

Nawet więc jeśli uwzględni się możliwość zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30% ze względu na niepewność procesów rozwojowych, jest to liczba znacznie mniejsza (około 3-krotnie), od dostępnej obecnie w ramach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej poza terenami objętymi ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie zabudowy usługowej

Aktualny stan rozwoju działalności usługowych na terenie gminy, związany przede wszystkim z charakterem osadnictwa (rozstawieniem zabudowy w relacji do dróg), wskazuje że zasadne byłoby zwiększanie liczby placówek usługowych dla poprawy ich dostępności przestrzennej dla mieszkańców. Należy jednak uwzględnić także prawa popytu i podaży usług – bo wskaźnik nasycenia działalności gospodarczych (w tym usług – najważniejszej pod tym względem sekcji G) wskazuje na dobry stan rozwoju w stosunku do liczby mieszkańców i dążenie do zwiększania tego typu podmiotów może zakończyć się niepowodzeniem ze względu na zbyt niski popyt. Niemniej jednak należy mieć na uwadze, że tereny realizacji usług nie tylko stwarzają możliwości rozwoju działalności zapewniających obsługę mieszkańców (kształtują więc jakość życia w danej miejscowości), ale także tworzą lokalne miejsca pracy (bez konieczności wyjazdów do pracy poza miejsce zamieszkania).

Dlatego zasadne jest by w większych miejscowościach zapewnić możliwość realizacji obiektów handlowo-usługowych o powierzchni co najmniej 250 m² w miejscowości, przy czym w miejscowościach największych (liczących ponad 500 mieszkańców) powierzchnia ta powinna być zwiększona do 750-1000 m² i powinna być podzielona na kilka lokalizacji w ramach miejscowości. Cel ten może być osiągnięty przez sporządzanie nowych lub zmianę istniejących mpzp, wprowadzając przeznaczenie MN/U lub U – możliwe jest zaspokojenie tych potrzeb poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy, bez wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych poza jej zasięgiem.

Niezbędne zapotrzebowanie wyrażone w powierzchni użytkowej (m²) można więc szacować na kilka tysięcy m².

W zakresie zabudowy służącej celom gospodarczym

Przeprowadzone analizy wykazują powszechny deficyt przestrzeni dla rozwoju działalności produkcyjnych, magazynowych i usług o zróżnicowanej skali zapotrzebowania na przestrzeń. Wskazuje się więc na zasadność wyznaczenia wielkoskalowych i średnioskalowych terenów inwestycyjnych w bliskości (lub w dobrej dostępności z/do) dróg nr 15 i 25. Ze względu na dużą powierzchnię gminy należy rozważyć kilka lokalizacji w różnych jej częściach dla zrównoważonego terytorialnie stymulowania rozwoju.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Zestawienie chłonności istniejącego zagospodarowania z szacunkiem zapotrzebowania na nową zabudowę, prowadzi do następujących wniosków:

W zakresie zabudowy mieszkaniowej

Nie istnieje potrzeba wyznaczania nowych terenów zabudowy mieszkaniowej. Realizacja potrzeb mieszkańców w tym zakresie może się odbywać poprzez zagospodarowanie terenów wyznaczonych na ten cel w obowiązujących mpzp oraz poprzez sporządzanie planów służących uzupełnianiu istniejącej zwartej zabudowy w największych miejscowościach gminy.

Przy projektowaniu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy zrezygnować z wyznaczania terenów rozwojowych przeznaczonych do realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej poza terenami w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

W zakresie zabudowy usługowej

Nie istnieje potrzeba wyznaczania nowych terenów zabudowy usługowej. Realizacja potrzeb mieszkańców w tym zakresie może się odbywać poprzez uzupełnianie zagospodarowanie w ramach istniejącej zabudowy miejscowości.

Zapotrzebowanie to może być realizowane także w ramach terenów wyznaczanych dla rozwoju gospodarczego (w ramach funkcji U/P lub P/U) lub w bezpośrednim sąsiedztwie takich terenów.

Realizacja pozostałych potrzeb handlowo-usługowych może się odbyć na bazie istniejących rezerw terenowych (w ramach mpzp lub terenów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej).

W zakresie zabudowy służącej celom gospodarczym

Na terenie gminy zasadne jest wyznaczenie terenów przeznaczanych w mpzp na cele P i P/U, w szczególności:

- W sąsiedztwie lub w rejonie bardzo dobrej dostępności z dróg krajowych nr 15 i 25 – z preferencją dla terenów o dużej powierzchni;
- W kilku (2-3) innych lokalizacjach.

W obydwu przypadkach należy preferować lokalizacje cechujące się niższą przydatnością rolniczą gruntów. Łączne zapotrzebowanie na tereny rozwoju gospodarczego określa się więc na min. 200-300 ha.

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Istotnym uwarunkowaniem rozwoju zagospodarowania, jest istniejąca lub potencjalna możliwość jego obsługi poprzez infrastrukturę. Kluczowe znaczenie ma więc zdolność samorządu do realizacji zadań własnych wobec terenów nowej zabudowy, w tym zwłaszcza finansowania rozwoju i utrzymania infrastruktury społecznej i technicznej oraz budowy dróg. W przypadku terenów rozwoju gospodarczego kluczowe znaczenie ma infrastruktura techniczna i dostępności drogowa (przy czym do zadań własnych samorządu lokalnego zalicza się dostawę wody, odprowadzenie i oczyszczenie ścieków oraz zagospodarowanie odpadów) a dla terenów zabudowy mieszkaniowej, oprócz infrastruktury technicznej i dróg, także infrastruktura społeczna (z której znaczna część należy do zadań własnych samorządów - są to zwłaszcza placówki oświaty, instytucje kultury oraz instytucje opieki społecznej).

Zagadnienia obsługi w zakresie infrastruktury społecznej przedstawiono w rozdziale pt. „Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia”. Na uwagę zasługuje fakt, że prognozowana niewielka skala zmian liczby ludności w większości miejscowości nie będzie wymuszać inwestycji w zakresie infrastruktury społecznej powodowanych tą zmianą (niezbędne są działania kompensujące – wyrównujące dotąd zbyt słaby rozwój bazy usług publicznych).

Analiza danych dotyczących budżetu gminy wskazuje, że:

- pod względem dochodów budżetu ogółem, na które składają się dochody własne, dotacje, subwencja ogólna, środki na dofinansowanie zadań, gmina Inowrocław w latach 2013-2019 lokowała się na 26-36. pozycji wśród wszystkich gmin województwa (z wyłączeniem gmin stanowiących powiaty grodzkie), a więc należy do jednostek o dosyć dużej skali dochodów. W 2019 roku dochody ogółem wyniosły 59,3 mln złotych.
- pod względem dochodów własnych budżetu ogółem, gmina Inowrocław w latach 2013-2019 lokowała się na 17-26. pozycji wśród wszystkich gmin województwa (z wyłączeniem gmin stanowiących powiaty grodzkie), a więc pozycja gminy pod względem dochodów własnych jest wyższa, niż pod względem dochodów ogółem. W 2019 roku dochody własne wyniosły 30,5 mln złotych. Dochody z tytułu podatku rolnego wyniosły ponad 1,6 mln zł (11. pozycja), podatku od nieruchomości – prawie 8,0 mln zł (25. pozycja), udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem – 11,8 mln zł (27. pozycja, ale pod względem udziałów w podatku PIT – 24.)
- pod względem dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w 2019 roku gmina lokowała się na 95. pozycji wśród wszystkich gmin województwa (z wyłączeniem gmin stanowiących powiaty grodzkie). W 2019 roku wskaźnik ten wyniósł 5,0 tys. złotych. Jednak pod względem dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca (prawie 2,6 tys.), w 2019 roku gmina lokowała się na 17. pozycji.
- pod względem wskaźnika dochodów własnych stanowiących udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w 2018 roku gmina lokowała się na 16. pozycji wśród wszystkich gmin województwa (z wyłączeniem gmin stanowiących powiaty grodzkie). W 2019 roku wskaźnik ten wyniósł 989 złotych.

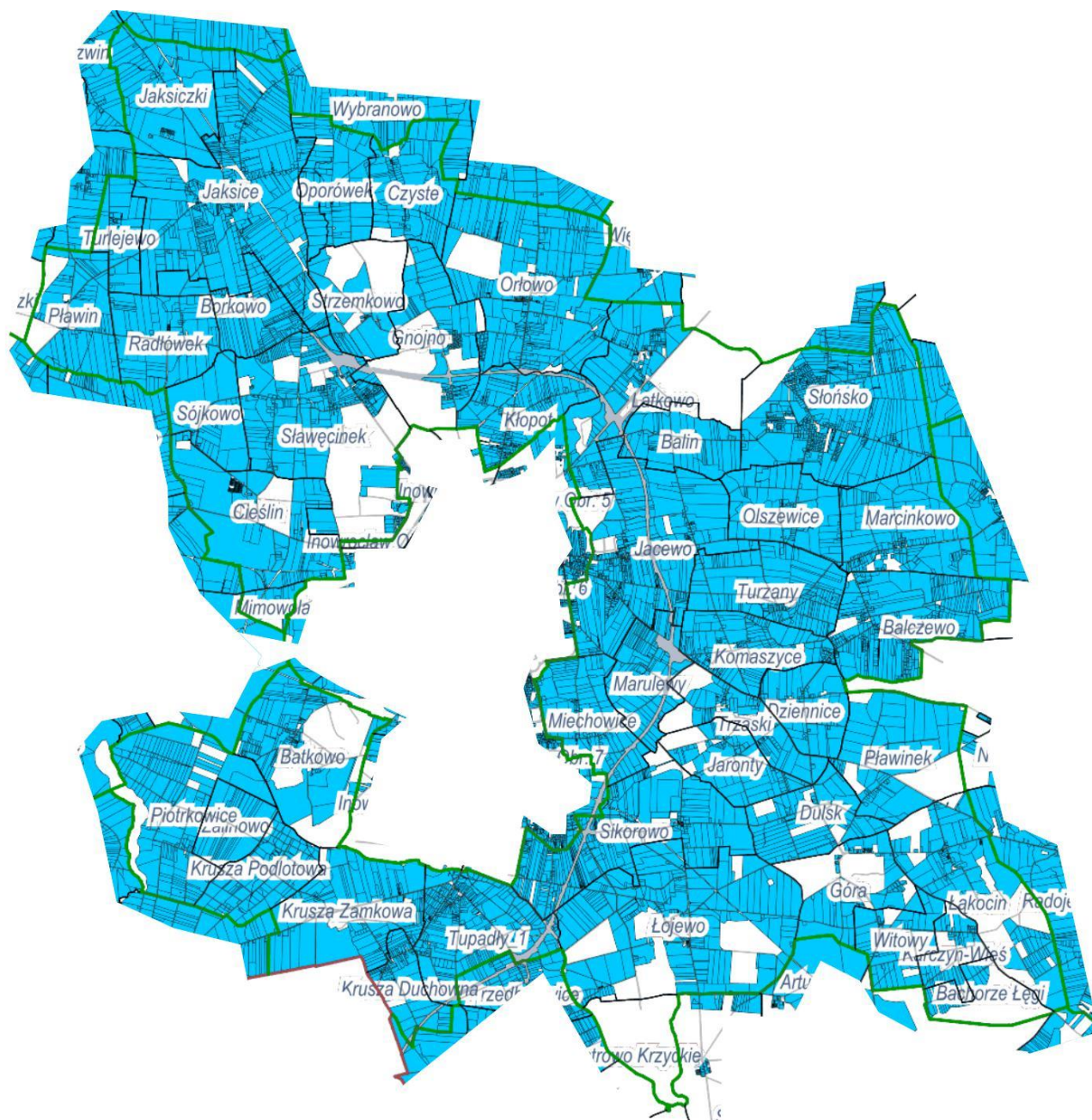
Niektóre rodzaje zadań związanych ze stymulowaniem rozwoju gminy mogą być realizowane przy udziale środków unijnych. W roku 2019 dochody z tego tytułu wyniosły ponad 2,8 mln zł. Środki UE są często angażowane w przygotowanie terenów inwestycyjnych dla rozwoju gospodarczego, a tego typu działania są planowane w gminie. Kwoty dofinansowania ze środków

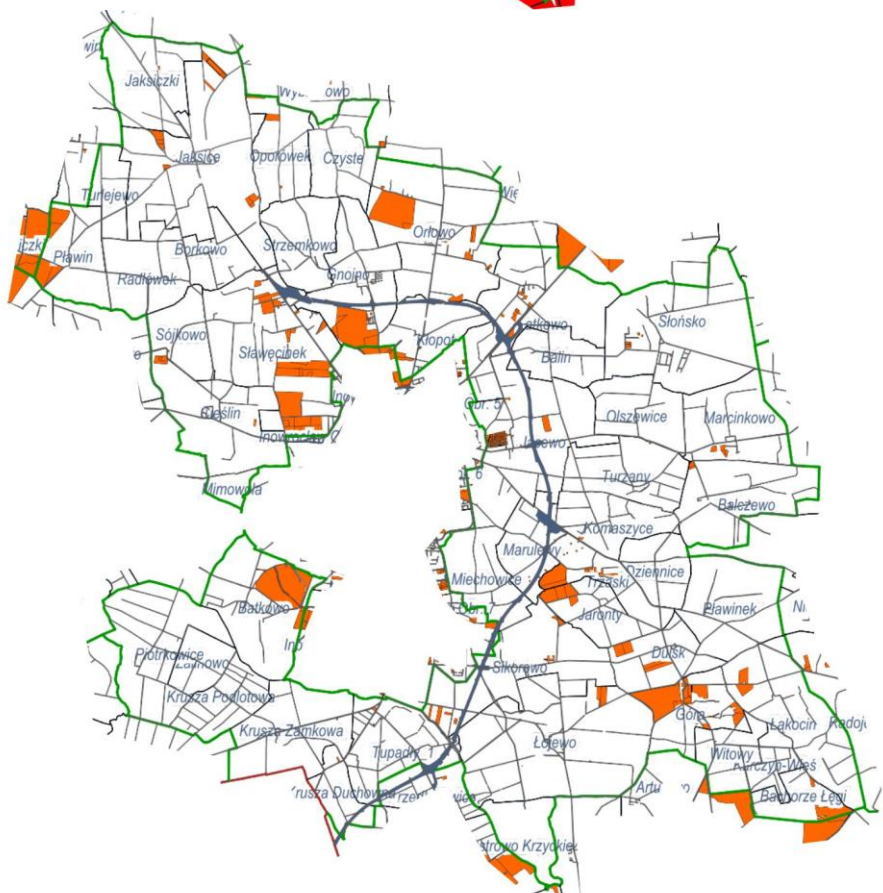
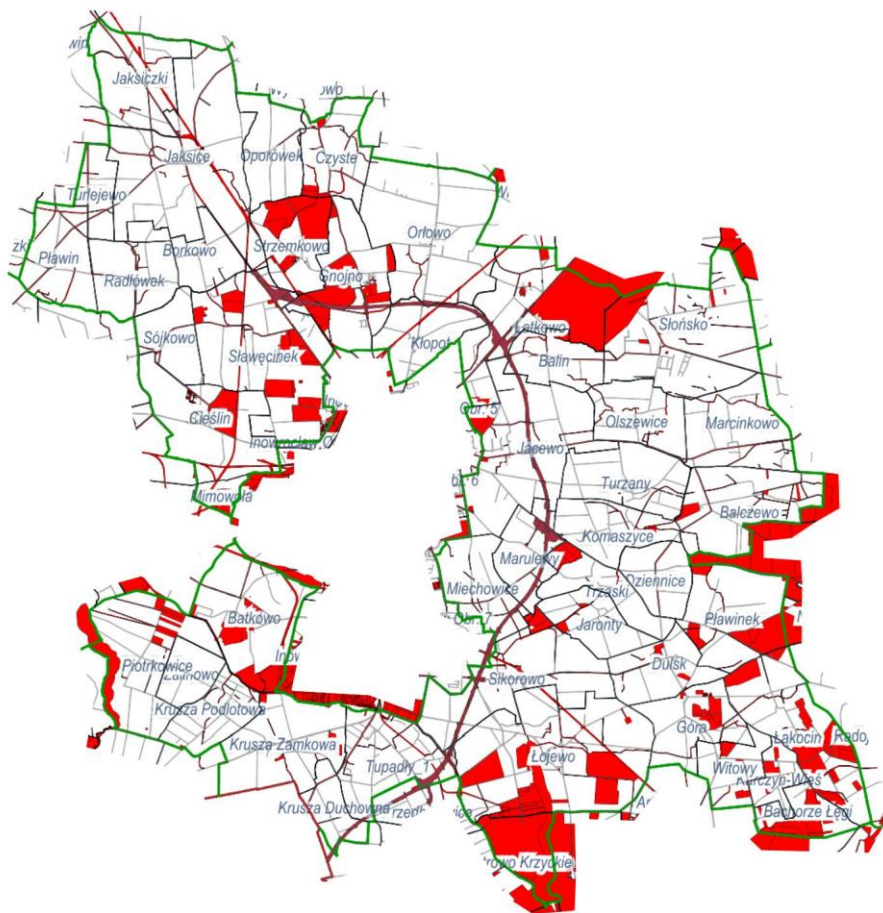
UE są co roku zmienne – ale sam fakt ich pozyskiwania świadczy o nabyciu przez administrację gminną umiejętności aktywnego ich pozyskiwania i realizacji projektów z ich udziałem.

Nie przewiduje się więc, by możliwości budżetu gminy ograniczały możliwości rozwoju przestrzennego zagospodarowania. Wprost przeciwnie – na tle innych gmin województwa, możliwości gminy w tym zakresie należy uznać jako stosunkowo wysokie.

Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Podobnie jak w większości gmin cechujących się dużym udziałem terenów rolnych, w gminie Inowrocław przeważa własność osób fizycznych, z czego zdecydowaną większość stanowią tereny wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Skarb Państwa posiada przede wszystkim lasy, wody, ale także tereny zajęte przez infrastrukturę komunikacyjną rangi krajowej (np. linia kolejowa) i tereny wojskowe. Własność samorządu gminy to przede wszystkim drogi, tereny zajęte przez infrastrukturę lokalną (w tym drogi gminne), przestrzeń wspólna i nieliczne działki innego rodzaju. Grunty osób prawnych to przede wszystkim grunty związków wyznaniowych. Pozostałe rodzaje własności dotyczą pomijalnie małych terenów.

Najważniejsze rodzaje własności na terenie gminy: kolor niebieski – własność osób fizycznych, kolor czerwony – własność skarbu Państwa, kolor pomarańczowy – własności osób prawnych

Źródło: Zrzuty ekranu z portalu <https://inowroclawski.webewid.pl>

Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Do obiektów i obszarów chronionych zalicza się chronione na podstawie następujących przepisów:

- ustawy o ochronie przyrody,
- ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- ustawy Prawo wodne,
- ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W niniejszym Studium – w rozdziałach temu poświęconych oraz na Załączniku nr 2– dokonano szczegółowej charakterystyki obszarów i obiektów chronionych.

Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Państwowy Instytut Geologiczny – System Osłony Przeciwosuwiskowej nie identyfikuje na terenie gminy osuwisk oraz terenów zagrożonych. Rzeźba terenu na terenie gminy nie stwarza zagrożeń geologicznych.

Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Zagadnienie zostało scharakteryzowane w części poświęconej środowisku przyrodniczemu i przedstawione na Załączniku nr 2.

Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Zagadnienie zostało scharakteryzowane w części poświęconej surowcom mineralnym i przedstawione na Załączniku nr 2.

Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Uwarunkowania rozwoju komunikacji

Transport drogowy

Z racji pełnienia przez Inowrocław roli węzła w komunikacji drogowej, gmina jest dobrze dostępna w komunikacji drogowej. Głównymi drogami są drogi krajowe łączące miasto z Bydgoszczą (nr 25), Toruniem (nr 15), Poznaniem (15) i Koninem (25). Drogi nr 15 i 25 w kierunku południowym, od węzła w Latkowie na obwodnicy miasta Inowrocław, biegną na terenie gminy po jednym śladzie.

W latach 2017-2019 na terenie gminy zrealizowano obwodnicę miasta Inowrocław, która w północnej części przejęła przebieg drogi nr 25, a od Latkowa w kierunku południowym stanowi wspólny przebieg dróg nr 15 i 25. Obwodnica ma łącznie 24 km długości – jest dostępna za pomocą węzłów w Sławęcinku (początek obwodnicy), Latkowie, Jacewie, Tupadłach oraz Markowicach (gmina Strzelno, koniec obwodnicy). Realizacja obwodnicy spowodowała znaczące zmiany organizacyjne i funkcjonalne na sieci dróg w rejonie miasta Inowrocław. Odcinki dotychczasowych dróg krajowych 15 i 25 pomiędzy Sławęcinkiem, Latkowem i Markowicami stały się drogami wojewódzkimi lub powiatowymi, podobnie – niektóre

odcinki dróg wojewódzkich, stały się drogami powiatowymi. W szczególności dotyczy to następujących odcinków dróg na terenie gminy Inowrocław:

- odcinek drogi nr 25 na południe od węzła Sławęcinek w kierunku miasta – zmiana kwalifikacji na drogę wojewódzką
- odcinek drogi nr 15 na południe od węzła Łatkowo w kierunku miasta – zmiana kwalifikacji na drogę powiatową
- wspólny odcinek drogi nr 15 i 25 na południe od granic miasta w kierunku Markowic - zmiana kwalifikacji na drogę powiatową
- odcinek drogi wojewódzkiej nr 412 w miejscowości Tupadły (od węzła Tupadły w kierunku miasta Inowrocław) - zmiana kwalifikacji na drogę powiatową
- odcinek drogi wojewódzkiej nr 252 pomiędzy obwodnicą a miastem (od węzła Jacewo w kierunku miasta Inowrocław) - zmiana kwalifikacji na drogę powiatową

Drogi wojewódzkie na terenie gminy mają układ promienisty (uprzednio zbiegały się w mieście, obecnie częściowo kończą się na węzłach obwodnicy): 252 łączy Inowrocław w kierunku Włocławka, 251 w kierunku Żnina oraz 412 w kierunku Kruszwicy. W stosunku do drogi nr 251 plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przewiduje przeniesienie przebiegu z obecnego na „południowy” - wówczas na terenie gminy droga ta biegłaby przez Batkowo i Popowice. Jak dotąd plany te nie zostały zrealizowane, a projekt nowego planu zagospodarowania przestrzennego, publikowany w roku 2019, nie przewidywał już takiego przebiegu tej drogi.

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy jest bardzo gęsta. O ile drogi krajowe i wojewódzkie mają układ promienisty, to drogi powiatowe wypełniają przestrzeń „pomiędzy nimi” łącząc poszczególne miejscowości z siecią wojewódzką lub krajową. Praktycznie wszystkie miejscowości są dostępne w sieci dróg powiatowych.

Sieć dróg wyższej rangi uzupełniana jest przez drogi gminne. Drogi gminne, z racji gęstej sieci dróg wyższej rangi nie mają większego znaczenia dla zapewnienia dostępności miejscowości, ale są ważne dla obsługi rolnictwa. Wszystkie drogi gminne znajdują się w klasie dróg dojazdowych.

Tabela. Wykaz dróg gminnych (stan na XII 2021 r.)

Lp.	Nazwa/przebieg drogi	Długość (km)
1.	150501C Jaksice - Jaksiczki	1,115
2.	150502C Pławin - Radłówek	0,945
3.	150503C Jaksice - Sławęcín	4,160
4.	150504C Droga P 2507 - Jaksice - droga P 2509	0,168
5.	150505C Jaksice - wieś	0,427
6.	150506C Oporówek - Borkowo	2,637
7.	150507C Radłówek - droga 2510	0,388
8.	150508C Sławęcín - Sławęcinek	0,873
9.	150509C Sławęcinek - Gnojno	1,974
10.	150510C Orłowo - Więctawice	1,110
11.	150511C Droga P 2518 - Orłowo	1,845
12.	150512C Gnojno - Orłowo	1,504
13.	150513C Droga P 2518 - Kłopot	2,779
14.	150514C Wybranowo - Czyste	0,852
15.	150515C Słońsko - Piekło - gr. gminy	1,415
16.	150516C Łatkowo - Dalkowo	6,008
17.	150517C Dalkowo - Komasyce	0,618
18.	150518C Dalkowo - Jacewo	2,155
19.	150519C Inowrocław - Turzany	4,465
20.	150520C Balczewo - Niemojewko	1,010
21.	150521C Marulewy - Komasyce	1,144
22.	150522C Inowrocław - Marulewy	1,603
23.	150523C Marulewy - Trzaski	1,560
24.	150524C Trzaski - Dziennice	0,811
25.	150525C Sikorowo - Jaronty - droga W 525	2,740
26.	150526C Jaronty - Dulsk	1,405
27.	150527C Dulsk - Pławinek	2,831
28.	150528C Sikorowo - Ostrowo Krzyckie	2,256
29.	150529C Łojewo - Góra	2,914
30.	150530C Góra- Łąkocin	2,685
31.	150531C Łąkocin wieś - droga W 252	1,219

32.	150532C Witowy - Karczyn	1,772
33.	150533C Droga K 25 - Tupadły - droga W 412	0,438
34.	150534C Tupadły - Żerniki	1,796
35.	150535C Krusza Duchowna - wieś	0,675
36.	150536C Batkowo - Popowice	1,765
37.	150537C Batkowo - Popowskie Huby	0,942
38.	150538C Piotrkowice - Krusza Podlotowa	2,400
39.	150539C Tupadły 1	0,182
40.	150540C Tupadły II	0,307
41.	150541C Tupadły III	0,363
42.	150542C Sławęcinek	0,254
43.	150543C Cieślin - Sławęcín	1,844
44.	150544C ul. Polna w Jaksicach	0,931
45.	150545C Orłowo	0,974
46.	150546C Słońsko	0,580
47.	150547C Balczewo	0,866
48.	150548C Jacewo - Balin	2,180
49.	150549C Dulsk	0,698
50.	150550C Łojewo - Ostrowo Krzyckie	1,240
51.	150551C ul. Rzeczna w Sikorowie	0,885
52.	150552C Tupadły - Krusza Duchowna	2,289
53.	150553C Stefanowo	0,903
54.	150554C Marulewy - Miechowice	2,050
55.	150555C Orłowo	1,300
56.	150556C ul. Grzegorza w m. Sikorowo	0,593
57.	150557C Dulsk	0,776
58.	150558C Słońsko	0,605
59.	150559C Łojewo - Góra	1,820
60.	150560C Sikorowo - Łojewo	0,850
61.	150561C Tupadły IV	0,745
62.	150562C Tupadły V	0,830
63.	150563C Tupadły VI	0,810
64.	150564C Jaksiczki	0,870
65.	150565C Orłowo	0,540
66.	150566C Cieślin	1,245
67.	150567C Strzemkowo	1,420
RAZEM		96,354

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Transport kolejowy

Przez teren gminy będą linie kolejowe znaczenia państwowego nr 131 („magistrala Śląsk-Porty”) oraz 353 (łącząca Skandawę - Olsztyn - Toruń z Poznaniem). Są to linie dwutorowe, zelektryfikowane, wykorzystywane do transportu oraz komunikacji pasażerskiej, w tym pospiesznej, międzyregionalnej. Od linii 131 w Jaksicach odchodzi odgałęzienie, stanowiące obwodnicę węzła inowrocławskiego w ruchu towarowym na magistrali węglowej Śląsk-Porty. Na linii 131 zlokalizowano jedyną na terenie gminy stację pasażerską - w Jaksicach.

Ponadto przez teren gminy będzie nieczynna dla ruchu pasażerskiego, ale sporadycznie wykorzystywana w ruchu towarowym (na odcinku do Kruszwicy) linia z Inowrocławia przez Kruszwicę, Strzelno do Mogilna.

Transport wodny

Drogę wodną na terenie gminy stanowi Kanał Górnonotecki. Obecnie jej wykorzystanie transportowe jest znikome. Samorząd województwa podjął działania na rzecz przywrócenia funkcji turystycznej rzeki

Transport przesyłowy

Na terenie gminy bardzo dobrze rozwinął się transport przesyłowy - rurociągowy, głównie o znaczeniu tranzytowym. Ze względu na fakt, że są to przede wszystkim instalacje zlokalizowane pod ziemią, nie stanowią większych uciążliwości, z wyjątkiem stref wyłączonych z zabudowy, które są regulowane przepisami odrębnymi. Wyjątkiem jest system rurociągów solankowych, częściowo zlokalizowanych na powierzchni.

Do systemów przesyłowych zaliczyć należy:

- gazociąg Jamał - Europa
- ropociąg obsługujący magazyn w Górze
- rurociąg produktów naftowych obsługujący magazyn w Górze
- magistralę wodociągową Toruń - Inowrocław wraz z przepompownią wody w Balinie
- dwie magistrale wodociągowe Trzaski-Inowrocław
- rurociąg ścieków poprodukcyjnych (w kierunku Wisły)
- system rurociągów solankowych, łączących kopalnię w Górze z Włocławkiem, Bydgoszczą, Inowrocławiem (uzdrowisko oraz zakłady w Mątwach).

Uwarunkowania rozwoju infrastruktury

Gospodarka wodno – ściekowa

Źródłem wody pitnej dla gminy jest 6 stacji uzdatniania wody, których charakterystykę przedstawiono w tabeli. Na terenie gminy działa także ujęcie wodny na potrzeby miasta Inowrocław – w Trzaskach.

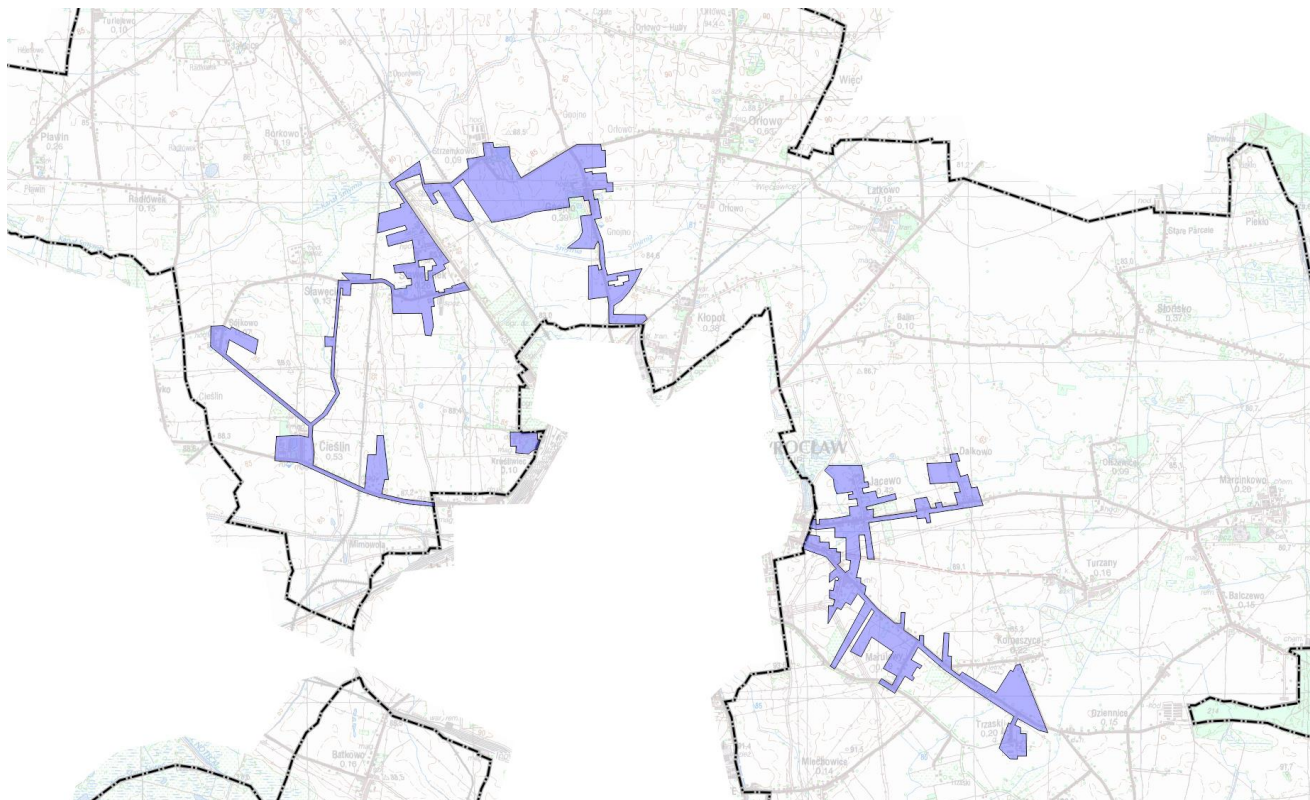
Tabela. Komunalne ujęcia wody na terenie gminy Inowrocław

Ujęcie	Stratygrafia	Liczba studni / wydajność ujęcia (m ³ /h)	Miejscowości obsługiwane przez ujęcie
Tupadły	Trzeciorzęd	2 / 50	Tupadły, Krusza Duchowna, Krusza Podlotowa, Krusza Zamkowa, Piotrkowice, Żalinowo
Cieślin	Trzeciorzęd	2 / 29	Cieślin, Sławęcín, Sławęcinek, Kruśliwiec, Sójkowo, Batkowo, Mimowola, Popowice
Jaksice	Trzeciorzęd	3 / 27	Jaksice, Stefanowo, Jaksiczki, Borkowo, Turlejewo, Pławín, Radłówek
Strzemkowo	Trzeciorzęd	3 / 72	Strzemkowo, Kłopot, Gnojno, Latkowo, Orłowo, Oporówek, Czyste, Borkowo
Łojewo	Trzeciorzęd	2 / 100	Łojewo, Sikorowo, Dulsk, Góra, Łąkocin, Pławinek, Witowy, Karczyn
Dziennice	Trzeciorzęd	1 / 60	Dziennice, Balczewo, Marcinkowo, Olszewice, Jacewo, Balin, Słońsko, Komasyce, Marulewy, Trzaski, Jaronty

Źródło: Na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Inowrocław na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024

Gminę Inowrocław objęto aglomeracją kanalizacyjną Inowrocław. Zagadnienie to reguluje uchwała nr XXXII/310/2020 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Inowrocław. Zgodnie z ww Uchwałą, aglomeracja Inowrocław ma RLM równą 78 198 z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną na granicy Miasta Inowrocławia i Gminy Inowrocław, której obszar obejmuje Miasto Inowrocław, z wyłączeniem części terenów w granicach administracyjnych miasta, oraz część Gminy Inowrocław obejmującą miejscowości: Cieślin (w części), Gnojno (w części), Kłopot (w części), Jacewo (w części), Sójkowo (w części), Komasyce (w części), Marulewy (w części), Jaksice (w części), Strzemkowo (w części), Sławęcinek (w części), Sławęcín (w części), Kruśliwiec (w części), Trzaski (w części), Batkowo (w części).

Przedstawiony na Załączniku nr 2 oraz na grafice poniżej zasięg aglomeracji kanalizacyjnej Inowrocław należy traktować (ze względu na skalę podkładu mapowego) wyłącznie jako poglądowy – każdorazowo granice powinny być weryfikowane na podstawie dokumentu źródłowego.

Zasięg aglomeracji kanalizacyjnej Inowrocław na terenie gminy Inowrocław

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXXII/310/2020 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 17 grudnia 2020 r.

Tabela. Korzystający z infrastruktury sieciowej (% ogółu mieszkańców)

Infrastruktura	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wodociąg	86,5	87,1	87,3	87,5	87,7	87,9	88,1	88,2	88,4	88,5	88,7	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
Kanalizacja	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	9,7	13,8	18,9	19,2	20,5	22,1	22,8	23,1	23,4	23,9	24,7
Gaz	1,5	2,0	2,0	2,2	2,2	2,4	2,6	2,6	2,7	2,9	3,0	3,1	3,2	3,1	3,2	3,2	8,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

Melioracje

Obszar zmeliorowany gminy wynosi ogółem 7833 ha użytków rolnych, w tym zmeliorowane grunty orne – 7153 ha (w tym drenowane – 7153 ha), a użytki zielone 517 ha (w tym drenowane 209 ha). Długość rowów zaliczanych do urządzeń melioracji szczegółowych wynosi 124,4 km.

Śródlądowe wody powierzchniowe istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa stanowią: Kanał Parczański o długości 8,5 km, Kanał Smyrnia Duża o długości ok. 12,5 km i Kanał Smyrnia Mała o długości ok. 4,5 km.

Z obiektów zaliczanych do urządzeń melioracji podstawowych na terenie gminy występują:

- Pompownia Słońsko o wydatku 3610 l/s i obszarze oddziaływania ok. 3,3 tys. ha
- rurociągi o średnicy powyżej 0,6 m o łącznej długości ok. 5,5 km. – dane pochodzą z ZMiUW.

Utrzymanie i eksploatacja obszarów zmeliorowanych i urządzeń melioracji szczegółowej należy do rolników i użytkowników indywidualnych, natomiast urządzeń melioracji podstawowej - do Skarbu Państwa w imieniu którego działa Marszałek Województwa.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą...” gmina Inowrocław znalazła się w 3 Regionie gospodarki odpadami - Południowym, w ramach którego działają następujące instalacje regionalne (oznaczenia w nawiasach dotyczą zakresu działalności: Z – przetwarzanie odpadów zielonych, MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, SK – składowisko odpadów, SP – spalarnia odpadów): Inowrocław (Z, MBP, SK), Jeziora Wielkie (planowane - Z), Służewo (MBP, Z, planowane SK), Machnacz (MBP, Z, SK).

Znajdujące się na terenie gminy dotychczasowe składowisko komunalne w Karczynie Wieś, zostało zamknięte w roku 2015 i znajduje się w trakcie rekultywacji. W Kruśliwcu znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Zasilanie w energię

Zasilanie gminy odbywa się przez Główny Punkt Zasilania 110/15 kV w Jacewie (GPZ „Inowrocław-Marulewska”). Na bazie tej stacji rozwinęła się sieć linii 15 kV zasilających stacje transformatorowe. Sieć linii 15 kV pracuje w układach zasilanych obustronnie. Stan techniczny sieci SN jest generalnie dobry, natomiast sieć nn wymaga modernizacji. Nowe stacje SN/nn są budowane w miarę zapotrzebowania zgłaszanego przez odbiorców, natomiast istniejące stacje są modernizowane lub przebudowywane w miarę ich zużycia i posiadanych środków.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje GPZ w Tupadłach (GPZ „Mątwy”), który jednak ma znaczenie wyłącznie przemysłowe i nie zasila gminy.

Na terenie gminy liczne są linie wysokich i najwyższych napięć. Wynika to z jednej strony z tranzytowego położenia gminy w przebiegu linii z elektrowni konińskich na północ, a z drugiej strony z konieczności zasilenia znacznej koncentracji przemysłu zlokalizowanego w Inowrocławiu oraz całej południowej części województwa. Wymienić tu należy:

- linia 2x400kV relacji Jasinieć-Pątnów
- linia 220kV relacji Pątnów-Jasiniec Tor II
- linie 110 kV relacji: GPZ Inowrocław Marulewska - GPZ Gniewkowo, GPZ Inowrocław Marulewska - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Kruszwica - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Pakość - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Rąbinek - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Inowrocław Mątwy - GPZ Mątwy (Blok 1), GPZ Inowrocław Mątwy - GPZ Mątwy (Blok 2) (GPZ Mątwy jest stacją abonentką)

Linie wysokich napięć wiążą się zajętością terenu (pasy technologiczne – pasy ochrony funkcyjnej) i mogą stanowić swoistą barierę rozwoju.

Na terenie gminy funkcjonuje 13 elektrowni wiatrowych – w Sławęcinku (2), Miechowicach (1), Sikorowie (3), Batkowie (7). Są to elektrownie o małych i średnich mocach (225-850 kW). Ich łączna moc to 10,125 MW.

Przez teren gminy bieżąca gazociąg dystrybucyjny wysokiego ciśnienia będące częścią systemu ogólnowojevodzkiego. Są to:

- DN200, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1985 relacji Gniewkowo-Inowrocław,
- DN100, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1975 relacji Inowrocław-Kruszwica,
- DN150, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1983 relacji Latkowo-Weronika,
- DN50, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1986, odgałęzienie do Tuczna

W Latkowie znajduje się stacja pomiarowa wysokiego ciśnienia o przepustowości $Q=16000\text{m}^3/\text{h}$ (stacja ta zasila także miasto; na terenie gminy gaz przewodowy dostępny jest tylko w miejscowościach Balin, Jacewo, Kłopot, Latkowo).

W kontekście zagadnień związanych z zasilaniem w energię należy wspomnieć także o podziemnym magazynie ropy naftowej zlokalizowanym w na bazie kopalni soli w Górze. Jest to funkcja o znaczeniu ogólnokrajowym. Z magazynem związany jest także przebieg rurociągów łączących go z siecią krajową.

Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Tereny dla realizacji zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym obejmują głównie inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury technicznej. Są to zadania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (przed nazwą zadania podano jego numer z Planu). Gminy Inowrocław dotyczy duża liczba zadań o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym wskazanych w pzpw.

Zadania o znaczeniu krajowym:

- Zadanie nr 2 – ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze;
- Zadanie nr 6 – regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny;
- Zadanie nr 12 – przebudowa drogi krajowej nr 15;
- Zadanie nr 14 – przebudowa drogi krajowej nr 25;
- Zadanie nr 19 – modernizacja linii kolejowej nr 131;
- Zadanie nr 20 – modernizacja linii kolejowej nr 353;
- Zadanie nr 31 – budowa podziemnego zbiornika ropy naftowej i paliw w Górze k/Inowrocławia;
- Zadanie nr 32 – budowa ropociągu do magazynu w Górze od istniejącego ropociągu Rosja-Niemcy;
- Zadanie nr 33 – budowa rurociągu produktów naftowych do magazynu w Górze od istniejącego rurociągu relacji Płock-Nowa Wieś;
- Zadanie nr 38 - likwidacja źródeł zanieczyszczeń wód w zlewniach...i w zlewni jeziora Gopło,

Zadania o znaczeniu wojewódzkim:

- Zadanie nr 39 – opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego;
- Zadanie nr 40 – realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020;
- Zadanie nr 47 – zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi;

- Zadanie nr 48 – modernizacja wadliwie funkcjonujących systemów melioracyjnych, w szczególności na Pojezierzu Chełmińskim i Kujawach
- Zadanie nr 49 - realizacja obiektów małej retencji wód, w szczególności w zlewniach: Noteci, (...),
- Zadanie nr 50 – likwidacja składowisk odpadów stwarzających zagrożenia dla środowiska i rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów;
- Zadanie nr 83 – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 251;
- Zadanie nr 86 – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 412;
- Zadanie nr 91 – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 252;
- Zadanie nr 154 - przebudowa lotnisk usługowo-sportowych w: (...) Inowrocławiu;
- Zadanie nr 155 – przebudowa drogi wodnej: Kanał Bydgoski - J. Gopło - rz. Warta;
- Zadanie nr 192 – modernizacja stacji pomp na Kanale Parczańskim w Słońsku.

Zadania nr 38, 48, 49, 154 nie zostały wskazane na rysunku Studium.

Powyższy wykaz zawiera nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w pzpw były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność.

Oprócz zadań wymienionych powyżej, do zadań realizujących cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, zaliczyć należy modernizację dróg powiatowych.

GMINA INOWROCLAW

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Mapa uwarunkowań - część I ŚRODOWISKO

OZNACZENIA OGÓLNE

- granice gminy
- granice sołectw
- JACEWO / Balin miejscowości sołectkie / pozostałe miejscowości

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

- tereny lasów
- wody
- orientacyjny przebieg osiaki fazy rzeki
- granice korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym
- zachodnia granica korytarza ekologicznego KPiCz-15b
- tereny górnicze
- zasięgi występowania surowców mineralnych
- obszary perspektywiczne i prognostyczne występowania surowców: 1) piasek Hub piasek ze żwirem; 2) torf dla celów rolniczych
- granice obszaru chronionego krajobrazu (OCHK Lasów Balczewskich)
- pomniki przyrody
- omeniarze czynne
- miejsca pamięci narodowej
- użytki rolne najwyższej przydatności (kompleksy I-III)
- zasięgi Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (podano numer zbiornika)
- grunty pochodzenia organicznego
- tereny predestynowane do zalesień
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią: zasięg wspólny dla Q10%, Q1% i Q0,2%
- zasięg wspólny dla Q1% i Q0,2%
- zasięg Q0,2%
- Obszary objęte ochroną konserwatorską: strefa A, strefa B, strefa AW, strefa W

GMINA INOWROCLAW

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Mapa uwarunkowań - część II TRANSPORT I INFRASTRUKTURA

OZNACZENIA OGÓLNE		ZAGOSPODAROWANIE INFRASTRUKTURY, W TYM TRANSPORTU				
granice gminy	granice sołectw	węzły na drodze krajowej	droga krajowa	 droga wojewódzka	 droga powiatowa	 droga gminna
JACEWO / Balin miejscowości sołectwa / pozostałe miejscowości		linia kolejowa	stacja	droga wodna Nodari	nurociąg produktów naftowych obsługujący magazyn w Górze	nurociąg górnego ciśnienia
		gazociąg Jamal - Europa	ropociąg obsługujący magazyn w Górze	magistrata wodociągowa Toruń-Inowrocław z przystosowaniem	magistrata wodociągowa Trzaski-Inowrocław	nurociąg ścieków poprodukcyjnych
		system nurociągów szlankowych	główny punkt zaopatrzenia	kopalnia soli	składowisko odpadów komunalnych (w rekultywacji)	elekrownia wiatrowa oraz strefa szeregowej wysokości elektryczności wiatrowych
		linia elektroenergetyczna: NN-400kV, WN-220kV, WN-110kV	magazyn paliw i ropy naftowej	oczyszczalnia ścieków	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Krusławcu	
		stacja redukcyjna I-go stopnia (istniejąca / planowana - do realizacji)	zasięg aglomeracji kanalizacyjnej			
		ujęcie wody				

GMINA INOWROCLAW

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Mapa uwarunkowań - część III ZAGOSPODAROWANIE

OZNACZENIA OGÓLNE

- granicz gminy
- granicz sołectw

JACEWO / Balin miejscowości sołectkie / pozostałe miejscowości

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNĄ GMINY

B oznaczenia i granice jędrstek struktury funkcjonalno-przestrzennej

CHARAKTER ZAGOSPODAROWANIA

- tereny zabudowy mieszkalniowo-usługowej, zagrodowej i rekreacyjnych funkcji gospodarczych oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- tereny istniejącej zabudowy mieszkalniowo-usługowej, zagrodowej i rekreacyjnych funkcji gospodarczych
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów
- tereny zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych i gospodarczo-mieszkalniowych związanych z wieloosobową gospodarką rolną
- obszary zmniejszonej struktury funkcjonalno-przestrzennej

WYBRANE UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA

- tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w tym teren objęty mpzp na cele energetyki wiatrowej
- TZ** tereny zamknięte (użytkowane przez MON, na mapie nie zaznaczono terenów zamkniętych we władaniu PKP)
- Obszary objęte ograniczeniami zabudowy związanymi z funkcjonowaniem lotniska
- maksymalna dopuszczalna rzędna zabudowy (wys. w m nprn najwyższego punktu zabudowy)
- sińce nalołu - zakazy czkąc realizacj obiektów budowlanych

Zadania powiadczalnie realizujęc cele publiczne - wymienione w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr XL/126/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego ws uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego)

num: zadania w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (niektóre zadania ze wzgledu na ich charakter nie zostały pokazane na rysunku Studium - nr 2, 6, 39, 40)

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
gminy Inowrocław

Tekst Studium - część druga. Kierunki zagospodarowania

Synteza uwarunkowań rozwoju gminy

Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Inowrocław położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim. Gmina ma charakterystyczny kształt, bowiem „otacza” miasto Inowrocław (aż 96% długości granicy miasta Inowrocław, to granica z gminą wiejską Inowrocław). Poza miastem Inowrocław, gmina graniczy z wszystkimi gminami powiatu inowrocławskiego (Złotniki Kujawskie, Rojewo, Gniewkowo, Dąbrowa Biskupia, Kruszewo, Janikowo, Pakość), a także z gminą Strzelno (z powiatu mogileńskiego). Pod względem liczby sąsiadów (aż 9) gmina zdecydowanie wyróżnia się na tle województwa.

Odległość (komunikacyjna) do centrum Inowrocławia z większości obszaru gminy wynosi poniżej 10 km, a z najdalej położonych części gminy – nie przekracza 15 km. Inowrocław w hierarchii sieci osadniczej województwa pełni rolę ośrodka powiatowego oraz ośrodka uzupełniającego siedziby województwa (tzw. miasto średnie). Funkcje o znaczeniu regionalnym są wprawdzie jak dotąd stosunkowo słabo rozwinięte, jednak potencjał funkcji ponadlokalnych zdecydowanie przewyższa ofertę pozostałych miast powiatowych. Pod tym względem (możliwość korzystania z szerokiej gamy usług) warunki życia mieszkańców są więc szczególnie korzystne. Miasto, na terenie którego zlokalizowane są władze administracyjnej gminy oraz znaczną część podstawowych dla mieszkańców instytucji oraz usług codziennej obsługi, jest stosunkowo łatwo dostępne w komunikacji publicznej. Na terenie gminy znajduje się stacja na linii Bydgoszcz – Inowrocław. Dostęp w komunikacji indywidualnej jest korzystny dzięki gęstej i ułożonej promieniście sieci dróg (co powoduje, że rzeczywiste odległości do różnych dzielnic miasta, są stosunkowo niewielkie).

Gmina należy do jednostek dosyć dużych pod względem zajmowanej powierzchni (17165 ha, co daje 30 lokatę wśród 144 gmin) oraz pod względem liczby ludności (11,8 tys., co daje 37. lokatę wśród 144 gmin, ale aż 13. jeśli uwzględni się tylko gminy wiejskie i obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich (takich obszarów jest 127). Fakt, że „wewnątrz” gminy znajduje się miasto (o powierzchni ok. 30 km kw.) powoduje, że gmina jest bardziej rozległa, niż wynikałoby to z jej powierzchni – odległość pomiędzy skrajnie położonymi punktami (zarówno w osi wschód-zachód, jak i północ-południe) sięga 20 km. Większość gmin wiejskich na terenie województwa zajmuje powierzchnię ok. 10-15 tys. ha i liczy 6-9 tys. mieszkańców, a więc obydwa parametry w gminie są wyraźnie ponadprzeciętne. Warto też zauważyć, że w większości gmin co najmniej kilkanaście (a często kilkadziesiąt) procent powierzchni ogólnej zajmują lasy, więc tym bardziej należy podkreślić dużą powierzchnię gminy (uwzględniając tylko tereny bezleśne, gmina, z wartością 16,8 tys. ha) zajmuje 10. pozycję wśród 144 gmin województwa).

Gęstość zaludnienia wynosi 69 os/km² (średnia wojewódzka dla obszarów wiejskich wynosi zaledwie 46) - ma charakter generalnie neutralny i pomimo przewyższania średniej wojewódzkiej, obiektywnie nie stanowi istotnego pozytywnego uwarunkowania rozwoju (wyższa gęstość zaludnienia sprzyja rozwojowi).

Funkcje gminy

Gmina ma charakter wielofunkcyjny. Wiodącą funkcją są działalności rolnicze, aczkolwiek dobrze rozwinięta jest przedsiębiorczość pozarolnicza, reprezentowana przez rzemiosło, różnego rodzaju usługi (w tym także wspomagające rolnictwo) oraz działalność produkcyjną. Zaznacza się rozwój funkcji mieszkaniowej o charakterze podmiejskim.

Niezbyt duże znaczenie ma funkcja związana z ochroną środowiska przyrodniczego, co wynika z braku na terenie gminy obszarów prezentujących wybitne walory środowiskowe. Obszary cenne środowiskowo zajmują niewielkie powierzchnie – ich podstawową koncentrację stanowi dolina Noteci.

Na terenie gminy funkcjonują działalności wysoce specjalistyczne - infrastruktura związana z obronnością kraju oraz kopalnia soli kamiennej, na bazie której zlokalizowano także podziemny kawernowy zbiornik ropy naftowej oraz paliw – jest to infrastruktura istotna dla bezpieczeństwa energetycznego w skali kraju. Przez teren gminy biegnie także infrastruktura przesyłowa energetyczna różnego rodzaju (linie elektroenergetyczne najwyższych napięć, przesył gazu, przesył paliw płynnych oraz ropy naftowej) oraz przesył wody pitnej, wody przemysłowej, solanki, rurociąg odprowadzający ścieki przemysłowe. Na terenie gminy ma miejsce także produkcja energii ze źródeł odnawialnych. Powyższe powoduje, że gmina ma duże znaczenie dla sieci infrastrukturalnych.

Gmina w bardzo niewielkim stopniu jest zalesiona i nie posiada predyspozycji dla rozwoju działalności gospodarczych związanych z obecnością terenów leśnych. Posiada ograniczone predyspozycje dla rozwoju funkcji rekreacyjnej – na bazie skupisk ogrodów działkowych.

Najważniejsze determinanty rozwoju gminy

Najważniejsze determinanty warunkujące rozwój gminy, to:

- Podmiejskie położenie warunkujące przebieg większości procesów społeczno-gospodarczych na terenie gminy. W szczególności na terenie gminy nie wykształcił się ośrodek centralny, który byłby miejscem koncentracji działalności prowadzonych dla ludności całej gminy, a więc powodujący ciężenia z terenu całej gminy. Na terenie gminy nie wykształciła się typowa hierarchia

sieci osadniczej – wynikająca z rozmieszczenia usług. Mieszkańcy gminy w zakresie miejsc pracy a także załatwiania codziennych potrzeb w zakresie usług komercyjnych i publicznych są w bardzo dużym stopniu zależni i powiązani z miastem Inowrocław.

- Tylko pojedyncze miejscowości w gminie wykształciły typową strukturę przestrzenną polegającą na obecności części centralnej, będącej miejscem koncentracji lokalnych usług i handlu i otoczonej zabudową wielodrożną. Zdecydowana większość miejscowości cechuje się zabudową stosunkowo mało intensywną, rozmieszczoną wzdłuż dróg, bez wykształcenia lokalnych centrów. Zdecydowana większość miejscowości jest także stosunkowo słabo wyposażona w zakresie usług. Podkreślić należy, że przy tego typu osadnictwie, nie ma w praktyce większego znaczenia liczba ludności poszczególnych miejscowości – bowiem przy braku koncentracji zabudowy, co ma miejsce w większości miejscowości, ludność ta jest stosunkowo silnie rozproszona w przestrzeni. Taki charakter zabudowy powoduje utrudnienia w sprawnej realizacji zadań samorządowych np. w zakresie obsługi w infrastrukturę techniczną.
- Stosunkowo duży potencjał społeczno-gospodarczy miasta Inowrocław powoduje, że jest ono węzłem komunikacyjnym, w którym zbiegają się linie kolejowe oraz drogi - krajowe, wojewódzkie i część powiatowych. Powoduje to, że na większości terytorium gminy dominuje taki właśnie układ dośrodkowy dróg, dzięki któremu powiązania z miastem Inowrocław są stosunkowo korzystne (niewielkie odległości i krótki czas jazdy w transporcie indywidualnym).
- Gmina cechuje się bardzo dużą liczbą miejscowości, w tym dużą liczbą miejscowości małych lub średniej wielkości. Oznacza to w praktyce brak możliwości wyposażenia większości z nich w instytucje usług publicznych – mogą one działać tylko w niewielkiej ich liczbie, co oznacza, że mieszkańcy większości miejscowości muszą wyjechać poza swoje miejsce zamieszkania dla zaspokojenia nawet podstawowych potrzeb.
- Gmina prezentuje w większości powierzchni dobre lub bardzo dobre warunki rozwoju rolnictwa, co jest czynnikiem wpływającym ograniczająco na możliwości rozwoju działalności pozarolniczych. Dobre warunki rozwoju rolnictwa wyjaśniają genezę stosunkowo dużego rozproszenia zabudowy.
- Warunki fizyczno-geograficzne są w niewielkim stopniu zróżnicowane – krajobraz gminy jest równinny, pozbawiony lasów.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Kierunki zmian wynikające z audytu krajobrazowego

Dla województwa kujawsko-pomorskiego nie sporządzono dotąd audytu krajobrazowego.

Założenia rozwoju gminy

U podstaw formułowania kierunków zagospodarowania gminy leżały następujące założenia rozwoju gminy – odzwierciedlające zarówno obiektywne uwarunkowania rozwoju, jak i aspiracje władz samorządowych i mieszkańców gminy:

- Podjęte w przeszłości decyzje dotyczące wyznaczenia rozległych terenów mieszkaniowych w kilku miejscowościach będą skutkowały koncentracją realizacji zagospodarowania mieszkaniowego i wzrostu mieszkańców właśnie w tych miejscowościach. Zarówno obecnie największe miejscowości, jak i miejscowości wskazywane do rozwoju, powinny być priorytetowym celem rozwoju usług publicznych. W szczególności miejscowości wskazywane do priorytetowego wyposażenia w usługi oraz przestrzenie publiczne, to: Jaksice, Jacewo, Słońsko, Balczewo-Dziennice, Sławęcinek, Tupadły, Łojewo, Sikorowo, Kłopot, Cieślin, Orłowo, Gnojno. Poza Balczewem i Dziennicami, także w przypadku innych miejscowości sąsiadujących, zasadne jest rozważenie możliwości realizacji infrastruktury niektórych rodzajów w sposób w sposób umożliwiający korzystanie z niej mieszkańcom obydwu miejscowości oraz realizację dróg rowerowych pozwalających na bezpieczne przemieszczanie się w obrębie tak wskazanej pary miejscowości.
- Rolnictwo pozostanie funkcją gospodarczą reprezentowaną w całej gminie i zdecydowana większość użytkowania gruntów będzie związana z tym rodzajem działalności.
- Gmina posiada predyspozycje dla rozwoju terenów inwestycyjnych o zróżnicowanej skali – i w polityce przestrzennej zamierza się te walory wykorzystać dla stymulowania przedsiębiorczości.
- Prognoza zmian liczby ludności wskazuje przejściowy niewielki wzrost a następnie spadek, przy rosnącej liczbie ludności starszej. Niezbędne są więc działania ukierunkowane na kształtowanie wysokiej jakości życia tej grupy wiekowej.

U podstaw szczegółowych zastosowanych rozwiązań planistycznych (projektowych) leżały następujące założenia:

- Założenie optymalizacji w zakresie pełnienia zadań własnych gminy - głównie poprzez zasadę koncentracji zagospodarowania.
- Założenie dostosowania skali planowanych zmian zagospodarowania do predyspozycji środowiskowych oraz prognoz rozwoju.

Zasady polityki przestrzennej na terenie gminy

Ustala się następujące zasady polityki przestrzennej:

- Rozwój przestrzenny gminy winien być podporządkowany nadrzędnemu celowi, jakim jest zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańców. W odniesieniu do zakresu działalności władz samorządowych dotyczy to przede wszystkim prawidłowej realizacji zadań własnych - a więc głównie dostępności oraz jakości usług sektora publicznego - m.in. administracji, oświaty, zdrowia, opieki społecznej, kultury, sportu, wypoczynku, gospodarki komunalnej, infrastruktury technicznej, itp.
- Wszystkie działania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy, w tym związane ze zmianami zagospodarowania, będą podporządkowane priorytetom: (1) zapewnienia wysokiej jakości życia, (2) optymalnego wykorzystania walorów, ochrony,

naprawy i wzbogacania środowiska przyrodniczego, (3) ochrony, naprawy i wzbogacania dziedzictwa kulturowego. W odniesieniu do walorów przyrodniczych i kulturowych, w szczególności dotyczy to walorów, w których polityka lokalna może mieć istotny wpływ na ich stan: racjonalnego gospodarowania przestrzenią, ochrony terenów zieleni, ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, ochrony krajobrazu, ochrony i wzbogacania lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego (gleb, ciągów ekologicznych, zalesień i zadrzewień itp.), ochrony lokalnych wartości zasobów środowiska kulturowego. Lokalizacja wszelkiego zagospodarowania odbywać się będzie z uwzględnieniem uwarunkowań fizjograficznych poszczególnych terenów i innych uwarunkowań przyrodniczych oraz uwarunkowań kulturowych.

- W stosunku do obszarów i obiektów objętych prawną ochroną w zakresie realizacji zagospodarowania ustala się: priorytet funkcji ochronnej, zagospodarowanie zgodnie z przepisami regulującymi funkcjonowanie poszczególnych obszarów i obiektów chronionych, udostępnianie terenów i obiektów chronionych dla turystyki i edukacji ekologicznej w sposób, który nie będzie powodował nadmiernej antropopresji i degradacji walorów.
- Na terenie gminy wskazuje się obszary (określone w Załączniku nr 4 - rysunku Studium), które będą podlegać przekształceniom funkcji, a co za tym idzie stanu zagospodarowania przestrzennego.
- Obszary istniejącej zabudowy adaptuje się z możliwością dokonywania przekształceń i rehabilitacji. Rozwój nowej zabudowy na warunkach określonych w dalszej części Studium.
- Tereny mieszkaniowe należy sukcesywnie wyposażać w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej, w tym szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej oraz dążyć do wymiany nieekologicznych systemów grzewczych na niskoemisyjne.
- W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy mieszkaniowej (nie zakłada się wyznaczania nowych terenów mieszkaniowych, powyższe ustalenie dotyczy terenów już istniejącej zabudowy lub wyznaczanych na ten cel w mpzp) należy uwzględniać możliwość stosowania indywidualnych urządzeń z zakresu energetyki odnawialnej (zwłaszcza solarnej i geotermii).
- Rozwój nowego zagospodarowania powinien odbywać się na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być sporządzane sukcesywnie w miarę posiadanych środków i pojawiającej się presji na zagospodarowanie danej przestrzeni. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego winny być sporządzane dla wszystkich terenów, dla których dopuszcza się zmianę przeznaczenia jako działanie wyprzedzające - będące reakcją na zamiar wprowadzenia tych zmian.
- Wszystkie noworealizowane obiekty użyteczności publicznej należy projektować w sposób umożliwiający w przyszłości poszerzenie zakresu funkcji lub zmianę funkcji pierwotnej w kierunku realizacji działalności kulturalnych lub opiekuńczych dla ludności starszej.
- Dopuszcza się, by zabudowie mieszkaniowej towarzyszyły nieuciążliwe usługi. Jako „nieuciążliwe usługi” należy tu rozumieć przedsięwzięcia niezaliczane do kategorii mogących zawsze znacząco lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Analogicznie należy rozumieć „nieuciążliwe działalności gospodarcze”. Powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych oraz nie dotyczą przedsięwzięć z zakresu usług publicznych.
- Rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami oraz rozwój działalności gospodarczych powinien być realizowany na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których skala możliwej zabudowy nie powinna przekraczać potrzeb wynikających z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz z szacunku zapotrzebowania na nową zabudowę (określonego w rozdziale „Określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę”), przy czym:
 - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na cele działalności gospodarczych (P, P/U, U/P) należy sporządzać w granicach terenów określonych na Załączniku nr 4 jako: „tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów”, „tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów” oraz „tereny prowadzenia działalności gospodarczych i gospodarczo-mieszkaniowych związanych z wielkoskalową gospodarką rolną z dopuszczeniem utrzymania dotychczasowej funkcji lub rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych”
 - zabudowa mieszkaniowa (ewentualnie z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami) powinna być realizowana w granicach już obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczających tereny na ten cel oraz w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej; mpzp na cel zabudowy mieszkaniowej (ewentualnie z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami) powinny być sporządzane w granicach terenów określonych na Załączniku nr 4 jako: „tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i gospodarczej oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozwój zagospodarowania jako kontynuacja istniejącej zwartej zabudowy miejscowości)”. Poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz poza terenami obecnie objętymi ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, nowo sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na cele zabudowy mieszkaniowej mogą mieć na celu wyłącznie adaptację, modernizację, poprawę standardu istniejącego zagospodarowania, ale bez wyznaczania możliwości realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej.
- Dla działalności gospodarczych ustala się:
 - wykorzystanie bliskości Inowrocławia oraz dobrej dostępności drogowej gminy do rozwoju działalności gospodarczych typowych dla obszarów podmiejskich dużych miast, w tym zwłaszcza dla działalności o dużej skali przestrzennej – gmina jest predestynowana do lokalizacji działalności gospodarczych zarówno poprzez realizację nowych, jak i deglomerację (przenoszenie) z Inowrocławia - przedsięwzięć o charakterze biurowym, produkcyjnym, wystawienniczo-targowym, bazy hotelowej, handlowym,
 - wyznaczenie w wybranych lokalizacjach terenów dla rozwoju przedsiębiorczości o znaczeniu lokalnym, w małej skali przestrzennej,

- na terenie całej gminy wyklucza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jako funkcji towarzyszących zabudowie mieszkaniowej lub zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- charakter działalności gospodarczych należy dostosować do lokalnych predyspozycji przestrzennych, z preferencją dla działalności o niewielkiej skali oddziaływań na środowisko,
- lokalizację działalności wymagających intensywnego transportu surowców lub produktów, lub działalności związanych z intensywnym ruchem pojazdów ciężarowych (np. logistyka) należy dostosować do możliwości obsługi transportowej.
- realizacja nowych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych powinna uwzględniać stosowanie rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz tworzenie naturalnych izolacji terenów działalności gospodarczych od terenów przyległych.
- Na terenie gminy zakłada się dalszy rozwój działalności rolniczych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań, jako istotnej funkcji społeczno-gospodarczej gminy, przy założeniu promowania wielofunkcyjności, czyli wprowadzaniu pozarolniczych źródeł utrzymania.
- Ustanawia się zakaz przekształcania rodzinnych ogrodów działkowych na cele nie związane z rekreacją i wypoczynkiem. Powyższe ustalenie nie dotyczy ogrodów zlokalizowanych w Łojewie na działce nr 202.
- Dopuszcza się realizację kładek i przejść pieszych oraz rowerowych nad rzeką Noteć, umożliwiających integrację przestrzenną terenów leżących na obu brzegach rzeki, jak też służących sieci ścieżek pieszych i dróg rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym i turystyczno-rekreacyjnym - z zastrzeżeniem, że ich konstrukcja nie może być w kolizji z ewentualnym transportowym lub turystycznym wykorzystaniem rzeki.
- Wskazuje się miejscowości: Jaksice, Jacewo, Stońsko, Balczewo-Dziennice, Sławęcinek, Tupadły, Łojewo, Sikorowo, Kłopot, Cieślin, Orłowo, Gnojno do priorytetowego wyposażenia w usługi i przestrzenie publiczne. Wskazane miejscowości powinny koncentrować inwestycje z zakresu usług publicznych, z wyjątkiem działalności służących integracji lokalnych społeczności, zwłaszcza włączeniu ludności starszej, które powinny być rozwijane w możliwie dużej liczbie miejscowości.
- W miarę możliwości finansowych należy utrzymać istniejącą sieć usług publicznych (prowadzonych przez Gminę) i dążyć do jej wzbogacania – zarówno poprzez rozwój ilościowy (rozwój infrastruktury w innych miejscowościach) oraz jakościowy (poszerzanie zakresu działalności prowadzonych instytucji). Rozwój infrastruktury należy dostosować do prognozowanych zmian struktur ludności (dotyczy to zwłaszcza rozwoju infrastruktury adresowanej do ludności starszej).
- Należy wzmacniać funkcje ekologiczne poprzez ograniczanie gospodarki rolnej na terenach nieprzystatnych oraz stopniowe ich zalesianie - dla obszaru całej gminy wskazuje się jako pożądany kierunek zagospodarowania gruntów o małej przydatności dla rolnictwa polegający na ich zalesieniu (przedstawionych na Załączniku nr 4), a także dopuszcza się zalesianie innych terenów o małej przydatności dla rolnictwa (nie przedstawionych na rysunku Studium) na warunkach określonych w rozdziale „Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk”.
- W stosunku do lasów na terenie całej gminy ustala się zachowanie i odtwarzanie walorów lasu poprzez prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej.
- W stosunku do lasów na terenie całej gminy ustala się ograniczanie lokalizacji zabudowy nie związanej z gospodarką leśną, a także dopuszcza się realizację małej architektury związanej z ogólnodostępną infrastrukturą rekreacyjną i turystyczną.
- Na terenie gminy wyznacza się tereny na cele realizacji energetyki odnawialnej o mocy ponad 500kW – wyłącznie na cele rozwoju fotowoltaiki.
- Na terenie gminy znajdują się tereny stanowiące strefy dziesięciokrotnej wysokości elektrowni wiatrowej. Są to tereny, dla którego Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych wprowadza ograniczenia w zakresie wzajemnej lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. Zagospodarowanie terenu w zakresie realizacji funkcji mieszkaniowych - zgodnie z przepisami odrębnymi. W przypadku demontażu elektrowni wiatrowej – teren należy traktować jako wolny od ograniczeń.
- Część gminy Inowrocław znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Inowrocław; w związku z czym:
 - obiekty naturalne i sztuczne, w tym obiekty budowlane, położone w granicach powierzchni ograniczających przeszkody nie mogą być wyższe niż wysokości określone przez te powierzchnie;
 - przy obliczaniu wysokości obiektu, o którym mowa wyżej, uwzględnia się także umieszczone na nim kominy, reklamy, anteny oraz inne urządzenia, a w przypadku dróg lub linii kolejowych również ich skrajnie;
 - każda ewentualna zmiana cech lotniska, w tym zmiana przebiegu granicy lotniska, budowy lub rozbudowy infrastruktury lotniskowej, wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego;
 - zabrania się na terenie znajdującym się w granicach powierzchni ograniczających przeszkody sadzenia, uprawy lub dopuszczania do wzrostu drzewa lub krzewu stanowiącego przeszkodę lotniczą;
 - na części obszaru objętego studium zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych sprzyjających występowaniu zwierząt stwarzających zagrożenie dla ruchu statków powietrznych oraz hodowania lub wypuszczania ptaków stwarzających zagrożenie dla ruchu statków powietrznych. Zgodnie z art. 876 pkt 2 lit. a) i b) ustawy Prawo lotnicze w odległości do 4 km od punktu odniesienia lotniska, zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych sprzyjających występowaniu zwierząt stwarzających zagrożenie dla ruchu statków powietrznych oraz w odległości do 3 km od progu i końca drogi startowej lotniska i 1,5 km od osi drogi startowej lotniska, po obu stronach tej drogi, zabrania się hodowania lub wypuszczania ptaków stwarzających zagrożenie dla ruchu statków powietrznych.
 - przeszkody lotnicze zgodnie z art. 87¹ ust. 6 ustawy Prawo lotnicze, powinny być zgłoszone Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz zgodnie z art. 87² ust. 2 ustawy Prawo lotnicze również oznakowane. Forma zgłoszenia oraz sposób i rodzaj oznakowania przeszkodowego została określona w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 stycznia 2021 r. w

sprawie przeszkód lotniczych, powierzchni ograniczających przeszkody oraz urządzeń o charakterze niebezpiecznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 264).

- podstawę prawną do powyższych wniosków stanowi ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo Lotnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1235).
- Obiekty o wysokości większej/równej 100 m nad poziom terenu, muszą być zgłoszone Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz oznakowane, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych.
- Ze względu na specyficzne warunki przyrodnicze oraz osadnicze, na terenie gminy wyklucza się możliwość lokalizacji nowych przedsięwzięć z zakresu przemysłowego chowu trzody chlewnej, a także rozbudowy istniejących gospodarstw hodowlanych do wielkości pozwalającej uznać je za realizujące chów przemysłowy trzody chlewnej - powyższe ograniczenie wynika z konieczności ochrony walorów przyrody w kontekście dużego ich zagrożenia degradacją - zwłaszcza dotyczy to wód powierzchniowych i podziemnych oraz walorów krajobrazu, a także z konieczności ochrony warunków zamieszkania ludności w warunkach dużego rozproszenia osadnictwa.
- Na terenie gminy znajduje się fragment strefy ochronnej terenu zamkniętego stanowiącego kompleks wojskowy w obrębach Ostrowo i Wierzbiczany. W ramach powyższej strefy ochronnej wydziela się strefę zagrożenia C, w której obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi.

Określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę

Uwzględniając analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne oraz prognozę demograficzną i ocenę możliwości finansowych realizacji zadań własnych, dokonano szacunku maksymalnego niezbędnego zapotrzebowania na nową zabudowę. Analiza ta stanowiła podstawę dla dalszych działań projektowych związanych z przeznaczeniem terenów. Z wykonanej w Załączniku nr 1 oceny chłonności istniejącego zagospodarowania oraz z prognozy zapotrzebowania na tereny rozwojowe w przyszłości, wynika następujący bilans terenów (stanowiący różnicę pomiędzy obecnie oferowanymi terenami rozwojowymi, a prognozowanym zapotrzebowaniem – przy uwzględnieniu prognozowanych zróżnicowań przestrzennych intensywności procesów inwestycyjnych):

Określa się następujące zapotrzebowanie na nową zabudowę:

A. W zakresie zabudowy mieszkaniowej

Przeprowadzone analizy wykazują, iż nawet jeśli uwzględną się możliwość zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30% ze względu na niepewność procesów rozwojowych, to zapotrzebowanie na tereny realizacji zabudowy mieszkaniowej jest mniejsze, od powierzchni dostępnej obecnie w ramach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej poza terenami objętymi ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Brak jest więc możliwości formalnych wyznaczania nowych terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej.

B. W zakresie zabudowy usługowej

Aktualny stan rozwoju działalności usługowych na terenie gminy wskazuje na potrzebę podejmowania działań na rzecz podniesienia wskaźników dostępności usług. Tereny realizacji usług nie tylko stwarzają możliwości rozwoju działalności zapewniających obsługę mieszkańców (kształtują więc jakość życia w danej miejscowości), ale także tworzą lokalne miejsca pracy.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że zarówno w ramach terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, jak też w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej poza terenami objętymi ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale także w zasięgu występowania zabudowy miejscowości o mniejsze intensywności (niezaliczonej do kategorii obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – istnieją znaczące rezerwy terenowe umożliwiające realizację zabudowy usługowej. Nie zachodzi więc potrzeba wydzielenia terenów dedykowanych szczególnie temu rodzajowi działalności.

C. W zakresie zabudowy służącej celom gospodarczym

Przeprowadzone analizy wykazują deficyty przestrzeni dla rozwoju działalności produkcyjnych i magazynowych – zarówno o dużej, jak i o małej i o średniej skali zapotrzebowania na przestrzeń. Gmina posiada korzystne predyspozycje dla rozwoju działalności gospodarczych o zróżnicowanym charakterze i zróżnicowanym zapotrzebowaniu na przestrzeń, stąd zasadne jest wyznaczenie kilku terenów w różnych lokalizacjach (ale cechujących się dobrą dostępnością w transporcie drogowym) – w tym terenów cechujących się dużą powierzchnią. Szczególną zasadność wyznaczenia wielkoskalowych terenów inwestycyjnych dostrzega się w bliskości dróg krajowych nr 15 i 25.

Określenie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Po przeanalizowaniu zakresu potencjalnie niezbędnych inwestycji w zakresie sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz po przeanalizowaniu wielkości i zmian wieloletnich budżetu gminy stwierdza się, że zakres niezbędnych inwestycji nie przekracza możliwości finansowych gminy.

Określenie potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach stwierdzonego zapotrzebowania na nową zabudowę

Realizacja nowej zabudowy na obszarach stwierdzonego zapotrzebowania będzie wymagała następujących inwestycji z zakresu zadań własnych gminy:

- realizacji dróg publicznych,
- zaopatrzenia w wodę,
- odprowadzenia i oczyszczania ścieków (w przypadku położenia danego terenu w granicach aglomeracji kanalizacyjnej)
- dostosowania potencjału w zakresie infrastruktury społecznej –dotyczy to usług i przestrzeni publicznych dedykowanych dla ludności starszej (nie jest to potrzeba wynikająca z wyznaczania terenów rozwojowych, ale z prognozowanych zmian zapotrzebowania na usługi dedykowane dla ludności starszej).

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

W przestrzeni gminy wyróżniono pięć jednostek funkcjonalno-przestrzennych:

- **A – wielofunkcyjna północna** – jednostka o zróżnicowanym charakterze, w której pomimo wielofunkcyjności zaznacza się szczególnie duże znaczenie funkcji rolniczej ze względu na wysoki udział gruntów bardzo przydatnych rolniczo; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym na terenach o słabszej przydatności - wyznacza się tereny rozwoju gospodarczego.
- **B - wielofunkcyjna wschodnia** – jednostka o zróżnicowanym charakterze, z przewagą funkcji rolniczej, ale także dosyć dużym udziałem terenów o umiarkowanej przydatności; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym ze względu na wyznaczenie w mpzp znacznych powierzchni pod rozwój mieszkalnictwa należy się spodziewać, że właśnie w tej jednostce przyrost nowych mieszkańców będzie największy.
- **C - wielofunkcyjna południowo-wschodnia** – jednostka o zróżnicowanym charakterze, ale wykazująca najmniejszą w gminie przydatność dla rozwoju rolnictwa, stąd szczególnie predestynowana do rozwoju gospodarczego (wyznacza się tereny na ten cel), jest to także obszar szczególnie dobrze rozwiniętej eksploatacji kruszyw (po zakończeniu szczególnie duża rola rekultywacji). Duża część zajęta przez teren zamknięty o przeznaczeniu militarnym. Zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji.
- **D - wielofunkcyjna południowa** – pod względem charakteru w największym stopniu zbliżona do jednostki A, jednak z większym znaczeniem funkcji środowiskowych, związanych z obecnością doliny Noteci; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym na terenach o słabszej przydatności - wyznacza się tereny rozwoju gospodarczego. Jednostka silnie izolowana od pozostałej części gminy.
- **E - wielofunkcyjna południowo-zachodnia** – pod względem charakteru w największym stopniu zbliżona do jednostki B, jednak z większym znaczeniem funkcji środowiskowych, związanych z obecnością doliny Noteci; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym obydwie znajdujące się tu miejscowości ze względu na położenie w strefie oddziaływania elektrowni wiatrowych, wykazują ograniczenia rozwoju mieszkalnictwa. Wyznaczono tereny rozwoju gospodarczego. Jednostka całkowicie izolowana od pozostałej części gminy.

Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów

Wskazuje się następujące rodzaje przeznaczenia terenu (zagospodarowania i towarzyszących mu funkcji) oraz następujące kierunki zmian w przeznaczeniu terenu:

- **tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozwój zagospodarowania na podstawie mpzp oraz w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej)** - Powyższe dotyczy: terenów wskazywanych na powyższe cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz terenów w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej - w których dalszy rozwój zagospodarowania będzie służył celowi koncentracji zagospodarowania oraz koncentracji ludności. Obecnie są to tereny wykazujące znaczne rezerwy dla dalszego rozwoju zabudowy przy nie poszerzaniu granic istniejącej zabudowy. Wyklucza się możliwość lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych). Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącego zagospodarowania oraz rozwój nowego zagospodarowania harmonijnie dostosowanego pod względem formy i funkcji poprzez kontynuację istniejącej zabudowy zwartej miejscowości. Dopuszcza się funkcje: mieszkaniową z towarzyszącymi usługami, nieuciążliwe funkcje gospodarcze, zabudowę zagrodową i związaną z prowadzeniem działalności rolniczej (w tym hodowli oraz ogrodnictwa szklarniowego), zagospodarowanie służące celom sportu i rekreacji, usługi publiczne oraz przestrzenie publiczne służące integracji społecznej.
- **tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych (adaptacja istniejącego zagospodarowania z możliwością rozwoju niektórych funkcji)** - Powyższe dotyczy miejscowości o zabudowie cechującej się małą intensywnością. Wyklucza się możliwość lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych). Dopuszcza się rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącego zagospodarowania. Dopuszcza się realizację nowego zagospodarowania, harmonijnie dostosowanego pod względem formy i funkcji do zagospodarowania istniejącego – o następujących funkcjach: usługi towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, nieuciążliwe funkcje gospodarcze, zabudowa związana z prowadzeniem działalności rolniczej (w tym hodowli

oraz ogrodnictwa szklarniowego), zagospodarowanie służące celom sportu i rekreacji, usługi publiczne oraz przestrzenie publiczne służące integracji społecznej.

- **tereny zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych** – dotyczy istniejących terenów użytkowanych jako rodzinne ogrody działkowe lub zabudowa letniskowa oraz terenów wskazanych w mpzp na cel rekreacji i wypoczynku. Dopuszcza się uzupełnienia, przebudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy oraz rozwój nowej zabudowy. Zakaz zmiany przeznaczenia na funkcje nie związane z rekreacją lub wypoczynkiem. Wyklucza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych).
- **tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów** - dotyczy terenów, w których prowadzi się działalność w zakresie produkcji, usług (innych, niż nieuciążliwe działalności towarzyszące zabudowie mieszkaniowej), składów i magazynów oraz infrastruktury technicznej. Dopuszcza się kontynuację prowadzonych działalności lub zmiany w kierunku rozwoju funkcji: usługowych, produkcyjnych, składów i magazynów, produkcji energii ze źródeł odnawialnych (tylko fotowoltaika, dopuszcza się instalacje o mocy zainstalowanej ponad 1000kW) oraz infrastruktury technicznej. Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Do tej kategorii terenów zaliczono także tereny zagospodarowania kopalni i magazynu ropy naftowej/paliw w Górze.
- **tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów** - dotyczy terenów, w których dopuszcza się zmiany obecnego przeznaczenia na cele zabudowy produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów oraz infrastruktury technicznej. Dopuszcza się funkcje: usługowe, produkcyjne, składów i magazynów, produkcji energii ze źródeł odnawialnych (tylko fotowoltaika, dopuszcza się instalacje o mocy zainstalowanej ponad 1000kW) oraz infrastruktury technicznej. Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Do tej kategorii terenów zaliczono także tereny zagospodarowania objęte mpzp wyznaczającymi tereny rozwoju gospodarczego (inne niż działalności nieuciążliwe, towarzyszące zabudowie mieszkaniowej).
- **tereny prowadzenia działalności gospodarczych i gospodarczo-mieszkaniowych związanych z wielkoskalową gospodarką rolną z dopuszczeniem utrzymania dotychczasowej funkcji lub rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych** - dotyczy terenów służących wielkoskalowej gospodarce rolnej (w tym tereny prowadzenia hodowli, bazy maszyn rolniczych, tereny magazynowania płodów rolnych i/lub przetwórstwa płodów rolnych), w tym także zakładów rolnych, w których zaprzestano tego typu działalności, a także tereny towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej, zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie lub w ramach zabudowy służącej celom gospodarki rolnej (jest to zabudowa, której geneza powiązana była z pełnieniem roli mieszkań zakładowych dla pracowników tych gospodarstw wielkoskalowych - zabudowa ta stanowi integralną część kompleksu zagospodarowania służącego celom gospodarki rolnej i jest poddawana uciążliwościom typowym dla wielkoskalowej gospodarki rolnej).

W stosunku do zabudowy służącej wielkoskalowej gospodarce rolnej ustala się możliwość kontynuacji dotychczasowej działalności lub jej zmiany w kierunku przedsiębiorczości pozarolniczej poprzez adaptację lub przekształcenia istniejącego zagospodarowania. W stosunku do zabudowy, w której zaprzestano w przeszłości prowadzenia wielkoskalowej gospodarki rolnej ustala się możliwość przywrócenia dotychczasowych funkcji lub rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej poprzez adaptację lub przekształcenia istniejącego zagospodarowania. W obydwu przypadkach wskazuje się konieczność estetyzacji zagospodarowania oraz maksymalnego ograniczania uciążliwości generowanych w stosunku do położonych w sąsiedztwie terenów o funkcjach mieszkaniowych. Dopuszcza się wykorzystanie terenów zakładów rolnych, w których zaprzestano prowadzenia wielkoskalowej gospodarki rolnej, na cele rozwoju działalności rekreacyjnych - zarówno komercyjnych jak i rozwoju jako przestrzeni publicznych - pod warunkiem, iż zmiana funkcji dotyczyć będzie całości dotychczasowego zagospodarowania (to znaczy obejmie w całości dany teren wskazany na rysunku Studium) i wiązać się będzie z jego kompleksową restrukturyzacją i estetyzacją. Adaptuje się istniejącą zabudowę o funkcjach mieszkaniowych, przy założeniu poprawy jej standardu. Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej oraz rozwój nowej zabudowy służącej celom gospodarki rolnej oraz obsługi rolnictwa. Dopuszcza się adaptację, uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy na cele przedsiębiorczości pozarolniczej oraz rozwój nowej zabudowy służącej przedsiębiorczości pozarolniczej. Dopuszcza się funkcje: wszelkie działalności związane z produkcją rolną oraz obsługą rolnictwa, magazynowaniem żywności, działalności produkcyjne, magazynowe, składowe, transportowe i logistyczne (w szczególności preferuje się działalności związane z przetwórstwem rolno-spożywczym oraz przetwórstwem na cele przemysłowe i energetyczne lokalnych płodów rolnych, w tym zwłaszcza przy wykorzystaniu lokalnych zasobów siły roboczej), tereny infrastruktury technicznej; funkcję mieszkaniową dopuszcza się jedynie poprzez adaptację zabudowy istniejącej, bez prawa dla rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej. Dopuszcza się poprawę standardu istniejącej zabudowy mieszkaniowej. W stosunku do powyższej kategorii terenu wprowadza się wyjątek od generalnej zasady niełączenia zabudowy mieszkaniowej oraz uciążliwych działalności gospodarczych - dopuszcza się możliwość lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

- **tereny, na których dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu** – dotyczy terenów, w którym możliwe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na cele energetyki odnawialnej. Dopuszcza się rozwój wyłącznie fotowoltaiki. W miejscowości Karczyn-Wieś wyznaczono teren, na którym alternatywnie dopuszcza się rozwój fotowoltaiki lub zalesienie (aktualnie obowiązuje mpzp wskazujący na cel zalesień; przy wyborze fotowoltaiki - niezbędna zmiana mpzp).
- **tereny wskazywane do zalesień** - dotyczy terenów wskazanych do zalesień określonych na Załączniku nr 4. Ponadto dopuszcza się zalesienia terenów nie wskazanych na rysunku Studium jako tereny do zalesień, a wykazujących niską przydatność dla rolnictwa lub terenów, w których zalesienie jest optymalną formą zagospodarowania ze względów środowiskowych. Przed planowanymi zalesieniami należy wykonać rozpoznanie przyrodnicze, aby nie zniszczyć cennych siedlisk nieleśnych, w tym także

siedlisk gatunków chronionych. Ponadto dopuszcza się zalesianie wyrobisk poeksploatacyjnych jako formę ich rekultywacji. W miejscowości Karczyn-Wieś wyznaczono teren, na którym alternatywnie dopuszcza się rozwój fotowoltaiki lub zalesienie (aktualnie obowiązuje mpzp wskazujący na cel zalesień).

- **pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania** - pozostałe obszary nie wskazane wcześniej (nie zaliczone do pozostałych kategorii) - przewidywane do zachowania obecnych funkcji i charakteru. W stosunku do terenów oznaczonych na rysunku Studium jako „pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania”, jeżeli są użytkowane rolniczo, studium określa przeznaczenie jako tereny rolne.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania. Tereny wyłączone z zabudowy

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania

W stosunku do wszystkich nowo realizowanych zabudowań, ustala się wymogi:

- w zabudowie MN/U oraz w przypadku terenów P i U położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów MN i MN/U wyklucza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji inwestycji dopuszczanych na podstawie przepisów odrębnych),
- wyznaczenia odpowiedniej do charakteru zabudowy liczby miejsc parkingowych,
- zachowania wysokiej jakości architektonicznej oraz harmonizacji (pod względem wysokości, kubatury, kolorystyki, charakteru i nachylenia dachów) zainwestowania z terenami sąsiednimi,
- sugeruje się realizację dachów dwu i wielospadowych, z sugestią montażu instalacji do pozyskiwania energii słonecznej,
- stosowania proekologicznych systemów grzewczych dla zaopatrzenia w ciepło nowoprojektowanych budynków,
- ograniczania uciążliwości projektowanych obiektów usługowych do granic własnej działki,
- odprowadzania ścieków sanitarnych do kanalizacji sanitarnej, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wyjątkowo stosowanie szczelnych zbiorników czasowo opróżnianych jako rozwiązania przejściowego - do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej,
- docelowego odprowadzania do kanalizacji deszczowej wód opadowych z utwardzonych nawierzchni parkingów oraz dróg dojazdowych i placów po odpowiednim podczyszczeniu; zapewnienie możliwości infiltracji do gruntu niezanieczyszczonych wód opadowych.

Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania, do uwzględnienia na terenach dotąd nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz przy zmianie obowiązujących mpzp:

a) minimalna powierzchnia działek budowlanych:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, realizowanej w ramach tworzenia nowych jednostek jednolitej zabudowy mieszkaniowej - 900 m² (wartość należy traktować jako sugerowaną - może ulec zmianie w dostosowaniu do indywidualnych, specyficznych warunków danej lokalizacji); dla zabudowy uzupełniającej w ramach istniejącego zagospodarowania miejscowości, dopuszcza się działki mniejsze – indywidualnie dostosowane do warunków danej lokalizacji,
- dla zabudowy usługowej realizowanej w zabudowie wolnostojącej – ustalana indywidualnie w dostosowaniu do warunków danej lokalizacji,
- dla zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej – ustalana indywidualnie w dostosowaniu do warunków danej lokalizacji,
- dla zabudowy wielorodzinnej – ustalana indywidualnie w zależności od skali zabudowy, w sposób umożliwiający zachowanie wymaganej powierzchni biologicznie czynnej

b) maksymalna wysokość zabudowy:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w zabudowie jednorodzinnej – do 3 kondygnacji (z poddaszem użytkowym) i 12 m,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – do 5 kondygnacji (z poddaszem użytkowym) i 20 m,
- dla zabudowy usługowej – do 3 kondygnacji,
- dla zabudowy przemysłowej oraz urządzeń infrastruktury – ustalana indywidualnie w zależności od przeznaczenia i uwarunkowań

Powyżej określone parametry należy traktować jako sugerowane - mogą ulec zmianie w dostosowaniu do indywidualnych, specyficznych warunków danej lokalizacji.

c) minimalne wymagane wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 50%,
- dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – 40%,
- dla zabudowy usługowej – 30%,
- dla zabudowy produkcyjnej – 10%
- dla zabudowy magazynowo-składowej – 10%

Powyżej określone parametry należy traktować jako sugerowane - mogą ulec zmianie w dostosowaniu do indywidualnych, specyficznych warunków danej lokalizacji.

d) minimalna liczba miejsc parkingowych – w zabudowie mieszkaniowej 1 miejsce parkingowe na 1 lokal mieszkalny, w zabudowie usługowej – 1 miejsce parkingowe na 400 m² powierzchni użytkowej usług,

e) parametry zabudowy nie określone w niniejszym rozdziale i nie wynikające z innych ustaleń Studium, będą określone indywidualnie na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych i/lub z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i predyspozycji.

f) dopuszcza się odstępstwo od parametrów zabudowy określonych w niniejszym rozdziale w przypadku gdy jest to uzasadnione istniejącym zagospodarowaniem lub użytkowaniem terenu.

Tereny przeznaczone pod zabudowę

Są to tereny oznaczone na Załączniku nr 4 jako:

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozwój zagospodarowania na podstawie mpzp oraz w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej)
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych (adaptacja istniejącego zagospodarowania z możliwością rozwoju niektórych funkcji)
- tereny zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych (*)
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów
- tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych i gospodarczo-mieszkaniowych związanych z wielkoskalową gospodarką rolną z dopuszczeniem utrzymania dotychczasowej funkcji lub rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych
- tereny, na których dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

(*) na warunkach określonych w ustaleniach studium

Tereny wyłączone z zabudowy

Na terenie gminy z możliwości zabudowy wyłącza się:

- lasy, z wyłączeniem: terenów zabudowanych Lasów Państwowych i ciągów infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępnej infrastruktury służącej celom rekreacji i turystyki oraz gruntów leśnych, które uzyskały wymaganą zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej,
- cmentarze (z wyjątkiem zabudowy służącej wyłącznie realizacji potrzeb związanych z obrzędami religijnymi),
- strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody (z wyjątkiem realizacji urządzeń technologicznych związanych z poborem wody),
- strefy uciążliwości obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- obszary w pasach drogowych dróg publicznych (z dopuszczeniem obiektów tymczasowych oraz urządzeń i obiektów do obsługi komunikacji) oraz dróg wewnętrznych
- tereny w odległości 150 m od granicy cmentarzy - dla zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przechowujących artykuły żywności – odległość ta może być zmniejszona do 50 m, jeśli ww. zabudowa korzystająca z wody, jest podłączona do sieci wodociągowej,
- zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych obowiązują ograniczenia (a docelowo – zakaz) realizacji budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. Zasięg strefy obowiązywania ograniczeń wyznaczony zgodnie z ww ustawą, został wskazany na Załączniku nr 4 – realizacja zagospodarowania w strefie następuje zgodnie z ww ustawą.

Ponadto niektóre tereny rolne, o wysokiej przydatności rolniczej gleb (na mocy przepisów szczególnych) wymagają zgody na wyłączenie z produkcji rolnej. W obszarach chronionych oraz w obszarach objętych strefami ochrony konserwatorskiej – realizacja zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zasady lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii

Aktualnie na terenie gminy znajdują się zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. – są to: Kopalnia Soli i Podziemny Magazyn Ropy i Paliw w Górze.

Podczas ewentualnego lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii należy przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w tym w szczególności:

- w granicach administracyjnych miast oraz w obrębie zwartej zabudowy wsi jest zabroniona budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii. Rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi ona do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym wystąpienia poważnych awarii. Powyższy przepis nie dotyczy budowy i rozbudowy zakładów na obszarach określanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania, jeżeli plany te nie zawierają ograniczeń dotyczących zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnych awarii powinny być lokalizowane w bezpiecznej odległości od siebie, od osiedli mieszkaniowych, od obiektów użyteczności publicznej, od budynków zamieszkania zbiorowego, od obszarów, o których mowa w art. 73 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, od upraw wieloletnich, od dróg krajowych oraz od linii kolejowych o znaczeniu państwowym;

- osiedla mieszkaniowe, obiekty użyteczności publicznej, budynki zamieszkania zbiorowego, obszary, o których mowa w art. 73 ust. 1 pkt 1 i 3, drogi krajowe oraz linie kolejowe o znaczeniu państwowym powinny być lokalizowane w bezpiecznej odległości od zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Dla lokalizacji nowych zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej jako najbardziej predestynowane wskazuje się tereny przeznaczane na rozwój funkcji gospodarczych.

Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Na terenie gminy ochronie środowiska podlegają:

- tereny leżące w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich,
- pomniki przyrody.

Przepisy szczególne określają zasady gospodarowania na terenach objętych ochroną.

Istotną rolę w ochronie środowiska gminy pełni także gminny program ochrony środowiska i właściwa realizacja jego ustaleń powinna być przez władze traktowana jako szczególnie ważna.

Obszar gminy w bardzo niewielkim stopniu jest objęty zasięgiem korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, identyfikowanego przez Polską Akademię Nauk – określanego jako KPnC-15A Puszcza Bydgoska – Dolina Warty. Jest to korytarz o przebiegu południkowym – łączy dolinę Wisły z doliną Warty. Ponadto w przestrzeni gminy wyróżnia się korytarze pełniące funkcje lokalne, względnie regionalne. Obejmują one dolinę Noteci (przebieg równoleżnikowy) oraz wschodnią część gminy (ten korytarz naśladuje przebieg korytarza krajowego – stanowi jego poszerzenie w kierunku zachodnim).

Ustala się następujące szczegółowe działania w zakresie ekopolityki na terenie gminy:

- podporządkowanie kierunków i zasad zagospodarowania obszarów chronionych zasadom wynikającym z przepisów szczegółowych, w tym aktów prawnych regulujących funkcjonowanie tych obszarów,
- dalszy rozwój gminnego systemu kanalizacyjnego w celu objęcia odbiorem ścieków możliwie dużej liczby zabudowań mieszkalnych,
- stosowanie zgodnych z prawem i uwzględniających lokalne uwarunkowania rozwiązań w zakresie gromadzenia i oczyszczania ścieków w obszarach które nie są podłączone do systemu kanalizacji,
- docelową kanalizację ogrodów działkowych,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód wskutek działalności rolniczej,
- racjonalne gospodarowanie odpadami z segregacją i zapewnieniem odbioru odpadów,
- ochrona korytarzy ekologicznych przed utratą ich funkcji ekologicznych,
- ochronę przed degradacją zbiorników wodnych - obecne na terenie gminy niewielkie zbiorniki wodne nie powinny być przekształcane (osuszane, zasypywane, objęte niewłaściwą melioracją) – powinny być zachowywane wraz z towarzyszącą roślinnością,
- ochronę ujęć wód podziemnych na potrzeby komunalne,
- ochronę powietrza poprzez eliminację tradycyjnych źródeł ciepła na rzecz paliw ekologicznych oraz stosowanie środków technicznych skutecznie redukujących emisję zanieczyszczeń,
- dążenie do wymiany pieców na paliwo stałe na piece niskoemisyjne,
- wspieranie rozwoju systemów energetyki odnawialnej, bazujących na energii słonecznej i energii geotermalnej,
- przeciwdziałanie degradacji walorów krajobrazu, związanych z realizacją urządzeń przemysłowych, telekomunikacyjnych, itp. - każdorazowo decyzja o podjęciu realizacji inwestycji zawierającej dominantę wysokościową powinna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz,
- wykorzystywanie zasobów glebowych zgodnie z ich predyspozycjami,
- pielęgnację istniejących elementów zieleni oraz wprowadzanie nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew i krzewów) - spełniających także rolę wiatrochronną - usytuowanych równolegle do osi korytarzy i ciągów ekologicznych oraz wokół obniżen wysokościowych tzw. „oczek wodnych”,
- eliminację istniejących barier ekologicznych (obszarów konfliktowych z punktu widzenia funkcjonowania środowiska) ograniczających swobodną migrację zwierząt np. budowa odpowiedniej szerokości przepustów na ciekach (mostki), drogach; w przypadku lokalizacji większych obiektów kubaturowych sytuowanie ich wzdłuż osi korytarzy ekologicznych.
- zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemów melioracyjnych,
- kontynuowanie dolesień, przy czym w przypadku zamiaru realizacji zalesień należy każdorazowo dokonać oceny przyrodniczej, mającej na celu ochronę przed zalesieniem cennych siedlisk nieleśnych, w tym także siedlisk gatunków chronionych,
- propagowanie świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy,
- ograniczanie hałasu, zanieczyszczeń i zagrożeń bezpieczeństwa wynikających z ruchu komunikacyjnego - w miejscach i obszarach narażonych na duży hałas i zanieczyszczenia oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludności związane z ruchem komunikacyjnym, należy przedsięwziąć działania zmierzające do ich ograniczenia metodami administracyjnymi (ograniczenie szybkości, tonażu),

technicznymi (oddalenie zabudowy od dróg, ekrany akustyczne, poprawa bezpieczeństwa w miejscach przejść dla pieszych i włączania się do ruchu) i biologicznymi (pasy zieleni izolacyjnej),

- wskazuje się potrzebę monitoringu i cyklicznego raportowania stanu przyrody na terenie gminy,

Na terenie gminy nie funkcjonują uzdrowiska, a żadna część gminy nie leży w granicach stref ochrony uzdrowiskowej.

W części gminy objętej formami ochrony o różnej randze i reżimach ochronnych, realizacja zagospodarowania z uwzględnieniem priorytetu ochrony przyrody, w oparciu o akty prawne regulujące zasady ich funkcjonowania.

Na wszystkich wodach stojących oraz płynących na terenie gminy – jeśli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, dopuszcza się realizację infrastruktury służącej celom rekreacji, wypoczynku, turystyce i sportom wodnym.

Zieleń parków wymaga ochrony przed degradacją ich walorów przyrodniczych, krajobrazowych i funkcjonalnych, a także odbudowy (pod nadzorem konserwatorskim) w parkach, które uległy degradacji. Ochrony wymagają także wszelkie inne tereny zielone, w tym również remizy śródpolne, zbiorowiska bagienne, torfowiska i gleby pochodzenia organicznego. Na terenie gminy ze względu na powszechne występowanie gruntów pochodzenia organicznego i wynikające stąd ograniczenia w realizacji zagospodarowania niezbędnego dla prawidłowego funkcjonowania gminy, dopuszcza się ich przekształcenia, jednak skala zmian powinna być każdorazowo ściśle dostosowana do potrzeb.

Niezbędne jest zachowanie trwałości lasów i wykorzystanie ich różnych funkcji. Lasy wymagają także poprawy stanu sanitarnego i maksymalnego ograniczenia procesów degradujących środowisko leśne. Zalecana jest kontynuacja procesu zalesiania terenów o niskiej przydatności dla rolnictwa lub w sytuacji, gdy zalesienie będzie stanowiło optymalny sposób zagospodarowania terenu ze względów środowiskowych. Dopuszcza się zalesienia terenów innych, niż wskazane na Załączniku nr 4. Przed planowanymi zalesieniami należy wykonać rozpoznanie przyrodnicze, aby nie zniszczyć cennych siedlisk nieleśnych, w tym także siedlisk gatunków chronionych.

Projektowane i przewidywane do realizacji obiekty budowlane winny posiadać duże walory estetyczne i architektoniczne, uwzględniające kompleksowe potrzeby ochrony środowiska oraz lokalne tradycje.

Prawo geologiczne nakłada na inwestorów obowiązek uzyskania koncesji na poszukiwanie, dokumentowanie i eksploataowanie wszystkich rodzajów kopalin pospolitych. Podejmowanie decyzji o eksploatacji surowców winno uwzględniać możliwość powstania leja depresyjnego, pogarszającego stosunki wodne na terenach sąsiednich, jak też niebezpieczeństwo degradacji krajobrazu i związany z eksploatacją surowców - wzmożony ruch pojazdów i maszyn. Na terenie gminy eksploatacja surowców – zwłaszcza kruszyw naturalnych – jest istotna dla zaspokojenia lokalnych potrzeb, zwłaszcza w zakresie budownictwa. Dopuszcza się prowadzenie prac poszukiwawczych i ewentualne prowadzenie eksploatacji surowców mineralnych – na warunkach wynikających z przepisów szczególnych. Wymagane jest poprzedzenie rozpoczęcia eksploatacji szczegółową analizą oddziaływań na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień ochrony krajobrazu, stosunków wodnych, uciążliwości dla mieszkańców oraz możliwości technicznych transportu urobku, a także optymalnego sposobu rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnego. Zaleca się, by przed rozpoczęciem rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych rozważyć możliwość rekultywacji w kierunku wykorzystania do celów rekreacji, a w przypadku braku możliwości lub uzasadnienia społecznego i/lub ekonomicznego dla tego kierunku rekultywacji, dopuszcza się inne kierunki, w tym zalesianie.

Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej (przedstawione na Załączniku nr 4 do Studium). Realizacja zagospodarowania w granicach ww stref - zgodnie z przepisami odrębnymi.

Kierunki działań w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

- rewaloryzacja i konserwacja rozumiana jako utrzymanie bądź przywrócenie wartości historyczno-kulturowych z jednoczesnym dostosowaniem do współczesnych standardów cywilizacyjnych w ściśle określonym i wyważonym zakresie. Powyższe dotyczy zarówno zespołów sakralnych jak i zespołów dworsko-parkowych. Obejmować powinno również ich bezpośrednie otoczenie z uwagi na konieczność zachowania historycznych relacji przestrzennych, w tym zwłaszcza utrzymanie urządzeń wspomagających (np. ogrodzeń, kaplic) a także zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których obiekty te są zlokalizowane.
- utrzymanie a tam gdzie jest to możliwe odtworzenie układu kompozycyjnego i hydrograficznego, pielęgnacja i konserwacja z uzupełnieniami ubytków i nowymi nasadzeniami na podstawie specjalistycznej dokumentacji, sukcesywna likwidacja obiektów i funkcji kolizyjnych - w odniesieniu do parków dworskich,
- pełna ochrona, zwłaszcza przed działalnością inżynierską, budowlaną z zachowaniem istniejącego układu topograficznego oraz sposobu użytkowania - w odniesieniu do stanowisk o własnej formie krajobrazowej (grodzisk).

Ochrona elementów nie objętych ochroną prawną poprzez wpisanie do rejestru zabytków winna być podporządkowana niżej wymienionym działaniom i powinna polegać na:

a) dla zespołów dworsko-parkowych:

- na utrzymaniu jednej własności obejmującej tereny parku i grunty pod dworem oraz sam dwór,

- na przywracaniu (tam gdzie jest to możliwe) jedności władania (własności),
- na odstąpieniu od dalszych parceli,

b) dla obiektów architektury (dworów, obiektów techniki, dawnych szkół, domów mieszkalnych itp.)

- na utrzymaniu istniejącej zabudowy w należytym stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji obiektu i podniesieniem standardu wyposażenia techniczno-użytkowego, z zastrzeżeniami dotyczącymi zachowania w maksymalnym stopniu, a tam gdzie jest to możliwe, odtworzeniu historycznej kompozycji obiektu (wysokość, kształt, układ eksponowanych elewacji, kształt dachu, rozmieszczenie, wielkość i proporcje otworów), zewnętrznego detalu architektonicznego, a także dostosowaniu nowej funkcji i nowego programu użytkowego do specyfiki obiektu,
- na zachowaniu, w przypadku remontów, historycznego detalu architektonicznego i wyposażenia wewnątrz (o ile występują),
- na zachowaniu historycznych relacji przestrzennych i obiektów wspomagających (np. zabudowa gospodarcza przy szkołach, zabudowa gospodarcza towarzysząca zabudowie siedliskowej) oraz zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których są zlokalizowane,

c) dla parków:

- na utrzymaniu (a tam gdzie jest to możliwe odtworzeniu) układu kompozycyjnego (ukształtowanie powierzchni, aleje, kompozycje zieleni) i hydrograficznego,
- na pielęgnacji i konserwacji zieleni,
- na uzupełnieniu ubytków i nowych nasadzeniach wyłącznie na podstawie specjalistycznych dokumentacji,
- na sukcesywnej likwidacji funkcji i obiektów kolizyjnych,
- na zachowaniu i konserwacji historycznych elementów małej architektury (np. ogrodzeń, bram, itp.),

d) dla zabudowy gospodarczej:

- na utrzymaniu w należytym stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji i podniesieniem standardów wyposażenia,
- na dopuszczeniu likwidacji zużytych technicznie lub grożących katastrofą budowlaną obiektów, z zaleceniem lokalizacji nowej zabudowy, dostosowanej gabarytem i lokalizacją do zabudowy likwidowanej,

e) dla elementów małej architektury (kaplic przydrożnych, gołębników, itp.):

- na ochronie przed dewastacją i bieżących pracach konserwacyjnych, z maksymalnym zachowaniem pierwotnego wyrazu architektonicznego,

f) dla cmentarzy przykościelnych i cmentarzy położonych poza obszarami zabudowy wsi:

- na zakazie lokalizacji obiektów i urządzeń kolidujących z pierwotną funkcją,
- na ochronie zachowanych elementów, uporządkowaniu i podkreśleniu symboliki miejsca, poprzez utrzymanie bądź uczytlnienie zachowanego układu alejek, kwater, ochronę nagrobków, krzyży, zachowanego drzewostanu, likwidację samosiejek, wyłącznie na podstawie specjalistycznego opracowania.

g) na obszarach koncentracji stanowisk archeologicznych nie posiadających własnej formy krajobrazowej występuje konieczność wykonania archeologicznych badań wykopaliskowych poprzedzających procesy inwestycyjne. Wiąże się to z obowiązkiem wyprzedzającego zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o przystąpieniu do przygotowań inwestycji.

Kierunki zagospodarowania w zakresie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące kierunki i zasady:

- w stosunku do terenów oznaczonych na Załączniku nr 4 jako „pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania”, jeżeli są użytkowane rolniczo studium określa przeznaczenie jako tereny rolne.
- ochrona gleb najwyższej jakości przed przeznaczeniem nierolniczym oraz degradacją wskutek niewłaściwej kultury rolnej,
- ze względu na ważny interes społeczny i ekonomiczny gminy (w tym zwłaszcza przygotowanie oferty inwestycyjnej dla rozwoju przedsiębiorczości w lokalizacjach, które ze względu na prezentowane szczegółowe walory lokalizacyjne wykazują bardzo duże szanse przyciągnięcia inwestycji), dopuszcza się przeznaczenie na cele pozarolnicze gruntów wysokich klas - wynika to z konieczności zapewnienia terenów inwestycyjnych w sytuacji powszechnego występowania gleb dobrej jakości w częściach gminy wskazywanych jako atrakcyjne dla rozwoju. Każdorazowo podjęcie starań w kierunku wyłączenia gruntów z produkcji rolnej powinno być poprzedzone analizą szans powodzenia inwestycji, a decyzja pozytywna powinna dotyczyć tylko zamierzeń, dla których przewiduje się wysokie prawdopodobieństwo powodzenia.
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed erozją,
- wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dostosowaniem kierunków produkcji, jej intensywności, kultury rolnej do walorów i ograniczeń przyrodniczych,
- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów o najniższej przydatności, ze względu na bonitację lub szczegółowe warunki położenia (wielkość, kształt, itp.) oraz ich przeznaczenie pod zalesienie lub innego rodzaju użytkowanie nierolnicze,
- wdrażanie proekologicznych technologii oraz poprawa standardów sanitarnych produkcji,
- przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczeniu środowiska przyrodniczego,
- wspieranie rozwoju agroturystyki,

- wspieranie upraw roślin energetycznych.

Dopuszcza się realizację zbiorników retencyjnych na potrzeby rolnictwa oraz w celach przeciwpowodziowych, choć w chwili obecnej nie planuje się realizacji tego typu obiektów. Nie wyznacza się lokalizacji. Ewentualna realizacja na podstawie przepisów szczegółowych i/lub odrębnych programów.

W stosunku do obszarów leśnych ustala się następujące kierunki i zasady:

- Zwiększenie lesistości gminy poprzez zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa,
- Przed planowanymi zalesieniami należy wykonać rozpoznanie przyrodnicze, aby nie zniszczyć cennych siedlisk nieleśnych, w tym także siedlisk gatunków chronionych,
- Zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych,
- Poprawa stanu sanitarnego lasów,
- Zapobieganie degradacji i zanieczyszczenia lasów,
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z organizacją zrębów i nasadzeń,
- Wykorzystanie lasów dla turystyki, rekreacji oraz edukacji ekologicznej,
- Gospodarka leśna w dolinie Noteci powinna być prowadzona w sposób gwarantujący swobodny przepływ wód powodziowych oraz nie może zaburzać stosunków hydrologicznych.

Kierunki zagospodarowania w zakresie rozwoju turystyki i wypoczynku

Gmina nie wykazuje szczególnie cennych walorów mogących stanowić podstawę dla rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej, stąd nie należy zakładać by działalności te odgrywały istotną rolę w bazie ekonomicznej gminy oraz jako źródło utrzymania mieszkańców.

Wskazuje się przede wszystkim na możliwość rozwoju następujących rodzajów tej funkcji:

- produkt turystyki wodnej na szlaku Noteci - wymaga współpracy z innymi gminami leżącymi nad Notecią w celu wykreowania kompleksowej oferty; produkt ma szansę realizacji wyłącznie przy całościowym zagospodarowaniu szlaku Noteci na odcinku co najmniej od Kruszowicy do Nakła - zakłada się, że na terenie gminy Inowrocław może powstać przystań i/lub miejsce obsługi ruchu w turystyce wodnej;
- produkt rekreacji codziennej i wypoczynku sobotnio-niedzielnego dla mieszkańców gminy, a przede wszystkim dla mieszkańców miasta Inowrocław - obejmujący bazę sportowo-rekreacyjną w miejscowościach (boiska, place gier, place zabaw, baseny), bazę ogrodów działkowych, ścieżki rowerowe, trasy do wędrówek pieszych, w dłuższej perspektywie (po poprawie stanu czystości wód jezior) - urządzenie kąpielisk;
- produkt agroturystyki i turystyki wiejskiej,
- wykorzystanie położenia w przebiegu szlaków i tras turystycznych o różnym charakterze i różnym znaczeniu (między innymi – międzynarodowa droga św. Jakuba)

Ze względu na warunki przyrodnicze i klimatyczne przeważać będzie okres aktywności turystycznej w sezonie letnim.

Dla osiągnięcia zamierzonych celów tj. wykorzystania walorów dla rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej winny być podjęte następujące działania:

- zachowanie istniejących ogrodów działkowych (zakazuje się zmiany przeznaczenia istniejących rodzinnych ogrodów działkowych – nie dotyczy ogrodów działkowych w Łojewie na działce nr 202),
- realizacja ogólnodostępnego zagospodarowania: wytyczenie, oznakowanie szlaków i tras (pieszych i rowerowych) oraz obiektów, które oprócz funkcji turystycznej służyć będą także potrzebom lokalnej ludności – jak np. boiska, place gier, kąpieliska i baseny kąpielowe,
- ścisłe przestrzeganie wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska a także poprawa bezpieczeństwa ruchu w strefach koncentracji zabudowy ogrodów działkowych i zabudowy letniskowej,
- wzmacnianie potencjału przestrzeni publicznych pełniących funkcje rekreacyjne dla mieszkańców, zwłaszcza w miejscowościach wskazanych do objęcia priorytetem przy rozwoju usług publicznych,
- wskazuje się na możliwość i zasadność zagospodarowania na cele rekreacyjne i rozrywkowe (jako usługi publiczne lub komercyjne) terenów poeksploatacyjnych.

Istotnym zadaniem jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie zagospodarowania wolnego czasu, realizowane przede wszystkim przez urządzenie i utrzymywanie we właściwym stanie przestrzeni publicznych (baza sportowa, place zabaw, parki, zieleńce, place służące realizacji imprez, itp.), atrakcyjną ofertę miejskich instytucji kulturalnych oraz organizację imprez plenerowych o charakterze masowym (o profilu kulturalnym, kulturowym, sportowym, itp.).

Kierunki rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej

Kierunki rozwoju transportu

W zakresie transportu, ustala się:

- Drogi publiczne w gminie ze względu na status własnościowy, dzielą się na następujące kategorie:
 - drogi krajowe,
 - drogi wojewódzkie,

- drogi powiatowe,
- drogi gminne.
- Drogi w celu określenia wymagań technicznych i użytkowych mają następujące klasy:
 - drogi krajowe (droga nr 15 i 25) – docelowo klasa GP - droga główna ruchu przyspieszonego. Dostępność komunikacyjna z dróg niższych kategorii zgodnie z hierarchizacją sieci drogowej.
 - Zgodnie z art. 35 ust. 2 Ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, dla obszarów bezpośrednio przyległych do aktualnego przebiegu dotychczasowej dróg krajowych nr 15 i nr 25, w tym odcinku obwodnicy, nie należy przewidywać lokalizacji obszarów dla funkcjonowania których sąsiedztwo dróg mogłoby mieć negatywny wpływ. Funkcje, jakich nie należy przewidywać są określone w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15.10.2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.
 - Obiekty budowlane przy drogach krajowych powinny być usytuowane zgodnie z postanowieniami art. 43 ust. 1 tabela, ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Dla obszarów planowanych pod zabudowę, które do chwili opracowania studium nie stanowiły terenów zabudowanych, wskazane jest przyjmowanie nieprzekraczalnych linii zabudowy jak dla nieruchomości poza terenem zabudowy.
 - drogi wojewódzkie - klasa G - drogi główne (drogi nr 251 i 252),
 - drogi powiatowe - klasa Z - drogi zbiorcze lub klasa G - drogi główne,
 - drogi gminne - klasa L - drogi lokalne.
- Szerokość dróg w liniach rozgraniczających powinna wynosić co najmniej:
 - drogi krajowe klasy GP - 35,0 m (w układzie dwujezdniowym lub 25 m w ukł. jednojezdniowym),
 - drogi wojewódzkie klasy G - 25,0 m,
 - drogi powiatowe klasy G - 25,0 m,
 - drogi powiatowe klasy Z - 20,0 m,
 - drogi gminne klasy L - 12,0 m.
- Lokalizacja w pasie drogowym obiektów budowlanych, umieszczanie urządzeń, przedmiotów i materiałów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogą lub zarządzania ruchem na niej – na podstawie przepisów odrębnych.
- Poprawa standardu dróg wojewódzkich.
- Poprawa standardu dróg powiatowych na terenie gminy w celu dostosowania parametrów geometrii dróg i skrzyżowań oraz nawierzchni do wymogów odpowiadających drogom klasy - Z lub klasy - G oraz zapewnienia wymaganego poziomu bezpieczeństwa.
- W Studium przyjmuje się wariantowy przebieg drogi wojewódzkiej nr 251. W zależności od koncepcji wybranej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich, docelowo będzie ona przebiegać bądź zgodnie z obecnym przebiegiem (ten wariant jest preferowany), bądź na południowy-zachód od miasta (na terenie gminy w przebiegu obecnych dróg nr 2555C oraz 150537C przez Batkowo i Popowice).
- Ulice leżące w ciągu dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych należą do tej kategorii co te drogi.
- Poprawa standardu dróg gminnych do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych drogom klasy - L, przede wszystkim zmierzająca do wyrównania i utwardzenia nawierzchni. W pierwszej kolejności należy zmodernizować drogi gminne zapewniające komunikację z miejscowościami, które nie są dostępne za pomocą dróg wyższej kategorii.
- Dopuszcza się budowę nowych dróg oraz przejmowanie w zasób gminny dróg zakładowych i prywatnych.
- Rozwój urządzeń komunikacyjnych, obsługujących intensywnie wzrastający ruch drogowy, czyli miejsc obsługi podróżnych (MOP-ów) o funkcji wypoczynkowej lub wypoczynkowo-usługowej wyposażonych stosownie do potrzeb - w parkingi, gastronomię, handel i stację paliw.
- Zakłada się utrzymanie i modernizację istniejących linii kolejowych nr: 131 (relacja „Śląsk - Porty”), 353 (Poznań - Olsztyn), a także przywrócenie ruchu pasażerskiego lub okazjonalnie realizowanego ruchu turystycznego na linii 231 (Inowrocław - Kruszwica - Mogilno).
- Rozbudowa i zmiana organizacji systemu transportu publicznego w celu ułatwienia komunikacji w relacjach: obszar gminy – Inowrocław, obszar gminy – Bydgoszcz, obszar gminy – Toruń.
- Poprawa bezpieczeństwa ruchu, zwłaszcza w przebiegu dróg krajowych i dróg wojewódzkich przez tereny zabudowane.
- Modernizacja i rozwój zagospodarowania drogi wodnej Noteci w celu osiągnięcia II klasy technicznej (wykorzystanie drogi do celów turystyki i transportu).
- Utrzymanie właściwego stanu technicznego budowli hydrotechnicznych na rzekach i kanałach na terenie całej gminy.
- Dopuszcza się realizację przystani turystycznych na Noteci.
- W zakresie transportu rowerowego ustala się:
 - Opracowanie koncepcji rozwoju sieci dróg rowerowych na terenie gminy, w powiązaniu z drogami w gminach sąsiednich.
 - Realizacja (zgodnie z opracowaną koncepcją) lokalnych dróg rowerowych dla celów komunikacyjnych - stwarzających możliwość dojazdów do pracy, szkół, usług, gwarantujących pełne bezpieczeństwo ich użytkownikom oraz dla celów turystyczno – rekreacyjnych.
 - Dopuszcza się możliwość realizacji dróg rowerowych wzdłuż ciągów komunikacyjnych istniejących i projektowanych

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej - gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodna

W zakresie zaopatrzenia w wodę, ustala się:

- Zaopatrzenie w wodę za pomocą istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody w miejscowościach: Tupadły, Cieślin, Jaksice, Strzemkowo, Łojewo, Dziennice.
- Utrzymanie funkcjonowania ujęcia i stacji uzdatniania wody w stacji w Trzaskach – dla zaopatrzenia miasta Inowrocław.
- Unowocześnianie, przebudowa, rozbudowa powyższych ujęć i stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia bezawaryjności oraz właściwych parametrów dostarczonej wody.
- Zagospodarowanie oraz działalności prowadzone w obrębie stref ochrony ujęć wody - zgodnie z przepisami szczególnymi. Na terenie stref ochrony bezpośredniej: zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęć wody (sugeruje się zagospodarowanie terenu zielenią); odprowadzenie wód opadowych w taki sposób, aby nie mogły przedostawać się do urządzeń służących do poboru wody; ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody odprowadzać poza granice strefy; ograniczyć przebywanie na terenie stref ochrony osób niezatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody.
- Sukcesywna rozbudowa systemu wodociągowego w celu pełnej obsługi mieszkańców i podmiotów gospodarczych, w tym budowa nowych odcinków dla obsługi terenów przewidzianych pod zabudowę
- Przebudowa oraz poprawa jakości sieci wodociągowej polegające na wymianie starych odcinków sieci na nowe.
- Tereny w promieniu 50m od cmentarzy, w przypadku zbiorowego zaopatrzenia w wodę, powinny być wolne od zabudowy mieszkaniowej i związanej z produkcją lub obrotem artykułów spożywczych.

Gospodarka ściekowa

W zakresie gospodarki ściekowej, ustala się:

- Gminę Inowrocław objęto aglomeracją kanalizacyjną Inowrocław. Zagadnienie to reguluje uchwała nr XXXII/310/2020 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Inowrocław. Zgodnie z ww Uchwałą, aglomeracja Inowrocław ma RLM równą 78 198 z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną na granicy Miasta Inowrocławia i Gminy Inowrocław, której obszar obejmuje Miasto Inowrocław, z wyłączeniem części terenów w granicach administracyjnych miasta, oraz część Gminy Inowrocław obejmującą miejscowości: Cieślin (w części), Gnojno (w części), Kłopot (w części), Jacowo (w części), Sójkowo (w części), Komaszycy (w części), Marulewo (w części), Jaksice (w części), Strzemkowo (w części), Sławęcinek (w części), Sławęciny (w części), Kruśliwiec (w części), Trzaski (w części), Batkowo (w części). Przedstawiony na Załączniku nr 4 oraz na grafice w Załączniku nr 1 zasięg aglomeracji kanalizacyjnej Inowrocław należy traktować (ze względu na skalę podkładu mapowego) wyłącznie jako poglądowy – każdorazowo granice powinny być weryfikowane na podstawie dokumentu źródłowego.
- Przewiduje się utrzymanie tego stanu w przyszłości, to znaczy odprowadzanie ścieków do oczyszczalni w Inowrocławiu - zgodnie z założeniami określonymi dla aglomeracji ściekowej.
- Przewiduje się kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej obejmujące obszar części gminy, polegające na odprowadzeniu ścieków do oczyszczalni za pomocą sieci grawitacyjno-tłocznych. Wśród szczegółowych działań wskazuje się:
 - konieczność realizacji sieci kolektorów umożliwiającej podłączanie kolejnych miejscowości, w tym zwłaszcza obsługa terenów stanowiących tereny rozwojowe,
 - w uzasadnionych przypadkach konieczność realizacji kanalizacji deszczowej wraz z organizacją podczyszczania wód opadowych,
 - w przypadku terenów realizacji nowego zagospodarowania, realizacja sieci kanalizacyjnej powinna być działaniem wyprzedzającym, a nie wtórnym, w stosunku do realizacji zabudowy,
 - ustala się docelowe objęciem systemem kanalizacji zbiorczej rodzinnych ogrodów działkowych.
- W obszarach zabudowy rozproszonej, gdzie nie przewiduje się realizacji sieci kanalizacyjnej, zakłada się realizację indywidualnych biologicznych oczyszczalni ścieków. W przypadku gdy warunki gruntowo-wodne uniemożliwiają realizację oczyszczalni przydomowych, a względy ekonomiczne nie uzasadniają realizacji sieci zbiorczej, dopuszcza się stosowanie szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych.
- Rozwój sieci powinien być realizowany w oparciu o aktualną koncepcję realizacji gospodarki wodno-ściekowej dla gminy, która powinna określać szczegółowy zakres i harmonogram działań w tym zakresie.
- Ścieki przemysłowe z działalności usługowej przed odprowadzeniem do sieci winny zostać podczyszczone w taki sposób, aby ich parametry odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach prawnych.

Melioracje

W zakresie melioracji, ustala się:

- modernizację i odbudowę istniejącej melioracji,
- utrzymanie istniejącej melioracji we właściwym stanie technicznym,
- zabrania się wprowadzania ścieków bytowych, przemysłowych oraz deszczowych do rurociągów melioracyjnych bez uzgodnienia.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej - elektroenergetyka

W zakresie elektroenergetyki, ustala się:

Istniejący system zasilania energetycznego zabezpiecza aktualne potrzeby gminy. W okresie perspektywicznym wymagana będzie modernizacja i dalsza rozbudowa sieci zasilającej dla odbiorców energii elektrycznej 15 kV, przez budowę nowych stacji transformatorowych sn/nn, oraz linii niskiego napięcia. Lokalizacje nowych linii winny być podporządkowane zasadom ochrony krajobrazu i zasadnego trasowania z uwzględnieniem ochrony obiektów i terenów chronionych ustawowo. Konieczność realizacji nowych inwestycji energetycznych będzie zależna od zapotrzebowania zgłaszanego przez odbiorców.

A. W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej przesyłowej dla gminy ustala się:

Polskie Siecie Elektroenergetyczne będące operatorem sieci przesyłowych posiadają na terenie gminy napowietrzne elektroenergetyczne linie przesyłowe:

- linia 220kV relacji Pątnów-Jasiniec Tor II,
- budowana linia 2x400kV relacji Jasiniec-Pątnów.

W stosunku do powyższej infrastruktury obowiązują następujące ustalenia:

- Dla linii elektroenergetycznej 220kV relacji Pątnów - Jasiniec Tor II wymagany jest pas technologiczny o szerokości 50m (po 25m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).
- Dla budowanej linii elektroenergetycznej 2x400kV relacji Jasiniec - Pątnów wymagany jest pas technologiczny o szerokości 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).
- Wytyczne dotyczące ograniczeń w użytkowaniu terenu w pobliżu i w pasie technologicznym elektroenergetycznych linii przesyłowych 220kV i 400kV:
 - W pasie technologicznym linii obowiązuje zakaz realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi muszą uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.
 - Lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.
 - Zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 6 m dla linii 220kV oraz 7 m dla linii 400kV, od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron).
 - Dopuszcza się wykonanie napraw oraz prac remontowych i konserwacyjnych na istniejącej linii.
 - Teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) Właściciela linii.
- W przypadku lokalizacji w sąsiedztwie linii przesyłowych farm wiatrowych, minimalna dopuszczalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, powinna wynosić trzykrotność średnicy koła (3xd) zatacanego przez łopaty turbiny wiatrowej. W przypadku lokalizacji turbiny wiatrowej w odległości, liczonej pomiędzy najbardziej skrajnym elementem turbiny wiatrowej (krańcami łopat turbiny) a osią trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, mniejszej niż pięciokrotność średnicy koła zatacanego przez łopaty turbiny wiatrowej (5xd), należy zapewnić, aby przewody odgromowe wszystkich prześleń linii elektroenergetycznej, które w całości lub częściowo znajdują się w odległości mniejszej niż 5xd od krańców łopat turbiny, były wyposażone w czynną ochronę przeciwdrganiową."

B. W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej służącej realizacji potrzeb gminy, ustala się:

Sieć dystrybucyjna energii elektrycznej, to: sieć elektroenergetyczna wysokich, średnich i niskich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego (OSD) (poprzez sieć elektroenergetyczną należy rozumieć zespół połączonych wzajemnie linii i stacji elektroenergetycznych przeznaczonych do przesyłania i rozdzielania energii elektrycznej). Do sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej OSD nie należy kwalifikować linii i stacji elektroenergetycznych nie będących własnością OSD.

- Adaptuje się istniejącą infrastrukturę – na terenie gminy Inowrocław zlokalizowana jest następująca istniejąca infrastruktura techniczna elektroenergetyczna dystrybucyjna (sieć dystrybucyjna energii elektrycznej) będąca na majątku i pozostająca w eksploatacji ENEA Operator:
 - linia napowietrzna 110 kV relacji: GPZ Inowrocław Marulewska - GPZ Gniewkowo, GPZ Inowrocław Marulewska - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Kruszewica - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Pakość - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Rąbinek - GPZ Inowrocław Mątwy, GPZ Inowrocław Mątwy - GPZ Mątwy (Blok 1), GPZ Inowrocław Mątwy - GPZ Mątwy (Blok 2) (GPZ Mątwy jest stacją abonencką)
 - stacja elektroenergetyczna 110 kV (GPZ): Inowrocław Marulewska i Inowrocław Mątwy
 - linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN),
 - linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nn-0,4 kV),
 - stacje elektroenergetyczne SN /w tym stacje SN/nn,
- Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii. Wyznacza się pasy technologiczne wzdłuż projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż:
 - dla linii napowietrznych WN-110 kV-22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii);
 - dla linii napowietrznych SN - 14 m (po 7 m po każdej ze stron od osi linii);
 - dla linii napowietrznych nn-0,4 kV- 7 m (po 3,5 m po każdej ze stron od osi linii);
 - dla linii kablowych WN - 1,0 m (po 0,5 m po każdej ze stron od osi linii);
 - dla linii kablowych SN i nn-0,4 kV-0,5m (po 0,25 m po każdej ze stron od osi linii).

- Utworzenie pasów technologicznych wzdłuż linii nie powoduje wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie może wprowadzać ewentualne obostrzenia.
- W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg przepisów odrębnych.
- Pasy technologiczne nie są równoznaczne z pasami określanymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy.
- W przypadku projektowania zmian zagospodarowania terenu w pasach technologicznych należy dokonywać uzgodnień branżowych z właścicielem tych linii.
- Wszystkie obiekty przewidywane do budowy, przebudowy lub remontu w zblizeniu lub na skrzyżowaniu z infrastrukturą techniczną elektroenergetyczną podlegają przepisom odrębnym.
- Usunięcie ewentualnych kolizji wynikających z planowanych zmian zagospodarowania przestrzennego terenu z istniejącą siecią dystrybucyjną energii elektrycznej i/lub infrastrukturą techniczną lub infrastrukturą teletechniczną będącą na majątku ENEA Operator jest możliwe na zasadach określonych przez właściciela sieci kosztem i staraniem wnioskodawcy, któremu infrastruktura elektroenergetyczna koliduje.
- Dopuszcza się budowę nowej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej oraz przebudowę, remont i utrzymanie istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, na podstawie przepisów odrębnych.
- Umożliwia się budowę nowej oraz rozbudowę, przebudowę i remont istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej dystrybucyjnej z zastosowaniem:
 - linii elektroenergetycznych WN, SN i nn wraz z przyłączami w wykonaniu kablowym i/lub napowietrznym,
 - stacji elektroenergetycznych 110 kV (w tym stacji 110 kV/SN) i SN (w tym stacji SN/nn) w wykonaniu wewnętrznym i/lub napowietrznym.
 - Umożliwia się lokalizację infrastruktury technicznej elektroenergetycznej dystrybucyjnej liniowej i elementów energetycznych z nią związanych w pasach drogowych/układach komunikacyjnych tj. terenach ogólnie dostępnych dla prowadzenia sieci. Odstępstwo od ww. zasady jest możliwe po uzgodnieniu lokalizacji trasy inwestycji pomiędzy właścicielami terenu i gestorem sieci bez konieczności zmiany dokumentu planistycznego.
- Planowane kubaturowe stacje elektroenergetyczne (w tym stacje transformatorowe SN/nn) będące własnością OSD są realizowane jako obiekty naziemne, wolnostojące. Nieprzekraczalna linia zabudowy, minimalna powierzchnia działki, szerokość frontu działki, wyznaczenie miejsc postojowych nie dotyczą istniejących i planowanych obiektów infrastruktury technicznej
- Dopuszcza się lokalizację stacji elektroenergetycznych na terenach o innym przeznaczeniu wraz z możliwością wprowadzenia do stacji linii elektroenergetycznych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Przy sporządzaniu mpzp należy uwzględnić:
 - wyznaczenie terenów dla potrzeb lokalizacji stacji elektroenergetycznych wraz z możliwością wprowadzenia/wyprowadzenia do/z stacji linii elektroenergetycznych,
 - następujące parametry określane w mpzp: nieprzekraczalna linia zabudowy, minimalna powierzchnia działki, szerokość frontu działki, wyznaczenie miejsc postojowych – nie dotyczą istniejących i planowanych obiektów infrastruktury technicznej elektroenergetycznej
 - zapewnienie swobodnego dostępu i dojazdu do infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym stacji elektroenergetycznych, linii elektroenergetycznych oraz konstrukcji wsporczych (słupów) w celu przeprowadzania prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii.

C. W zakresie rozwoju energetyki odnawialnej, ustala się:

- na terenie gminy wyznacza się tereny dla realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, których lokalizacja może być dokonana na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego powyższe urządzenia wraz z terenami ich stref ochronnych – w terenach tych dopuszcza się wyłącznie rozwój fotowoltaiki; tego typu urządzenia mogą być także lokowane w granicach terenów oznaczonych: „tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów” oraz „tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów”,
- na terenie gminy w miejscowościach Łojewo i Góra obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego umożliwiający realizację energetyki wiatrowej, na którym jak dotąd nie zrealizowani siłowni. Jej realizacja jest możliwa przy spełnieniu warunków określonych w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych,
- adaptuje się istniejące elektrownie wiatrowe:
 - w Miechowicach – na terenie działek 52/1 i 57
 - w Sławęcinku – na terenie działek 208/2 i 213
 - w Sławęcinku – na terenie działek 211, 212/2 i 213
 - w Sławęcinku – na terenie działki 17/29
 - park wiatrowy 7 elektrowni w Batkowie – na terenie działek 159/5, 160/1, 7, 5/1, 5/2, 61/2, 161/1, 40/3, 40/4, 11/2
 - w Sikorowie – na terenie działki 99/5
 - w Sikorowie – na terenie działki 99/5 (przed podziałem – 99/4)
- dopuszcza się realizację (indywidualnych oraz zbiorczych) systemów wykorzystujących energię geotermalną
- dopuszcza się realizację systemów wykorzystujących energię słoneczną
- dopuszcza się realizację systemów wykorzystujących energię wodną
- dopuszcza się realizację systemów bazujących na spalaniu biomasy, chyba że ustalenia mpzp stanowią inaczej

Przyłączenie do sieci elektroenergetycznej ewentualnych nowych źródeł energii będzie możliwe po uzyskaniu warunków przyłączenia do sieci określonych przez przedsiębiorstwo energetyczne, do którego sieci nastąpi przyłączenie. Potencjalne przyłączenie do systemu elektroenergetycznego może odbyć się zarówno do sieci dystrybucyjnej WN-110 kV, SN-15kV (np. ENEA Operator Sp z o.o.), jak i do sieci przesyłowej najwyższych napięć NN-220 kV której gestorem jest Operator Systemu Przesyłowego (OSP) - Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator SA. Podstawą do określenia warunków przyłączenia jest złożenie przez inwestora źródła energii, kompletnego wniosku o określenie warunków przyłączenia. Na podstawie złożonego wniosku o określenie warunków przyłączenia właściwy operator dokona oceny możliwości przyłączenia wnioskowanego obiektu do sieci elektroenergetycznej i jego wpływu na Krajowy System Elektroenergetyczny. W przypadku wystąpienia możliwości technicznych i ekonomicznych określone zostaną warunki przyłączenia źródła energii do sieci, przy czym należy podkreślić, iż wykonana ocena, o której mowa powyżej może wykazać dla umożliwienia wyprowadzenia mocy z planowanego źródła energii, konieczność budowy infrastruktury sieciowej wykraczającą ponad konieczność budowy infrastruktury elektroenergetycznej doprowadzającej wytworzoną moc do miejsca przyłączenia, która stanowić będzie własność inwestora źródła energii. Skutki oddziaływania przyłączy często mają charakter ponadlokalny i mogą wykraczać poza granice administracyjne gminy (np. może zostać wskazana konieczność przebudowy linii elektroenergetycznej przebiegającej przez tereny kilku gmin). W przypadku braku możliwości technicznych i/lub ekonomicznych przyłączenia wnioskowanego źródła wytwórczego możliwa jest odmowa wydania warunków przyłączenia.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej - gazownictwo

W zakresie gazownictwa ustala się:

- Adaptuje się przebiegające przez teren gminy gazociągi wysokiego ciśnienia:
 - DN200, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1985 relacji Gniewkowo-Inowrocław,
 - DN100, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1975 relacji Inowrocław-Kruszwica,
 - DN150, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1983 relacji Latkowo-Weronika,
 - DN50, MOP 5,5 MPa, rok budowy 1986, odgałęzienie do Tucznia
- oraz znajdującą się w miejscowości Latkowo stację pomiarową wysokiego ciśnienia o przepustowości $Q=16000\text{m}^3/\text{h}$.
- Dla gazociągów obowiązują strefy kontrolowane określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, w tym w zał. nr 2, tabeli 1.
- Wśród koncepcyjnych planów rozwojowych przedsiębiorstwa Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. znajduje się gazyfikacja miejscowości Orłowo i Gnojno, które mają zostać zasilone gazem ziemnym z sieci średniego ciśnienia zlokalizowanej w miejscowości Kłopot. Obecnie trwa wybór wykonawcy dokumentacji projektowej, jednak podkreślenia wymaga fakt, iż po zakończeniu etapu opracowania dokumentacji projektowej Spółka przeprowadzi ponowne analizy techniczno-ekonomiczne, które będą podstawą do podjęcia decyzji biznesowej o realizacji inwestycji, bądź nie.
- PSG sp. z o.o. projektuje nowe gazociągi wysokiego ciśnienia DN300 relacji Latkowo-Wrzosy, DN 350 Kruszwica-Latkowo. Realizacja powyższych inwestycji jest kluczowa w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej państwa i stanowi przedmiot regulacji Ustawy z dnia 24 kwietnia 2009r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz.U.2021 poz. 1836 ze zmianami). Planowane trasy nowych gazociągów w miarę możliwości będą lokalizowane w strefie kontrolowanej istniejących gazociągów wysokiego ciśnienia (a więc lokalizacje w korytarzu gazociągów istniejących).
- Ponadto planowane jest wybudowanie gazociągu wysokiego ciśnienia DN250 dla obsługi przemysłu chemicznego, z włączeniem do projektowanego aktualnie gazociągu wysokiego ciśnienia DN 350 relacji Kruszwica-Latkowo (okolice Sikorowa). Dodatkowo planuje się realizację stacji redukcyjno-pomiarowej w Sikorowie.
- Planowana jest realizacja kawernowego podziemnego magazynu gazu w Górze.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej - ciepłownictwo

W zakresie ciepłownictwa ustala się:

- obsługa zabudowy za pomocą istniejących systemów grzewczych (z założeniem ich sukcesywnej wymiany i unowocześniania w celu stosowania najnowszych technologii podnoszących efektywność energetyczną, ograniczających zużycie surowców oraz ograniczających emisję zanieczyszczeń) oraz nowych systemów indywidualnych i zbiorczych - we wszystkich nowotworzonych systemach indywidualnych i zbiorczych wymagane stosowanie systemów grzewczych, preferujących paliwa ekologiczne, eliminujące zanieczyszczenia atmosfery,
- docelowo zmiana dotychczasowego sposobu zaopatrywania w ciepło starej substancji mieszkaniowej na rzecz nowoczesnych, ekologicznych systemów grzewczych,
- dopuszcza się tworzenie systemów zbiorczych oraz podłączanie do nich zabudowy mieszkaniowej, podmiotów gospodarczych, instytucji użyteczności publicznej,
- w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość montażu w planowanej zabudowie paneli służących pozyskaniu energii słonecznej (dotyczy ustaleń związanych z kątem nachylenia dachów oraz rodzajem i kolorem pokrycia dachów).

Na terenie gminy należy wspierać rozwój technologii grzewczych opartych na wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii. Ze względu na szczegółowe uwarunkowania przyrodnicze (w tym łatwość pozyskania surowców), szczególnie pożądane jest wykorzystanie do celów grzewczych oraz podgrzewania wody użytkowej, technologii opartych na spalaniu biomasy oraz indywidualnych systemach solarnych i geotermalnych.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej – rurociągi przesyłowe

W stosunku do pozostałej funkcjonującej na terenie gminy infrastruktury - przesyłowej (rurociągowej) przyjmuje się następujące ustalenia:

- funkcjonowanie w oparciu o przepisy szczególne,
- rozwój i rozbudowa w oparciu o przepisy szczególne,
- zapewnienie wysokiej sprawności, zapobiegającej nieprzewidzianym awariom i przerwom w funkcjonowaniu,
- zapobieganie możliwościom wystąpienia rozszczelnień i wycieków oraz związanej z nimi degradacji wód, gleby, roślinności (dotyczy zwłaszcza rurociągów solankowych).

W południowej części gminy dopuszcza się realizację rurociągu solankowego w relacji Zakłady Chemiczne Ciech w Janikowie – Zakłady Chemiczne Ciech w Inowrocławiu – PMRiP w Górze. Przebieg rurociągu, ze względu na obecny stan prac projektowych, nie został wskazany na rysunku Studium.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej - telekomunikacja i infrastruktura informatyczna

W zakresie telekomunikacji i infrastruktury informatycznej, ustala się:

- dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie;
- zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci hotspotów.
- dalsze unowocześnianie sieci i urządzeń telekomunikacyjnych,
- docelowa wymiana napowietrznych i kablowych linii telekomunikacyjnych na rzecz kabli światłowodowych,
- sukcesywne zwiększanie ilości abonentów telefonicznych (sieci stacjonarnych i/lub komórkowych),
- stwarzanie warunków dla rozwoju usług teleinformatycznych, w tym zwłaszcza poprawa dostępności do sieci Internet oraz rozwój programów e-urząd w administracji publicznej,
- dla ochrony walorów krajobrazowych przy lokalizacji nowych stacji bazowych telefonii komórkowych należy podejmować działania zmierzające do ograniczania degradacji walorów krajobrazu - np. poprzez wykorzystanie innych dominant wysokościowych (już istniejących budowli, infrastruktury, itp.) dla lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej, wspólne wykorzystywane infrastruktury przez różnych operatorów, lokalizację stacji bazowych w terenach o już obecnie zdegradowanej ekspozycji,
- w mpzp należy uwzględnić miejsca na posadowienie nowej infrastruktury telekomunikacyjnej, przy zachowaniu następujących założeń:
 - uwzględnić istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną podziemną i nadziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami,
 - linie telekomunikacyjne w granicach planu należy projektować jako podziemne z rozprawdzeniem w terenach przeznaczonych pod ciągi komunikacyjne,
 - dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę,
 - w rejonach potencjalnego zapotrzebowania na usługi telefoniczne przebieg uzbrojenia w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej należy uzgodnić z gestorem sieci.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej - gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami, ustala się:

- Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą...” gmina Inowrocław znalazła się w 3 Regionie gospodarki odpadami - Południowym, w ramach którego działają następujące instalacje regionalne (oznaczenia w nawiasach dotyczą zakresu działalności: Z – przetwarzanie odpadów zielonych, MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, SK – składowisko odpadów, SP – spalarnia odpadów): Inowrocław (Z, MBP, SK), Jeziora Wielkie (planowane - Z), Służewo (MBP, Z, planowane SK), Machnacz (MBP, Z, SK).
- Na terenie gminy gospodarkę odpadami należy realizować w pełnej zgodności z postanowieniami cyklicznie aktualizowanego gminnego programu gospodarki odpadami. Dotyczy to zwłaszcza kwestii zbiórki odpadów, ich segregacji oraz postępowania z odpadami innymi, niż komunalne.
- Kontynuacja rekultywacji składowisk odpadów komunalnych w miejscowości Karczyn Wieś (składowisko znajduje się w fazie poeksploatacyjnej, zostało zamknięte w 2015 roku).
- Wyklucza się możliwość realizacji na terenie gminy spalarni odpadów.

Ustala się następujące zasady w zakresie spełnienia wymogów obrony cywilnej:

- wymóg zapewnienia awaryjnego zaopatrzenia w wodę, z zachowaniem warunków przepisów szczególnych
- wymóg możliwości przystosowania oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego do potrzeb obrony cywilnej
- wymóg stworzenia możliwości ochrony przed zagrożeniami załóg zakładów, ludności cywilnej, mieszkańców - w ramach zabudowy zakładów pracy, budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych
- wymóg uwzględniania zasad obrony cywilnej na każdym etapie dokumentacji projektowej zgodnie z przepisami szczególnymi i uwzględniania uzgodnień z organami obrony cywilnej

Zadania celu publicznego o charakterze lokalnym

Zadania celu publicznego określa art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. (z późn. zmianami) o gospodarce nieruchomościami. Charakter lokalny mają (w zakresie kompetencji samorządu gminnego) następujące z powyższych zadań:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, części lotniczych lotnisk oraz służących do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczania ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, a także łączności publicznej i sygnalizacji; wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;
 - Spośród powyższych zagadnień gminy Inowrocław dotyczą kwestie utrzymania dróg gminnych oraz obecności na terenie gminy części terenu lotniska znajdującego się w Inowrocławiu. W Studium nie wskazuje się konieczności budowy nowych dróg gminnych, ale dopuszcza się budowę nowych dróg oraz przejmowanie w zasób gminny dróg zakładowych i prywatnych. Wskazuje się na potrzebę realizacji dróg rowerowych, jednak nie planuje się konkretnych przebiegów. Pozostała infrastruktura komunikacyjna na terenie gminy należy do zadań ponadlokalnych.
- budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;
 - Spośród powyższych zagadnień gminy Inowrocław dotyczą kwestie ciągów drenażowych. Ze względu na bardzo szczegółowy zakres - nie zostały one wskazane na rysunku Studium.
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
 - Jedno z podstawowych zadań własnych gminy. Zadania dotyczą całego obszaru gminy – w zakresie zaopatrzenia w wodę adaptuje się istniejące ujęcia i stacje uzdatniania wody oraz istniejącą sieć wodociągową. Dalszy rozwój – wg koncepcji rozwoju. Zakłada się dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej. Gospodarka odpadami realizowana na podstawie gminnego planu gospodarki odpadami.
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
 - Aktualnie na terenie gminy nie planuje się realizacji sztucznych zbiorników o celach przeciwpowodziowych, regulujących przepływ, służących zaopatrzeniu w wodę, ale dopuszcza się realizację tego typu obiektów w przypadku zidentyfikowania potrzeby ich realizacji. Nie wyznacza się lokalizacji. Ewentualna realizacja na podstawie przepisów szczegółowych oraz na zasadach przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planie zapobiegania skutkom suszy.
 - Zadania służące melioracji realizowane będą na terenie całej gminy na sieci cieków i rowów stanowiących melioracje podstawowe i szczegółowe.
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
 - Realizacja zadania na terenie całej gminy. Szczegółowe ustalenia - w rozdziale dotyczącym ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
 - Miejscowości wskazywane do priorytetowego wyposażenia w usługi oraz przestrzenie publiczne, to: Jaksice, Jacewo, Słońsko, Balczewo, Dziennice, Sławęcinek, Tupadły, Łojewo, Sikorowo, Kłopot, Cieślin, Orłowo, Gnojno).
- budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;
 - Adaptuje się istniejące placówki bezpieczeństwa publicznego i dopuszcza się tworzenie kolejnych w przypadku zaistnienia potrzeby, na terenie całej gminy.
 - Nie przewiduje się budowy obiektów oraz urządzeń służących obronności państwa i ochrony granicy państwowej.
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa oraz węgla brunatnego wydobywanego metodą odkrywkową;

- Poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie kopalin pospolitych – na podstawie koncesji. Dopuszcza się prowadzenie prac poszukiwawczych i podjęcie eksploatacji na warunkach określonych w rozdziale dotyczącym zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Na terenie gminy nie znajdują się złoża węgla brunatnego.
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
 - Na terenie gminy funkcjonują cmentarze czynne (wszystkie - katolickie) w: Górze (parafia Świętej Trójcy), Jaksicach (parafia św. Marcina Bp.), w Orłowie (parafia św. Elżbiety Węgierskiej). Brak jest czynnych cmentarzy komunalnych
 - Nie wyznacza się terenów realizacji nowych cmentarzy
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;

Zagadnienie dotyczy całej gminy i jest realizowane wg przepisów szczegółowych. Na terenie Gminy Inowrocław znajdują się obiekty upamiętniające ofiary zbrodni niemieckich w czasie II wojny światowej - dwa zlokalizowane są na terenie cmentarza parafialnego w m. Góra (mogiła zamordowanego ks. Franciszka Matuszewskiego oraz grób kaprała WP Zielińskiego). Dodatkowo w kruchcie kościoła w Jaksicach znajduje się tablica pamiątkowa poświęcono ofiarom "krwawej nocy" w więzieniu inowrocławskim z 22 na 23 października 1939.
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
 - Zagadnienie dotyczy całej gminy i jest realizowane wg przepisów szczegółowych.
- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.
 - Dotyczą całej gminy i są realizowane wg przepisów szczegółowych.

Zadania celu publicznego o charakterze ponadlokalnym

Tereny dla realizacji zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym obejmują głównie inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury technicznej. Są to zadania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (przed nazwą zadania podano jego numer z Planu). Gminy Inowrocław dotyczy duża liczba zadań o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym wskazanych w pzpw.

Zadania o znaczeniu krajowym:

- Zadanie nr 2 – ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze;
- Zadanie nr 6 – regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny;
- Zadanie nr 12 – przebudowa drogi krajowej nr 15;
- Zadanie nr 14 – przebudowa drogi krajowej nr 25;
- Zadanie nr 19 – modernizacja linii kolejowej nr 131;
- Zadanie nr 20 – modernizacja linii kolejowej nr 353;
- Zadanie nr 31 – budowa podziemnego zbiornika ropowej i paliw w Górze k/Inowrocławia;
- Zadanie nr 32 – budowa ropociągu do magazynu w Górze od istniejącego ropociągu Rosja-Niemcy;
- Zadanie nr 33 – budowa rurociągu produktów naftowych do magazynu w Górze od istniejącego rurociągu relacji Płock-Nowa Wieś;
- Zadanie nr 38 - likwidacja źródeł zanieczyszczeń wód w zlewniach...i w zlewni jeziora Gopło,

Zadania o znaczeniu wojewódzkim:

- Zadanie nr 39 – opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego;
- Zadanie nr 40 – realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020;
- Zadanie nr 47 – zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi;
- Zadanie nr 48 – modernizacja wadliwie funkcjonujących systemów melioracyjnych, w szczególności na Pojezierzu Chełmińskim i Kujawach
- Zadanie nr 49 - realizacja obiektów małej retencji wód, w szczególności w zlewniach: Noteci, (...),
- Zadanie nr 50 – likwidacja składowisk odpadów stwarzających zagrożenia dla środowiska i rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów;
- Zadanie nr 83 – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 251;
- Zadanie nr 86 – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 412;
- Zadanie nr 91 – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 252;
- Zadanie nr 154 - przebudowa lotnisk usługowo-sportowych w: (...) Inowrocławiu;
- Zadanie nr 155 – przebudowa drogi wodnej: Kanał Bydgoski - J. Gopło - rz. Warta;
- Zadanie nr 192 – modernizacja stacji pomp na Kanale Parczańskim w Słońsku.

Zadania nr 38, 48, 49, 154 nie zostały wskazane na rysunku Studium.

Powyższy wykaz zawiera nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w pzpw były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność.

Oprócz zadań wymienionych powyżej, do zadań realizujących cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, zaliczyć należy modernizację dróg powiatowych.

Obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy nie identyfikuje się obecnie terenów, wobec których stwierdza się obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

W związku z kreowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz dla realizacji podstawowych potrzeb mieszkańców, pożądane jest prowadzenie planowej, racjonalnej i spójnej gospodarki przestrzennej, której integralnym elementem jest sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój społeczno-gospodarczy gminy wymuszać będzie w przyszłości podejmowanie decyzji o sporządzaniu mpzp porządkujących przestrzeń przeznaczoną na cel funkcji mieszkaniowej oraz wyznaczających tereny rozwoju funkcji usługowych towarzyszących mieszkalnictwu, funkcji gospodarczej (usługi, wytwórczość, działalności magazynowo-składowe) oraz rekreacyjnej i turystycznej. Dla zidentyfikowanych obszarów o takim charakterze, gmina będzie sukcesywnie – w miarę potrzeb oraz możliwości finansowych – sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wybór kierunków rozwoju dla danego obszaru, odbędzie się na etapie przystąpienia do sporządzenia mpzp (w ramach i w zgodzie z przeznaczeniem terenu wskazanym na Załączniku nr 4) i będzie wynikał zarówno ze zgłaszanych potrzeb, jak i z analizy predyspozycji danego terenu. Powyższa elastyczność ustaleń podyktowana jest brakiem możliwości dokonania precyzyjnych prognoz kierunków rozwoju gminy.

W szczególności na rysunku Studium wyznaczono obszary, które wskazuje się do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - są to obszary wskazane na Załączniku nr 4 jako:

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozwój zagospodarowania na podstawie mpzp oraz w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej),
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych (adaptacja istniejącego zagospodarowania z możliwością rozwoju niektórych funkcji),
- tereny zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych,
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów,
- tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów,
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych i gospodarczo-mieszkaniowych związanych z wielkoskalową gospodarką rolną z dopuszczeniem utrzymania dotychczasowej funkcji lub rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych,
- tereny, na których dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Są to tereny, dla których zamierza się sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych, sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ponadto w miejscowości Krusza Zamkowa, w obszarze dotąd wskazywanym w mpzp na cel zalesień wskazano lokalizację planowanej spalarni odpadów (wymagana jest tu zmiana obowiązującego mpzp). W Łojewie w stosunku do ogrodów działkowych zlokalizowanych na działce nr 202 zamierza się sporządzić mpzp, zmieniający obecnie obowiązujący mpzp – nastąpi tu adaptacja istniejącego zagospodarowania ogrodów działkowych jako zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Granice obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zostaną ostatecznie określone na etapie podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia w/w planów. W tym zakresie Załącznik nr 4 należy traktować jako „kierunkowy”, a nie ostatecznie przesądający o granicach terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dopuszczalne są korekty granic obszarów oznaczonych na rysunku Studium – możliwe korekty wyłącznie o charakterze technicznym, związane z doprecyzowaniem granic (uwzględnienie naturalnych granic przyrodniczych, własności gruntów, układu drogowego, itp.). Nie dopuszcza się korekt zasadniczo zmieniających zasięgi obszarów wyznaczonych na Załączniku nr 4. Zakres funkcjonalny terenów dla których sporządzać się będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostanie ostatecznie określony na etapie sporządzania w/w planów – zgodnie z Załącznikiem nr 4.

Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze wymagać będą grunty klas bonitacyjnych I-III, dla których sporządzać się będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W Studium nie przewiduje się zmian przeznaczenia gruntów leśnych. Dopuszcza się niewielkie wyłączenia gruntów z użytkowania leśnego – związane z realizacją poszczególnych inwestycji – zmiany te mogą mieć charakter tylko „techniczny”, gdyż żadne z ustaleń Studium nie ma na celu ograniczania powierzchni lub zawartości lasów, jak też osłabiania ich potencjału ekologicznego w inny sposób.

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Nie wykazuje się obszarów wymagających scaleń i/lub podziałów nieruchomości. Potrzeba scaleń i podziałów (art. 102 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami) może wystąpić na terenach wskazanych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jako następstwo ich ustaleń.

Obszary przestrzeni publicznej

Jako przestrzeń publiczną rozumie się ogólnodostępne obiekty oraz tereny służące lokalnej społeczności do celów zaspokajania podstawowych potrzeb w zakresie rozwoju społecznego, rekreacji, wypoczynku, integracji społecznej, realizacji zainteresowań, w tym zwłaszcza: infrastrukturę administracji lokalnej, edukacji, kultury, sportu, rekreacji, miejsca zwyczajowo przyjęte jako służące spotkaniom publicznym, place zabaw, urządzone tereny zieleni, lasy komunalne, parki wiejskie, cmentarze.

Jako miejsca realizacji przestrzeni publicznych w postaci placów, placów zabaw, parków, boisk i innych miejsc służących rekreacji i spotkaniom publicznym, wskazuje się wszystkie miejscowości – gdzie zagospodarowanie tego typu powinno być realizowane ze środków publicznych, w miarę możliwości.

Na terenie całej gminy ustanawia się wobec przestrzeni publicznych:

- priorytet ochrony przez zmianą przeznaczenia; zmiana przeznaczenia możliwa tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach pod warunkiem dokonania kompensacji polegającej na odnowieniu likwidowanej przestrzeni publicznej poprzez jej realizację w innej społecznie akceptowanej lokalizacji i formie,
- obowiązek dbałości o estetykę, bezpieczeństwo i funkcjonalność,
- sukcesywne wzbogacanie przestrzeni publicznych w urządzenia i infrastrukturę służące ludności,
- dopuszcza się wydzielanie i urządzenie kolejnych przestrzeni publicznych jako odpowiedź na zapotrzebowanie społeczne.

W największym stopniu przestrzenie publiczne powinny być wyznaczane w ramach następującego przeznaczenia terenów wskazanego na rysunku Studium – Załączniku nr 4:

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozwój zagospodarowania na podstawie mpzp oraz w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej),
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych (adaptacja istniejącego zagospodarowania z możliwością rozwoju niektórych funkcji).

Obszary lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych

Na terenie gminy dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w granicach terenów określanych jako „tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów” oraz „tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów”.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożone osuwaniem się mas ziemnych

Na obszarze gminy Inowrocław, na podstawie map zagrożenia powodziowego wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest:

- średnie – i wynosi raz na 100 lat (1%),
- wysokie – i wynosi raz na 10 lat (10%).

Na Załączniku nr 4 (rysunku Studium) przedstawiono zasięg ww terenów. Dodatkowo na Załączniku nr 4 (rysunku Studium) przedstawiono obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%).

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono w dolinie Noteci wraz z odcinkami ujściowymi łączących się z nią cieków i urządzeń melioracyjnych oraz na północ od Jeziora Szarlejskiego (ujściowy odcinek Dopływu z Turzan).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy i ograniczenia określone w ustawie Prawo wodne, a ich zagospodarowanie podlega kontroli w trybie uzgodnień projektów rozstrzygnięć administracyjnych oraz projektów aktów planistycznych poprzedzających realizację inwestycji, a także w wymaganych pozwoleniach wodnoprawnych, w których określa się wymagania dla lokalizowanych tam obiektów budowlanych i związanych z nimi urządzeń. Planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią nie może w szczególności naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym, którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Gmina objęta jest ustaleniami Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, podlegającego cyklicznym aktualizacjom. Wysoki priorytet nadano w nim działaniom służącym powstrzymaniu wzrostu lub redukcji istniejącego zagrożenia powodziowego oraz powstrzymaniu wzrostu ekspozycji na zagrożenie powodziowe, w tym utrzymaniu oraz zwiększeniu istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym oraz wyeliminowaniu lub unikaniu wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Podkreślić należy, że ze względu na fakt, że Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, podlega cyklicznym aktualizacjom, a Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich jest zobowiązany do uwzględniania jego ustaleń, to w konsekwencji może dojść do zmian warunków inwestowania w obszarze podlegającym kompetencjom Wód Polskich w zakresie uzgodnień/opiniowania (jeśli zmieni się treść dokumentu źródłowego). Na mocy art. 166 ust. 10 pkt 2 ustawy Prawo wodne, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej ma obowiązek odmówić uzgodnienia, jeżeli w przedstawianych mu w tym celu projektach dokumentów planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią między innymi naruszają ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Wskazanie na załączniku graficznym Studium zasięgu terenów na których istnieje ryzyko występowania powodzi nie jest materiałem źródłowym i wiążącym, jedynie wskazuje miejsce występowania ryzyka powodziowego. Dokładny zasięg poszczególnych terenów na których istnieje ryzyko występowania powodzi wskazują aktualne Mapy Ryzyka Powodziowego oraz Mapy Zagrożenia Powodziowego, których aktualny stan na czas realizacji inwestycji jest materiałem wiążącym.

Lokalne podtopienia związane z deszczami nawalnymi lub nagłymi roztopami, możliwe są na terenie całej gminy – w zależności od lokalnych warunków terenowych. Celem skutecznego podejmowania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, w tym przeciwdziałania skutkom występowania deszczy nawalnych i zjawiska suszy, ogromne znaczenie ma zachowanie naturalnej zdolności retencyjnej gruntu na obszarach dotychczas użytkowanych jako leśne lub rolne, a także jej ochrona i zwiększanie na obszarach zurbanizowanych.

Państwowy Instytut Geologiczny w Systemie Ochrony Przeciwsuwiskowej nie identyfikuje na terenie gminy osuwisk ani terenów zagrożonych.

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji

Rekultywacji wymagać będą tereny po zakończeniu eksploatacji surowców.

Nie wskazuje się terenów do remediacji.

Na terenie gminy nie zachodzi obecnie pilna potrzeba rekultywacji, przekształceń lub rehabilitacji. Działania tego typu należy podejmować każdorazowo po zaprzestaniu wydobycia surowców (rekultywacja wyrobisk) lub zaprzestania działalności gospodarczych lub hodowlanych (przekształcenia zabudowy przemysłowej i pohodowlanej w kierunku wprowadzenia nowych funkcji lub likwidacja zagospodarowania).

Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy znajdują się tereny zamknięte, związane z funkcjonowaniem linii kolejowych oraz infrastruktury obronności kraju.

Terenami zamkniętymi użytkowymi przez Wojsko Polskie – są tereny wg wykazu poniżej:

Obręb geodezyjny	Numery działek
Łojewo	117/6, 123/1, 124/4, 124/6, 134/1, 136/1, 144/1, 145/1, 149/1, 151/1, 151/5, 151/7, 152/6, 152/7, 152/1, 152/4. 153/1, 155/1, 155/4, 193/7, 193/8, 193/9, 117/7, 120/3, 149/5, 149/7, 3304/2, 3304/3, 186 (cz.), 150/1, 148/1
Ostrowo Krzyckie	6, 7, 2/4, 2/7
Łatkowo	9, 63/4
Balin	11/2

Słońsko	1/1, 1/2
Sławęcinek	162/2, 177/1, 179/3, 180/1, 180/2, 181, 183

Na terenie gminy znajduje się fragment strefy ochronnej terenu zamkniętego stanowiącego kompleks wojskowy w obrębach Ostrowo i Wierzbiczany. W ramach powyższej strefy ochronnej wydziela się strefę zagrożenia C, w której obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi

Ponadto w związku z likwidacją strzelnicy w Sławęcinku, traci celowość podtrzymywanie strefy ochronnej wokół tego obiektu i nie została ona wskazana na Załączniku nr 4 (dotyczyła działek o numerach: 53/5, 53/6, 53/7, 53/12, 64, 65, 66, 68/3, 68/4, 75/1, 162/1, 162/2, 162/4, 179/3, 179/11, 179/12, 179/13, 179/14, 180/1, 180/2, 181, 182, 183, 184/1, 184/2, 185, 186/3, 186/4, 188, 197/1, 197/2, zlokalizowanych w obrębie Sławęcinek).

Tereny zamknięte, nie posiadające strefy ochronnej, stanowią działki położone wzdłuż linii kolejowych (obejmujące tory wraz z towarzyszącą infrastrukturą) - w obrębach Batkowo, Borkowo, Cieślin, Gnojno, Jaksice, Jaksiczki, Kłopot, Latkowo, Mimowola, Orłowo, Sławęcinek, Strzemkowo:

Batkowo	13/2
Borkowo	67, 68/2, 68/3, 68/4, 68/5, 68/6
Cieślin	36, 38, 65/1, 65/2, 65/3, 74/1, 74/2
Gnojno	38/3, 64, 65, 70, 71, 72, 73
Jaksice	14/2, 14/3, 14/8, 14/11, 14/24, 197, 215/4, 215/18
Jaksiczki	57/2
Kłopot	17/2
Latkowo	3
Mimowola	15
Orłowo	81/3
Sławęcinek	44, 148, 156, 198
Strzemkowo	22/3

Ze względów technicznych tereny zamknięte kolejowe nie zostały wskazane na Załączniku nr 4, a ewentualnej identyfikacji, czy dana działka leży w granicach terenów zamkniętych każdorazowo dokonywać na podstawie aktualnego wykazu terenów zamkniętych, znajdującego się w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu.

Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie gminy brak tego typu obiektów lub obszarów.

Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na terenie gminy nie ma pomników zagłady i ich stref ochronnych, wynikających z ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
gminy Inowrocław

**Tekst Studium - część trzecia. Uzasadnienie zawierające
objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza projektu studium**

Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław

Na prace nad koncepcją rozwoju gminy decydujący wpływ miały wyniki prognozy rozwoju gminy (demograficzne i gospodarcze) skonfrontowane z potencjałem dostępnych na terenie gminy terenów rozwojowych. Na kierunki rozwoju zagospodarowania w gminie w bardzo dużym stopniu wpłynął więc obowiązek sporządzenia bilansu zapotrzebowania na tereny rozwojowe oraz uwzględnienia w planowaniu rozwoju wyników tego bilansu. Z przeprowadzonych analiz jednoznacznie wynika, że nie zachodzi potrzeba wyznaczania nowych terenów na cele rozwoju mieszkalnictwa, natomiast jest uzasadnienie do stworzenia warunków dla rozwoju gospodarczego o charakterze wielkoprzestrzennym (wielkoskalowym) to znaczy wymagającego dużych powierzchni inwestycyjnych.

Dlatego też w stosunku do studium dotąd obowiązującego wprowadzono następujące zasadnicze zmiany:

- zrezygnowano z wyznaczania obszarów wskazanych do przekształceń w kierunku realizacji zabudowy mieszkaniowej – w zdecydowanej większości przywrócono tu rolnicze przeznaczenie terenów,
- wyznaczono znaczące powierzchnie terenów rozwoju gospodarczego w kilku lokalizacjach – tak, aby powstała atrakcyjna oferta terenowa i możliwość wyboru dla inwestorów o różnym profilu działalności.

Niezależnie od wprowadzanych w stosunku do dotychczasowego Studium zmian, związanych ze zmianami koncepcji rozwoju zagospodarowania w gminie, wprowadzono także szereg zmian wynikających ze zmiany stanu wiedzy o przestrzeni gminy, przede wszystkim będących wynikiem prowadzonych prac badawczych oraz coraz większej dostępności danych przestrzennych. Do tej kategorii zmian należy zaliczyć: wskazanie nowych złóż surowców mineralnych (oraz terenów perspektywicznych), weryfikację zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych, weryfikację i uszczegółowienie zasięgu korytarzy ekologicznych, weryfikację położenia pomników przyrody w oparciu o udostępnione bardzo precyzyjne dane, weryfikację zasięgu map zagrożenia powodziowego. Przedstawiono aktualne zasięgi terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Zmiany przepisów dotyczących relacji pomiędzy elektrowniami wiatrowymi a terenami zabudowy mieszkaniowej spowodowały konieczność wskazania stref ograniczeń w promieniu 10-krotności wysokości elektrowni. Jeszcze inną kategorią wprowadzonych zmian, są te, które wynikają ze zmian stanu zagospodarowania gminy (np. wyznaczenie nowych dróg gminnych, rozpoczęcie eksploatacji surowców w nowych lokalizacjach), zmian w planach gestorów sieci infrastrukturalnych, a także zmian organizacyjnych i właścicielskich w sieci dróg, w związku z realizacją obwodnicy miasta Inowrocław w przebiegu dróg krajowych 15 i 25.

Niezależnie od powyższego należy pamiętać, że gmina cechuje się obecnością w przestrzeni szeregu czynników stabilizujących jej strukturę funkcjonalno-przestrzenną i ograniczającą możliwości swobodnego kształtowania rozwoju zagospodarowania. Są to:

- rozległe obszary zajęte przez grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych
- dolina Noteci
- charakterystyczny kształt, wynikający z otaczania przez gminę sąsiedniego dużego miasta
- układ sieci transportowych – o charakterze dośrodkowym, zbiegających się w mieście, ale także obecność intensywnie wykorzystywanych linii kolejowych, stanowiących swoistą barierę dla niektórych rodzajów działalności i zagospodarowania
- obecność terenów zamkniętych, wojskowych – wyłączonych z możliwości kształtowania zagospodarowania a jednocześnie stanowiących swoistą barierę w przestrzeni gminy.

Szereg zagadnień jest niezależnych od polityki władz gminy i na etapie Studium następuje ich adaptacja w „narzuconym” stanie i przebiegu. Dotyczy to przede wszystkim struktury fizyczno-geograficznej, występowania gleb wysokich klas, występowania sieci infrastruktury technicznej, zasięgu przestrzennego form ochrony przyrody (bardzo nielicznych i nie wpływających w znaczący sposób na możliwości realizacji zagospodarowania), realizacji obwodnicy miasta Inowrocław w przebiegu dróg 15 i 25, drogi ekspresowej S5.

Najważniejszym problemem fazy planowania zagospodarowania było oszacowanie skali przewidywanych zmian rozwoju przedsiębiorczości – a więc próba prognozy w jak szerokim zakresie są niezbędne rezerwy rozwojowe, by ich ewentualny brak w przyszłości nie stanowił przeszkody w rozwoju gminy lub też by ich nadmiar nie spowodował rozpraszania zagospodarowania i degradacji ładu przestrzennego w gminie. Zwiększanie skali rozwoju gospodarczego jest bardzo ważnym interesem gminy – byłoby więc bardzo niekorzystne, gdyby skala terenów rozwojowych była zbyt mała i gmina przez zbyt dużą zachowawczość przy konstruowaniu Studium nie wykorzystywała możliwości rozwojowych, ale też bardzo niekorzystne byłoby, gdyby przeszacowano skalę przyszłego zainteresowania i wyznaczono zbyt rozległe tereny inwestycyjne. W strefach podmiejskich dużych miast tego typu procesy – mające podstawowe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego – są bardzo trudno przewidywalne.

Wybór funkcji możliwych do rozwoju na terenie gminy, ze względu na ustabilizowane predyspozycje, nie stwarza dużych możliwości wariantowania. W oparciu o obecny stan oraz predyspozycje przyjęto, że gmina pozostanie obszarem wielofunkcyjnym. Wiodącą funkcją pozostaną działalności rolnicze, aczkolwiek dobrze rozwinięta jest (i pozostanie w takim stanie) przedsiębiorczość pozarolnicza, reprezentowana przez rzemiosło, różnego rodzaju usługi (w tym także wspomagające

rolnictwo) oraz działalność produkcyjną. Od kilkunastu lat zaznacza się rozwój funkcji mieszkaniowej o charakterze podmiejskim, procesy te będą postępować, ale prawdopodobnie ich skala nie będzie bardzo nasilona. Obecne w gminie tereny rozwojowe na potrzeby mieszkalnictwa, wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przewyższają prognozowany popyt. Jednocześnie wskazują one w jakich miejscowościach należy się spodziewać dalszej aktywności w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Niezbyt duże znaczenie ma obecnie i będzie miała w przyszłości funkcja związana z ochroną środowiska przyrodniczego, co wynika z braku na terenie gminy obszarów prezentujących wybitne walory środowiskowe. Obszary cenne środowiskowo zajmują niewielkie powierzchnie – ich podstawową koncentrację stanowi dolina Noteci. Na terenie gminy funkcjonują działalności wysoce specjalistyczne - infrastruktura związana z obronnością kraju oraz kopalnia soli kamiennej, na bazie której zlokalizowano także podziemny kawernowy zbiornik ropy naftowej oraz paliw – jest to infrastruktura istotna dla bezpieczeństwa energetycznego w skali kraju. Przez teren gminy biegnie także infrastruktura przesyłowa energetyczna różnego rodzaju (linie elektroenergetyczne najwyższych napięć, przesył gazu, przesył paliw płynnych oraz ropy naftowej) oraz przesył wody pitnej, wody przemysłowej, solanki, rurociąg odprowadzający ścieki przemysłowe. Z pewnością w okresie najbliższej co najmniej dekady, rola i znaczenie wszystkich tych elementów infrastruktury będzie zachowane. Na terenie gminy ma miejsce produkcja energii ze źródeł odnawialnych – także ten stan zostanie zachowany. Dopuszcza się możliwość rozwoju fotowoltaiki, ale nie wyznacza się nowych terenów dla energetyki wiatrowej.

W stosunku do stanu obecnego, w koncepcji rozwoju gminy stawia się więc nacisk przede wszystkim na porządkowanie struktury przestrzennej – w tym zwłaszcza: koncentrację zagospodarowania (brak nowych terenów rozwoju mieszkalnictwa), utrwalanie obecnego charakteru funkcjonalnego ze stworzeniem możliwości dla znacznie większej aktywności gospodarczej, zwiększanie atrakcyjności gminy dla zamieszkania (przeciwdziałanie odpływowi mieszkańców, uatrakcyjnianie gminy dla napływu), estetyzację przestrzeni oraz stwarzanie warunków dla rekreacji i wypoczynku. Nowymi elementami struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, są więc przede wszystkim tereny rozwojowe dla gospodarki w kilku lokalizacjach.

Podsumowując, należy stwierdzić, że na etapie koncepcji rozwoju i zagospodarowania gminy, zdecydowano o wyborze wariantu, który przy obecnych i dających się przewidzieć w przyszłości uwarunkowaniach, zapewnia optymalny sposób realizacji szeroko rozumianych interesów gminy. Podkreślić należy, że wybrano wariant rozwoju gminy stosunkowo zachowawczy, zakładający przede wszystkim wyznaczenie realnych, a nie przewymiarowanych przestrzeni rozwojowych.

Synteza projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy sporządzanym dla jej całego obszaru. Pełni ono rolę koordynacyjną w programowaniu rozwoju ustalanego m.in. w Strategii rozwoju, a także przy sporządzaniu wieloletnich planów inwestycyjnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przede wszystkim w zakresie realizacji inwestycji publicznych. Jest również dokumentem formalnym przy przygotowaniu aplikacji o przyznanie środków z funduszy europejskich. Studium nie jest jednak przepisem prawa miejscowego, a zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji.

Studium składa się z czterech części:

- uwarunkowań rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy,
- kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- uzasadnienia rozwiązań przyjętych w Studium oraz syntezy ustaleń Studium,
- rysunku Studium.

W części poświęconej uwarunkowaniom przedstawiono kompleksową charakterystykę stanu istniejącego oraz ocenę dotychczasowego zagospodarowania z diagnozą mocnych i słabych stron gminy. Część poświęcona kierunkom zagospodarowania przestrzennego zawiera ustalenia – zarówno o charakterze postulatywnym, jak i ustalenia wiążące z zakresu planowania dalszego rozwoju zagospodarowania gminy.

Zidentyfikowano następujące determinanty rozwoju gminy (które leżały u podstaw formułowania założeń rozwoju, a następnie konkretnych ustaleń Studium):

- Gmina Inowrocław cechuje się dużą powierzchnią i dużym rozproszeniem sieci osadniczej, dlatego do najważniejszych potrzeb zalicza się zapewnienie właściwej obsługi w zakresie infrastruktury społecznej i infrastruktury technicznej – należących do kompetencji samorządu gminnego. Gmina cechuje się bardzo dużą liczbą miejscowości, w tym dużą liczbą miejscowości małych lub średniej wielkości. Oznacza to w praktyce brak możliwości wyposażenia większości z nich w instytucje usług publicznych – mogą one działać tylko w niewielkiej ich liczbie, co oznacza, że mieszkańcy większości miejscowości muszą wyjechać poza swoje miejsce zamieszkania dla zaspokojenia nawet podstawowych potrzeb. Ten stan z pewnością zostanie zachowany, bo jest to uwarunkowanie niezwykle trwałe w czasie. Tylko pojedyncze miejscowości w gminie wykształciły typową strukturę przestrzenną polegającą na obecności części centralnej, będącej miejscem koncentracji lokalnych usług i handlu i otoczonej zabudową wielodrobną. Zdecydowana większość miejscowości cechuje się zabudową stosunkowo mało intensywną, rozmieszczoną wzdłuż dróg, bez wykształcenia lokalnych centrów. Zdecydowana większość miejscowości jest także stosunkowo słabo wyposażona w zakresie usług. Charakter zabudowy obserwowany w gminie powoduje utrudnienia w sprawnej realizacji zadań samorządowych np. w zakresie obsługi w infrastrukturę techniczną.

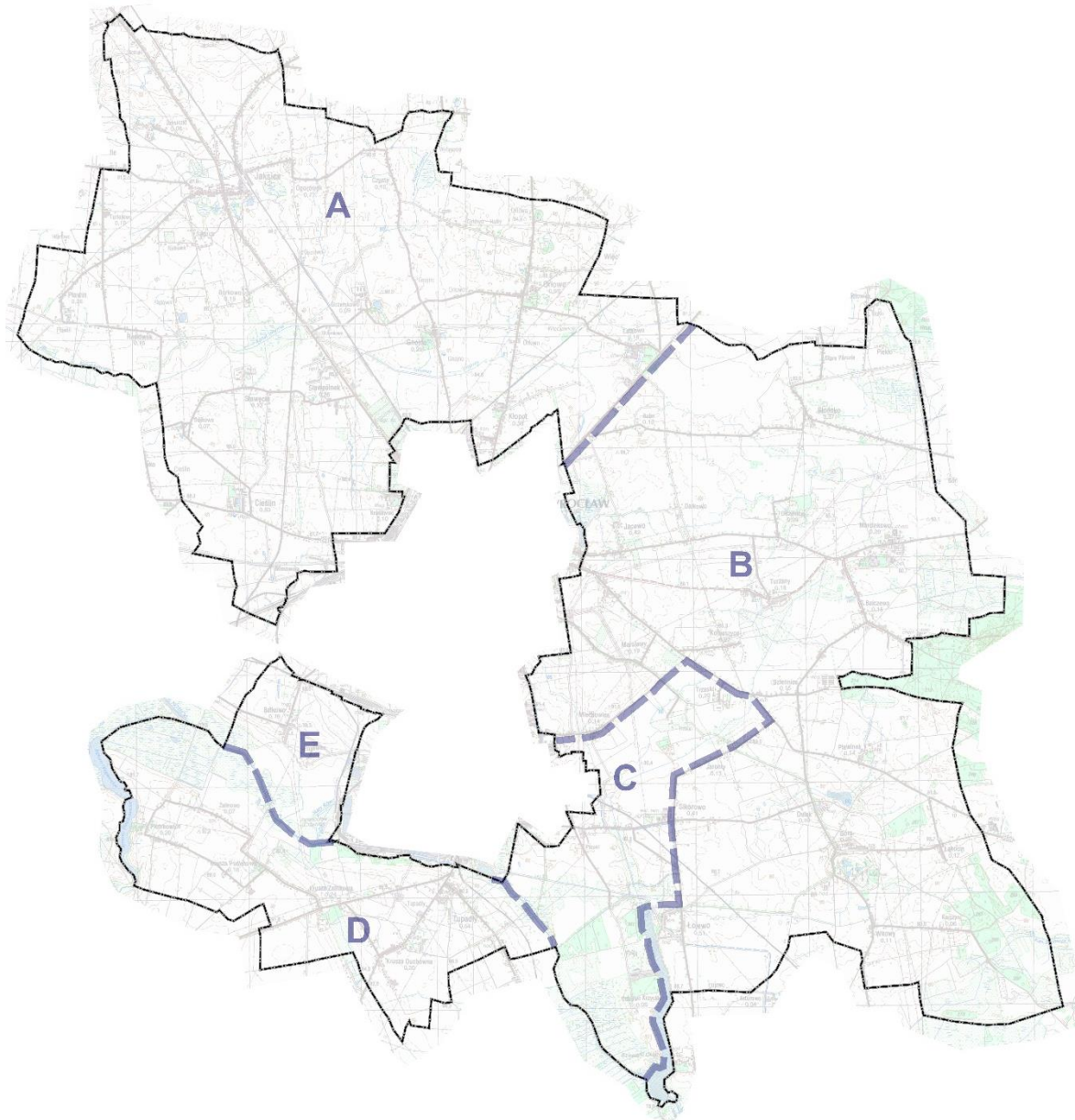
- Gmina Inowrocław pozostanie gminą o zróżnicowanym charakterze, ale z dominacją rolniczego wykorzystania przestrzeni gminy. W krajobrazie gminy rolniczy charakter pozostanie najbardziej typowym sposobem zagospodarowania i użytkowania terenu. Gmina prezentuje w większości powierzchni dobre lub bardzo dobre warunki rozwoju rolnictwa, co jednak jest istotnym czynnikiem wpływającym ograniczająco na możliwości rozwoju działalności pozarolniczych i fakt ten znalazł wyraz przy określaniu kierunków przeznaczenia terenu. Dobre warunki rozwoju rolnictwa wyjaśniają genezę stosunkowo dużego rozproszenia zabudowy.
- Podjęte w przeszłości decyzje dotyczące wyznaczenia rozległych terenów mieszkaniowych w kilku miejscowościach będą skutkowały koncentracją realizacji zagospodarowania mieszkaniowego i wzrostu mieszkańców właśnie w tych miejscowościach. Zarówno obecnie największe miejscowości, jak i miejscowości wskazywane do rozwoju, powinny być priorytetowym celem rozwoju usług publicznych. W szczególności miejscowości wskazywane do priorytetowego wyposażenia w usługi oraz przestrzenie publiczne, to: Jaksice, Jacewo, Słońsko, Balczewo-Dziennice, Sławęcinek, Tupadły, Łojewo, Sikorowo, Kłopot, Cieślin, Orłowo, Gnojno. Poza Balczewem i Dziennicami, także w przypadku innych miejscowości sąsiadujących, zasadne jest rozważenie możliwości realizacji infrastruktury niektórych rodzajów w sposób w sposób umożliwiający korzystanie z niej mieszkańcom obydwu miejscowości oraz realizację dróg rowerowych pozwalających na bezpieczne przemieszczanie się w obrębie tak wskazanej pary miejscowości.
- Prognoza zmian liczby ludności wskazuje przejściowy niewielki wzrost a następnie spadek, przy rosnącej liczbie ludności starszej. Niezbędne są więc działania ukierunkowane na kształtowanie wysokiej jakości życia tej grupy wiekowej.
- Zakłada się, że realizacja obwodnicy miasta Inowrocław w przebiegu dróg krajowych nr 15 i 25 doprowadzi do zwiększenia atrakcyjności gminy dla realizacji działalności gospodarczych, a jednocześnie obwodnica skanalizuje to zainteresowanie i stanie się osią rozwojową gminy – zasadne jest wyznaczenie większości terenów inwestycyjnych dla gospodarki właśnie w sąsiedztwie obwodnicy lub w lokalizacjach łatwo z obwodnicy dostępnych. Gmina posiada predyspozycje dla rozwoju terenów inwestycyjnych o zróżnicowanej skali – i w polityce przestrzennej zamierza się te walory wykorzystać dla stymulowania przedsiębiorczości.
- Podmiejskie położenie gminy warunkowało dotąd i będzie w przyszłości warunkować przebieg większości procesów społeczno-gospodarczych na jej terenie. W szczególności na terenie gminy nie wykształcił się ośrodek centralny, który byłby miejscem koncentracji działalności prowadzonych dla ludności całej gminy, a więc powodujący ciężenia z terenu całej gminy. Na terenie gminy nie wykształciła się typowa hierarchia sieci osadniczej – wynikająca z rozmieszczenia usług. Mieszkańcy gminy w zakresie miejsc pracy a także zaspokajania codziennych potrzeb w zakresie usług komercyjnych i publicznych są w bardzo dużym stopniu zależni i powiązani z miastem Inowrocław. Dlatego istotna jest sprawność dośrodkowych sieci drogowych.
- Stosunkowo duży potencjał społeczno-gospodarczy miasta Inowrocław powoduje, że jest ono węzłem komunikacyjnym, w którym zbiegają się linie kolejowe oraz drogi - krajowe, wojewódzkie i część powiatowych. Powoduje to, że na większości terytorium gminy dominuje taki właśnie układ dośrodkowy dróg, dzięki któremu powiązania z miastem Inowrocław są stosunkowo korzystne (niewielkie odległości i krótki czas jazdy w transporcie indywidualnym).

U podstaw szczegółowych zastosowanych rozwiązań planistycznych (projektowych) leżały następujące założenia:

- Założenie optymalizacji w zakresie pełnienia zadań własnych gminy - głównie poprzez zasadę koncentracji zagospodarowania.
- Założenie dostosowania skali planowanych zmian zagospodarowania do predyspozycji środowiskowych oraz prognoz rozwoju.

W przestrzeni gminy wyróżniono pięć jednostek funkcjonalno-przestrzennych:

- A – wielofunkcyjna północna – jednostka o zróżnicowanym charakterze, w której pomimo wielofunkcyjności zaznacza się szczególnie duże znaczenie funkcji rolniczej ze względu na wysoki udział gruntów bardzo przydatnych rolniczo; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym na terenach o słabszej przydatności - wyznacza się tereny rozwoju gospodarczego.
- B - wielofunkcyjna wschodnia – jednostka o zróżnicowanym charakterze, z przewagą funkcji rolniczej, ale także dosyć dużym udziałem terenów o umiarkowanej przydatności; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym ze względu na wyznaczenie w mppz znacznych powierzchni pod rozwój mieszkalnictwa należy się spodziewać, że właśnie w tej jednostce przyrost nowych mieszkańców będzie największy.
- C - wielofunkcyjna południowo-wschodnia – jednostka o zróżnicowanym charakterze, ale wykazująca najmniejszą w gminie przydatność dla rozwoju rolnictwa, stąd szczególnie predestynowana do rozwoju gospodarczego (wyznacza się tereny na ten cel), jest to także obszar szczególnie dobrze rozwiniętej eksploatacji kruszyw (po zakończeniu szczególnie duża rola rekultywacji). Duża część zajęta przez teren zamknięty o przeznaczeniu militarnym. Zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji.
- D - wielofunkcyjna południowa – pod względem charakteru w największym stopniu zbliżona do jednostki A, jednak z większym znaczeniem funkcji środowiskowych, związanych z obecnością doliny Noteci; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym na terenach o słabszej przydatności - wyznacza się tereny rozwoju gospodarczego. Jednostka silnie izolowana od pozostałej części gminy.
- E - wielofunkcyjna południowo-zachodnia – pod względem charakteru w największym stopniu zbliżona do jednostki B, jednak z większym znaczeniem funkcji środowiskowych, związanych z obecnością doliny Noteci; zakłada się utrzymanie i rozwój wszystkich obecnych dotąd funkcji, przy czym obydwie znajdujące się tu miejscowości ze względu na położenie w strefie oddziaływania elektrowni wiatrowych, wykazują ograniczenia rozwoju mieszkalnictwa. Wyznaczono tereny rozwoju gospodarczego. Jednostka całkowicie izolowana od pozostałej części gminy.

Mapa. Podział gminy na jednostki funkcjonalno-przestrzenne.

Ustalenia dotyczące kierunków przeznaczenia terenu (zagospodarowania i towarzyszących mu funkcji), wskazują następujące ich kategorie:

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozwój zagospodarowania na podstawie mpzp oraz w ramach obszarów zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej).
- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i nieuciążliwych funkcji gospodarczych (adaptacja istniejącego zagospodarowania z możliwością rozwoju niektórych funkcji).
- tereny zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych.
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów.
- tereny rozwoju działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów.
- tereny prowadzenia działalności gospodarczych i gospodarczo-mieszkaniowych związanych z wielkoskalową gospodarką rolną z dopuszczeniem utrzymania dotychczasowej funkcji lub rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych.
- tereny, na których dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.
- tereny wskazywane do zalesień.
- pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania.

W ustaleniach szczegółowych określono dla każdej z powyższych kategorii przeznaczenia terenu, jakiego rodzaju zagospodarowanie i na jakich warunkach, może być realizowane.